

กิจวัตรเบื้องต้น

ทำวัตรเช้า

เมื่อประชุมพร้อมกันแล้ว หัวหน้าจุดเทียน รูป
ชายฝั่งน้ำท่าเทพบุตร หญิงฝั่งน้ำท่าเทพธิดา ประนมมือพร้อมกัน
หัวหน้านำให้ว่าตามเป็นตอน ๆ ไป

โย โส ภาคะวา อระระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
สัฎฐากขาโต เยนะ ภาคะวะตา ธัมโม,
สุปฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง,
อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปุชชะยามะ,
สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระประรินิพพุโตปิ,
ปัจฉิมาชานะตานุกัมปะมานะสา,
อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ประภิกคัณหาตุ,
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

(นำ) อระระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาคะวา.

พระผู้มีพระภาค ซึ่งเป็นที่พึ่งที่นับถือของเราทั้งหลาย,
พระองค์เป็นอรหันต์ ตรัสรู้ชอบเองแล้ว,
ละกิเลสขาดจากสันดานกับทั้งवासนา, เป็นผู้ไม่หลง

มีความไม่หลงเป็นธรรมดา, ตรัสรู้อรุณ ๔

แจ้งประจักษ์โดยลำพังพระองค์, ตรัสรู้ชอบไม่วิปริต

สอนผู้อื่นให้ตรัสรู้ได้ด้วย, เราทั้งหลาย,

ขอนมัสการกราบไหว้พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า, อระหังสัมมาสัมพุทธโ

พระองค์นั้น, มีพระสถูปและพระพุทธรูปนี้เป็นพยาน. **พุทธัง**

ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

(กราบ ๑ หน)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม.

ธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้ากล่าวดีแล้ว,

แสดงหนทางอันดับกิเลสและกองทุกข์,

ให้ผู้ปฏิบัติตามถึงความสิ้นทุกข์ได้โดยชอบ, เราทั้งหลาย,

ขอนมัสการธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้ากล่าวดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

(กราบ ๑ หน)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ.

หมู่สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคปฏิบัติดีแล้ว, ได้บัญญัติตรัสรู้อรุณ ๔

๔ ทำกิเลสในสันดานให้สิ้นไป,

ตามกำลังอริยมรรคที่ให้เกิดขึ้นแล้วในสันดานตน,

ความละกิเลสได้จริงเป็นการปฏิบัติชอบแท้, เราทั้งหลาย,

ขอนอบน้อมหมู่สงฆ์สาวก, ที่พระผู้มีพระภาคสอนให้ปฏิบัติดีแล้ว.

สังฆัง นะมามิ.

(กราบ ๑ นน)

(หัวหน้ากล่าวคำบูชาแต่ผู้เดียว)

ยะมัมหะ โข มะยัง ภาคะวันตัง สาระณัง คะตา, อุทิสสะ
ปัพพะชิตา โย โน ภาคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภาคะวะโต ธัมมัง
โรเจมะ, อิเมหิ ลักกาเรหิ ตัง ภาคะวันตัง สัสถัมมัง สะสาวะ-
กะสังฆัง อะภิปุชชยามะ. (อุทิสสะ ปัพพะชิตา ฆราวาสพึงเว้น)

ปุพพะภาคะนะมะการ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง
กะโรมะ เส ฯ

(รับ) นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(กล่าว ๓ นน)

พุทธานิถุติ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธานิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส ตะถาคะโต อระหัง สัมมาสัมพุทธโ, วิชชาจะระณะสัม-
ปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา

เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ภาคะวาโย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง
 สะพรัหฺมะกัง, สัสสะมะณะพรัหฺมะณิง ประชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง
 อะภิญญา สัจจิกัตถวา ปะเวเทสิ, โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัลยาณัง
 มัชฌะ-กัลยาณัง ปะริโยสานะกัลยาณัง, สาทถัง สะพยัญชะนัง
 เกวะละปะ-ริปุณณัง ปะริสุทฺธัง พรัหฺมะจะรียัง ปะกาเสสิ, ตะมะหัง
 ภาคะวันตัง อะภิปุชะยามิ ตะมะหัง ภาคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ

(พึงกราบรำลึกถึงพระพุทธคุณ)

ธัมมาภิตฺติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิตฺติง กะโรมะ เส ฯ
 (รับ) โย โส สวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก
 อะกาลิโกเอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,
 ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปุชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมานิ ฯ

(พึงกราบรำลึกถึงพระธรรมคุณ)

สังฆาภิตฺติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิตฺติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) โย โส สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
 ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 สามีจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยุ-
 คานิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนย-
 โย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลิกะระณีโย, อะนุตตะรัง
 ปุณฺณักเขต-ตัง โลกัสสะ, ตะมะหัง สังฆัง อะภิปุชชามิ ตะมะหัง
 สังฆัง สิริสะสา นะมามิ ฯ

(ฟังกราบรำลึกถึงพระสังฆคุณ แล้วนั่งราบ)

ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา

บทสวดสรรเสริญพระคุณของพระรัตนตรัย

(นำ) หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะ-
 ประริกิตตะนะปาฐัญจะ ภาณามะ เส ฯ

(ถ้าจะสวดครั้งเดียว คือลงแค่ ประภาวะสิทธิยา ไม่ต่อ อิระ ตะถาคะโต
 ก็นำเพียงครั้งเดียวว่า หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย
 ภาณามะ เสฯ)

(รับ) พุทฺโธ สุสุทฺโธ กะรุณามะหัตถะโว,
 โยจันตะสุทฺธัพพะระญาณะโลจะโน,

โลกัสสะ ปาฐุปะกิเลสะฆาตะโก,
วันทามิ พุทฺธัง อะหะมาหะเรนะ ตัง.

ธัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,
โย มัคคะปากาฆะตะภะกะภินนะโก,
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาหะเรนะ ตัง.

สังโฆ สุเขตตารักยะติเขตตะสัณฺณูโต,
โย ทิฏฐะสัณฺโโต สุคะตานุโพระโก,
โลลัปปะทีโน อะริโย สุเมธะโส,
วันทามิ สังฆัง อะหะมาหะเรนะ ตัง.

อิจเจวะเมกัันตะภิปุชเณยยะกัง,
วัตถุตตะยัง วันทะยะตารักสังฆะตัง,
ปุณฺณัง มะยา ยัง มะมะ สัพพะปัททะวา,
มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสัทธิยา ฯ

(ถ้ามีเวลาพอ ให้สวด สังเวคะปริกิตตะนะปาฐะ ต่อไปนี้)

สังเวคะปริกิตตะนะปาฐะ

บทสวดปลงกรรมสังเวช

อิระ ตะถาคะโต โลก อุปันโน อระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
 รัมโม จะ เทลิตโต นียยานิโก อุปะสะมิโก ประรินิพพานิโก
 สัมโพธะคามิ สุกะตัพพะเวทิตโต, มะยันตัง รัมมัง สุตฺวา เอวัง ชานามะ,
 ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะ-
 โทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัมปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข, ปิเยหิ
 วิปปะโยโค ทุกโข, ยัมปิจัจัง นะ ละระกะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ
 ปัญญาทาหนักขันธา ทุกขา, เสยยะถิหัง, รุပ္ปาทาหนักขันโธ, เวทะนุปา-
 ทาหนักขันโธ, สันญญาทาหนักขันโธ, สังขารุปาทาหนักขันโธ, วิญญาณู-
 ปาทาหนักขันโธ, เยสัง ปะริญญาเย, ณะระมานโ โส ภาคะวา, เอวัง
 พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภาคะวะโต สาวะเกสุ
 อะนุสาสะนี, พะหุลา ปะวัตตะติ, รุปัง อะนิจัจัง, เวทะนา อะนิจจา,
 สันญญา อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจัจัง, รุปัง
 อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สันญญา อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา,
 วิญญาณัง อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สัพเพ รัมมา
 อะนัตตาติ. เต (ตา) มะย้ง, โอตินณามะหะ ชาติยา ชะรามะระณณะ,
 โสเกหิปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาสะหิ, ทุกโขติณณา
 ทุกขะปะเรตา, อัมเป-วะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
 อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

จิระประรินิพุตม์ปี ตัง ภาคะวันตัง อุททิสสะ อระระหันตัง
 สัมมาสัมพุทฺธัง, สัทธา อะคารัสมา อะนะการิยัง ปัพพะชิตา, ตัสมิ
 ภาคะวะติ พริหัมจะริยัง จะรามะ, ภิกขุนัง ลิกขาสาชีวะสะมาปันนา,
 ตัง โน พริหัมจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
 อันตะกิริยาเย สังวัตตะตฺตา

(สามเณรสวดฟังลดคำว่า ภิกขุนัง ลิกขาสาชีวะสะมาปันนา
 ที่ขีดเส้นใต้ ออกเสียง ถ้าคฤหัสถ์สวด ตั้งแต่ อิระ ตะถาคะโต จนถึง
ปัญญาเยถาติ แล้วสวดดังนี้)

จิระประรินิพุตม์ปี ตัง ภาคะวันตัง สาระณัง คะตา, ธัมมัญจะ
 ภิกขุสังฆัญจะ, ตัสสะ ภาคะวะโต สาสะนัง, ยะถาสะติ ยะถาพะลัง
 มะนะสิกะโรมะ, อะนุปะฏิปัชชามะ, สา สา โน ปะฏิปัตติ, อิมัสสะ
 เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย สังวัตตะตฺตา ฯ
 (อึ้ง ถ้าสตรีสวด เต มะยัง นั้น ให้แปลงเป็น ตา มะยัง บทว่า
 ประรินิพพานิโก มีในฉบับ สี่หฟ เป็น ประรินิพพายิโก ฉะนั้นทุกแห่ง)

วันท้าน้อย

วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต มะยา
 กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมติตัพพัง สามินา กะตัง ปุณฺณัง มัยหัง
 ทาตัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ.

ทำวัตรเย็น (ทำวัตรบ่าย)

เมื่อประชุมพร้อมกันแล้ว หัวหน้าจุดเทียน รูป
 ชายฝั่งนั่งท่าเทพบุตร หญิงฝั่งนั่งท่าเทพธิดา ประนมมือพร้อมกัน
 หัวหน้านำให้ว่าตามเป็นตอน ๆ ไป

โย โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทฺธ,
 สวากขาโต เยนะ ภาคะวะตา ธัมโม,
 สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง,
 อิมะหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปีเตหิ อะภิปุชชะยามะ,
 สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระประรินิพพุโตปิ,
 ปัจฉิมาชะนะदानุกัมปะมานะสา,

**อิเม ลักกาเร ทุคคะตะปะธณการะภูเต ปะภูคคัณหาตุ,
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ. ๑**

(นำ) **อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาวะวา.**

พระผู้มีพระภาค ซึ่งเป็นที่พึ่งที่นับถือของเราทั้งหลาย,
พระองค์เป็นอรหันต์ ตรัสรู้ชอบเองแล้ว,
ละกิเลสขาดจากสันดานกับทั้งवासนา, เป็นผู้ไม่หลง
มีความไม่หลงเป็นธรรมดา, ตรัสรู้อรियสัจ ๔
แจ้งประจักษ์โดยลำพังพระองค์, ตรัสรู้ชอบไม่วิปริต
สอนผู้อื่นให้ตรัสรู้ได้ด้วย, เราทั้งหลาย,
ขอนมัสการกราบไหว้พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า,
อะระหังสัมมาสัมพุทโธ พระองค์นั้น,
มีพระสถูปและพระพุทธรูปนี้เป็นพยาน.

พุทฺธัง ภาวะวันตัง อะภาวาเทมิ. (กราบ ๑ หน)

สัวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม.

ธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้ากล่าวดีแล้ว,
แสดงหนทางอันดับกิเลสและกองทุกข์,
ให้ผู้ปฏิบัติตามถึงความสิ้นทุกข์ได้โดยชอบ, เราทั้งหลาย,

ขอนมัสการธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้ากล่าวดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

(กราบ ๑ หน)

สุปฏิปันโน ภาวะะโต สาวะกะสังโฆ.

หมู่สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคปฏิบัติดีแล้ว, ได้บัญญัติรัฐอริยสัง
๔ ทำกิเลสในสันดานให้สิ้นไป,

ตามกำลังอริยมรรคที่ให้เกิดขึ้นแล้วในสันดานตน,

ความละกิเลสได้จริงเป็นการปฏิบัติชอบแท้, เราทั้งหลาย,

ขอนอบน้อมหมู่สงฆ์สาวก, ที่พระผู้มีพระภาคสอนให้ปฏิบัติดีแล้ว.

สังฆัง นะมามิ.

(กราบ ๑ หน)

บุพพะภาคะนะมะการ

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาวะะโต**

บุพพะภาคะนะมะการัญญะจะพุทธานุสสะตินะยัญจะ กะโรมะ เส ๗

(บางแห่งนำว่า) **ยะมัมหะ โข มะยัง ภาวะะวันตัง สาระณัง คะตา อระ-**
หันตัง สัมมาสัมพุทฺธัง, ยัง ภาวะะวันตัง อุทิสสะ ปัพพะชิตา, ยัสสิมิง
ภาวะะวะติ พฺริทฺมะจะริยัง จะรามะ, ตัมมะยัง ภาวะะวันตัง สะธัมมัง
สะสังฆัง ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ สักกาเรหิ อะภิปุชะยัตถวา อะภิวา-
ทะนัง กะริมฺหา, หันทะทานิ มะยัง ตัง ภาวะะวันตัง วาจาเย

อะภิกายิตุง, ปุพพะภาคะนะมะการัญญะจะ พุทธานุสสะตินะยัญญะ
กะโรมะ เส ฯ

(รับ) นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

(กล่าว ๓ ทน)

พุทธานุสสะติ

ตั้ง ไช ประนะ ภาคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท
อัมภุคคะโต, อิติปิ โส ภาคะวา อระระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ,
วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร
ปริสัทธัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะ-นุสสานัง พุทฺโธ ภาคะวาติ ฯ

(พึงหยุดระลึกถึงพระพุทธรูปตามสมควร)

พุทธานุสสะติ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธานุสสะติตัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) พุทฺธวาระหันตะวะระระตาทิกุณนากิยุตโต,
สุทธานุสสะติภาคะนุสสะนาหิ สะมาคะตัตโต,
โพเธสิ โย สุชชะนะตัง กะมะลังวะ สุโร,

วันทามะหัง ตะมะระณัง ลีระสา ชิเนนหัง.

พุกุโธ โย ลัพพะปาณีนัง	สระระณัง เขมะมุตตะมัง,
ประฐะมานุสสะติฏฐานัง	วันทามิ ตัง ลีระนะหัง.
พุกุธัสสาหัสสัม ทาโส (สี) วะ	พุกุโธ เม สามิกิสสะโร,
พุกุโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ	วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
พุกุธัสสาหัง นิยยาเทมิ	สระรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโต (ตี) หัง จะริสสามิ	พุกุธัสเสวะ สุโพธิตัง.
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	พุกุโธ เม สระระณัง ะรัง,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ	วิทฺเตมยยัง สัตถุ สาสะเน,
พุกุธัง เม วันทะมานะ (นายะ)	ยัง ปุญญัง ประสุตัง อิธะ,
ลัพเพปิ อันตะรายา เม	มาhesง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(ฟังกราบทมอปลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา
 พุกุเท กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
 พุกุโธ ปะฐิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
 กาลันตะเร ลังวะริตุง วะ พุกุเท ฯ

(ฟังนังคูกเข้าขึ้น)

ธัมมานุสสะติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) สักขาโต ภาคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก
เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ

(พึงหยุดระลึกถึงพระธรรมคุณตามสมควร)

ธัมมาภิคีติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) สักขาตะตาทิกุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะภោโ,
ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะหะธาธิธาโร,
วันทามะรัง ตะมะหะรัง ะระธัมมะเมตัง.

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง ะระธณัง เขมะมุตตะมัง,

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.

ธัมมัสสาหัสมิ ทาโส (สี) ะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ธัมโม ทุกข์สสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ ะระริธูชีวัตถุจิหัง,

วันทันโต (ตี) หัง จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง.

นัตถิ เม สรรระณัง อัญญัง รั้มโม เม สรรระณัง ะรัง,
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัทเฌยยัง สัตถุ สาสะเน,
 รั้มมัง เม วันทะมาเนนะ (นายะ) ยัง ปุญญัง ประสุตัง อิระ,
 สัพเพปิ อันตะรายา เม มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(ฟังกราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตเสสา วา
 รั้มเม กุกัมมัง ประกะตัง มะยา ยัง
 รั้มโม ประภิกคัณหะตุ อัจจะยันตัง
 กาลันตะเร สังวะริตุง ะ รั้มเม ฯ

(ฟังนั่งคุกเข่าขึ้น)

สังฆานุสสะติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส ฯ
 (รับ) สุปะฏิปันโน ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
 ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญาเยปะฏิปันโน ะคะวะโต
 สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง
 จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ะคะวะโต

สภาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโน ปาหุเนยโย ทักขิณเวยโย

อัญชชะลิกะระณีนโย, อะนุตตะรัง ปุณฺณุกเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

(พึงหยุดระลึกถึงพระสังฆคุณตามสมควร)

สังฆาภิกีติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิกีติง กะโรมะ เส ฯ

(รับ) สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคณาพิยุตโต,
โยภูจฺฉัพพะโร อะริยะปคคะละสังฆะเสฏฺฐโฐ,
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,
วันทามะหัง ตะมะรียานะ คะณัง สุสุทฺธัง.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง	สระระณัง เขมะมุตตะมัง,
ตะติยานุสสะติภูจฺฉานัง	วันทามิ ตัง สีเรนะหัง.
สังฆัสสาหัสมิ ทาโส (สี) วะ	สังโฆ เม สามิกิสสะโร,
สังโฆ ทุกข์สสะ ฆาตา จะ	วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ	สระรีรัณฺฐชีวิตัญจิทัง,
วันทันโต (ตี) หัง จะริสสามิ	สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	สังโฆ เม สระระณัง ะรัง,
เอเตนะ ลัจจะวัชเชนะ	วัฑฒะยยัง ลัตถุ สาสะเน.

สังฆัง เม วันทะมานะ(นายะ) ยัง ปุญญัง ประสูตัง อิธะ,
 สัพเพปิ อันตะรายา เม มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(กราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตตะสา वा
 สังฆे กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
 สังโฆ ปะฐัคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
 กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังฆे ฯ
 (จบแล้วพึงนั่งราบให้เรียบร้อย)

* คำใน () ของบทสวดมนต์นั้นให้สตรีเป็นผู้สวด

ต้นสวดมนต์

บุพพะภาคะนะมะการ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาคะวะโต บุพพะภาคะนะมะการัง
 กะโรมะ เส ฯ

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

สละระณะคะมะนะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง ติสละระณะคะมะนะปาฐัง ภะณามะ เส ฯ

(รับ) พุทฺธัง สละระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สละระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สละระณัง คัจฉามิ

พุทฺธิยัมปิ พุทฺธัง สละระณัง คัจฉามิ

พุทฺธิยัมปิ ธัมมัง สละระณัง คัจฉามิ

พุทฺธิยัมปิ สังฆัง สละระณัง คัจฉามิ

ตะตฺถิยัมปิ พุทฺธัง สละระณัง คัจฉามิ

ตะตฺถิยัมปิ ธัมมัง สละระณัง คัจฉามิ

ตะตฺถิยัมปิ สังฆัง สละระณัง คัจฉามิ

(*** ถ้าวาดให้คนไข้ฟัง หรือสวดให้งานทำบุญสะเดาะเคราะห์
 ต่อชะตาอายุ ให้สวดดังนี้)

พุทฺธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 รัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ พุทฺธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ รัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทฺธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ รัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สาระณัง คัจฉามิ

สัจจะกิริยาคาธา

(นำ) หันทะ มะยัง นัตถิเมสาระณัง อัญญันติ อาทิตา สัจจะกิริยา
 คาธายิ ภาณามะ เส ฯ

(รับ) นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง	พุทฺโธ เม สาระณัง วรรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เม (เต) โหตุ สัพพะทา
นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง	รัมโม เม สาระณัง วรรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เม (เต) โหตุ สัพพะทา

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง

สังโฆ เม สรรณัง วัชรัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

โสตถิ เม (เต) โหตุ สัพพะทา.

มะหาการุณีโกนาโถติอาทิกาคาถา

มะหาการุณีโก นาโถ

อัตถายะ สัพพะปาณินัง

ปุเรตฺวา ปาละมี สัพพา

ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

มา โหนตุ สัพพุปัฑทะวา

มะหาการุณีโก นาโถ

หิตายะ สัพพะปาณินัง

ปุเรตฺวา ปาละมี สัพพา

ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

มา โหนตุ สัพพุปัฑทะวา

มะหาการุณีโก นาโถ

สุขายะ สัพพะปาณินัง

ปุเรตฺวา ปาละมี สัพพา

ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

มา โหนตุ สัพพุปัฑทะวา ฯ

เขมาเขมะสรรณะคะมะนะปะริทีกาคาถา

พะหุง เว สรรณัง ยันติ

ปัฑพะตานิ ะวานานิ จะ

อารามะรุกขะเจตฺยานิ

มะนุสสา ะยะตฺชชิตา

เนตฺตัง โข สรรณัง เขมัง

เนตฺตัง สรรณะมุตตะมัง

เนตัง สาระณะมาคัมมะ
 โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ
 จัตตารี อะริยะสัจจานิ
 ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง
 อะริยัญจัญญังคิกัง มัคคัง
 เอตัง โข สาระณะง เขมัง
 เอตัง สาระณะมะคัมมะ

สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ
 สังฆัญจะ สาระณะง คะโต
 สัมมปปัญญายะ ปัสสะติ
 ทุกขัสสะ จะ อะติกกะมัง
 ทุกขุปะสะมะคามินัง
 เอตัง สาระณะมุตตะมัง
 สัพพะทุกขา ปะมุจจะตีติ.

ธัมมะการะวาทิคาทา

(นำ) หั้นทะ มะยัง ธัมมะการะวาทิคาทาโย ภาณามะ เส ฯ

(รับ) เย จะ อะตีตา สัมพุทธา เย จะ พุทธา อะนาคะตา,
 โย เจตะระหิ สัมพุทโธ พะหุณนัง โสกะนาสะโน,
 สัพเพ สัทธัมมะคะรุโน วิหะริงสุ วิหาติ จะ,
 อะถาปิ วิหะริสสันติ เอสา พุทธานะธัมมะตา.
 ตัสมา หิ อัตตะกาเมนะ มะหัตตะมะภิกังขะตา,
 สัทธัมโม คะรุกาตัพโพ สะรัง พุทธานะสาสะนัง.
 ทุททะหัง ทะทะมานานัง ทุกกะรัง กัมมะ กุพพะตัง,
 อะสันโต นานุกุพพันติ สะตัง ธัมโม ทุรันวะโย.

ตัสมา สะตัญจะ อะสะตัญจะ	นาหา โหติ อิต คะติ,
อะสันโต นิระยัง ยันติ	สันโต สักคะปะรายะนา.
นะ หิ ธัมโม อะธัมโม จะ	อุโม สะมะวิปากิโน,
อะธัมโม นิระยัง เหนติ	ธัมโม ปาเปติ สุคะติง.

ธัมโม หะเว รักษะติ ธัมมะจาริง,
 ธัมโม สุจิณเณ สุขะมาวะหาติ,
 เอทานิสังโส ธัมเม สุจิณเณ,
 นะ ทุคคะติง คัจจะติ ธัมมะจารี.
 นะ ปุปะคะนโร ปะฐิวาตะเมติ,
 นะ จันทะนัง ตะคะระมัลลิกา วา,
 สะตัญจะ คันโร ปฐิวาตะเมติ,
 สัพพา ทิสา สัพปริโส ปะวายะติ.

จันทะนัง ตะคะรัง วาปี	อุปะปะลัง อะถะ วัสสิกี,
เอเตสัง คันระชาตานัง	สีละคันโร อะนุตตะโร.
อัปะมะตโต อะยัง คันโร	ยวายัง ตะคะระจันทะนิ,
โย จะ สีละวะตัง คันโร	วาติ เทเวสุ อุตตะโม
เตสัง สัมปันนะสีลานัง	อัปะปะมาทะวิหารินัง,
สัมมะทัญญา วิมุตตานัง	มาโร มัคคัง นะ วินทะติ.

ยะธา สังกการะธานัสมิง	อุชฉิตัสสมิง มะหาปะเถ,
ปะทุมัง ตัตถะ ชาเยถะ	สุจิคันธัง มะโนระมัง.
เอวัง สังกการะภูเตสุ	อันธะภูเต ปุถุชชะเน,
อะติโรจะติ ปัญญาเยะ	สัมมาสัมพุทธะสาวะโกติ.

ติระตะนะนะมะการะคาถา

โย สันนิสินโน ะระระโพธิมุเล

มารัง สะเสนัง สุชิตัง ชินิตวา
 สัมโพธิมาคัจฉิ อะนันทะญาโณ
 โลกุตตะโม ตัง ะณะมะมามิ พุทฺธัง
 อัญญังคิโก อะริยะปะเถ ชะหานัง
 โมกข์ปะเวสายะ อชฺฐ จะ มัคโค
 รัมโม อะยัง สันติกะโร ปะณีโต
 นียยานิโก ตัง ะณะมะมามิ รัมมัง
 สังโฆ วิสุทฺโธ ะระระทักขิณะโย
 สันตินทริโย สัพพะมะลปปะหิโน
 คุณะหิ เนเกหิ สะมิทธิปัตโต
 อะนาสะโว ตัง ะณะมะมามิ สังฆัง

[*โย กัปปะโกหิปี อัมปะเมยยัง กาลัง กะโรนโต อะติทุกะราหิ
 เขทัง คะโต โลกะหิตายะ นาโถ นะโม มะหาการุณิกัสสะ ตัสสะ
 อะสัมพุตัง พุทธานิเสวิตัง ยัง ภาวาระวัง คัจจะติ ชิวโลโก
 นะโม อะวิชชาทิกิเลสชาละ- วิทังสิโน ธัมมะวะรัสสะ ตัสสะ
 คุณเหิ โย สีละสะมาธิปัญญา- วิมุตติญาณัปปะภุตีหิ ยุตโต
 เขตตัญญุชะนानัง กุสะลัตถิกานัง ตะมะริยะสังฆัง สิริระสา นะมามิ]
 อิจเจวะมัจฉันนะมะสัสสะเนยยัง นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง
 ปุญญาภิสันทัง วิปลัง อะลัตถัง ตัสสาณูภานะ หะตันตะรายะ.

ปัฟพะโตปะมะคาถา

ยะถาปิ เสลา วิปลลา	นะภัง อาหัจจะ ปัฟพะตา
สะมันตา อะนุปะริเยยยุง	นิปโปเถนตา จะตฺทหิสา
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ	อะริวัตตันติ ปาณินโน
ขัตติเย พรัหมะณเ เวสเส	สุทเท จันฑาละปุกกุเส
นะ กิณฺจิ ประริวัชเชติ	สัฟพะเมวาภิมัทตะติ
นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมि	นะ ระถานัง นะ ปัตติยา
นะ จาปิ มั่นตะยฺทเธนะ	ลักกา เชตฺตง ณะเนนะ วา
ตัสมา หิ ปันทิตโต โปโส	สัมปัสสัง อตถะมัตตะโน

พุกุเธ ธัมเม จะ สังฆะ จะ
 โย ธัมมะจารี กาเยนะ
 อิธะวะ นัง ประสังสังนติ

ธีโร สัทธัง นิเวสโย
 วาจาเย อุทะ เจตะสา
 เปจจะ สัคเค ประโมหะติ ฯ

อะริยะธนะคาถา

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต
 สีลัญจะ ยัสสะ กัลยาณัง
 สังฆะ ปะสาโท ยัสสัจฉิ
 อะหะสิทโทติ ตัง อาหุ
 ตัสมา สัทธัญจะ สีลัญจะ
 อะนุญญะเชถะ เมธาวิ

อะจะลา สุปะติภูจฺจिता
 อะริยะกันตัง ประสังสิตัง
 อุกุญฺจัตถะ ทัสสะนัง
 อะเมฆันตัสสะ ชีวิตัง
 ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง
 สะรัง พุทธานะ สาสะนันติ ฯ

ภักทกะรัตตะคาถา

อะตีตัง นานวาคะเมยยะ
 ยะพะตีตัมปะหีนันตัง
 ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง

นัปปะฎีกังเช อะนาคะตัง
 อัมปัตตัญจะ อะนาคะตัง
 ตัตถะ ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ

อะสังหิรัง อะสังกุปปัง	ตั้ง วิทธา มะนุพฺรุษะเย
อัสเซวะ กิจจะมาตฺปัง	โก ชฺฌญา มะระณัง สุเว
นะ หิ โน สังคะรันเตนะ	มะหาเสเนนะ มัจจุณา
เอวัง วิหาริมาตาปัง	อะโหรัตตะมะตันทิตัง
ตั้ง เว ภัทเทกะรัตโตติ	สันโต อาจิกขะเต มุนีติ ฯ

บทพุทธมนต์

ชุมนุมเทวดา

[สวดทำวัตรวัดสันติธรรม หรือสืบสองตำนานใช้ แต่ถ้าเจ็ดตำนานให้ข้าม ()]

สระรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง, ประริตตานุกาโว สะหา
 รักษะตุติ, พระริตวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาทันตา, อะวิกขิตตะจิตตา
 ประริตตัง ภาณันตุ ฯ

(สะมันตา จักกะวาฬุ อัคราคัจฉันตุ เทวะตา

สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุธันตุ สัคคะโมกขะทังฯ)

ลักเค กาเม จะ รูเป

คิริสิขะระตะมฺเฐ จันตะลิกเข วิมาเน

ทีเป รัฏฐุ จะ คาเม

ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต

ภุมมา จายันตุ เทวา

ชะละละละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา

ติฏฐันตา สันติเก ยัง

มุนิวะระจะนัง สาธะโว เม สุธันตุฯ

ธัมมัสสะวะณะกาโล อะยัมภะทันตา
 ธัมมัสสะวะณะกาโล อะยัมภะทันตา
 ธัมมัสสะวะณะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ

นะมะการะสีทติคาถา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐุ
 สามัง วะ พุทฺโธ สุคะโต วิมุตโต
 มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
 ปาเปสิ เขมมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
 พุทฺธัง ะรันตัง ลีระสา นะมามิ
 โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
 ตันเตชะสา เต ชะยะสีทริ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
 ธัมโม ะชโย โย วียะ ตัสสะ สัตถุ
 ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทฺธิมคคัง
 นียยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ฐาโร
 สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
 ธัมมัง ะรันตัง ลีระสา นะมานิ

โหมหัพพะทาลัง อุประสันตะทาหัง
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
 สัพถัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
 โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะเซตา
 สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
 ส์วากขาตะธัมมัง วิหิตัง กะโรติ ฯ
 สังฆัง ะรันตัง สิริสะ นะมามิ
 พุทธานุพุทฺธัง สะมะสีละทิฏฐิง
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัมพุทธะ

สัมพุทธะ อัญญะวีสิญจะ	ทวาทะสิญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ	นะมามิ สิริสะ อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ	อาทะเรนะ นะมามิหัง

นมะการานุภาเวนะ	หันทฺว่า สัพเพ อุปฺททเว
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินฺสสันตุ อะเสสะโต ฯ
สัมพุทฺธะ ปญฺจะปญฺญาสฺสญฺจะ	จะตฺวีสะตีสะหฺสสะเก
ทะสะสะตะสะหฺสสานิ	นะ मामิ ลีระสา อะหัง
เตลัง รัมมฺญฺจะ สังฆฺญฺจะ	อาทะเรนะ นะ मामิหัง
นมะการานุภาเวนะ	หันทฺว่า สัพเพ อุปฺททเว
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินฺสสันตุ อะเสสะโต ฯ
สัมพุทฺธะ นะวุตตะระสะเต	อํฐฺฐะจัตตาพีสะสะหฺสสะเก
วีสะตีสะตะสะหฺสสานิ	นะ मामิ ลีระสา อะหัง
เตลัง รัมมฺญฺจะ สังฆฺญฺจะ	อาทะเรนะ นะ मामิหัง
นมะการานุภาเวนะ	หันทฺว่า สัพเพ อุปฺททเว
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินฺสสันตุ อะเสสะโต ฯ

นะโมการะอํฐฺฐะกะ

นะโม อะระหะโต สัมมา	สัมพุทฺธัสสะ มะเหลสิโน
นะโม อุตตะมะรัมมัสสะ	สํวากขาตัสสะเว เตนิระ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ	วิสุทฺธะสีละทิฏฺฐิโน

นะโม โอมัตยารัทธัสสะ	ระตะนัตตยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตีตัสสะ	ตัสสะ วัตถุตตยัสสะปิ
นะโมการูปประภาเวนะ	วิคัจฉันตุ อุปัททวา
นะโมการานุภาเวนะ	สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการัสสะ เตเชนะ	วิธิมหิ โหมิ เตชะวา ฯ

บทขัณฑ์มังคะละสูตร

เย สันตา สันตะจิตตา ติสระระณะระระณา เอตถะ โลกันตะเร
 วาภุมมาภุมมา จะ เทวา คุณะคะณะคะหะณัพยาอะฐา สัพพะกาลัง
 เอเต อายันตุ เทวา ะระระกะนะกะมะเย เมรुरาเช ะสันโต สันโต
 สันโต สะเหตุง มุณีวะระวะจะนัง โสตุมัคคัง สะมัคคัง ฯ

สัพเพสุ จักกะวาเพสุ	ยักขา เทวา จะ พริหัมมุโน
ยัง อัมเหติ กะตัง ปุญญัง	สัพพะสัมปัตตติสาธะกัง
สัพเพ ตัง อะนุโมหิตีวา	สะมัคคา สาสะเน ระตา
ปะมาทะระหิตา โหนตุ	อารักขาสู วิเสสะโต
สาสะนัสสะ จะ โลกัสสะ	วุฑฒี ะวะระตุ สัพพะทา
สาสะนัมปิ จะ โลกัญจะ	เทวา รักษันตุ สัพพะทา.
สัทธิง โหนตุ สุขี สัพเพ	ปะริวาเรหิ อตตะโน

อะนีมา สุมะนา โหนตุ	สะหะ ลัฟเพหิ ญาติภิ ฯ
ยัญจะ ทิวาหะสะ วัสสานิ	จินตะยิงสุ สะเทวะกา
จิรัสสัง จินตะยันทาปี	เนวะ ชาเนิงสุ มังคะลัง.
จักกะวาฬะสะหัสเสสุ	หะสะสุ เยนะ ตัตตะกัง
กาลัง โกลาหะลัง ชาตัง	ยาวะ พรัหฺมะนิเวสะนา
ยัง โลกะนาโถ เทเสสิ	ลัฟพะปาปะวินาสะนัง
ยัง สุตฺวา ลัฟพะทุกเขหิ	มุจจันตาสังขิยา ณะรา
เอวะมาทิกุณฺเฎตัง	มังคะลันตัม ภาณามะ เห ฯ

มังคะละสูตร

เอวฺมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภาคะวา, สāvตถิยัง วิหะระติ
 เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม. อะถะโข อัญญะตะธา
 เทวะตา, อะภิกันตายะ รัตติยา อะภิกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง
 เชตะวะนัง โอภา- เสตฺวา, เยนะ ภาคะวา เตนุปะสังกะมิ,
 อุปะสังกะमितฺวา ภาคะวันตัง อะภิวาเทตฺวา เอกะมันตัง อัญฺฐาสิ.
 เอกะมันตัง ลฺลิตา โข ส่า เทวะตา ภาคะวันตัง คาถายะ อชฺชณะภาสิ
 พะหุ เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง
 อากังขะมานา โสตถานัง พฺรฺหฺมิ มังคะละมุตตะมัง ฯ

อะเสวะนา จะ พาลานัง
 ปุชา จะ ปุชะนียานัง
 ประภีรฺปะเทสะวาโส จะ
 อັตตะสัมมาปะณิธิ จะ
 พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ
 สุภาสิตา จะ ยา วาจา
 มาตาปิตุอุปัฏฐานัง
 อะนาคุลา จะ กัมมันตา
 ทานัญจะ ธัมมะจะรียา จะ
 อะนะวัชชานิ กัมมานิ
 อาระตี วิระตี ปาปา
 อับปะมาโท จะ ธัมเมสุ
 คาระโว จะ นิวาโต จะ
 กालนะ ธัมมัสสะวะนัง
 ขันตี จะ โสวะจัสสะตา
 กาลนะ ธัมมะสากัจฉา
 ตะโป จะ พรัหฺมะจะรียัญจะ
 นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ

ปัณทิตานัญจะ เสวะนา
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 วินะโย จะ สุสิกขิโต
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ปุตตะทาร์สสะ สัจจะโห
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ญาตะกานัญจะ สัจจะโห
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 มัชชะปาณา จะ สัญญะโม
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 สันตฺถุสฺสี จะ กะตัญญุตา
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
 เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ

มุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ	จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
อะโสกัง วิระชัง เขมมัง	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
เอตาทิสานิ กัตถวานะ	สัพพัตถะมะปะราชาชิตา
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ	ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ.

บทขัณฑ์ระตะนะสูตร

ราชะโต วา โจรชะโต วา มะนุสสะโต วา อะมะนุสสะโต วา
 อัคคีโต วา อุทะกะโต วา ปิสาจะโต วา ชาณุกะโต วา กัณฐะกะโต วา
 นักขัตตะโต วา ชะนะปะหะโรคะโต วา อะสัทธิมมะโต วา อะสันทิฏฐิโต
 วา อะสัปปริสะโต วา จัณทะหัตถิอัธสะมิคะโคณะกุกุระอะหิ-
 วิจฉิกะมะนิสัปปะทีปิจัจจะตะรัจจะสุกะระมะหิสะ ยักขะรักขะสาทีหิ
 นานา ภายะโต วา นานาโรคะโต วา นานาอุปัททะวะโต วา อารักขัง
 คัณ्हันตุ ฯ

ประณิธานะโต ปัญญาเย ตะถาคะตัสสะ ทะสะ ปาระมิโย ทะสะ
 อูปะปาระมิโย ทะสะ ประระมัตถะปาระมิโย ปัญญา มะหาปะริจจาเค
 ติสโส จะรียา ปัจฉิมัพพะเว คัปปาวักกัณ्हิง ชาติง อะภินิกขะมะนัง
 ประธานะจะรียัง โโพธิปลัลลเก มาระวิชะยัง
 สัพพัญญุตะธมฺมานัปปะฐิเวรัง นะวะะ โลกุตตะระธัมเมติ สัพเพปิเม

พุทธะคุณ อาวัชชิต์วา เวสาลียาตีสุ ปาการันตะเรสุ ตियามะรัตติง
 ประริตตัง กะโรนโต आयัสมา อานันทตเถโร วิยะ การุญญะจิตตัง
 อุปัญญะเปตวา ฯ

โกฏิสะตะสะหัสเสสุ	จักกะวาเพสุ เทวะตา
ยัสสาณัมปะฏิคคณ्हันติ	ยัญจะ เวสาลียัมปุเร
โรคามะนุสสะทุพภิกขะ-	ลัมภุตันติวิธัมภะยัง
ชิปะมะนัตตะระธาเปลี	ประริตตันตัม ภะณามะ เท ฯ

ระตะนะสุตฺร

ยานิระ ภูตานิ สะมาคะตานิ

ภุมมานิ วา ยานิระ อันตะลิกเข
 ลัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
 อะโถปิ ลักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
 ตัสมา หิ ภูตา นิสาเมถะ ลัพเพ
 เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ประชาเย
 ทิวา จะ รัตโต จะ หารันติ เย พะลิง
 ตัสมา หิ เน รักขะถะ อัมปะมัตตา ฯ
 ยังกิญจิ วิตตัง อิระ วา หุรัง วา

สักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ประณีตัง
 นะ โน สะมัง อตติ ตะถาคะเตนะ
 อิทัมปิ พุทฺธะ ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ ๑

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ประณีตัง
 ยะทังฆะคา สักยะมุนี สะมาหิโต
 นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตติ กิญฺจ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ ๑

ยัมพุทฺธะเสฏฺฐโฐ ประวิธณะยี่ สัจจ
 สะมาธิมานันตะริกัณฺฐะมาหุ
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ ๑

เย ปุคคะลา อัญฺฐะ สะตัง ประสัตถา
 จัตตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนติ
 เต ทักขิณะยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ

อิหัมปิ สัมเม ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย สุปประยุดตา มะณะสา ทัพเพนะ

นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ

เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ

ลัทธา มุธา นิพพุตัง ภูชชะมานา

อิหัมปิ สัมเม ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยะถินหะซีโล ประฐะวงิ สโต สिया

จะตุพภิ วาเตภิ อะลัมปะกัมปิโย

ตะถุปะมัง สัมปริสัง ะหามิ

โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ

อิหัมปิ สัมเม ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ

คัมภีระปัญญาญเณะ สุเทสิตานิ

กิญจาปิ เต โหนติ ภูสัมปะมัตตา

นะ เต ภาวัง อัญญะมะมาทียันติ

อิหัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๑

สหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทาเย

ตะยัสสุ รัมมา ชะหิตา ภาวันติ

ลักกาเยทิกฺขุ วิจิกจจิตฺถุจะ

สีลัพะพะตัง วาปี ยะทตถิ กิณฺณิ

จะตุหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต

อะ จาภินฺณานานิ อะภัพโพ กาทุง

อิหัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๑

กิณฺณาปี โส กัมมัง กะโรติ ปาปะตัง

กาเยนะ วาจาเยหะ เจตะสา วา

อะภัพโพ โส ตัสสะ ประภูจจะทาเย

อะภัพพะตา ทิกฺขุระปะทัสสะ วุตตา

อิหัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๑

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตฺถเค

คิมหานะมาเส ปะละมัสสิมิง คิมเห

ตะถุปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ

นิพพานะคามิง ประระมัง หิตายะ

อิหัมปิ พุทฺธะ ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๑

 วะโร วัระัญญุ วัระระโท วัระราหะโร

อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ

อิหัมปิ พุทฺธะ ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๑

 ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง

วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวะสฺมิง

เต ชีณะพีชา อะวิรุฬฺหิฉันทา

นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป

อิหัมปิ สัจเฆ ระตะนัง ประณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๑

 ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ

ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข

ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปฺปชิตัง

พุทฺธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ๑

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ

ภุมมานิ วา ยานีวะ อันตะลิกเข

ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง

ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ

ภุมมานิ วา ยานีวะ อันตะลิกเข

ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง

สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

บทช้ดกะระณียะเมตตะสูตฺร

ยัสสาณูภาวะโต ยักขา

เนวะ ทัสเสนติ ภิงสะนัง

ยัมหิ เจวานุญฺญันโต

รัตตินทิวะมะตันโทโต

สุขัง สุปะติ สุตโต จะ

ปาปัง กิญฺจि นะ ปัสสะติ

เอวะมาทิกุณฺเฑตัง

ประริตตันตัม ภะณามะ เห ฯ

กะระณียะเมตตะสูตฺร

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ

ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,

สักโก อชฺฐ จะ สุหุชฺฐ จะ

สุวะโจ จัสสะ มุฑุ อะนะติมานี.

สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ

อัปปะกัจใจ จะ สัลละหุกะวุตติ,

สันตินทรีโย จะ นิปะโก จะ
 นะ จะ ขุททั้ง สะมาจะเร กิญจ
 สุชินโน วา เขมิโน โหตุ
 เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ
 ทีฆา วา เย มะหันตา วา
 ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา
 ภูตา วา สัมภะเวสี วา
 นะ ประโร ประรัง นิคุพเพถะ
 พัยาโรสะนา ประฐีฆะสัญญา
 มาตา ยะธา นียัง ปุตตัง
 เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสมิง
 อุทรัง อะโร จะ ติริยัญจะ
 ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา
 เอตัง สะติง อะธิฏฐุญจะ
 ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ
 กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง

อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ.
 เยนะ วิญญู ประเร อุปะวะเทยยุง,
 สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.
 ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา,
 มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถุลา.
 เย จะ ทูเร ะสันติ อะวิทูเร,
 สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.
 นาติมัญญูถะ กัตถะจิ นัง กิญจ,
 นาญญูมะญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ.
 อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข,
 มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง.

อะสัมพารัง อะเวรัง อะสะปัตตัง.
 สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ,
 พริหัมเมตัง วิหารัง อิตะมาหุ.
 สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน,
 นะ หิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตีติ ฯ

บทสดุดีพระรัตนตรัย

สัพพาสีวิสาขาตีฬัง	ทิวพะมันตาคะทัง วิยะ
ยัณนาเสติ วิสัง โฆรัง	เสสัญจาปี ประริสสะยัง
อาณักเขตตัมมิ สัพพัตถะ	สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปี นิวาเรติ	ประริตตันตัม ภาณามะ เท ๑

ขันธะประริตตะคาถา

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง	เมตตัง เอราปะเถหิ เม,
ฉัพพะยาปุตเตหิ เม เมตตัง	เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ.
อะปาหะเกหิ เม เมตตัง	เมตตัง ทิปาหะเกหิ เม,
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง	เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม,
มา มัง อะปาหะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ ทิปาหะโก,
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ	มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท.
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	สัพเพ ภุตา จะ เกวะลา,
สัพเพ ภัก์รานิ ปัสสันตุ	มา กิณฺฐิ ปาปะมาคะมา.
อั้งปะมาโน พุทฺโธ, อั้งปะมาโน รัมโม, อั้งปะมาโน สังโฆ,	
ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจจิกกา สะตะปะที อุณณานาภี	

สระระพู มูลีกา, กะตา เม รักษา กะตา เม ประริตตา, ประฎีกะมันตุ
 ภูตานิ, โสหัง นะโม ภาคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานังฯ

ฉันทันตะประริตร

วะธิสสะเมนนติ ประรามะสันโต,

กาสาวะมัททักขิ ฐะชัง อีสีนัง,

ทุกเขนะ ผุฏฐัสสุทะปาหิ สันญญา,

อะระหัทตะไซ สัพพิ อะวัชฌะรูปโป.

สัลเลนะ วิทโธ พัยะถิตโตปิ สันโต,

กาสาวะวัตถัมหิ มะนัง นะหุสสะยิ,

สะเจ อิมัง นาคะวะ เรนะ สัจจัง,

मामัง วะเน พาละมิดา อะคัมภุจุนตีฯ

บทחדโมระประริตร

ปุเรนตัมโพธิสัมภาเร

นิพพัตตัง โมระโยนินยัง,

เยนะ สังวิหิตารักขัง

มะหาสัตตัง วะเนจระรา.

จิรัลสัง วายะมันตานิ

เนวะ สักขิงสุ คัณหิตุง,

พรัหมะมันตันติ อักขาตัง

ประริตตันตัม ภาณามะ เห ๑

โมระประริตร

(กลางวัน) อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา,

หะริสสะวัณโณ ประฐะวิปปะภาโส.

ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ประฐะวิปปะภาสัง,

ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง.

เย พรัหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม,

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.

นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา,

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตिया.

อิมัง โส ประริตตัง กัตวา, โมโร จะระติ เอสะนา ๑

(กลางคืน) อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา

หะริสสะวัณโณ ประฐะวิปปะภาโส.

ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ประฐะวิปปะภาสัง,

ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง.

เย พรัหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม.

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.
 นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา,
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตिया.
 อิมัง โส ประริตตัง กัตถวา, โมโร วาสะมะกัปปะยீติ ฯ

บทחדวิภูฏะกะปะริตร

ปุเรนต์มโพธิสัฎฐาเร	นิพพัตตัง วิภูฏะชาติยัง,
ยัสสะ เตเชนะ ทาวัคคิ	มะหาสัตตัง วิวัชชะยิ.
เถรัสสะ สารีปุตตัสสะ	โลกะนาถะนะ ภาสิตัง,
กัปปัฎฐายิ มะหาเตชัง	ปะริตตันตัม ภาณามะ เท ฯ

วิภูฏะกะปะริตร

อัทถิ โลกะ สึละธูโณ	สัจจัง โสเจยยะนุททะยา,
เตนะ สัจเจนะ กาทามิ	สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง.
อาวชชิตถวา รัมมะพะลัง	สะริตถวา ปุพพะเก ชิเน,
สัจจะพะละมะวัส สายะ	สัจจะกิริยะมะกาสะหัง.
สันติ ปักขา อะปัตตะนา	สันติปาทา อะวัณณะนา,
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา	ชาตะเวหะ ประภิกกะมะ.

สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง	มะหาบัจ ชะลิตโต ลีซี,
วัชเชลี โสพีสะกะรีสานิ	อุทะกัง ปัตวา ยะถา ลีซี,
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ	เอสา เม สัจจะปาระมีตีฯ

บทขัดระชัคคะสูตร

ยัสสาณุสสะระเณนาปิ	อันตะลิกเขปิ ปาณินเ,
ปะติฏฐะมะธิกัจฉันติ	ภูมียัง วียะ สัพพะทา.
สัพพูปัททะวะชาลัมहा	ยักขะโจราทิสัมภะวา,
คะณะนา นะ จะ มุตตานัง	ปะริตตันตัม ภะณามะ เท ฯ

ระชัคคะสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, สาวัตถียัง
 วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ, อารามะ. ตัตถะ ไช
 ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภะหันเตติ เต ภิกขุ
 ภะคะวะโต ปัจจัสโสสง. ภะคะวา เอตะพะโวจะ.

ภูตะปฺพพัง ภิกขะเว เทวาสุระสังคาโม สะมุพฺพียุพฺโพ
 อะโหสิ. อะถะไช ภิกขะเว สักโก เทวานะมินโท เทเว
 ตาวะติงเส อามันเตสิ, สะเจ มาริสา เทวานัง สังคามะคะตานัง

อุปัชชชยยะ ภายัง วา จัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, มะเมวะ
 ตัสสัมมิง สะมะเย ฐะชัคคัง อุโลเกยยาถะ, มะมัง หิ โว ฐะชัคคัง
 อุโลกะยะตัง, ยัมภะวิสสะติ ภายัง วา จัมภิตัตตัง วา
 โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ. โน เจ เม ฐะชัคคัง
 อุโลเกยยาถะ

อะถะ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลเกย-
 ยาถะ, ปะชาปะติสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลกะยะ-
 ตัง, ยัมภะวิสสะติ ภายัง วา จัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส
 ปะหิยยิสสะติ. โน เจ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง
 อุโลเกยยาถะ

อะถะ ะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลเกยยาถะ,
 ะรุณัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลกะยะตัง, ยัมภะ-
 วิสสะติ ภายัง วา จัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิส-
 สะติ. โน เจ ะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลเกยยาถะ

อะถะ อีสานัสสะ เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลเกยยาถะ,
 อีสานัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ฐะชัคคัง อุโลกะยะตัง,
 ยัมภะวิสสะติ ภายัง วา จัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา. โส
 ปะหิยยิสสะตีติ.

ตั้ง โข ปะนะ ภิกขะเว ลักกัสนะ วา เทวานะมินทัสสะ
 รัชคคัง อุลโลกะยะตัง, ประชาปะติสสะ วา เทวะราชัสสะ
 รัชคคัง อุลโลกะยะตัง, วรรุณัสสะ วา เทวะราชัสสะ รัชคคัง
 อุลโลกะยะตัง, อีสานัสสะ วา เทวะราชัสสะ รัชคคัง อุลโล-
 กะยะตัง, ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา จัมภิตตตัง วา โลมะหังโส
 วา, โส ปะหิยะถาปิ โนปิ ปะหิยะถะ, ตัง กิสสะ เหตุ, ลักโก ทิ
 ภิกขะเว เทวานะมินโท อะวีตะราโค อะวีตะโทโส อะวีตะโม-โห,
 ภิรุ จัมภิ อุตราสี ปะลาयीติ.

อะหังญะ โข ภิกขะเว เอวัง ะหามิ; สะเจ ตุมหากัง
 ภิกขะเว อะรัญญะคะตานัง วา รุกขะมุละคะตานัง วา
 สุกุญญาคาระคะตานัง วา, อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา จัมภิตตตัง วา
 โลมะหังโส วา, มะเมวะ ตัสมิง สะมะเย อะนุสสะเรยยาถะ.

อิติปิ โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ.
 วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร
 ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภาคะวาติ,
 มะมัง ทิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง, ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา
 จัมภิตตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยิสสะติ โน เจ มัง
 อะนุสสะเรยยาถะ, อะถะ รัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ,

สรวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก
 อกะลิกโกเอหิปปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ
 วิญญูหีติ. ธัมมัง หิ โว ภิกขเว อะนุสัระระตัง, ยัมภะวิสสะติ
 ภะยัง วา จัมภิตต-ตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ. โน
 เจ ธัมมัง อะนุส-สะเรยยาถะ, อะถะ สังฆัง อะนุสสะเรยยาถะ,

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สภาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
 ภาวะวะโต สภาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาวะวะโต
 สภาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภาวะวะโต สภาวะกะสังโฆ,
 ยะหิหัง จัตตาริ ปุริสะยุดาณิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ
 ภาวะวะโต สภาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย
 ทักขิณเยโย อัญชะลิกะระณเยโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
 โลกัสสาติ.

สังฆัง หิ โว ภิกขเว อะนุสัระระตัง, ยัมภะวิสสะติ ภะยัง
 วา จัมภิตตตัง วา โลมะหังโส วา, โส ปะหิยยิสสะติ. ตัง กิสสะ
 เหตุ, ตะถาคะโต หิ ภิกขเว อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
 วีตะราโค วีตะโทโส วีตะโมโห, อะภิริ อัจฉัมภี อะนุตร์ราสี
 อะปะลาयीติ. อิทะมะโวจะ ภาวะวะ, อิหัง วัต்வานะ สุคะโต,
 อะถาปะรัง เอตะพะโวจะ สัตถา,

อะรัญญู รุกขะมุเล วา	สุญญาคาเร วะ ภิกขะโว,
อะนุสสะเรถะ สัมพุทฺธัง	ภะยังฺ ตุมหากะ โน สียา.
โน เจ พุทฺธัง สะเรยยาถะ	โลกะเชฏฺฐัง นะราสะภัง,
อะถะ ฐัมมัง สะเรยยาถะ	นียยานิกัง สุเทสิตัง.
โน เจ ฐัมมัง สะเรยยาถะ	นียยานิกัง สุเทสิตัง ,
อะถะ สังฆัง สะเรยยาถะ	ปฺญญักเขตตัง อะนุตตะรัง.
เอวัมพุทฺธัง สรรันตานัง	ฐัมมัง สังฆัญจะ ภิกขะโว,
ภะยังฺ วา ฉัมภิตตตัง วา	โลมะหังโส นะ เหสสะตีติ ฯ

บทช้ดอาฎานาฎิยะประริตร

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ	สาสะเน สารุสสัมมะเต,
อะมะนุสเสหิ จันเทหิ	สะทา กิพพิสะการิภิ.
ประริส้านัญจะตัสสันนะ	มะหิงสาเย จะ คุดติยา,
ยันเทเสสิ มะหาวิโร	ประริตตันตัม ภะณามะ เห ฯ

อาฎานาฎิยะประริตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ
 ลีขิสสะปิ นะมัตถุ
 เวสสะภุสสะ นะมัตถุ
 นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ
 โภนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ
 กัสสะปัสสะ นะมัตถุ
 อังคีระสัสสะ นะมัตถุ
 โย อิมัง ธัมมะมะเทเสถ
 เย จาปิ นิพพุตตา โลเก
 เต ชะนา อะปิสุณา
 หิตัง เทวะมะนุสสานัง
 วิชชาจะระณะสัมปันนัง
 (วิชชาจะระณะสัมปันนัง

นะโม เม สัพพะพุทธานัง
 ตัณ्हังกะโร มะหาวิโร
 สระณังกะโร โลกะहितโต
 โภณฑัญญโณ ชะนะปาโมกโข
 สุมะโน สุมะโน ธีโร

จักขุมันตัสสะ ลีริมะโต,
 สัพพะภูตานุกัมปิโน.
 น์หาตะกัสสะ ตะปัสสิโน,
 มาระเสนังปะมัททิโน.
 พ์ราห์มะณัสสะ วุสีมะโต,
 วิปะมุตตัสสะ สัพพะธิ.
 ลัก์ยะปุตตัสสะ ลีริมะโต,
 สัพพะทุกขาปะนุหะนัง.
 ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง,
 มะหันตา วีตะสาระทา.
 ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง,
 มะหันตัง วีตะสาระทัง ฯ
 พุทฺธัง วันทามะ โคตะมันติ.)

อุปันนानัง มะเหลสินัง,
 เมธังกะโร มะหายะโส.
 ที่ปังกะโร ชุตินธะโร,
 มังคะโล ปุริสาสะโภ.
 เรวะโต ระติวัฑฒะโน,

โสภีโต คุณะสัมปันโน
 ปะทุโม โลกะปัชไซโต
 ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร
 สุชาโต สัพพะโลกักโค
 อัตตะทัสสี การุณีโก
 สิหัตถโต อะสะโม โลก
 ปุสโส จะ วรระโท พุทโธ
 สีขี สัพพะहित สัตถา
 กะกัสนโธ สัตตะวาโห
 กัสสะโป สิริสัมปันโน

เอเต จัญญะ จะ สัมพุทธา
 สัพเพ พุทธา อะสะมะสะมา
 สัพเพ ทะสะพะลุปเตตา
 สัพเพ เต ประภุชานันติ
 สีหะนาหัง นะหันเต เต
 พรัหมะจักกัง ปะวัตเตนติ
 อุเปตา พุทธะธัมเมหิ
 ทวัตติงสะลักขะณูปเตตา-

อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม.
 นาระโท วรระสาระถี,
 สุเมโธ อัมปะฏิปุคคะโล.
 ปิยะทัสสี นะราสะโก,
 ธัมมะทัสสี ตะโมนุโท.
 ดิสโส จะ วรระทะตัง วรระโร,
 วิปัสสี จะ อะนุปะโม.
 เวสสะภู สุชะทายะโก,
 โภนาคะมะโน ระณัญชะโห,
 โคตะโม สักกะปะนุงคะโว ฯ
 อะเนกะสะตะโกฏฐะโย,
 สัพเพ พุทธา มะหิทธิกา.
 เวสาร์ชเชหุปาคะตา,
 อาสะภันฐานะมุตตะมัง.
 ประริสาสุ วิสาระทา,
 โลก อัมปะฏิวัตตียัง.
 อัญญาอะระสะหิ นายะกา,
 สัตยานุพัตถัญชะนาระธา.

พยามัปปะภายะ สุปปะภา
 พุทธา สัพพัญญุโน เอเต
 มะหัพปะภา มะหะเตชา
 มะหาการุณิกา ธีรา
 ทิปา นาถา ปะติฏฐา จะ
 คะดี พันธู มะหัสสาสา
 สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ
 เตสาหัง ลีระสา ปาเท
 วะจะสา มะนะสา เจวะ
 สะยะเน อาสะเน ลฺลาเน
 สะทา สุเขนะ รักขันตุ
 เตหิ ต்வัง รักขิตโต สันโต
 สัพพะโรคะวินิมุตโต
 สัพพะเวระมะติกกันโต

เตสัง สัจเจนะ สีเลนะ

เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ
 ปุรัตถิมัสสมิง ทิสภาเค
 เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ

สัพเพ เต มุณีกุญฺชระรา,
 สัพเพ ชีณาสะวา ชีนา.
 มะหาปัญญา มะหัพพะลา,
 สัพเพสานัง สุขาวะหา.
 ตาถา เลถา จะ ปาถินัง,
 สาระถา จะ ทิเตลีโน.
 สัพเพ เอเต ปะรายะนา,
 วันทามิ ปุริสูตตะเม.
 วันทาเมเต ตะถาคะเต,
 คะมะเน จาปิ สัพพะทา.
 พุทธา สันติกะรา ตูวัง,
 มุตโต สัพพะภะเยนะ จะ.
 สัพพะสันตาปะวัชชิตโต,
 นิพพุโต จะ ตูวัง ภะวะ ๗
 ขันติเมตตาพะเลนะ จะ,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ ภูตา มะหิททิกา,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.

ทักขิณัสสัมมิง ทิสภากาเค
 เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตฺ
 ปัจฉิมัสสัมมิง ทิสภากาเค
 เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตฺ
 อุตตะรัสสัมมิง ทิสภากาเค
 เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตฺ
 ปุริมะทิสัง ณะตตะรัฎฐโฐ
 ปัจฉิเมณะ วิรูปักโข
 จัตตารโ เต มหาราชา
 เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตฺ
 อากาสัฎฐา จะ ภูมมัสฎฐา
 เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตฺ

นัตถิ เม สรรณะง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 นัตถิ เม สรรณะง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 นัตถิ เม สรรณะง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

สันติ เทวา มะหิททิกา,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ นาคา มะหิททิกา,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ ยักขา มะหิททิกา,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.
 ทักขิณณะ วิรูปะโ,
 กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.
 โลกะपालา ยะสัสสิโน,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.
 เทวา นาคา มะหิททิกา,
 อาโรคฺเยนะ สุเขนะ จะ.

พุทฺโธ เม สรรณะง ะรัง,
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
 ัมโม เม สรรณะง ะรัง,
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
 สังโฆ เม สรรณะง ะรัง,
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

ยังกิญฺจิ ระตะนัง โลเก
 ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ
 ยังกิญฺจิ ระตะนัง โลเก
 ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ
 ยังกิญฺจิ ระตะนัง โลเก
 ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ

ลักกัตฺวา พุทธะระตะนัง
 หิตัง เทวะมะนุสฺसानัง
 นัสสันตฺบุปฺปะทะวา สัพเพ
 ลักกัตฺวา ธัมมะระตะนัง
 ประริฟ้าหุปะสะมะนัง
 นัสสันตฺบุปฺปะทะวา สัพเพ
 ลักกัตฺวา สังฆะระตะตัง
 อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง
 นัสสันตฺบุปฺปะทะวา สัพเพ
 สัพพีติโย วิวัชชันตฺ
 มา เต ภาวัตฺวันตะราโย

วิชชะติ วิวิธัง ปุณฺ
 ตัสฺมา โสตถิ ภาวันตฺ เต.
 วิชชะติ วิวิธัง ปุณฺ
 ตัสฺมา โสตถิ ภาวันตฺ เต.
 วิชชะติ วิวิธัง ปุณฺ
 ตัสฺมา โสตถิ ภาวันตฺ เต ฯ
 โอสะถัง อุตตะมัง วรรัง,
 พุทธะเตเชนะ โสตถินา,
 ทุกขา วุปะสะเมนตฺ เต.
 โอสะถัง อุตตะนัง วรรัง,
 ธัมมะเตเชนะ โสตถินา,
 ภาเย วุปะสะเมนตฺ เต.
 โอสะถัง อุตตะมัง วรรัง,
 สังฆะเตเชนะ โสตถินา,
 โรคา วุปะสะเมนตฺ เต ฯ
 สัพพะโรโค วินัสสะตฺ,
 สุกฺขี ทีฆายุกุ ภาวะ.

อะภิวาทะนะสีลิสสะ
จัตตารุ ธัมมา วัฑฒันติ

นิจัจัง วุฑฒาปะจายิน,
อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

บทחדอังคฺลิมาละปะริตร

ปะริตตัง ยัมภะณันตัสสะ
อุทะกัมปิ วินาเสติ
โสตตินา คัมภะวภูจฺฉานัง
เถรัสสังคฺลิมาลัสสะ
กัปปัฏฺฐายิ มะหาเตชัง

นิสินันฺฐฎฺฐานะโธวะนัง,
สัพพะเมวะ ปะริสสะยัง.
ยัญจะ สาเชติ ตังขะณ,
โลกะนาถะนะ ภาสีตัง,
ปะริตตันตัมภะณามะ เท ฯ

อังคฺลิมาละปะริตร

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยาเย ชาติยา ชาโต, นาภิขานามิ
สัจฺฉิจจะ ปาถนัง ซีวิตา โวโรเปตา. เตนะ สัจฺเจนะ โสตติ เต
โหดุ โสตติ คัมภัสสะ ฯ (กล่าว ๓ ทน)

บทחדโพชฌังคะปะริตร

สังสาเร สังสะรันตานิ
สัตตะ ธัมเม จะ โพชฌังคะ

สัพพะทุกขะวินาสะเน
มาระเสนปปะมัททิน

พุชฌิต์วา เยปิเม สัตตา
 อะชาติง อะชะร่าพียาติง
 เอวะมาทิกุณฺเปตัง
 โอสะถัญจะ อิมัง มั่นตัง

ติภะวามุตตะกุตตะมา
 อะมะตัง นิพพะยัง คะตา
 อะเนกะคุณะสังคะหัง
 โพชฌังคัณตัมภะณามะ เทฯ

โพชฌังคะปริตร

โพชฌังโค สะติสังขาโต
 วิริยัมปีติปัสสัทธิ-
 สะมาธูปะกขะโพชฌังคา
 มุขินา สัมมะทักขาตา
 สังวัตตันติ อะภิญญาเย
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกัสมิง สะมะเย นาโถ
 คิลานะ ทุกขิตะ ทิสัวา
 เต จะ ตัง อะภินันทิต์วา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกะทา ธัมมะราชาปี
 จุนทัตถะเรนะ ตัญญูวะ

ธัมมานัง วิจะโย ตะธา,
 โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร.
 สัตเตเต สัพพะทัสสินา,
 ภาวิตา พะหุสีกะตา.
 นิพพานายะ จะ โพธิยา,
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
 โมคคัลลันญะจะ กัสสะปัง,
 โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ.
 โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ,
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
 เกลัญญูนาภิปีโต,
 ภะณาเปตฺวานะ สาหะรัง.

สัสมโหมทิต์วา จะ อาพาธา	ตัมหา วุฏฐาสสิ ฐานะโส,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา	ติถณันนัมปิ มะหะสีนัง,
มัคคาหะตะกิเลสา วะ	ปัตตานุปัตตติธัมมะตัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

บทขัดอะภะยะปะริตร

ปุกุญญะลาภัง มะหาเตชัง	วัณณะกิตติมะหายะสัง
สัพพะสัตตะหิตัง ชาตัง	ตัง สุณันตุ อะเสสะโต
อัตตัมปะระหิตัง ชาตัง	ปะริตตันตัมภะณามะ เท ฯ

อะภะยะปะริตร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ,
 โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท,
 ปาปัคคะโห หุสสุปินัง อะกันตัง,
 พุทธานุภาเวนนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ,
 โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท,

ปราบัคคะโห ทุสสุปิณัง อะกันตัง,

ธัมมานุภาเวนนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนินิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ,

โย จามะนาโป สะกุกัณสสะ สัทโท,

ปราบัคคะโห ทุสสุปิณัง อะกันตัง,

สังฆานุภาเวนนะ วินาสะเมนตุ ฯ

เทวะตาอุยโยชะนะคาถา

ทุกข์ปัตตตา จะ นิตทุกขา

โสภักปัตตตา จะ นิสโสกา

เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ

สัพเพ เทวานุโมหันตุ

ทานัง ทะหันตุ สัทธาเย

ภาวะนาภีระตา โหนตุ

สัพเพ พุทธา พระลัปป์ตตา

อะระหันตานิญจะ เตเชนะ

ภะยัปป์ตตา จะ นิพภะยา

โหนตุ สัพเพปิ ปาณินเ.

สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง,

สัพพะสัมปัตตติสิทธิยา.

สีลัง รักขันตุ สัพพะทา,

คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ

ปัจเจกานิญจะ ยัง พระลั,

รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

บทขัดชะยะปริตร

ชะยัง เทวะมะนุสสถานัง	ชะโย โหตุ ปะราชิโต
มาระเสนา อะภิกกันตา	สะมันตา
ท้าวทะสะโยชะนาขันติเมตตาอะธิฏฐานา	
วิทังเสต้วานะ จักขุมา	
ภะวาภะเว สังสะรันโต	ทัพพะจักขัง วิโสระยิ
ปะริยาปันนาทิสตถาณัง	หิตายะ จะ สุชายะ จะ
พุททะกิจจัง วิโสธัตถวา	ปะริตตันตัมภะณามะ เท ๑

ชะยะปริตร

มะหาการุณิโก นาโถ	หิตายะ สัพพะปาณินัง,
ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ๑
ชะยฺนโต โพธิยา มูเล	สักยานัง นันทิวัทธะโน,
เอวัง ต்வัง วิชะโย โหติ	ชะยฺสสุ ชะยะมังคะเล.
อะปะราชิตะปัลลังเก	สีเส ปะฐะวิโปกขะเร,
อะภิสะเก สัพพะพุทธานัง	อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ ๑
สุณักขัตตัง สุมังคะลัง	สุปะภาตัง สุกุณฺฐิตัง,

สุขะโณ สุขุหุตโต จะ
 ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
 ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
 ปะทักขิณานิ กัตถวานะ

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต
 อะโรโค สุขิโต โหหิ
 ส่า อัตถะลัทธา สุขิตา
 อะโรคา สุขิตา โหหิ
 เต อัตถะลัทธา สุขิตา
 อะโรคา สุขิตา โหถะ

ลักกัตถวา พุทธะระตะนัง
 หิตัง เทวะมะนุสสานัง
 นัสสันตูปัททะวา ลัพเพ
 ลักกัตถวา ธัมมะระตะนัง
 ประริฟ้าหุปะสะมะนัง
 นัสสันตูปัททะวา ลัพเพ
 ลักกัตถวา สังฆะระตะตัง
 อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง

สุขิภูล्लัง พรัหมะจาริสู.
 วาจากัมมัง ปะทักขิณัง,
 ปะณินี เต ปะทักขิณา,
 ละภันตัตถะ ปะทักขิเณ ฯ
 วิรุฬโห พุทธะสาสะเน,
 สะหะ ลัพเพหิ ญาติภิ.
 วิรุฬหา พุทธะสาสะเน,
 สะหะ ลัพเพหิ ญาติภิ.
 วิรุฬหา พุทธะสาสะเน,
 สะหะ ลัพเพหิ ญาติภิ ฯ
 โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง,
 พุทธะเตเชนะ โสตถิณา,
 ทุกขา วุปะสะเมนตุ เต.
 โอสะถัง อุตตะนัง ะรัง,
 ธัมมะเตเชนะ โสตถิณา,
 ภาเย วุปะสะเมนตุ เต.
 โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง,
 สังฆะเตเชนะ โสตถิณา,

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ	โรคา วุประสะเมนตุ เต ฯ
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	พุกุโร เม สระระณัง ะระรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	ธัมโม เม สระระณัง ะระรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	สังโฆ เม สระระณัง ะระรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก	วิชชะติ วิวัธัง ปุณฺ,
ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ	ตัสมา โสตถิ ะวะนฺตฺ เต.
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก	วิชชะติ วิวัธัง ปุณฺ,
ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ	ตัสมา โสตถิ ะวะนฺตฺ เต.
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก	วิชชะติ วิวัธัง ปุณฺ,
ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ	ตัสมา โสตถิ ะวะนฺตฺ เต ฯ

ระตะนัตตะยฺปปะภาวะสีทธิคาถา

อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ	โลกานัง อะนุกัมปะโก,
เวเนยยานัง ปะโพเธตา	สันติมคฺคานุสาสะโก ฯ
สรวากขาโต อุตตะโม ธัมโม	โลกานัง ตะมะทาละโก,

นียยานิโก จะ ทุกขัสม่า
 สุปะฐิปปันโน มะหาสังโฆ
 สีละทิกฺขุสิหิ สังสุทโร
 อิจเจตัง ระตะนัง เสฏฺฐัง
 ประริกขะกานะ ธีรานัง
 ยัสสะ โลกัง ปะภาเสติ
 ทัยยะเทโส อิมาคัมมะ
 สันติสุখে ปะติฏฺฐาติ
 อัคคะเมตัง ติระตะนัง
 ระซัง กัตถวา ปะเทสัสสะ
 นีติปัญญัตติการายะ
 รัมมะนุญฺญัง ะ รัฏฺฐัสสะ
 เอวัง สาสะนะกิจเจสุ
 ปะสิชณะนันทิหัง พุทฺธะ-
 เอวัง ปะสาสะนุปาเยนะ
 ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
 ทัยยะชาติ วิโรเจตุ
 อิทธิง ปัพโปเต วะปุลสัง

รัมมะจารีนุपालะโก ฯ
 โลกาหัง ปุญฺญะมากะโร,
 สันติมัคคะนิโยชะโก ฯ
 โลเก สะระณะมุตตะมัง,
 ญาณะสัจฺจจาระณักขะมัง ฯ
 อาตะโปวะ ตะโมนุโท,
 เขมะมัคคัปปะโชตะนัง,
 อีสสะโร สาทะตัง ฐิโต ฯ
 คะรุง กุตฺถวานะ รักษิตัง,
 ทัยยะเทเสนะ อุทระตัง ฯ
 สะทิกฺขุสิยา ปะกุกุพะเน,
 รัฏฺฐานัง สิทธิทายะกัง ฯ
 สังฆัง กัตถวานะธิสสะรัง,
 สาสะนัสสะ ปะสาสะนัง,
 ติรัง ติกฺขุละติ สาสะนัง ฯ
 ระตะนัตตะยะเตชะสา,
 สัพพะสัมปัตติสิทธิยา,
 วิรุฬฺหิง จุตตะริง สะทา ฯ

จิรัง ติฏฐะตุ โลกัสมิง
 ทัสเสนตัง ภัพพะสัตตานัง
 จิรัญชีวะตุ ที่มายุ
 วัณณะวา พะละสัมปันโน
 รัฏฐัสสะ ธัมมะนุญญัญจะ
 ระตะนัตตะยัปปะภาเวนะ
 ทัยยานัง รัฏฐะปาถีนัง
 ชะยะมัตถุ จะ ทัยยานัง
 ประวัฑฒะตัง จะ ภियโยโส

สัมมาสัมพุทฺธะสาสะนัง,
 อัญชะลัง วะ วิสุทฺธิยา ฯ
 ทัยยานัง ธัมมะชัตติโย,
 นีรามะโย จะ นิพพะโย ฯ
 จิรัง ติฏฐะตุ โสตถิณา ฯ
 วุทฺธิยาสา สะมิชฌะตุ,
 สัพพะสิทธิ สะทา ถิรัง ฯ
 วุทฺธิ สันติ นีรันตะรัง,
 ณะนุญฺญาเนนะ สัมปะทาติ ฯ

ระตะนัตตะยัปปะภาวาภิยาจะนะคาถา

อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ
 มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ
 พุทฺโธ ธัมโม สังโฆ จาติ
 อัญญะมัญญาวิโยคา วะ
 พุทฺโธ ธัมมัสสะ โพเธตา
 สังโฆ จะ สาวะโก พุทฺธัสสะ
 วิสุทฺธัง อุตตะมัง เสฏฺฐัง

อุตตะมัง ธัมมะมัจฉะคา,
 อิจเจตัง ระตะนัตตะยง.
 นานาโหนตัมปิ วัตถุโต,
 เอกิภูตัมปะนัตถะโต.
 ธัมโม สังฆะนะ ธาโรโต,
 อิจเจกาพฺทระเมวิทง.
 โลกัสมิง ระตะนัตตะยง,

สัจวัตตะติ ประสันนानัง
 สัมมา ประภีชชันตานิ
 วิสุทฺธิ สัพพะเก็ลเสหิ
 นิพพานัง ประระมัง สุญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
 อุปัททวันตะรายา จะ
 มา กะทาจิ สัมมุสิงสุ
 อาโรคิยะสุขัญญะจะ
 ตัพพัตถุญญะจะ สัมปัตโต
 ภาวันตุ สัมปะวัตตันตุ
 เต จะ รัฏฐัญญะจะ รักขันตุ
 สยามานัง รัฏฐะปาสิหิ
 สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ
 เอตัสสิมิง ระตะนัตตะยัสสิมิง

อัตตะโน สุทฺธิกามินัง,
 ประระมายะ วิสุทฺธิยา ฯ
 โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ,
 นิพพานัง ประระมัง สุขัง,
 สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ
 ระตะนัตตะยะเตชะสา,
 อุปะสัคคา จะ สัพพะโส.
 รัฏฐัง สยามานะเมวิทัง,
 ตะโต ทิฆายุตานิ จะ.
 สุขัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ,
 สยามานัง รัฏฐะपालินัง.
 สยามะรัฏฐิกะเทวะตา,
 ธัมมามิเสหิ ปุชิตา,
 สิทธะมัตถุ อิหัง ณะลัง,
 สัมปะสาทะนะเจตะโส ฯ

สุขาภิยาจะนะคาถา

ยัง ยัง เทวะมะนุสสาณัง
 ตัสสะ ตัสสาณูภาเวนะ
 เย เย อารักขะกา เทวา
 อิมินา รัมมะทาเนนะ
 สะทา ภัทธานิ ปัสสันตุ
 อัมปะมัตตา จะ อัมहेสุ
 ยัญจะ โน ภาสสะมาเนหิ
 ตันโน เทวานูโมทนต์
 เย วา ชะลาพุชฌณะชา
 อะเวรา โหนตุ สัพเพ เต
 ปัสสันตุ อะนะวัชชานิ
 จิรัง ติฏฐะตุ โลกัสสัมมิง
 ทัสเสนตัง โสตะวันตุนัง
 ยาวะ พุทฺโธติ นามัมปิ
 สัมมาเทสิตะรัมมัสสะ
 ประสันนา โหนตุ สัพเพปิ
 สัมมา ธารัง ประเวจจันโต
 วุทฺธิภาวายะ สัตตานิ

มังคะลัตถายะ ภาสิตัง,
 โหตุ ราชะกุละ สุขัง.
 ตัตถะ ตัตถาธิวาสิโน,
 สัพเพ อัมเหหิ ปุชิตา.
 สุขิตา โหนตุ นิพพะยา,
 สัพเพ รักขันตุ โน สะทา.
 กุสะลัง ประสูตัง พะหุง,
 จิรัง ติฏฐันตุ สาทะตัง.
 สังเสทะโชปะปาติกา,
 อะนีมา นิรุปัททะวา.
 มา จะ สาวัชชะมาคะมา,
 สัมมาสัมพุทฺธะสาสะนัง.
 มัคคัง สัตตะวิสุทฺธิยา,
 โลกะเชฏฐัสสะ สัตถุโน.
 ประวัตตะติ มะเหลสิโน,
 ปาณิโน พุทฺธะสาสะเน.
 กालะ เทโว ประวัสสะตุ,
 สะมิทฺธัง เนตุ เมทะนิง.

มาตา ปิตา จะ อัครราชัง
 เอวัง รัมเมนะ ราชานโน

นิจจันัง รักขันติ ปุตตะกัง,
 ประชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

มงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณาประริมิตะปญญาธิ-
 การัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภาคะวะโต อระหะ-
 โตสัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติงสะมะหาปริสะลักขะณานุกาเวนะ,
 อะสีตยานุพโยชชะนากาเวนะ อัญจัตตะระสะตะมังคะลานุกาเวนะ
 จันพัพพะณะรังสียานุกาเวนะ เกตุมาลานุกาเวนะ
 ทะสะปาระมิตานุกาเว-นะ ทะสะอุปะปาระมิตานุกาเวนะ
 ทะสะปะระมัตตะปาระมิตานุกาเว-นะ. สีละสะมาธิปญญานุกาเวนะ
 พุทธานุกาเวนะ รัมมานุกาเวนะ สังฆานุกาเวนะ เตชานุกาเวนะ
 อิทธานุกาเวนะ พะลานุกาเวนะ ญะยยะรัมมานุกาเวนะ
 จะตุราสีติสะหัสสะรัมมกัขนานุกาเวนะ.
 นะวะโลกุตตะระรัมมานุกาเวนะ อัญจันังคิกะมัคคานุกาเวนะ
 อัญจันังสะมาปัตติยานุกาเวนะ จะพะภินญานุกาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุกาเว-
 นุกาเวนะ ทะสะพะละญาณานุกาเวนะ สัพพะปัญญะตะญาณานุกาเวนะ.
 เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุกาเวนะ สัพพะปะริตตานุกาเวนะ
 ระตะนัตตะยะสะระณานุกาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสภุภัทตะวะ-

ทุกขะโทมนัสสุปายาสา วินัสสันตฺ, สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตฺ.
 สัพพะสังกัปปา ตฺยหัง สะมิชฌันตฺ, ทีฆายูตา ตฺยหัง โหตุ, สะตะวัสสะ-
 ซีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา. อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิกังคา-
 มะหาสะมุตทา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมฺเห อนะรุรักษันตฺ ฯ

ภะวะตฺ สัพพะมังคะลัง	รักษันตฺ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภะวันตฺ เต.
ภะวะตฺ สัพพะมังคะลัง	รักษันตฺ สัพพะเทวะตา,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภะวันตฺ เต.
ภะวะตฺ สัพพะมังคะลัง	รักษันตฺ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภะวันตฺ เต ฯ

นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา,
ปะริตตัสสาณฺภาเวนะ	หันทฺวา เตสัง อุปฺททะเว.
นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา,
ปะริตตัสสาณฺภาเวนะ	หันทฺวา เตสัง อุปฺททะเว.
นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา,
ปะริตตัสสาณฺภาเวนะ	หันทฺวา เตสัง อุปฺททะเว ฯ

พระสูตร

บทחדัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง	สัมพุชฌิต์วา ตะถาคะโต
ประจฺฆมัง ยัง อะเทเสสิ	ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ะวัตเตนโต	โลกะ อัมปะภฺวิวัตตียัง
ยัตถากขาตา อุโภ อันตา	ปะภฺปิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตฺสูวารียะสัจเจสุ	วิสุทฺธัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ	สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง	ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากระระณะปาฐุณะ	สังคีตันทัม ภาณามะ เส ฯ

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภาคะวา, พาราณะสิยัง
 วิหะระติ, อิติปะตะเน มิคะทาเย. ตัตถะระ โข ภาคะวา ปญฺจะวัคคิเย
 ภิกขุ อามันเตสิ.

เทวัมเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา. โย จายัง
 กามะสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, หีนะ คัมโม โปถุชชะนิกะ อะนะริโย

อะนัตตะสังฺฆหิตโต. โย จายัง อัตตะกิลละมะถาณฺุโยโค, ทุกฺโข อะนะริโย
อะนัตตะสังฺฆหิตโต.

เอเต เต ภิกขะเว อฺุโภ อั้นเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา
ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี
อุปะสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี อุปะสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อะยะเมวะ อะริโย อัญฺจํคิโก มัคโค. เสยยะถิหัง. สัมมาทิฏฺฐิ
สัมมาสังกัปปो, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายา-
โม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี อุปะสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกฺขัง อะริยะสัจจัง. ชาตีปิ ทุกฺขา
ชะราปิ ทุกฺขา มะระธัมมิปิ ทุกฺขัง, โสกะปะริทเวทุกฺขะโทมะนัสสุปะ-
ยาสาปิ ทุกฺขา, อับปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกฺโข ปิเยหิ วิปะโยโค ทุกฺโข
ยัมปิจันฺจันนะ ละภะติ ตัมปิ ทุกฺขัง, สังขิตเตนะ ปญฺญอุปาทานักขันธา

ทุกขา .

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง. ยายัง
 ตัณหา โปโนพพะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตตะระ ตัตตะราภินันทินิ.
 เสยยะถีหัง. กามะตัณหา ภาวะตัณหา วิภาวะตัณหา.

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะ อะริยะสัจจัง. โย
 ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรธะ จาโค ปะภินิสสัคโค มุตติ
 อะนาละโย.

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินิ ปะภิปะหา
 อะริยะสัจจัง. อะยะเมวะ อะริโย อัญญังคิโก มัคโค. เสยยะถีหัง.
 สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
 สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ
 รัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาถัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา
 อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ.

ตัง โข ปะนิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะยันติ เม
 ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ รัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาถัง
 อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ.

ตัง โข ปะนิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว,

ปฺพเพ อะนะนุสฺสฺเตสฺส ฐัมเมสฺส, จักขุข อฺหะปาถิ ญฺาถนัง อฺหะปาถิ
 ปัญญา อฺหะปาถิ วิชชา อฺหะปาถิ อาโลโก อฺหะปาถิ.

อิทัง ทฺกขะสะมฺมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปฺพเพ
 อะนะนุสฺสฺเตสฺส ฐัมเมสฺส, จักขุข อฺหะปาถิ ญฺาถนัง อฺหะปาถิ ปัญญา
 อฺหะปาถิ วิชชา อฺหะปาถิ อาโลโก อฺหะปาถิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทฺกขะสะมฺมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ
 เม ภิกขะเว, ปฺพเพ อะนะนุสฺสฺเตสฺส ฐัมเมสฺส, จักขุข อฺหะปาถิ ญฺาถนัง
 อฺหะปาถิ ปัญญา อฺหะปาถิ วิชชา อฺหะปาถิ อาโลโก อฺหะปาถิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทฺกขะสะมฺมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะทีนันติ เม
 ภิกขะเว, ปฺพเพ อะนะนุสฺสฺเตสฺส ฐัมเมสฺส, จักขุข อฺหะปาถิ ญฺาถนัง
 อฺหะปาถิ ปัญญา อฺหะปาถิ วิชชา อฺหะปาถิ อาโลโก อฺหะปาถิ.

อิทัง ทฺกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปฺพเพ
 อะนะนุสฺสฺเตสฺส ฐัมเมสฺส, จักขุข อฺหะปาถิ ญฺาถนัง อฺหะปาถิ ปัญญา
 อฺหะปาถิ วิชชา อฺหะปาถิ อาโลโก อฺหะปาถิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทฺกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกาตัพพันติ เม
 ภิกขะเว, ปฺพเพ อะนะนุสฺสฺเตสฺส ฐัมเมสฺส, จักขุข อฺหะปาถิ ญฺาถนัง
 อฺหะปาถิ ปัญญา อฺหะปาถิ วิชชา อฺหะปาถิ อาโลโก อฺหะปาถิ.

ตัง โข ปะนิทัง ทฺกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกะตันติ เม

ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญานัง
 อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที.

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขเว,
 ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที ญานัง อุทปะปาที
 ปัญญาอุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
 ภาเวตัพพันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง
 อุทปะปาที ญานัง อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก
 อุทปะปาที .

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
 ภาวิตันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทปะปาที
 ญานัง อุทปะปาที ปัญญา อุทปะปาที วิชชา อุทปะปาที อาโลโก อุทปะปาที .

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขเว อิมะสุ จะตุสุ อะริยะสัจจะสุ, เอวันติ-
 ประวิภูฏัง ทวาหะสาการัง ยะถาภูตัง ญานะทัสสะนัง นะ สุวิสุทัง
 อะโหสิ.

เนวะ ตาวาหัง ภิกขเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัทมะ-
 เก, สัสสะมะณะพรัทมะณิยา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย, อะนุต-
 ตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง.

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตุสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติ-
 ประริวัฏฏัง ทว่าทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทัง
 อะโหสิ.

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหม์หะเก,
 สัสสะมะณะพรัหม์มะณียา ปะชายา สะเทวะมะนุสสาเย, อะนุตตะรัง
 สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง.

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาที, อะกุปปา เม วิมุตติ,
 อะยะมันติมา ชาตี, นัตถิทาณี ปุณฺ्हพะเวติ.

อิหะมะโวจะ ภาคะวา. อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ
 ภาคะวะโต ภาสีตัง อะภินันฺหุง. อิมัสฺมิญจะ ปะนะ เวยยาเกาะระณัสฺมิง
 ภัญญะมาเน, อายัสฺมะโต โภณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง
 รัมมะจักขุง อุทะปาที. ยังกิญฺจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง
 นิโรธะธัมมันติ.

ปะวัตติเต จะ ภาคะวะตา ธัมมะจักเก, ภูมมา เทวา สัททะ-
 มะนุสสาเวสุง, เอตัมภาคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย
 อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตตียัง สะมะเณนะ
 วา พรัหม์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหม์มา วา เกนะจิ
 วา โลกัสฺมินติ.

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา. จาตุมมะหาราชิกา เทวา
 สัททมะนุสสาเวสุง. จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,
 ตาวะติงสา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. ตาวะติงसानัง เทวานัง สัททัง
 สุตฺวา, ยามา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. ยามานัง เทวานัง สัททัง
 สุตฺวา, ตุสิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง
 สุตฺวา,

นิมมานะระตี เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. นิมมานะระตีนัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา, ประระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา
 สัททมะนุสสาเวสุง. ประระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,
 (เมื่อจะสวดย่อเพียงสวรรค์ ๖ ชั้น ครั้นสวดมาถึงตรงนี้แล้วสวด
 พรั้มกะกายิกา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง แล้วลง เอตัมภะคะวะตา
 พาราณะสิยง อิติปะตะเน มิคะทาเย ฯลฯ เหมือนกันไปจนจบ)

พรั้มปะปาริสาชชา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. พรั้มปะปาริสาช-
 ชานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

พรั้มปะโรหิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. พรั้มปะ-
 โรहितานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

มะหาพรั้มมา เทวา สัททมะนุสสาเวสุง. มะหาพรั้มมานัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

ประริตตภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. ประริตตภาณัง เทวานัง
 สัททัง สุตฺวา,

อัปปะมาณภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อัปปะมาณภาณัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อาภัสสะราณัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

ประริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. ประริตตะสุภาณัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อัปปะมาณะ-
 สุภาณัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

สุภะกิณหะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. สุภะกิณหะกาณัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

(อะลัญญิสัตตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อะลัญญิสัตตาทานัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,)

เวหฺปิพะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. เวหฺปิพะลาณัง
 เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อะวิหาณัง เทวานัง
 สัททัง สุตฺวา,

อะตฺปปา เทวา สัทฺหะมะนุสฺสาเวสุง. อะตฺปปานัง เทวานัง

สัทฺหัง สุตฺวา,

สุตฺสสา เทวา สัทฺหะมะนุสฺสาเวสุง. สุตฺสสานัง เทวานัง

สัทฺหัง สุตฺวา,

สุตฺสสี เทวา สัทฺหะมะนุสฺสาเวสุง. สุตฺสสีนัง เทวานัง

สัทฺหัง สุตฺวา,

อะกะนิฏฺฐะกา เทวา สัทฺหะมะนุสฺสาเวสุง.

เอตฺมกะคะวะตา พาราณะสียัง อิติปะตะเน มิคะทาเย

อะนุตตะรัง ฐัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อปฺปะภฺวิวัตตียัง สะมะเณนะ

วา พฺรหฺมเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พฺรหฺมึนา วา เกณะจิ วา

โลกัสฺมินติ.

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ, ยาวะ พฺรหฺมโลกา

สัทฺโท อปฺภุคคฺฉิ. อะยฺญจะ ทะสะสะหฺสสี โลกะธาตุ, สังกมฺปิ

สम्मปะกมฺปิ สम्मปะเวธิ. อปฺปะมาเณ จะ โอฟาโร โอภาโส โลก

ปาตุระโหสิ, อะติกกมฺเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง.

อะละໄໝ ะคะวะ อุทานัง อุทาเนสิ, อัญญาสิ ะตะ โภ

โกณฑญฺญู, อัญญาสิ ะตะ โภ โภณฑญฺญูติ.

อิติหิหัง आयัสมะโต โภณฑัญญัสสะ อัญญาโภณฑัญญเฏวระ
นามัง, อะโหสีติฯ.

บทขัดอะนัตตะลักขณะสูตร

ยันตัง สัตเตหิ ทุกเขนะ	ญะยยัง อะนัตตะลักขณะัง
อัตตะวาหตตะสัญญาณัง	สัมมะเทวะ วิโมจะนัง
สัมพุทโธ ตัง ปะกาเสสิ	ทิจฺฐะสัจจานะ โยคินัง
อุตตะริง ปะฐิเวธายะ	ภาเวตุง ญาณะมุตตะมัง
ยันเตสัง ทิจฺฐะธัมมานัง	ญาเณนุปะปะริกขะตัง
สัปปาสะเวหิ จิตตานิ	วิมุจจิงสุ อะเสสะโต
ตะธา ญาณานุสาเรนะ	สาสะนัง กาทุมิจจะตัง
สาธุนัง อัตตะสิทฺถัตถัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส ฯ

อะนัตตะลักขณะสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภาคะวา, พาราณะสิยัง วิหะระติ,
อิสิปะตะเน มิคะทาเย. ตัตฺตระ โข ภาคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขุ
อามันเตสิ.

รूपัง ภิกขะเว อะนัตตา. รุปัญจะหิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภาวิส-
 สะ, นะยิทัง รุปัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถ จะ รุเป, เอวัง เม
 รุปัง โหตุ เอวัง เม รุปัง มา อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข ภิกขะเว รุปัง
 อะนัตตา, ตัสมา รุปัง อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพพะเถ รุเป,
 เอวัง เม รุปัง โหตุ เอวัง เม รุปัง มา อะโหสีติ.

เวทะนา อะนัตตา. เวทะนา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา
 อะภาวิสสะ, นะยิทัง เวทะนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถ จะ
 เวทะนายะ, เอวัง เวทะนา โหตุ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ. ยัสมา
 จะ โข ภิกขะเว เวทะนา อะนัตตา, ตัสมา เวทะนา อาพาธายะ
 สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพพะเถ เวทะนายะ, เอวัง เม เวทะนา โหตุ เอวัง
 เม เวทะนา มา อะโหสีติ.

สัจญญา อะนัตตา. สัจญญา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภาวิสสะ,
 นะยิทัง สัจญญา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถ จะ สัจญญาเย,
 เอวัง เม สัจญญา โหตุ เอวัง เม สัจญญา มา อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข
 ภิกขะเว สัจญญา อะนัตตา, ตัสมา สัจญญา อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ
 จะ ลัพพะเถ สัจญญาเย, เอวัง เม สัจญญา โหตุ เอวัง เม สัจญญา มา
 อะโหสีติ.

สังฆารธา อะนัตตา. สังฆารธา จะ หิหัง ภิกขะเว อัตตา
 อะภาวิสสังสุ, นะยิหัง สังฆารธา อาพาธายะ สังวัตเตยยุง, ลัพพะเถจะ จะ
 สังฆาเรสุ, เอวัง เม สังฆารธา โหนตุ เอวัง เม สังฆารธา มา อะเหสุนติ.
 ยัสส์มา จะ โข ภิกขะเว สังฆารธา อะนัตตา, ตัสส์มา สังฆารธา อาพาธายะ
 สังวัตตันติ, นะ จะ ลัพพะเถติ สังฆาเรสุ, เอวัง เม สังฆารธา โหนตุ เอวัง
 เม สังฆารธา มา อะเหสุนติ.

วิญญาณัง อะนัตตา. วิญญาณัญจะ หิหัง ภิกขะเว อัตตา
 อะภาวิสสะ, นะยิหัง วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถจะ จะ
 วิญญาเณ, เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ.
 ยัสส์มา จะ โข ภิกขะเว วิญญาณัง อะนัตตา, ตัสส์มา วิญญาณัง
 อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพพะเถติ วิญญาเณ, เอวัง เม
 วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ.

ตั้ง กิง มัญญะเถ ภิกขะเว รุปัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ.
 อะนิจจัง ภาันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตั้ง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภาันเต.
 ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตั้ง สะมะนุปัสสีตุง,
 เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสิมิ เอโส เม อัตตาติ. โน เอตัง ภาันเต.

ตั้ง กิง มัญญะเถ ภิกขะเว เวทะนา นิจจา วา อะนิจจา วาติ.
 อะนิจจา ภาันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตั้ง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภาันเต.

ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุง,
เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสิมิ เอโส เม อตตาทติ. โน เหนตัง ภาันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สัจญญา นิจจา วา อะนิจจา วาติ.
อะนิจจา ภาันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภาันเต.
ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุง,
เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสิมิ เอโส เม อตตาทติ. โน เหนตัง ภาันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สังฆารธา นิจจา วา อะนิจจา วาติ.
อะนิจจา ภาันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภาันเต.
ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุง,
เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสิมิ เอโส เม อตตาทติ. โน เหนตัง ภาันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว วิญญาณัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ.
อะนิจจัง ภาันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภาันเต.
ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสีตุง,
เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสิมิ เอโส เม อตตาทติ. โน เหนตัง ภาันเต.

ตัสส์มาติหะ ภิกขะเว, ยังกิญจิจิ รุปัง อะตีตานาคะตะปะจจุปปันนัง,
อัสสมัตตัง วา พะหิทธา วา, โอฟาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา ประณัตัง
วา, ยันทุเร สันติเก วา, สัพพัง รุปัง, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสสิมิ นะ
เมโส อตตาทติ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญาเยะ ทัญญัพพัง.

ยา กาจิ เวทะนา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา, อัจฉัตตา วา
 พะหิตธา วา, โอฟาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ประณีตา วา, ยา ทูเร
 สันติเก วา, สัพพา เวทะนา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสสิมิ นะ เมโส
 อัตตาทิ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปัญญาเย ทัญญัพพัง.

ยา กาจิ สัญญา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา, อัจฉัตตา วา
 พะหิตธา วา, โอฟาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ประณีตา วา, ยา ทูเร
 สันติเก วา, สัพพา สัญญา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสสิมิ นะ เมโส
 อัตตาทิ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปัญญาเย ทัญญัพพัง.

เย เกจิ สังฆาธา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา, อัจฉัตตา วา
 พะหิตธา วา, โอฟาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ประณีตา วา, เย ทูเร
 สันติเก วา, สัพเพ สังฆาธา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสสิมิ นะ เมโส
 อัตตาทิ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปัญญาเย ทัญญัพพัง.

ยังกิญจิ วิญญาณัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง, อัจฉัตตัง
 วาพะหิตธา วา, โอฟาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา ประณีตัง วา, ยันทูเร
 สันติเก วา, สัพพัง วิญญาณัง, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสสิมิ นะ เมโส
 อัตตาทิ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปัญญาเย ทัญญัพพัง.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตฺวา อะริยะสาวะโก, รูปัสมิงปิ
 นิพพินทะติ, เวทะนายะปิ นิพพินทะติ, สัจญายะปิ นิพพินทะติ,

สังขารเรสุปี นิพพินทะติ, วิญญาณัสสัมมิงปี นิพพินทะติ. นิพพินทัง
 วิรัชชะติ. วิราคา วิมุจจะติ. วิมุตตัสสัมมิง วิมุตตะมีติ ญาณัง โหติ, ฆีณา
 ชาติ, วุสิตัง พรัหฺมะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง, นาปะรัง อิตถัตตยาติ
 ปะชานาตีติ.

อิหะมะโวจะ ภาคะวา. อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ
 ภาคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง.

อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากระระณัสสัมมิง ภัญญะมาเน, ปัญจะ-
 วัคคิยานัง ภิกขุณัง อะนุปาหายะ, อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสุติ.

บทחדอาทิตตะปริยาเยสูตร

เวเนยยะหะมะโนปาเย	สัพพะโส ปาระมิง คะโต
อะโมฆะวะจะโน พุทโธ	อะภิญญายานุสาสะโก
จิณณานุรูปะโต จาปี	ธัมเมนะ วินะยัง ประชัง
จิณณะคคิปาริจะริยานัง	สัมโพชฌาระหะโยคินัง
ยะมาทิตตะปริยายัง	เทสะยันโต มะโนหะรัง
เต โสตาโร วิโมเจสิ	อะเสกขายะ วิมุตติยา
ตะเถโวปะปะริกขายะ	วิญญูณัง โสตุมิจจะตัง
ทุกขะตาลักขะโณปายัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส ๗

อาทิตตะปริยาเยสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา, คะยายัง วิหะระติ
 คะยาสิสเส, สัทฺธิง ภิกขุสสะหัสเสนะ.

ตตฺถระ โข ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ.

สัพฺพัง ภิกขะเว อาทิตตัง. กิญจะ ภิกขะเว สัพฺพัง อาทิตตัง.
 จักขุง ภิกขะเว อาทิตตัง, รุปา อาทิตตา, จักขุวิญญาณัง อาทิตตัง,
 จักขุสम्मผัสโส อาทิตโต, ยัมปิหัง จักขุสम्मผัสสะปัจจะยา อุปฺปชชะติ
 เวทะยิต्तัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา, อาทิตตัง
 ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันทิ ะหามิ.

โสตัง อาทิตตัง, สัทฺทา อาทิตตา, โสตะวิญญาณัง อาทิตตัง,
 โสตะสम्मผัสโส อาทิตโต, ยัมปิหัง โสตะสम्मผัสสะปัจจะยา อุปฺปชชะติ
 เวทะยิต्तัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา, อาทิตตัง
 ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันทิ ะหามิ.

ฆานัง อาทิตตัง, คันธา อาทิตตา, ฆานะวิญญูณัง อาทิตตัง,
 ฆานะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิหัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปัชชติ
 เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขมะสะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง รากค์คคินา โทสค์คคินา โมหค์คคินา, อาทิตตัง
 ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันทิ ะหามิ.

ชีวหา อาทิตตา, ระสา อาทิตตา, ชิวหาวิญญูณัง อาทิตตัง,
 ชิวหาสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิหัง ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปัชชติ
 เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขมะสะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง รากค์คคินา โทสค์คคินา โมหค์คคินา, อาทิตตัง
 ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันทิ ะหามิ.

กาโย อาทิตโต, โผฏฐัพพา อาทิตตา, กายะวิญญูณัง
 อาทิตตัง, กายะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิหัง กายะสัมผัสสะปัจจะยา
 อุปัชชติ
 เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขมะสะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง รากค์คคินา โทสค์คคินา โมหค์คคินา, อาทิตตัง

ชาติยา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะหามิ.

มะโน อาทิตโต, รัมมา อาทิตตา, มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง,
 มะโนสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิหัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปัชชติ
 เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกณะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง
 ชาติยา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะหามิ.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตวา อะริยะสาวะโก,

จักขุส്മิงปิ นิพพินทะติ, รุเปสุปิ นิพพินทะติ, จักขุวิญญาเณปิ
 นิพพินทะติ, จักขุสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิหัง จักขุสัมผัสสะ-
 ปัจจะยา อุปัชชติ เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा,
 ตัส്മิงปิ นิพพินทะติ.

โสตัส്മิงปิ นิพพินทะติ, สัทเทสุปิ นิพพินทะติ,
 โสตะวิญญาเณปิ นิพพินทะติ, โสตะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิหัง
 โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปัชชติ เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा
 อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัส്മิงปิ นิพพินทะติ.

ฆานัสสัมมิงปี นิพพินทะติ, คันเธสุปี นิพพินทะติ,
 ฆานะวิญญาเณปีนิพพินทะติ, ฆานะสัมผัสเสปี นิพพินทะติ, ยัมปีหัง
 ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา
 อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัสสัมมิงปี นิพพินทะติ.

ชีวหาเยปี นิพพินทะติ, ระเสสุปี นิพพินทะติ,
 ชิวหาวิญญาเณปีนิพพินทะติ, ชิวหาสัมผัสเสปี นิพพินทะติ, ยัมปีหัง
 ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา
 อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัสสัมมิงปี นิพพินทะติ.

กายัสสัมมิงปี นิพพินทะติ, โผฏฐัพพะสุปี นิพพินทะติ,
 กายะวิญญาเณปี นิพพินทะติ, กายะสัมผัสเสปี นิพพินทะติ, ยัมปีหัง
 กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา
 อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัสสัมมิงปี นิพพินทะติ.

มะนัสสัมมิงปี นิพพินทะติ, รัมเมสุปี นิพพินทะติ,
 มะโนวิญญาเณปีนิพพินทะติ, มะโนสัมผัสเสปี นิพพินทะติ, ยัมปีหัง
 มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา
 อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัสสัมมิงปี นิพพินทะติ.

นิพพินทัง วิรัชชะติ. วิราคา วิมุจจะติ. วิมุตตัสสัมมิง วิมุตตะมีติ
 ญาณัง โหติ, ขีณา ชาติ, วุสิตัง พรัหมะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง,
 นาประรัง อิตถัตตยาติ ปะชานาตีติ.

อิหะมะโวจะ ภาคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต ภาสิตัง
 อะภินันทุง.

อิมัสัมมิงจะ ปะนะ เวยยากระระณัสสัมมิง ภาณูญะมาเน, ตัสสะ
 ภิกขุสะหัสสัสสะ อะนุปาหายะ, อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสุติ.

บทขัดมหาสละมะยะสูตร

ทูลละภัง ทัสสะนัง ยัสสะ
 โลกัมหิ อันธะภูตัสสัมมิง
 ลักเกสุ กะปิละวัตถุสสัมมิง
 ตันทัสสะนายะ สัมพุทฺธัง
 ทะสะธา สังกะณะยยาสุ
 อะเนกา อัมปะเมยยา วะ
 ตาสัง ปิยัง มะนาปฺญจะ
 ยัง โส เทเสสิ สัมพุทฺโธ
 เทวะกายัมปะหาสัตถัง

สัมพุทฺธัสสะ อะภินันโโส,
 ทูลละภูปาทะสัตถุโน,
 วิหะรันตัง มะหาเวเน,
 ภิกขุสังฆัญจะ นิมมะลัง,
 โลกะธาตุสุ เทวะตา,
 โมทะมานา สะมาคะตา,
 จิตตัสโสทักคิยาวะหัง,
 หายะยันโตติ เม สุตัง,
 ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส.

มหาสมะยะสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภาคะวา, ลักเกสุ วิหะระติ
 กะปิละวัตถุสฺมิง มะหาวะเน, มะหะตา ภิกขุสังฆะเน สัทฺติง
 ปัญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ สัพเพหะวะ อระหันเตหิ. ทะสะหิ จะ
 โลกะธาตฺุหิ ทะวะตา เยภฺยเยนะ สันนิปะติตา โหนติ ภาคะวันตัง
 ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ.

อะถะ โข จะตุนนัง สุททาวาสะกายิกานัง ทewanัง เอตะทะ-
 โหสิ, อะยัง โข ภาคะวา ลักเกสุ วิหะระติ กะปิละวัตถุสฺมิง มะหาวะเน,
 มะหะตา ภิกขุสังฆะเน สัทฺติง ปัญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ สัพเพหะวะ
 อระหันเตหิ, ทะสะหิ จะ โลกะธาตฺุหิ ทะวะตา เยภฺยเยนะ
 สันนิปะติตา โหนติ ภาคะวันตัง ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ, ยันนุนะ
 มะยฺมปิ เยนะ ภาคะวา เตนุปะสังกะเมยยามะ, อุปะสังกะมิตฺวา
 ภาคะวะโต สันติเก ปัจเจกะคาถา ภาเสยยามาติ.

อะถะ โข ตา ทะวะตา เสยยะถาปิ นามะ พะละวา ปุริโส
 สัมมิญฺชิตัง วา พาหัง ปะสาเรยยะ, ปะสาริตัง วา พาหัง
 สัมมิญฺชเยยยะ, เอวะเมวะ สุททาวาเสสุ เทเวสุ อันตะระหิตา

ภะคะวะโต

ปุระโต

ปาตฺรหังสุ.

อะถะ โข ตา เทวะตา ภะคะวันตัง อะภิวาเทตฺวา เอกะมันตัง
อัญญัสสุ. เอกะมันตัง จูตา โข เอกา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง
คาถัง อะภาสี. มหาสะมะโย ปะวะนัสฺมิง เทวะกายา สะมาคะตา.
อาคะตัมหะ อิมัง รัมมะสะมะยัง ทักขิตาเยวะ อะปะราชิตะสังฆันติ.

อะถะ โข อะปะรา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาถัง
อะภาสี. ตตฺตระ ภิกขะโว สะมาพะหังสุ จิตตัง อตฺตะโน อุกุกะมะกังสุ,
สาละถึวะ เนตตานิ คะเหตฺวา, อินทฺริยานิ รักษันติ ปันนทิตาติ.

อะถะ โข อะปะรา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาถัง
อะภาสี. เจตฺวา ขีลัง เจตฺวา ปะลีฆัง อินทะขีลัง โอหัจจะมะเนชา, เต
จะรันติ สุทธา วิมะลา จักขุมะตา สุทนต์ตา สุตฺต นาคาติ.

อะถะ โข อะปะรา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาถัง
อะภาสี. เย เกจิ พุทฺธัง สะระณัง คะตา เส นะ เต คะมิสสันติ
อะปายะภุมิง, ปะหายะ มาณฺสัง เทหัง เทวะกายัง ปะริปุเรสสันตฺติ.

อะถะ โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ. เยภุยเยนะ ภิกขะเว
หะสะสุ โลกะธาตฺตฺสุ เทวะตา สันนิปะติตา ตะถาคะตัง ทัสสะนายะ
ภิกขุสังฆัญจะ, เยปิ เต ภิกขะเว อะหะสุง อะตีตะมัทธานัง อะระหันโต

ลัมมาลัมพุทธา, เตลัมปิ ภาคะวันตานัง เอตะปะระมาเยวะ เทวะตา
 สันนิปะติตา อะเหสุง, เสยยะถาปิ มัยหัง เอตะระหิ.

เยปิ เต ภิกขะเว ภาะวิสสันติ. อะนาคะตามัทธานัง อะระหันโต
 ลัมมาลัมพุทธา, เตลัมปิ ภาคะวันตานัง เอตะปะระมาเยวะ เทวะตา
 สันนิปะติตา ภาะวิสสันติ, เสยยะถาปิ มัยหัง เอตะระหิ.

อาจิกขิสสามิ ภิกขะเว เทวะกายานัง นามานิ, กิตตะยิสสามิ
 ภิกขะเว เทวะกายานัง นามานิ, เทลิสสามิ ภิกขะเว เทวะกายานัง
 นามานิ, ตัง สุณณะสา ธาตุกัง มะนะสิ กะโรณะ ภาสิสสามีติ.

เอวัมภันเตติ โข เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโสสุง. ภาคะวา
 เอตะทะโวจะ.

ลีโลกะมะนุกัสสามิ	ยัตถะ ภูมมา ตะทัสสิตา
เย ลีตา คิริคัพพะรัง	ปะหิตัตตา สะมาหิตา
ปฺปญฺ สึหาวะ สัลลีนา	โลมะหังสาภิสัมภุโน
โอหาตะมะนะสา สุทธา	วิปะสันนะมะนาวิลา
ภียโย ปญฺจะสะเต ญฺตฺวา	วะเน กาปิละวัตถะเว
ตะโต อามันตะยิ สัตถา	สาวะเก สาสะเน ระเต
เทวะกายา อะภิกกันตา	เต วิชานาถะ ภิกขะโว
เต จะ อาตปฺปะมะกะรุง	สุตฺวา พุทฺธัสสะ สาสะนัง

เตลัมปาทุระหุ ญาณัง
 อับเปเก สะตะมัททักขุ
 สะตัง เอเก สะหัสสาณัง
 อับเปเกณันตะมัททักขุ
 ตัญจะ สัพพัง อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 เทวะกายา อะภิกันตา
 เย โวหัง กิตตะยิสสามิ
 สัตตะสะหัสสาวะ ยักขา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

จะสะหัสสา เหมะวะตา

อิทธิมันโน ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

สาตาคิรา ติสะหัสสา ยักขา นานัตตะวัณณิโน

อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามัง
 อิจเจเต โสพะสะสะหัสสา

อะมะนุสสานะ ทัสสะหัง
 สะหัสสัง อะถะ สัตตะริง
 อะมะนุสสานะมัททะสูง
 ทิสา สัพพา พุฏา อะหุง
 ะวักขิต்வานะ จักขุมา
 สาอะเก สาสะเน ระเต
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว
 คิราหิ อะนุပ္พะโส
 ภูมมา กาปิละวัตถะวา
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุหัง สะมิติง ะหัง.

ยักขา นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุหัง สะมิติง ะหัง.

วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุหัง สะมิติง ะหัง.

ยักขา นานัตตะวัณณิโน

อิทธิมันโต ชุติมันโต	วันณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง	ภิกขุหนึ่ง สะมิติง วะนัง.
เวสสามิตตา ปัญจะสะตา	ยักขา นานัตตะวันณินโน
อิทธิมันโต ชุติมันโต	วันณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง	ภิกขุหนึ่ง สะมิติง วะนัง.
กุมภโร ราชะคะหิโก	เวปลลัสสะ นิเวสะนัง
ภียโย นัง สะตะสะหัสสัง	ยักขานัง ประยิรุปาสะติ
กุมภโร ราชะคะหิโก	โสปาคะ สะมิติง วะนัง.
ปุรัมัญจะ ทิสัง ราชา	ธะตะรัฎฐุ ปะสาสะติ
คันธัพพานัง อาธิปะติ	มะหาราชา ยะสัสสิ โส
ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว	อินทะนามา มะหัพพะลา
อิทธิมันโต ชุติมันโต	วันณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง	ภิกขุหนึ่ง สะมิติง วะนัง.
ทักขินัญจะ ทิสัง ราชา	วิรุฬโห ตัปปะสาสะติ
กุมภันทานัง อาธิปะติ	มะหาราชา ยะสัสสิ โส
ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว	อินทะนามา มะหัพพะลา
อิทธิมันโต ชุติมันโต	วันณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง	ภิกขุหนึ่ง สะมิติง วะนัง.

ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา
 นาคาหัง อาธิปะติ
 ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา
 ยักขานัง อาธิปะติ
 ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

ปริมะทิสัง ณะตะรัญโฐ
 ปัจฉิเมนะ วิรุปักโข
 จัตตาโร เต มหาราชา
 ทัททลละมานา อัญญังสุ
 เตสัง มายาวิโน ทาสา
 มายา กุณฺเณทฺ เวณฺเณทฺ
 จันทะโน กามะเสฏฺโฐ จะ
 ปะนาโท โอปะมัญญโณ จะ

วิรุปักโข ปะสาสะติ
 มหาราชา ยะสัสสิ โส
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุหัง สะมิติง ะนัง.
 กุเวโร ตัปปะสาสะติ
 มหาราชา ยะสัสสิ โส
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุหัง สะมิติง ะนัง.
 ทักขิเณนะ วิรุฬฺหะโก
 กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.
 สะมันตา จะตุโร ทิสา
 ะเน กาปิละวัตตะเว.
 อาคฺคุ วัณฺณะนิกา สะลฺลา
 วิณฺฑุ จะ วิณฺฑุโต สะหะ
 กิณฺณุฉัณฺฑุ นิฉัณฺฑุ จะ
 เทวะสุโต จะ มาตะลิ

จิตตะเสโน จะ คันธัพโพ
 อาคฺคา ปัญญจะลีโข เจวะ
 เอเต จัญญเณ จะ ราชาโน
 โมทะมานา อะภิกกามุง

อะถาคฺคา นากะสา นาคา
 กัมพะลัสสะตะธา อาคฺคา
 ยามฺภูนา ฐะตะรัฎฐา จะ
 เอราวัณโณ มะหานาโค

เย นาคะราชา สะหะสา หะรันติ ทิพพา ทิชา ปักขิ วิสุทธะจักขุ,
 เวหายะสา เต ะนะมะชัมปะตตะตา จิตฺตรา สุปฺปันณา อิติ เตสสะ นามัง,

อะระยันตะธา นาคะราชาณะมาลี

สุปปันณะโต เขมะมะกาสิ พุทฺโธ,

สัณหาหิ วาจาหิ อุปะวะหะยันตา

นาคา สุปฺปันณา สะระณะมะกังสุ พุทฺธัง.

ชิตา ะชิริระหัตถะเณ
 ภาตะโร วาสะวัสเสเต
 กาละกัณฺฐา มะหาภิสฺสมา
 เวปะจิตติ สุกฺกิตติ จะ

นะโพราชา ชะโนสะโก
 ติมพะรุ สฺริยะวัจจะสา
 คันธัพพา สะหะ ราชฺฐิ
 ภิกขุณฺถัง สะมิติง ะนัง.

เวสาลา สะหะตัจจะกา
 ปายาคา สะหะ ญูตติภิ
 อาคฺคา นาคา ยะลัสลีโน
 โสปากะ สะมิติง ะนัง.

ทิพพา ทิชา ปักขิ วิสุทธะจักขุ,

จิตฺตรา สุปฺปันณา อิติ เตสสะ นามัง,

สะมฺพุทฺธัง อะสุรา ลิตา

อิทธิมันโต ยะลัสลีโน

อะสุรา ทานะเวฆะสา

ปะหาราโท นะมฺจึ สะหะ

สะตัญจะ พะลিপุตตานัง
 สันนัยหิตฺวา พะลิง เสนัง
 สะมะโยทานิ ภัทฺทนต์

อาโป จะ เทวา ประลฺลวี่ จะ
 วรรุณา วารุณา เทวา
 เมตตากะรุณากายิกา
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุตฺติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

เวณฺฑู จะ เทวา สะหะลี จะอะสะมา จะ ทฺเว ยะมา
 จันท์สสุปะนิสา เทวา
 สุริยฺสสุปะนิสา เทวา
 นักขัตตานิ ปุรฺกขิตฺวา
 วะสุหนัง วาสะโว เสฏฺฐโฐ
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุตฺติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

อะถาคู สะหะภู เทวา

สัพเพ เวโรจะนามะกา
 ราหุภัททะมุปาอะมุง
 ภิกขุหนัง สะมิติง ะนัง.

เตโช วาโย ตะทาอะมุง
 โสโม จะ ยะสะสะสา สะหะ
 อาคฺคู เทวา ยะสฺสสิโน
 สัพเพ นานัตตะวณฺณิโน
 วัณณะวันโต ยะสฺสสิโน
 ภิกขุหนัง สะมิติง ะนัง.

จันทะมาคฺคู ปุรฺกขิตา
 สุริยะมาคฺคู ปุรฺกขิตา
 อาคฺคู มันทะพะลาหะกา
 สักโก ปาอะะ ปุรินทะโท
 สัพเพ นานัตตะวณฺณิโน
 วัณณะวันโต ยะสฺสสิโน
 ภิกขุหนัง สะมิติง ะนัง.

ชะละมะคฺคคิลิขาริวะ

อะริฏฐะกา จะ โรชา จะ
 ะรุธนา สะหะธัมมา จะ
 สุเลยยะรุจิรา อาคฺ
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุตฺติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

สะมานา มะหาสะมานา
 ชิททาปะทุสิกา อาคฺ
 อะถาคฺ หะระโย เทวา
 ปาระคา มะหาปาระคา
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุตฺติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

สุกกา กะรัมหา ะรุธนา
 โอหาตะคัยหา ปาโมกขา
 สะทามัตตา ทาระคะชา
 ณะนะยัง อาคา ปะชุนโน
 ทะเสเต ทะสะธา กายา

อุมมา ปุปะณะนิภาสิโน
 อัจจุตา จะ อะเนชะกา
 อาคฺ วาสะวะเนสิโน
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.

มานุสา มานุสุตตะมา
 อาคฺ มะโนปะทุสิกา
 เย จะ โลหิตะวาสิโน
 อาคฺ เทวา ยะสัสสิโน
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.

อาคฺ เวฆะณะสา สะหะ
 อาคฺ เทวา วิจักขะณา
 มิสสะกา จะ ยะสัสสิโน
 โย ทิสา อะภิวัสสะติ
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน

อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 เขมียา ตุสิตา ยามา
 ลัมพิตะกา ลามะเสฏฐา
 นิมมานะระติโน อาคฺค
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 สัฎฐเต เทวะนิกายา
 นามันวะเยนะ อาคัณฺฐจุง
 ปะวุตตะชาติมกขีลัง
 ทักเข โมฆะตะรัง นาคัง
 สุพรัหฺมา ประระมัตโต จะ
 สันนังกุมารโ ทิสโส จะ
 สะหัสสะพรัหฺมะโลกานัง
 อุปะบันโน ชุติมันโต
 ทะเสตถะ อีสสะธา อาคฺค
 เตสัณฺฐจะ มัชฌะโต อาคา

วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณฺถ สะมิติง ะนัง.
 กัฎฐะกา จะ ยะสัสสิโน
 ไชติมานา จะ อาสะวา
 อะถาคฺค ประระนิมมิตา
 สัฟเพ นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณฺถ สะมิติง ะนัง.
 สัฟเพ นานัตตะวัณณิโน
 เย จัณฺเญ สะทิสา สะหะ
 โอฆะติณณะมะนาสะวัง
 จันทังวะ อะสิตาติตัง
 ปุตตา อิทธิมะโต สะหะ
 โสปาคะ สะมิติง ะนัง.
 มะหาพรัหฺมาภิติฎฐะติ
 ภิสฺมากาโย ยะสัสสิ โส.
 ปัจเจกะวะสะวัตติโน
 ทาริโต ประริวาริโต.

เต จะ สัพเพ อะภิกันเต ลินเท เทเว สะพรัหฺมะเก
 มาระเสนา อะภิกกามิ ปัสสะ กัณ्हัสสะ มันทิยัง
 เอถะ คัณ्हะถะ พันธะถะ ฐาเคนะ พันธมัตถุ โว
 สะมันตา ปะริวาเรถะ มา โว มุญฺจิตถะ โภจิ นัง.

อิติ ตตฺถะ มะหาเสโน กัณ्हะเสนัง อะเปสสะยิ
 ปาณินา ตะละมาหัจจะ สะรัง กัตถวานะ เภระวัง.
 ยะถา ปาวุสสะโก เมโฆ ถะนะยันโต สะวิชชุกุ
 ตะทา โส ปัจจุหาวัตติ สังกุทโธ อะสสะยังวะเส.

ตัญฺจะ สัพพัง อะภิญญาเยวิวกัชิตถวานะ จักขุมา
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา สาวะเก สาสะเน ระเต
 มาระเสนา อะภิกันตา เต วิชานาถะ ภิกขะโว.
 เต จะ อาตปฺปะมะกะรุจ สุตฺวา พุทฺธัสสะ สาสะนัง
 วีตะราเคหิ ปักกามุง เนสัง โลมัมปิ อิญฺชะยุง.

สัพเพ วิชิตะสังคามา ภะยาตีตา ยะสัสสิโน
 โมหันทิ สะหะ ภูเตหิ สาวะกา เต ชะเนสุตาติ.

ท้ายมหาสมะยะสูตร

ลักฺขุเต เทวะนิกายา
 นามันวะเยนะ อาคัณฺฐง
 ประวตตะชาติมกฺขีล้ง
 ทักเข โมฆะตะรัง นาคัง
 สุพรัหฺมา ประระมัดโต จะ
 สันนังกุมาริ ติสโส จะ
 สะหัสสะพรัหฺมะโลกานัง
 อุปะบันโน ชุติมันโต
 ทะเสตตะ อีสสะรา อาคฺ
 เตลลัญจะ มัชฌะโต อาคา
 เต จะ ลักฺขเพ อะภิกกัณเต
 มาระเสนา อะภิกกามิ
 เอตะ คัณหะตะ พันธะตะ
 สะมันตา ประริวาเรตะ
 อิติ ตัตตะ มะหาเสโน
 ปาณินา ตะละมาหัจจะ
 ยะธา ปาวุสสะโก เมโฆ
 ตะหา โส ปัจจุทาวตติ

ลักฺขเพ นานัตตะวณฺณินโน
 เย จัญญเย สะทิสา สะหะ
 โอฆะติถณะมะนาสะวัง
 จันทังวะ อะลิตาติตัง
 ปุตตา อิทิมะโต สะหะ
 โสปาคะ สะมิติง ะนัง
 มะหาพรัหฺมาภิติญฺฐะติ
 ภิสฺมากาโย ยะสัสสิ โส
 ปัจเจกะวะสะวัตติโน
 ทาริโต ประริวาริโต
 ลินเท เทเว สะพรัหฺมะเก
 ปัสสะ กัณหัสสะ มันทิยัง
 ราเคนะ พันธะมัตถุ โว
 มา โว มุญฺจิตตะ โกจิ นัง
 กัณหะ เสนัง อะเปสะยิ
 สะรัง กัตวานะ เภระวัง
 ณะนะยันโต สะวิชชุกุ
 ลังกุทโร อะสะยัง ะเส

ตัญจะ สัพพะ อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 มาระเสนา อะภิกันตา
 เต จะ อาตัมปะมะกะรุง
 วีตะราเคหิ ปักกามุง
 สัพเพ วิชิตะสังคามา
 โมหันติ สะหะ ภูเตหิ

ะวักขิตฺวานะ จักขุมา
 สาวะเก สาสะเน ระเต
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว
 สุตฺวา พุทฺธัสสะ สาสะนัง
 เนสัง โลมัมปิ อิญฺชะยุง
 ภายาตีตา ยะสัสสิโน
 สาวะกา เต ชะเนสุตาติ.

บทחדรัจฉะนิยามะสูตร

ยัง เว นิพพานะญาณัสสะ ญาณัง ปุพเพ ปะวัตตะเต
 ตัสเสวะ วิสะยิภูตา
 อะนิจจะตา ทุกขะตา จะ
 ตัสสา ปะกาสะกัง สุตตัง
 สาธุณัง ญาณะจาเรนะ
 โยนิโส ปะฏิปัตถยัตถัง

ยายัง รัจฉะนิยามะตา
 สัพเพสัง จะ อะนัตตะตา
 ยังสัมพุทเธนะ ภาสิตัง
 ยะถา พุทเธนะ เทสิตัง
 ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส ฯ

รัจฉะนิยามะสูตร

อะภิสัมพยุชฌิต์วา อะภิสะเมตต์วา อาจิกขะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ
 ปัญญะเปติ, วิระระติ วิระชะติ อุตตานิเระโรติ, สัพเพ รัมเม อะนัตตาทิ.

อิหะมะโว จะ ภาคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต
 ภาสิตัง, อะภินันทุนติ ฯ

บทขัดสติปัฏฐานะปาฐะ

สัมพุทโธ ทิปะทังเสฏโฐ	มะหาการุณิโก มุณี
เอกายะนัง มัคคัง นามะ	เวเนยยานัง อะเทสะยิ.
กิลิฏฐะจิตตะสัตตาทันง	จิตตักเลสะวิสุทธิยา,
โสกาณัง ปะริเทวานัง	อะตักกะมาเย สัพพะโส.
ทุกขานัง โทมะนัสสานัง	อตัถังคะมาเย อัญญิตัง,
ญายัสเสวาริคะมาเย	นิพพานัสสาภิปัตติยา
สะติปัฏฐานะนาเมนะ	วิสสุตัง วิระ สาสะเน,
จิตตักเลสะวิสุทธิตัตถัง	ตัง มัคคันตัม ภาณามะ เส.

สะติปัฏฐานะปาฐะ

อตัถิ โข เตะนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา
 สัมมาสัมพุทเธนะ. เอกายะโน อะยัง มัคโค สัมมะทักขาโต, สัตตาทันง

วิสุทธยา, โสกะประริเทวานัง สะมะตีกะมาเย, ทุกขะโทมะนัสสานัง
 อັตถังคะมาเย, ญายัสสะ อะธิกะมาเย, นิพพานัสสะ สัจฉิกิริยาเย.
 ยะทีหัง จัตตาโณ สะติปัสสุจฺจานา, กะตะเม จัตตาโร.

อิธะ ภิกขุ กายะ กายายุปัสสี วิหะระติ, อาตapi สัมปะชาโน
 สะติมา วิเนยยะ โลกะ อะภิชฌาโทมะนัสสัง. เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี
 วิหะระติ, อาตapi สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลกะ อะภิชฌา-
 โทมะนัสสัง. จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ, อาตapi สัมปะชาโน สะติมา
 วิเนยยะ โลกะ อะภิชฌาโทมะนัสสัง. รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหะระติ,
 อาตapi สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลกะ อะภิชฌาโทมะนัสสัง.

๑. กะถัญจะ ภิกขุ กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ. อิธะ ภิกขุ
 อັชฌัตตัง วา กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ, พะหิทธา วา กายะ
 กายานุปัสสี วิหะระติ, อັชฌัตตะพะหิทธา วา กายะ กายานุปัสสี
 วิหะระติ,

สะมุททะยะรัมมานุปัสสี วา กายัสมิง วิหะระติ, วะยะรัมมานุปัสสี วา
 กายัสมิง วิหะระติ, สะมุททะยะวะยะรัมมานุปัสสี วา กายัสมิง วิหะระติ,
 อັตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัสสุจฺจิตา โหติ, ยาวะเทวะ
 ญานะมัตตายะ ปะฐิสสะติมัตตายะ. อะนิสสิโต จะ วิหะระติ นะ จะ
 กิญฺจิ โลกะ อูปาทิยะติ. เอวัง โข ภิกขุ กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ.

๒. กะถัญจะ ภิกขุ เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ. อิธะ ภิกขุ อชฌัตตัง วา เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ, พระหิตธา วา เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ, อชฌัตตะพะหิตธา วา เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ, สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ, ะยะธัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ, สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ. อตถิ เวทะนาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปฺภุจฺจิตา โหติ, ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ ปะฐิสสะติมัตตายะ. อะนัสสิโต จะ วิหะระติ นะ จะ กิญฺจิ โลเก อุปาทิยะติ. เอวัง โข ภิกขุ เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ.

๓. กะถัญจะ ภิกขุ จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ. อิธะ ภิกขุ อชฌัตตัง วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ, พระหิตธา วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ, อชฌัตตะพะหิตธา วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ, สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา จิตตัสสมิง วิหะระติ, ะยะธัมมานุปัสสี วา จิตตัสสมิง วิหะระติ, สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา จิตตัสสมิง วิหะระติ, อตถิ จิตตันติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปฺภุจฺจิตา โหติ, ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ ปะฐิสสะติมัตตายะ. อะนัสสิโต จะ วิหะระติ นะ จะ กิญฺจิ โลเก อุปาทิยะติ. เอวัง โข ภิกขุ จิตเต

จิตตานุปัสสี

วิหะระติ.

๔. กะถัญจะ ภิกขุ รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหะระติ. อิธะ ภิกขุ
อัสสัจตัง วา รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหะระติ, พะหิทธา วา รัมเมสุ
รัมมานุปัสสี วิหะระติ, อัสสัจตปะพะหิทธา วา รัมเมสุ รัมมานุปัสสี
วิหะระติ, สะมุทะยะรัมมานุปัสสี วา รัมเมสุ วิหะระติ, ะยะรัมมา-
นุปัสสี วา รัมเมสุ วิหะระติ, สะมุทะยะวะรัมมานุปัสสี วา รัมเมสุ
วิหะระติ, อตถิ รัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปฏฐิตา โหติ,
ยาระทะวะ ญาณะมัตตายะ ปะฐิสสะติมัตตายะ. อะนัสสิโต จะ
วิหะระติ นะ จะ กิณฺณิ โลเก อุปาทิยะติ. เอวัง โข ภิกขุ รัมเมสุ
รัมมานุปัสสี วิหะระติ.

อะยัง โข เตนะ ะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา
สัมมาสัมพุทเธนะ, เอกายะโน มัคโค สัมมะทักขาโต, สัตตานิัง
วิสุทฺธิยา, โสกะปะริเทวานัง สะมะติกกะมายะ, ทุกขะโทมะนัสสานัง
อัสสัจจะมายะ, ญาณัสสะ อะธิกะมายะ, นิพพานัสสะ สัจฉิกิริยายะ.
ยะทิสัง จัตตาโร สะติปฏฐานาติ.

เอกายะนัง ชาติขะยัันตะทัสสี, มัคคัง ปะชานาติ หิตานุกัมปี,

เอเตนะ มัคเคนะ ตะริงสุ ปุพเพ, ตะริสสะเร เจวะ ตะรันติ โจฆันติ.

เมตตานิสั่งสรรสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา สāvตถิยัง วิหะระติ
 เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม. ตตฺตฺระ โข ภะคะวา ภิกขุ
 อามันเตสิ ภิกขะเวติ, ภะทั้นเตติ เต ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสโสสง
 ภะคะวา เอตะหะโวจะ.

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
 พะหุลีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุญฺญิตายะ ปะริจิตายะ
 สุสमारัทธายะ เอกาทะสานิสังสา ปาฎิกังขา. กะตะเม เอกาทะสะ.
 สุขัง สุปะติ สุขัง ปะฏิพุชณะติ. นะ ปาปะกัง สุปินัง สุปินัง ปัสสะติ.
 มะนุสสานัง ปิโย โหติ, อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ. เทวะตา รักขันติ.
 นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ. ตูระภูง์ จิตตัง
 สะมาธิยะติ. มุขะวัณโณ วิปะสีหะติ. อะสम्मุพฺโห กาลัง กะโรติ.
 อุตตะริง

อัปปะฏิวิษณฺโต พรัมพะโลกูปะโค โหติ.

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
 พะหุลีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุญฺญิตายะ ปะริจิตายะ

สุสมารัทธายะ อิเม เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังชาติ. อิหะมะโวจะ
 ภาคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต ภาสิตัง อะภินันฺหุนฺติ.

มาติกา

ธัมมะสังคะณีมาติกาปาฐะ

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพยากะตา ธัมมา.
 สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุดตา ธัมมา ทุกขายะ เวทะนายะ
 สัมปะยุดตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุดตา ธัมมา.
 วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะวิปากะ-
 ธัมมะธัมมา.

อุปาหิหนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาหิหนุปาทานิยา ธัมมา อะนุ-
 ปาหิหนานุปาทานิยา ธัมมา.

สังกิลิฏฐะสังกิลิสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิลิสิกา ธัมมา
 อะสังกิลิฏฐาสังกิลิสิกา ธัมมา.

สะวัตักกะสะวิจารณ์า ธัมมา อะวัตักกะวิจารณ์ัตตา ธัมมา
 อะวัตักกาววิจารณ์า ธัมมา.

ปีติสะหะคะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตา ธัมมา อุเปกขา-
 สะหะคะตา ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา รัจฉมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพา รัจฉมา
เนวะทัสสะเนนะ ณะภาวะนายะ ปะหาตัพพา รัจฉมา.

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา รัจฉมา ภาวะนายะ
ปะหาตัพพะ-เหตุกา รัจฉมา เนวะทัสสะเนนะ ณะภาวะนายะ
ปะหาตัพพะเหตุกา
รัจฉมา.

อาจะยะคามิโน รัจฉมา อะปะจะยะคามิโน รัจฉมา เนวาจะยะ-
คามิโน นาปะจะยะคามิโน รัจฉมา. เสกขา รัจฉมา อะเสกขา รัจฉมา
เนวะเสกขานาเสกขา รัจฉมา. ประริตตา รัจฉมา มะหัคคะตา รัจฉมา
อัปปะมาณา รัจฉมา.

ประริตตารัจฉมะณา รัจฉมา มะหัคคะตารัจฉมะณา รัจฉมา อัป-
ปะมานารัจฉมะณา รัจฉมา. หีนา รัจฉมา มัชฌิมา รัจฉมา ปะณีตา รัจฉมา.

มิจฉัตตะนิยะตา รัจฉมา สัมมัตตะนิยะตา รัจฉมา อะนิยะตา
รัจฉมา.

มัคคารัจฉมะณา รัจฉมา มัคคะเหตุกา รัจฉมา มัคคาธิปะติโน
รัจฉมา.

อุปปันนา รัจฉมา อะนุปปันนา รัจฉมา อุปปาทีโน รัจฉมา.
อะตีตา รัจฉมา อะนาคะตา รัจฉมา ปัจจุปปันนา รัจฉมา.

อะติตารัมมะณา ฐัมมา อะนาคะตารัมมะณา ฐัมมา ปัจจุปปัน-
นารัมมะณา ฐัมมา.

อัสสัตตะตา ฐัมมา พะหิทธา ฐัมมา อัสสัตตะพะหิทธา ฐัมมา.

อัสสัตตะตารัมมะณา ฐัมมา พะหิทธารัมมะณา ฐัมมา อัสสัตตะ-
พะหิทธารัมมะณา ฐัมมา.

สะนิตัสสะนะสัปปะภูฆา ฐัมมา อะนิตัสสะนะสัปปะภูฆา
ฐัมมา อะนิตัสสะนาปปะภูฆา ฐัมมา.

วิปัสสะนาภูมิปาฐะ

ปัฏจักขันธา. รุปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัณฺณากขันโธ
สังขารักขันโธ วิญญูณักขันโธ.

ท้าวะสายะตะนาหิ. จักขัวะยะตะนัง รุพายะตะนัง, โสตา-
ยะตะนัง สัททายะตะนัง, ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง,
ชีวะหายะตะนัง
ระสายะตะนัง, กายายะตะนัง โผฏฐัพพะยายะตะนัง มะนายะตะนัง,
ฐัมมายะตะนัง.

อัญญาระสะ ธาตุโย. จักขุธาตุ รูปธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ,
 โสตะธาตุ สัทธาธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ, ฆานะธาตุ คันธะธาตุ
 ฆานะวิญญาณะธาตุ, ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ,
 กายะธาตุ โภฏฐัพพะธาตุ กายะวิญญาณะธาตุ, มะโนธาตุ รัम्मะธาตุ
 มะโนวิญญาณะธาตุ.

พาวีสะตินทริยานิ. จักขุทริยยัง โสติทริยยัง ฆานินทริยยัง
 ชิวหินทริยยัง กายินทริยยัง มะนินทริยยัง, อิตถินทริยยัง ปุริสินทริยยัง
 ชีวิตินทริยยัง, สุขินทริยยัง ทุกขินทริยยัง โสมะนัสสินทริยยัง โทมะนัส-
 สินทริยยัง อุเปกขินทริยยัง, สัทธินทริยยัง วิริยินทริยยัง สะตินทริยยัง
 สะมาธินทริยยัง ปัญญินทริยยัง, อะนัญญะตัญญัสสามีตินทริยยัง
 อัญญินทริยยัง อัญญาตาวินทริยยัง.

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ. ทุกขัง อะริยะสัจจัง, ทุกขะสะมุทะโย
 อะริยะสัจจัง, ทุกขะนิโรธะ อะริยะสัจจัง, ทุกขะนิโรธะคามินี
 ประภีปะทา อะริยะสัจจัง.

ประภีจะสะมุปปาทะปาฐะ

อะวิชชาปัจจะยา สังขารา, สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง, วิญ-
 ญาณะปัจจะยา นามะรूपัง, นามะรูปะปัจจะยา สะฬายะตะนัง, สะฬายะ-

ยะตะนะปัจจะยา ผัสโส, ผัสสะปัจจะยา เวทนา, เวทนาปัจจะยา
 ตัณหา, ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง, อุปาทานะปัจจะยา ภาโว, ภาวะ-
 ปัจจะยา ชาติ, ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะ-
 นัสสุปายาสา สัมภะวันติ. เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ,
 สะมุทะโย โหติ.

อะวิชชายะเตวระ อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรธ,
 สังขาระนิโรธา วิญญานะนิโรธ, วิญญานะนิโรธา นามะรูปะนิโรธ,
 นามะรูปะนิโรธา สะฬายะตะนะนิโรธ, สะฬายะตะนะนิโรธา
 ผัสสะนิโรธ, ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรธ, เวทะนานิโรธา
 ตัณหานิโรธ, ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรธ, อุปาทานะนิโรธา
 ภาวะนิโรธ, ภาวะนิโรธา ชาตินิโรธ, ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง
 โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ. เอวะเมตัสสะ
 เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, นิโรธ โหติ.

ปฏิฐานะมาติกาปาฐะ

เหตุปัจจะโย, อารัมมะณะปัจจะโย, อะธิปะติปัจจะโย,
 อะนันทะระปัจจะโย, สะมะนันทะระปัจจะโย, สะหะชาตะปัจจะโย,
 อัญญะมัญญะปัจจะโย, นิสสะยะปัจจะโย, อุปะนิสสะยะปัจจะโย,

ปุเรชาตะปัจจะโย, ปัจฉาชาตะปัจจะโย, อาเสวะนะปัจจะโย,
 กัมมะปัจจะโย, วิปากะปัจจะโย, อาหาระปัจจะโย, อินทริยะปัจจะโย
 ฌานะปัจจะโย, มัคคะปัจจะโย, สัมปะยุตตะปัจจะโย,
 วิปปะยุตตะปัจจะโย, อัถติปัจจะโย, นัตติปัจจะโย, วิคะตะปัจจะโย,
 อะวิคะตะปัจจะโย.

สวดแจ้ง

พระวินัย

ยันเตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อระหะตา
 สัมมาสัมพุทฺธะนะ, ปะฐะมัง ปาราชิกัง กัตถะ ปัญญัตตันติ. เวสาลียัง
 ปัญญัตตันติ. กัง อารัพภาติ. สุกินนัง กะลันหะปะตตัง อารัพภาติ.
 กิสมิง วัตถุสมินติ. สุกินโน กะลันหะปะโตโต ปุราณะหุติยิกายะ เมถุนัง
 รัมมัง ปะฐิเสวิ, ตัสสมิง วัตถุสมินติ.

เตนะ สมะเยนะ พุทฺโธ ภคคะวา เวรัญฺชาयัํ วิหะระติ
 นะเพ็รุํจุมันฺทะมฺมุเล มะหะตา ภิกขุสัํเฆนะ, สัํทริง ปัยจะมัตเตหิ
 ภิกขุสະเตหิ.

อัสโสสิ โข เวรัญฺชो พรัหฺมะโณ สมะโณ ขะลฺล โภ โคตะโม
 สักกัเยปฺโต สักกัเยกฺกฺลา ปัพพะชิตฺโต, เวรัญฺชาयัํ วิหะระติ
 นะเพ็รุํจุมันฺทะมฺมุเล มะหะตา ภิกขุสัํเฆนะ, สัํทริง ปัญจะมัตเตหิ
 ภิกขุสະเตหิ.

ตัง โข ปะนะ ภะวันตัง โคตะมัง เอวัง กัลลียาโณ
 กิตติสัํทโธอัพภุคคะโต, อิติปิ โส ภคคะวา อระหัง สัมาสัมพุทฺโธ,
 วิชชาจะระณะสัมปนโน สุกะโต โลกะวิฑู, อะนุตตะโร
 ปุริสัทธัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ภคคะวาติ.

โส อิมัง โลกัํ สะเทวะกัํ สะมาระกัํ สะพรัหฺมะกัํ
 สัสสะมะณะพรัหฺมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา
 สัจจิกัตถวา ปะเวเทติ โส ธัมมัง เทเสติ อาทิกัลลียาณัง มัชฌะกัลลียาณัง
 ปะริโยสานะกัลลียาณัง สาทถัง สะพัณฺณุชะนัง เกวะละปะริปุณฺณัง
 ปะริสุทฺถัง พรัหฺมะจะริยัํ ปะกาเสติ.

สาธุ โข ปะนะ ตะถารูปานัง อระหะตัง ทัสสะนัง โหตีติ.

พระสูตร

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, อันตะรา จะ ราชะคะหัง
 อันตะรา จะ นาลันทัง อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน, โหติ มะหะตา
 ภิกขุสังเขนะ, สัทธิง ปญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ. สุปปีโยปิ โข
 ประริพพาชะโก อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทัง
 อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน โหติ, สัทธิง อันเตวาสินา พรัหมะทัตเตนะ
 มาณะเวนะ. ตัตถะระ สุตัง สุปปีโย ประริพพาชะโก อะเนกะปะริยาเยนะ,
 พุทฺธัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, รัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, สังฆัสสะ
 อะวัณณัง ภาสะติ. สุปปียัสสะ ปะนะ ประริพพาชะกัสสะ อันเตวาสิ
 พรัหมะทัตโต มาณะโว อะเนกะปะริยาเยนะ, พุทฺธัสสะ วัณณัง
 ภาสะติ, รัมมัสสะ วัณณัง ภาสะติ, สังฆัสสะ วัณณัง ภาสะติ. อิติหะ
 เต อุโภ อาจะรียันเตวาสิ อัญญะมัญญัสสะ อุชฺฐวีจจะนิกะวาทา,
 ภะคะวันตัง ปิฎฺฐิติโต ปิฎฺฐิติโต อะนุพันธา โหนติ ภิกขุสังฆัญจะ.

พระสังคินี

กุสะลา รัมมา อะกุสะลา รัมมา อัปฺยาเกตา รัมมา. กะตะเม
 รัมมา กุสะลา. ยัสสัมมิง สมะเย กามาวะจะรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง
 โหติ, โสมะนัสสะสะหะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง, รุปรัมมะณัง वा

ลัทธารัมมะณัง วา, คันธารัมมะณัง วา รัสซารัมมะณัง วา,
 โผฏฐัพพารัมมะณัง วา ฐัมมารัมมะณัง วา, ยัง ยัง วา ปะนารัพพะ,
 ตัสสัมมิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ, เย วา ปะนะ ตัสสัมมิง
 สะมะเย อัญญะปิ อตถิ ปะฐิจจะสะมุปปันนา อะรุปีโน ฐัมมา, อิเม
 ฐัมมา กุสะลา.

พระวิภังค์

ปัญจักขันธา รุปักขันโธ เวทะนากขันโธ, สัญญากขันโธ,
 สังขารักขันโธ, วิญญานักขันโธ. ตตถะ กะตะโม รุปักขันโธ. ยังกิณฺณจิ
 รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง, อชฌัตตัง วา พะหิทธา วา,
 โอฟาริกังวา สุขุมัง วา, หีนัง วา ปะณีตัง วา, ยัง ทูเร วา สันติเก วา,
 ตะเทกัชฌัง อะภิสัญญหิต์วา อะภิสังขิปิต์วา, อะยัง วุจจะติ รุปักขันโธ.

พระธาตุกะถา

สังคะโห อะสังคะโห. สังคะหิตะนะ อะสังคะหิตัง,
 อะสังคะหิตะนะ สังคะหิตัง, สังคะหิตะนะ สังคะหิตัง. อะสังคะหิตะนะ
 อะสังคะหิตัง. สัมปะโยค วิปปะโยโค. สัมปะยุตเตนะ วิปปะยุตตัง,
 วิปปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง. อะสังคะหิตัง.

พระปุกะละบัญญัติ

จะ บัญญัติติโย. ชั้นระบัญญัติ, อายะตะนะบัญญัติ,
 ธาตุบัญญัติ, สัจจะบัญญัติ. อินทริยะบัญญัติ, ปุกะละบัญญัติ.
 กิตตาวะตา ปุกะละลาหัง ปุกะละบัญญัติ. สมะยะวิมุตโต
 อะสะมะยะวิมุตโต, กุประธัมโม อะกุประธัมโม, ประริหานะธัมโม
 อะประริหานะธัมโม, เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ, ปุชชะโน
 โคตฺตระภู, ภาเยประระโต อะภาเยประระโต, ภาัพพะคะมะโน
 อะภาัพพะคะมะโน, นิยะโต อะนิยะโต, ประฏิปันนะโก ณะเลฏฐิตो
 อะระหา อะระหัตตายะ ประฏิปันโน.

พระกะถาวัตถุ

ปุกะโล อุปะลัพะกะติ, สัจฉิกัตถะประระมัตถะนาติ. อามันตา.
 โย สัจฉิกัตถะ ประระมัตถะนาติ. นะ เหว้ง วัตตัพเพ. อาชานาหิ นิคคะหัง
 ัญญิ, ปุกะโล อุปะลัพะกะติ, สัจฉิกัตถะประระมัตถะนาติ, เตะนะ ะตะ
 เระ วัตตัพเพ, โย สัจฉิกัตถะ ประระมัตถะนาติ, ตะโต โส ปุกะโล
 อุปะลัพะกะติ, สัจฉิกัตถะประระมัตถะนาติ. มิจฉา.

พระยะมะกะ

เย เกจิ กุสะลา รัมมา, สัพเพ เต กุสะละมฺลลา. เย วา ปะนะ
 กุสะละมฺลลา, สัพเพ เต รัมมา กุสะลา. เย เกจิ กุสะลา รัมมา, สัพเพ
 เต กุสะละมฺลเนะ เอกะมฺลลา. เย วา ปะนะ กุสะละมฺลเนะ เอกะมฺลลา,
 สัพเพ เต รัมมา กุสะลา.

พระมะหาปฏฺฐาน

เหตุปัจจะโย, อารัมมะณะปัจจะโย, อะธิปะติปัจจะโย,
 อะนันทะระปัจจะโย, สะมะนันทะระปัจจะโย, สะหะชาตะปัจจะโย,
 อัญญะมัญญะปัจจะโย, นิสสะยะปัจจะโย, อุปะนิสสะยะปัจจะโย,
 ปุเรชาตะปัจจะโย, ปัจฉาชาตะปัจจะโย, อาเสวะนะปัจจะโย,
 กัมมะปัจจะโย, วิปากะปัจจะโย, อาหาระปัจจะโย, อินทริยะปัจจะโย
 ฌานะปัจจะโย, มัคคะปัจจะโย, สัมปะยุตตะปัจจะโย,
 วิปปะยุตตะปัจจะโย, อตฺธิปัจจะโย, นตฺธิปัจจะโย, วิคะตะปัจจะโย,
 อะวิคะตะปัจจะโย.

พุทธคาถา

บทחדโอวาทะปาฏิโมกขาทิปาฐะ

สัตตันนัง ะคะวันตานัง	สัมพุทธานัง มะเหลสินัง
โอวาทะปาฏิโมกขัสสะ	อุทเทสัตเตนะ ทัสสิตา
มะหาปะทานะสุตตันเต	ติสโส คากาติ โน สุตัง
ตีหิ ลิกขาทิ สัจฉิตตัง	ยาสุ พุทธานะ สาสะนัง
ตาสัมปะกาสะกัง ัมมะ-	ปะริยายัง ะณามะ เส.

โอวาทะปาฏิโมกขาทิปาฐะ

อุททิกฺขุจฺจ โข เตนะ ะคะวะระตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา
 สัมมาสัมพุทเธนะ, โอวาทะปาฏิโมกขัง ตีหิ คากาติ,
 ชันตี ประระมัง ตะโป ตีติกขา,
 นิพพานัง ประระนัง ะหันติ พุทธา,
 นะ หิ ปัพพะชิตโต ประรูปะชาติ,
 สะมะโณ โหติ ประรัง วิหะฐะยันโต .

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง	กุสะลัสสุปะสัมปะทา,
สะจิตตะปะริโยหะปะนัง	เอตัง พุทธานะ สาสะนัง.
อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต	ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร,

มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสสัมมิง ปันตัญญูจะ สะยะนาสะนัง,
 อะธิจิตเต จะ อาโยโค เอตัง พุทธานะ สาสะนันติ.

อะเนกะปะริยาเยนะ โข ปะนะ เตนะ ะคะวะตา ชานะตา
 ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง สะมาธิ
 สัมมะทักขาโต ปัญญา สัมมะทักขาตา.

กะถัญญจะ สีสัง สัมมะทักขาตัง ะคะวะตา. เหมฐุสิเมนะปิ
 ปะริยาเยนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง ะคะวะตา. อุปะริเมนะปิ ปะริยา-
 เยนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง ะคะวะตา. กะถัญญจะ เหมฐุสิเมนะ ปะริยา-
 เยนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง ะคะวะตา. อีระ อะริยะสาวะโก
 ปาณาติปาตา ปะฐิวีระโต โหติ, อะทินนาทานา ปะฐิวีระโต โหติ,
 กาเมสุ มิจจาจारा ปะฐิวีระโต โหติ, มุสาวาหา ปะฐิวีระโต โหติ,
 สุราเมระยะมัสสะปะมาทัญญานา ปะฐิวีระโต โหตีติ. เอวัง โข
 เหมฐุสิเมนะ ปะริยาเยนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง ะคะวะตา. กะถัญญจะ
 อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง ะคะวะตา. อีระ ภิกขุ
 สีสะวา โหติ, ปาฐิวิมกขะสังวะระสังวุโต วิหะระติ อัจจระโคจะระ-
 สัมปันโน, อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ะยะทัสสาวี สะมาทายะ ลิกขะติ
 ลิกขาปะเทศุติ. เอวัง โข อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง
 ะคะวะตา.

กะถัญจะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. เภฏฐิเมนะปิ
 ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. อุปะริเมนะปิ ปะริยา-
 เยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. กะถัญจะ เภฏฐิเมนะ
 ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. อิระ อะริยะสาวะโก
 ไวสัคคัรรम्मะณัง กะริตฺวา, ละภะติ สะมาธิง ละภะติ จิตตัสเสกัคคะ-
 ตันติ. เอวัง โข เภฏฐิเมนะ ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต
 ภาคะวะตา. กะถัญจะ อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ, สะมาธิ
 สัมมะทักขาโต ภาคะวะตา. อิระ ภิกขุ วิวิจเจวะ กาเมหิ วิวิจจะ
 อะกุสะเลหิ รัम्मะหิ,
 สะวัตักกััง สะวิจารณ์ วิเวกะขัมปีติสุขัง ปะลฺลัมมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ
 วิหะระติ. วัตักกะวิจารณ์ัง วุปะสะมา, อัชฌัตตัง สัมปะสาทะนัง
 เจตะโส เอโกทิวาวััง อะวัตักกััง อะวิจารณ์, สะมาธิขัมปีติสุขัง ทุติยัง
 ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ. ปีติยา จะ วิราคา อุเปกขะโก จะ
 วิหะระติ สะโต จะ สัมปะชาโน, สุขัญจะ กาเยนะ ปะภฺวิสังเวเพติ,
 ยันตัง อะริยา อาจิกขันติ อุเปกขะโก สะติมา สุขะวิหารีติ, ตะติยัง
 ฌานัง
 อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ. สุขัสสะ จะ ปะหานา ทุกขัสสะ จะ ปะหานา,
 ปุพเพ วะ โสมะนัสสะโทมะนัสसानัง อัถถังคะมา, อะทุกขะมะสุขัง

อุปกขาสะติปาริสุทธิง, จะตตถัง ฉานัง อุปะลัมปัชชะ วิหะระตีติ.
 เอวัง โข อุปะริเมณะ ปะริยาเยนะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ะคะวะตา.

กะถัญจะ ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา. เหาฐิเมณะปิ
 ปะริยาเยนะ, ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา. อุปะริเมณะปิ
 ปะริยา-เยนะ, ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา. กะถัญจะ
 เหาฐิเมณะ ปะริยา-เยนะ, ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา. อิธะ
 อะริยะสาวะโก

ปัญญะวา โหติ, อุทะยัตถะคามินิยา ปัญญาเย สะมันนาคะโต,
 อะริยาเย นิพเพธิกาเย สัมมา หุขักขะยะคามินิยาติ. เอวัง โข เหาฐิ-
 เมณะ ปะริยาเยนะ, ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา. กะถัญจะ
 อุปะริเมณะ ปะริยาเยนะ, ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา. อิธะ
 ภิกขุ อิหัง หุขันติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ. อะยัง หุขะสะมุทะโยติ
 ยะถาภูตัง ปะชานาติ, อะยัง หุขะนิโรธะติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ,
 อะยัง

หุขะนิโรธะคามินิ ปะฐิปะหาติ ยะถาภูตัง ปะชานาตีติ. เอวัง โข
 อุปะริเมณะ ปะริยาเยนะ ปัญญา สัมมะทักขาตา ะคะวะตา.

สีละปะริภาวโต สะมาธิ มะหัพพะโล โหติ มะหานิสังโส.
 สะมาธิปะริภาวตา ปัญญา มะหัพพะลา โหติ มะหานิสังสา. ปัญญา-

ประริภาวิตัง จิตตัง สัมมะเทวะ อาสะเวหิ วิมุจจะติ. เสยยะถิหัง.
 กามาสะวา ภาวาสะวา อะวิชชาสะวา. ภาสิตา โข ประนะ ภาคะวะตา
 ประริณีพพานะสะมะเย อะยัง ปัจฉิมะวาจา, หันทะทานิ ภิกขะเว
 อามัน-ตะยามิ โว, วะยะธัมมา สังฆารธา, อัมปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ.
 ภาสิตัญญุหัง ภาคะวะตา, เสยยะถาปิ ภิกขะเว ยานิ กานิจิ ชังคะลาหัง
 ปาณานัง ปะทะชาตานิ, สัมพพานิ ตานิ หัตถิปะเท สะโมธานัง
 คัจฉันติ,

หัตถิปะทัง เตสัง อัคคะมักขายะติ, ยะทิหัง มะหันทัตเตนะ. เอวะเมวะ
 โข ภิกขะเว เย เกจิ กุสะลา ธัมมา, สัมพะ เต อัมปะมาทะมุละกา
 อัมปะมาทะสะโมสะระณา, อัมปะมาโท เตสัง อัคคะมักขายะตีติ.
 ตัสมาติหัมเหหิ ลิกขิตัพพัง, ตัพพาเปกขา ภาวิสสามะ, อะธิสีละสิกขา-
 สะมาทาเน, อะธิจิตตะสิกขาสะมาทาเน, อะธิปัญญาสิกขาสะมาทาเน,
 อัมปะมาเทนะ สัมปาเทสสามาติ. เอวัณ्हิ โน ลิกขิตัพพัง.

สี่ลุตเทสะปาฐะ

ภาสิตะมิหัง เตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
 อะระหะตาสัมมาสัมพุทเธนะ, สัมปันนะสีลา ภิกขะเว วิหะระถะ
 ส ม ป น น ะ -

ปภาฏโฆกขา, ปภาฏโฆกขะสังวะระระสังวุตา วิหะระระถะ อาจาระโคจระระ-
 สัมปันนา, อะณุมัตเตสฺ วัชเชสฺ ภายะทสฺสาวิ สะมาทายะ ลิกขะระ
 ลิกขาปะเทสุติ. ตสฺมาติหัมเหติ ลิกขิตัพพัง, สัมปันนะสีลา วิหะ-
 ริสสามะ สัมปันนะปภาฏโฆกขา, ปภาฏโฆกขะสังวะระระสังวุตา วิหะ-
 ริสสามะ อาจาระโคจระระสัมปันนา, อะณุมัตเตสฺ วัชเชสฺ ภายะทสฺสาวิ
 สะมาทายะ ลิกขิสสามะ ลิกขาปะเทสุติ. เอวัณฺหิ โน ลิกขิตัพพัง.

ตายะนะคาถา

ฉินทะ โสตัง ประรักกัมมะ	กาเม ปะนุทะ พรัหฺมะณะ,
นังปะหายะ มุณี กาเม	เนกัตตะมุปะปัชชะติ.
กะยิรา เจ กะยิราเถนัง	ทัพพะเมนัง ประรักกะเม,
ลิตฺโธ หิ ประริพพาโห	ภิกฺโข อากิระเต ระชัง.
อะกะตัง ทุกกะภูงฺ เสยโย	ปัจฉา ตัปะปะติ ทุกกะภูงฺ,
กะตัญจะ สุกะตัง เสยโย	ยัง กัตถวา นานุตัปะปะติ.
กุโส ยะธา ทุคคะหิตโต	หัตถะเมวานุกันตะติ,
สามัญญัง ทุปะระรามัตถัง	นิระยายุปะกัทธะติ.
ยังกิญฺจิ ลิตฺถัง กัมมัง	สังกิลฺลัญญะ ยัง วะตัง,
สังกัสสะรัง พรัหฺมะจะริยัง	นะ ตัง โหติ มะหัพพะลันติ.

อารักขะกัมมัฏฐาน

(นำ) หันทะ มะยัง อารักขะกัมมัฏฐานะคาถาโย ภาณามะ เส.

พุทธานุสสะติ เมตตา จะ อะสุภัง มะระณัสสะติ,
อิจจิมมา จะตฺตารักขา กาดัพพา จะวิปัสสะนา.

ภาวนาทั้ง ๔ นี้ คือ พุทธานุสสะติ ระลึกถึงพระคุณพระพุทธเจ้า,
เมตตากราณา จะ ให้ เป็น สุข อะสุภะ
พิจารณากายให้เห็นเป็นของไม่งาม มะระณัสสะติ ระลึกถึงความตาย
ชื่อว่า จตฺตารักข์ และวิปัสสนาอันพึงบำเพ็ญ

วิสุทธธัมมะสันตानโน อะนุตตะรายะ โพธิยา,
โยคะโต จะ ประโพธา จะ พุทฺโธ พุทฺโธติ ญายะเต

พระพุทธเจ้ามีพระสันดานอันบริบูรณ์, ด้วยพระธรรมอันบริสุทธิ์,
อันสัตว์โลกรู้ชื่อว่าพุทฺโธ ๆ ดังนี้, เพราะพระปัญญาตรัสรู้อย่างเยี่ยม,
เพราะทรงชักโยงหมู่มัศจรรย์ไว้ในธรรมะปฏิบัติ,
และเพราะทรงปลุกใจหมู่มัศจรรย์ให้ตื่นอยู่.

นระรานะระะ ติริจฉานะ เกทา สัตตา สุขะสิโน,
สัพเพปิ สุขิโน โหนตุ สุขิตัตตา จะ เขมิโน.

สัตว์ทั้งหลาย, ต่างโดยมนุษย์อมมนุษย์และดิรัจฉาน,
 เป็นผู้แสวงหาความสุข ขอสัตว์เหล่านั้นแม่ทั้งสิ้น,
 จงเป็นผู้ถึงซึ่งความสุข, และเป็นผู้เกษมสำราญ
 เพราะถึงซึ่งความสุขเถิด

เกสโรลมา ทิฉะวานัง อะยะเมวะ สะมุสสะโย
กาโย สัพพะปิ เชคฺฉโฉ วัณณาทีโต ปะฏิกฺกุโล.
 กายนี้แล, เป็นที่ประชุมแห่งซากศพ มีผมขนเป็นต้น, แม่ทั้งสิ้น,
 เป็นของน่าเบื่อหน่าย เป็นปฏิกูลโดยส่วนมีสี เป็นต้น.

ชีวิตินทฺริยปัจเจกะ สังฆาตะมะระณัง ลียา
สัพพะสังปีระ ปาณินัง ตัณหิ ฐวัง นะ ชีวิตัง.
 ความตาย, กล่าวคือความแตกขาดแห่งชีวิตินทฺริย์,
 พึงมีแก่สัตว์ทั้งหลาย ในโลกนี้แม่ทั้งสิ้น,
 เพราะความตายเป็นของเที่ยง, ชีวิตความเป็นอยู่เป็นของไม่เที่ยง แล
 ๗

ประมุขะพุทธะภาสิตะคาถา

(นำ) หันทะ มะย้ง ประมุขะพุทธะภาสิตะคาถาโย ภาณามะเส.

อะเนกะชาติสังสารัง สันธาวิสสัง อนิพพิสัง

เมื่อเรายังไม่พบญาณ ได้เล่นท่องเที่ยวไปในสังสารเป็นอนกชาติ

คะหะการัง คะเวสันโต ทุกขา ชาติ ปุณฺ์ปปุณฺ์

แสวงหาอยู่ซึ่งในช่างปลุกเรื่อน, คือค้นหาผู้สร้างภพ, การเกิดทุกคราว
เป็นทุกข์รำไป

คะหะการะกะ ทิฏฺฐิสฺสึ ปุณะ เคหัง นะ กาทะสิ

นี่แนะนำช่างปลุกเรื่อน! เราจักเจ้าเสียแล้ว,
เจ้าจะทำเรื่อนให้เราไม่ได้อีกต่อไป

สัพพา เต ผาสุกา ภาคคา คะหะกุกฺขัง วิสังขะตัง

โครงเรื่อนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว; ยอดเรื่อนเราก็รื้อเสียแล้ว

วิสังขาระคะตัง จิตตัง ตัณหานัง ขะยะมัจฉะคา.

จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป
มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหา(คือถึงนิพพาน).

ปัจฉิมะพทุโธวาทะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพทุโธวาทะปาฐัง ภาณามะ เส.

หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ! บัดนี้, เราขอเตือนท่านทั้งหลาย ว่า,

วะยะธัมมา สังฆารາ,

สังฆารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา,

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ,

ท่านทั้งหลาย, จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด,

อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา.

นี่เป็นพระวาจามีในครั้งสุดท้าย ของพระตถาคตเจ้า.

อุณ्हิสสะวิชะยะคาถา

อตัถิ อุณ्हิสสะ วิชะโย ธัมโม โลเก อะนุตตะโร

สัพพะสัตตตะหิตัตถายะ ตัง ตวััง คัณหาหิ เทวะเต

ปะริวัชเช ราชะทัณเฑ อะมะนุสเสหิ ปาวะเก

พะยัคเข นาเค วิเส ภูเต อะกาละมะระเณนะ วา

สัพพัสมา มะระธนา มุตโต ฐะเปตฺวา กาละมาริตัง

ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา

สุธระลีลิ่ง สะมาทายะ ธัมมัง สุจะริตัง จะเร
 ตัสเสวะ อาณาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา
 ลิกขิตัง จินติตัง ปุชัง ธาระณัง วาจะนัง คะรุง
 ปะเรสัง เทสะนัง สุตฺวา ตัสสะ อายุ ปะวัตฺตมะตีติ.

(มุตโตทัย เล่ม ๒ โดย พระอาจารย์วัน อุตฺตโม
และพระอาจารย์ทองคำ ญาโณภาโส)

พระธรรมเป็นของยิ่งในโลกทั้งสาม
 สามารถชนะซึ่งความร้อนกร้อนใจอันเกิดแต่ภัยต่าง ๆ
 จะเว้นห่างจากอันตรายทั้งหลายคือ อาชญาของพระราชา เลื่อสาบ นาค
 ยาพิษ ภูตผี ปีศาจ หากว่ายังไม่ถึงคราวถึงกาลที่จักตายแล้ว
 ก็จักพ้นไปได้จากความตายด้วยอำนาจ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
 ที่ตนน้อมเอาเป็นสรณะที่พึ่งที่นับถือนั้น

ผู้ใดมาถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะที่พึ่งแล้ว
 ผู้นั้นย่อมชนะได้ซึ่งความร้อน อุณหัสน คือความร้อนอันเกิดแก่ตน
 มีทั้งภายในและภายนอก ภายนอกมีเลื่อสาบคางแดง ภูตผีปีศาจ
 เป็นต้น ภายในคือกิเลส วิชัยคือความชนะ
 ผู้ที่มาน้อมเอาสรณะทั้งสามนี้เป็นที่พึ่งแล้ว

ย่อมจะชนะความร้อนเหล่านั้นไปได้หมดทุกอย่าง ที่เรียกว่า
อุณหัสนวิชัย

พุทธระอุทานะคาถา

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตานิโน ฉายะโต พรัหฺมะณัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ประชานาติ สะเหตุธัมมัง.

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตานิโน ฉายะโต พรัหฺมะณัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ขะยัง ปัจจะยานัง อะเวทิตฺติ.

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตานิโน ฉายะโต พราหฺมะณัสสะ
วิฐุปะยังฺ ทิฏฐุติ มาระเสนัง
สุโรวะ โอภาสะยะมันตะลิกขันติ.

บทสวดพิเศษ

ถวายเป็นพรพระ

อิตถีปิ โส ภาคะวา อระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
 วิชาจะระณะสัมปັນโน สุคะโต โลกะวิฑู, อะนุตตะโร
 ปุริสัทมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสาณัง พุทโธ ภาคะวาติ.

สวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม. สันทิฏฐิโก อกาลิโก เอหิปัสสิ-
 โโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุกุปะฏิปันโน ภาคะ-
 วะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 สามีจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยุ-
 คานิ อัญญะปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนย-
 โย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลิกะระถนีโย, อะนุตตะรัง
 ปุณฺณักเขต-ตัง โลกัสสาติ.

พาหุง สะหัสสะมะภินิมิตะสาวุธันตัง,
 ครีเมชะลัง อุทิตะโฆระสะเสณะมารัง,
 ทานาภิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,

ต้นเตชะสา ภาวะตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

มาราติเรกะมะภियุชฌิตะสัพพะรัตติง,
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง,
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ต้นเตชะสา ภาวะตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง,
ท้าวคคิจักกะมะสะนีวะ สุทาร์ธันตัง,
เมตตัมพุเสกะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ต้นเตชะสา ภาวะตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

อุกขิตตะชัคคะมะติหัตถะสุทาร์ธันตัง,
ธาวันติโย ชะนะปะถังคฺลิมาละวันตัง,
อิทธิภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท,
ต้นเตชะสา ภาวะตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

กัถวานะ กัมมฺฐะมฺพุทฺธัง อิวะ คัพภินียา,
จิฏฺฐายะ พุทฺฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชฌเ,
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ต้นเตชะสา ภาวะตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

สัจจัง วิหาเย มะติสัจจะกะวาทะเกตุง,

วาทาภิโรปิตะมะนัง อะตออันระภูตัง,
 ปัญญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินโท,
 ตันเตชะสะสา ภาวะตตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

นันทโตะนันทะภุชะคัง วิพุรัง มะหิทธิง,
 ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต,
 อิทธิปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
 ตันเตชะสะสา ภาวะตตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

ทุดคาหะ ทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง,
 พรัหมัง วิสุทธิชุตติมิทธิพะกาภิธานัง,
 ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท,
 ตันเตชะสะสา ภาวะตตุ เต* ชะยะมังคะลานิ.

เอตปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา,
 โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที,
 หิตวานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ,
 โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ.

มะหาการุณิโก นาโถ	หิตายะ สัพพะปาณินัง,
ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,
เอเตนะ สัจจะ วชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

ชะยันโต โปธิยา มูเล	สั๊กยานัง นันทิวัทธะโน,
เอวัง ตั้วัง วิชะโย โหหิ	ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.
อะปะราชาตีตะปัลลังเก	สีเส ประฐะวิโปกขะเร,
อะภิสะเก สััพพะพุทธานัง	อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ.
สุลักขัตตัง สุมังคะลัง	สุปะภาตัง สุหุณฺณุตัง,
สุชะโณ สุมุหุตโต จะ	สุยฺยัญญัง พรัหฺมะจาริสุ,
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง	วาจา กัมมัง ปะทักขิณัง.
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง	ปะณิธี เต ปะทักขิณา,
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ	ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ.

(เต* เปลี่ยนเป็น เม* หากสวดเพื่อนตนเอง)

ชัยยะมังคะละคาถา

(สวดชัย)

สวดเพื่อชัยชนะ ในยามมีศึกสงคราม หรือเพื่อความ เป็นสิริมงคล
นิยมสวดในงานทำบุญอายุวัฒนมงคลของพระเถระ

นะโม เม พุทธะเตชัสสา	ระตะนัตตะยะธัมมิกา
เตชะปะสิทธิ ปะสีเทวา	นารายะปะระเมสุรา
สิทธิพรัหฺมา จะ อินทา จะ	จะตุโลกา คัมภีร์ักชะกา

สะมุกทา ภูตุงคังคา จะ สะหรั้มพะ ชัยยะประสิทธิ ภาวันตุ เต
 ชัยยะ ชัยยะ ฐระณิ ฐระณิ อุทะธิ อุทะธี นาภิ นาภิ
 ชัยยะ ชัยยะ คะคน ละตน ละนีสัย นิริยสัยเสนนะเมรุราชชะพลนระชี
 ชัยยะ ชัยยะ คัมภีระโสสมภี นาเคนทะนาคิ ปิสัจจะ ภูตะกาลิ
 ชัยยะ ชัยยะ ทุนนิमितตะโรคิ ชัยยะ ชัยยะ ลิงคีสุทาทานะ มุขะชา
 ชัยยะ ชัยยะ วะรุธนณะ มุขะ สาทรา
 ชัยยะ ชัยยะ จัมปาทีนาคะกุละคัณถก
 ชัยยะ ชัยยะ คัชชะคนนะตฺรง สุกระภุชง ลีหะ เพี้ยคฆะทีปา
 ชัยยะ ชัยยะ วะรุธนณะมุขะ ยาตฺตรา ชิตะ ชิตะ เสนนารีปนะสุทธินระดี
 ชัยยะ ชัยยะ สุขา สุขา ชีวี ชัยยะ ชัยยะ ฐระณิ ตะเล สะทา สุชัยยา
 ชัยยะ ชัยยะ ฐระณิ สานติน สะทา
 ชัยยะ ชัยยะ มังกะราชรัฎฐา ภาวัคเค
 ชัยยะ ชัยยะ วะรุธนณะยักเข
 ชัยยะ ชัยยะ รักษะเส สุระภู ชะเตชา
 ชัยยะ ชัยยะ พ็รหัมเมนทะคะถา
 ชัยยะ ชัยยะ ราชาริราชสาชชัย
 ชัยยะ ชัยยะ ปะลฺฐะวิง สัพพัง

ชัยยะ ชัยยะ อุระหันตาปัจเจกะพุทระสาวัง

ชัยยะ ชัยยะ มะहेสุโร หะโร หะรินเทวา

ชัยยะ ชัยยะ พ็รหัมมา สุรักโข

ชัยยะ ชัยยะ นาโควิรุฬหะโก วิรุฏักโข จันทิมา ระวิ

อินโท จะ เวณะเตยโย จะ กุเวโร ะระรุโณปิ จะ

อัคคิ วาโย จะ ปาชุณ्हโ

อัญญาระสะ มะหาเทวา สิทิตาปะสะอาทะโย

อิสิโน สาวะกา สัพพา ชัยยะ ราโม ะวะนตุ เต

ชัยยะ รัมโม จะ สังโฆ จะ ทะสะปาโล จะ ชัยยะกัง

เอเตนะ ชัยยะ เตเชนะ ชัยยะ โสตถิ ะวะนตุ เต

เอเตนะ พุทระ เตเชนะ โหตุ เต ชัยยะมังคะลัง

ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต ะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชาโย

อุคโฆ สะยัมโพธิมัตถะ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา พ็รหัมคะณะ

มะเหลสิโน ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต ะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต

ปะราชาโย อุคโฆ สะยัมโพธิมัตถะ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา

อินทะคะณะ มะเหลสิโน ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต ะยัง มารัสสะ

จะปาปิมะโต ปะราชาโย อุคโฆ สะยัมโพธิมัตถะ ปะโมทิตา

ชัยยะตะทา เทวะคะณะ มะเหลสิโน ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต

อดย้ง มารัสสะ จะปำปิมะโต ประราชะโย อุกโข
 สะยัมโพธิม้นเท ปะโมทิตา ชัยยะตะหา สุปันณะคะณา
 มะเหลสีโน
 ชัยโย ปี พุทธัสสะ สิริมะโต
 อดย้ง มารัสสะ จะปำปิมะโต ประราชะโย
 อุกโข สะยัมโพธิม้นเท ปะโมทิตา
 ชัยยะตะหา นาคะคะณา มะเหลสีโน
 ชัยโย ปี พุทธัสสะ สิริมะโต
 อดย้ง มารัสสะ จะปำปิมะโต ประราชะโย
 อุกโข สะยัมโพธิม้นเท ปะโมทิตา
 ชัยยะตะหา สหรั้มะคะณา มะเหลสีโน

ชะยันโต โพธิยา มูเล

เอวัง ตวััง วิชะโย โหหิ

อะปะราชิตะปัลลังเก

อะภิสะเก สัพพะพุทธานัง

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง

สุชะเณ สุมุहुโต จะ

ปะทักขิณัง กายะกัมมัง

ลักกะยานัง นันทิวัทธะโน

ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล

สีเส ปะฐะวีโปกชะเร

อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ

สุปะภาตัง สุกุณฺณุตัง

สุยัญญัง พรัหมะจาริสุ

วาจากัมมัง ปะทักขิณัง

ปะทักขินัง มะโนกัมมัง

ปะทักขินานิ กัตถวานะ

เต อัตถะลัทธา สุกขิตา

อะโรคา สุกขิตา โหถะ

สุถันตฺ โภจนโต เย เทวา

ทีฆายุกา สะทา โหนตุ

รักขันตฺ สัพพะสัตตานิ

ยา กาจิ ปัตถะนา เตสัง

ยุตตะกาละ ปะวัสสันตฺ

โรคา จุปัททะวา เตสัง

กายะสุขัง จิตตีสุขัง

ปะณิธี เต ปะทักขินา

ละภันตฺตเถ ปะทักขิเณ

วิรุฬฺหา พุทฺธะสาสะเน

สะหะ สัพเพหิญาติภิ

อัสมิงฺ ฐานะ อะธิคะตา

สุกขิตา โหนตุ สัพพะทา

รักขันตฺ ชินะสาสะนัง

สัพเพ ปุเรนตฺ มะโนระถา

วัสสัง วัสสาอะลาหะกา

นิวาเรนตฺ จะ สัพพะทา

อะระหันตฺ ยะถาระหังฯ

(ตัวที่ขีดเส้นใต้ไว้ ให้ออกเสียงสระ ออ เช่น **นระซี** อ่านว่า นอ-ระ-ซี เป็นต้น)

พระชินบัญชรคาถา

[สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม]

พระคาถานี้เป็นคาถาคักดีสิทธิ์ตกทอดมาจากลังกา
ท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระ... ค้นพบในคัมภีร์โบราณ

และได้ตัดแปลงแต่งเติมให้ดีขึ้นเป็นเอกลักษณ์พิเศษ
ผู้ใดสวดภาวนาพระคาถานี้เป็นประจำสม่ำเสมอจะทำให้เกิดความรู้สึกคล่องแคล่ว
ตนเอง คัดรู้ไม่กล้ากลัวกราย มีเมตตาตามหา นิยม ขจัดภัยตลอดจนคุณไสยต่าง ๆ

นะโมตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (๓ ทน)

(ระลึกถึงหลวงปู่โตและตั้งคำอธิษฐานแล้วเริ่มสวด)

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ณะกะกาโม ละเภระนัง

อตฺถิกาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุตตฺวา

อิตฺปิโสภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ,

มรณังสุขัง อระหังสุคะโต นะโมพุทฺธาเย ฯ

(แล้วจึงเจริญภาวนาสวดมนต์ พระคาถาชินบัญชร)

๑.	ชะยาสะนาคะตา พุทฺธา	เซตวา มารัง สะวาหะนัง
	จะตุสัจจาสะภัง ระสัง	เย ปิวิงสุ ณะราสะภา.
๒.	ตฺถนังคะราทะโย พุทฺธา	อัญฺฐะวีสะติ นายะกา
	สัพเพ ปะติภฺฐิตา มัยหัง	มัตถะเก เต มุณิสสะรา.
๓.	สีเส ปะติภฺฐิตโต มัยหัง	พุทฺโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
	สังโฆ ปะติภฺฐิตโต มัยหัง	อุเร สัพพะคุณากะโร.
๔.	หะทะเย เม อะนุรุทฺโธ	สาโรปฺตโต จะทักขิณ
	โกณฑัญญโณ ปิภฺฐิภาคัสสมิง	โมคคัลลานะ จะ วามะเก.

๕. ทักขิณเณ สะวะเน มัยหัง
กัสสะโป จะ มะหามาโม
๖. เกสโต ปิณฺณิภาคัสมิง
นิสินโน สิริสัมปนฺโน
๗. กุมาระกัสสโป เถโร
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง
๘. ปุณฺโณ อังคฺลิมาโร จะ
เถรา ปญฺจะ อิเม ชาตา
๙. เสสาสีติ มะหาเถรา
เอเตสีติ มะหาเถรา
๑๐. ชะลันตา สีละเตชณะ
ระตะนัง ปุระโต อาสิ
๑๑. รัชคคัง ปัจฉะโต อาสิ
ขันธะโมระปะริตตัญจะ
๑๒. อากาเส ฉะทะนัง อาสิ
ชินาณา วะระสังยุตตา
๑๓. วาตะปิตตาทะสัณฺฐาชาตา
อะเสสา วินะยัง ยันตุ
- อาสูง อานันฺทะ ราหุโล
อุภาสูง วามะโสตะเก.
สุริโย วะ ประภังกะโร
โสภิตो มุณีปุงคะโว
มะเหสี จิตตะ วาตะโก
ปะติภูทฺฐาสีคฺคณากะโร.
อุपालี นันฺทะ สีวะลี
นะลาเต ตีละกา มะมะ.
วิชิตา ชินะสาวะกา
ชิตะวันโต ชิโนระสา
อังคะมังคะสุ สัณฺฐิตา.
ทักขิณเณ เมตตะ สุตตะกัง
วาเม อังคฺลิมาละกัง
อาภูวานาภูยิยะ สุตตะกัง
เสสา ปาการะสัณฺฐิตา
สัตตปฺปาการะ ลังกะตา
พาหิรัช ฌัตตูปัททะวา.
อะนันฺตะชินะ เตชะสา

๑๔. วะสะโต เม สะกิจเจนะ	สะทา สัมพุทธะปัญฺชะเร.
ชินะปัญฺชะระมัชฌัมหิ	วิหะรันตัง มะยี้ ตะเล
๑๕. สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ	เต มะหาปฺริสาสะภา.
อิจเจวะมันโต	สุคฺคโต สุรักโข
ชินานุกาเวนะ	ชิตฺตูปัททะโว
ธัมมานุกาเวนะ	ชิตฺตาริสังโฆ
สังฆานุกาเวนะ	ชิตฺตันตะราโย
สัทธัมมานุกาเวปะปาลีโต	จะรามิ ชินะ ปญฺชะเรติ ฯ

ทิพยมนต์

ของท่านพ่อลี ธมฺมธโร (พระสุทธิธรรมรังสีคัมภีร์เมธาจารย์) วัดอโศการาม

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ (๓ จบ)
 พุทฺธัง आयुวฑฺฒะนัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
 ธัมมัง आयุวฑฺฒะนัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
 สังฆัง आयุวฑฺฒะนัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

*ทุติยัมปิ..., ตะติยัมปิ...

วាយเ จะ พุทฺธะคฺคฺนัง อระหัง พุทฺโธ อิติปิโส ภาคะวา นะมา-
 มิหัง. อระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจะระณะสัมปັນโน

สุคะโต โลกะวิฑู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะ-
มะนุสสานัง พุทโธ ภาวะะวาติ.

วាយเ จะ ฐัมเมตัง อะระหัง พุทโธ อิติปิโส ภาวะะวา นะมามิหัง.
สัฎฐากขาโต ภาวะะวะตา ฐัมโม, สันทิฎฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก,
โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

วាយเ จะ สังฆานัง อะระหัง พุทโธ อิติปิโส ภาวะะวา
นะมามิหัง. สุปะฏิปันโน ภาวะะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุกุปะฏิปันโน
ภาวะะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาวะะวะโต
สาวะกะสังโฆ, สามีจิ-ปะฏิปันโน ภาวะะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิหัง
จัตตาริ ปุริสะยุดานิ อัญญะปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาวะะวะโต
สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชลิกระณีโย
อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

ธาทูปะริสุทธานูภาเวนะ, สัพพะทุกขา สัพพะภะยา
สัพพะโรคา วิมุจจันติ, อิติ อุทระมะโธ ทิริยัง สัพพะธิ
สัพพัตตะตายะ สัพพาวันตัง โลกัง, เมตตา กรุณา มุชิตา อุเปกขา
สะหะคะเตนะ เจตะสา, จตุททิสัง ณะริตฺวา วิหะระติ, สุขัง สุขะติ
สุขัง ปฎิพุชชะติ, นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ, มะนุสสานัง ปิโย
โหติ, อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ, เทวตา รักขันติ, นาสสะ อัคคิ วา

วิลัง วา สัตถัง วา กะมะติ, ตูระภูง จิตตัง สมาธิยะติ มุขะวัณโณ
 วิปปะสีหะติ, อะสัมมุพีโห กาลัง กะโรติ, อุตตะริง อัปปะภวิชฌันโต
 พ์หัมมะโลกุปะโค โหติ, อิติ อุทระมะโร ติริยัง อะเวรัง อะเวรา
 สุขะชีวิโน, กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ะวันตุ เต.

ะวันตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา, สัพพะพุทธา-
 นุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆาเวนะ โสตถี โหนตุ
 นිරันตะรัง, อะระหัง พุทโธ อิติปิโส ะคะวา นะมามิหังฯ

***หมายเหตุ เทียบต่อ ๆ ไปให้เปลี่ยนธาตุไปตามหมวดธาตุ ๖ คือ
วาโย เป็น เตโช/ อาโป/ ปรฐวี/ อากาสา/ วิญญาณัญ

นอกจากนี้กล่าวเหมือนกันหมด

นอกจากนี้ยังสามารถเปลี่ยนสวดตามหมวดต่าง ๆ ดังนี้

หมวดอายะตะนะ ๑๒ คือ จักขุ จะ/โสตัญจะ/ฆานัญจะ/

ชีวะหา จะ/กาโย จะ/มะโน จะ/รฐปัญจะ/สัทโท จะ/คันโธ จะ/ระโส

จะ/โผฏฐัพพา จะ/ธัมมารัมมะณัญจะ.

หมวดอาการ ๓๒ คือ เกสา จะ/โลมา จะ/นะชา จะ/ ทันตา จะ/ ตะโจ

จะ/มังสัญจะ/นะหารู จะ/อัญฐี จะ/

อัญฐิมิณูชัญจะ/วักกัญจะ/หะทะยัญ-

จะ/ยะกะณัญจะ/กิโละมะกัญจะ/ปิหะกัญจะ/

ปัสพาฬัญจะ/อันตัญจะ/อันตะคุณัญจะ/อุทธรียัญจะ/กะวีฬัญจะ/
 มัตถะลุงคัญจะ/ปิตตัญจะ/เสมห์ญจะ/ปฺพโพ จะ/โลหิตัญจะ/ เสโท
 จะ/เมโท จะ/อัสสุ จะ/วะสา จะ/เขโพ จะ/สิงฆานิกา จะ/ ละสิกา
 จะ/มัตตัญจะ.

ปาละมี 30 ทศ

- ทานะ ปาละมี สัมปันโน,
 ทานะ อุปะปาละมี สัมปันโน,
 ทานะ ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ะคะวะ
 สีละ ปาละมี สัมปันโน,
 สีละ อุปะปาละมี สัมปันโน,
 สีละ ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ะคะวะ
 เนกขัมมะ ปาละมี สัมปันโน,
 เนกขัมมะ อุปะปาละมี สัมปันโน,
 เนกขัมมะ ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ะคะวะ

- ปัญญา ปาละมี สัมปันโน,
- ปัญญา อุปะปาละมี สัมปันโน,
- ปัญญา ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
มุกิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
- วิริยะ ปาละมี สัมปันโน,
- วิริยะ อุปะปาละมี สัมปันโน,
- วิริยะ ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
มุกิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
- ขันตี ปาละมี สัมปันโน,
- ขันตี อุปะปาละมี สัมปันโน,
- ขันตี ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
มุกิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
- สัจจะ ปาละมี สัมปันโน,
- สัจจะ อุปะปาละมี สัมปันโน,
- สัจจะ ประระมัตถะปาละมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
มุกิตา อุเปกขา ปาละมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
- อะธิฏฐานะ ปาละมี สัมปันโน,
- อะธิฏฐานะ อุปะปาละมี สัมปันโน,

อะธิภูฐานะ ประระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาระมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
 เมตตา ปาระมี สัมปันโน,
 เมตตา อุปะปาระมี สัมปันโน,
 เมตตา ประระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาระมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
 อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน,
 อุเปกขา อุปะปาระมี สัมปันโน,
 อุเปกขา ประระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาระมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
 ทะสะ ปาระมี สัมปันโน,
 ทะสะ อุปะปาระมี สัมปันโน,
 ทะสะ ประระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กะรุณา
 มุทิตา อุเปกขา ปาระมีสัมปันโน, อิติปิ โส ภาคะวา
 พุทัง ะระระณัง คัจฉามิ นะมามิหังฯ

*****หมายเหตุ** เกี่ยวต่อ ๆ ไปให้เปลี่ยน พุทธชालะปะริกเขตเต
เป็น รัมมะชาละปะริกเขตเต - ปัจเจกะพุทธชาละปะริกเขตเต -
สังฆะชาละปะริกเขตเต นอกนั้นก็กล่าวเหมือนกันหมด

มนัสการรอยพระพุทธรูป ๕ สถานที่

หันทะ มะยัง ปาทะลัญชะนะปาฐัง ภาณามะ เส ฯ

วันทามิ พุทธัง ภาวะปาระติณณัง,

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระพุทธเจ้าผู้ข้ามพ้นฝั่งแห่งภพ,

ติโลกะเกตุง ติมะเวกะนาถัง,

ผู้เป็นธงชัยของไตรโลกผู้เป็นนาถอันเอกของไตรภพ,

โยโลกะเสฏฐโฐ สกะละลัง กิเลสัง, เจตวานะ โพเธสิ ชะนัง อะนันตัง

ผู้ประเสริฐในโลกตัดกิเลสทั้งสิ้นได้แล้ว,

ช่วยปลุกชนหาที่สุดมิได้ ให้ตรัสรู้มรรคผลและนิพพาน.

ยัง นัมมะทายะ นะทียา ปุลิเน จะตีเร,

รอยพระบาทไดอันพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้,

บนหาดทรายแทบฝั่งแม่น้ำนัมมะทา,

ยัง สัจจะพันระคิริเก สุมะนา จะลัคเค.

รอยพระบาทไดอันพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้,

เหนือเขาสัจจพันธ์ และเหนือยอดเขาสู่มะนา,

ยัง ตัดทะ โยนะกะปุเร มุณีโน จะ ปาทัง,

ตั้ง ปาทะลัญชะนะมะหัง สิริสะ นะมามิ.

รอยพระบาทได้อันพระพุทธรองค์ได้ทรงแสดงไว้ในเมืองโยนะกะ

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระบาทและรอยพระบาทนั้น ๆ

ของพระมุนีด้วยเศียรเกล้า.

สุวัณณะมาลิกะ สุวัณณะปัพพะเต, สุมะนะกุญฺเฏ โยนะกะปุเร

นัมมะทายะนะทียา, ปัญจะปาทะวะรัง ฐานัง อะหัง วันทามิ ทูระโต

ข้าพเจ้าขอนมัสการสถานที่ที่มีรอยพระบาทอันประเสริฐ ๕ สถานที่

แต่ที่ไกล, คือที่เขาสุวรรณมาลิก ๑, ที่เขาสุวรรณบรรพต ๑,

ที่ยอดเขาสู่มะนะกุญ ๑, ที่โยนะกะบุรี ๑, ที่แม่น้ำชื่อนัมมะทา ๑,

อิจเจอร์ มะจจันตะ นะมัสสะเนยยัง, นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง.

ข้าพเจ้าขอนมัสการอยู่ซึ่งพระรัตนตรัยใด,

อันบุคคลควรไหว้โดยส่วนนี้ด้วยประการฉะนี้.

ปุกุญฺญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง, ได้แล้วซึ่งกองบุญอันไพบูรณ์,

ตัสสะนุภาเวนนะ หะตันตะราโย,

ขออนุภาพแห่งพระรัตนตรัยนั้น จงจัดภัยอันตรายเสียเถิด,

อามันตะยามิ โว ภิกขเว,

ดูก่อนผู้เห็นภัยทั้งหลาย, เราขอเตือนท่านทั้งหลาย

ประภิวะทะยามิ โว ภิกขเว,

ดูก่อนผู้เห็นภัยทั้งหลาย, เราขอให้ท่านทั้งหลายทราบไว้ว่า

ขะยะ วะยะ ธัมมา สังขารา,

สังขารทั้งหลายมีอันความเสื่อมสิ้นไป เป็นธรรมดา

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ.

ขอให้ท่านทั้งหลาย, จงยังประโยชน์ ตนและประโยชน์ท่าน
ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด

อิติ. ด้วยประการฉะนี้แล.

นมัสการพระบรมสารีริกธาตุ

พระอรหันตธาตุ พระพุทธรูป

(กราบ 3 ทน)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 ทน)

สละระณะคะมะนะการะ (พุทธรัง สละระณัง ๗๒๗...)

รัตตะนัตตะเย ปะมาเทนะ, ทวาระตะเย นะกะตัง, สัพพัง

ขะมะเถ เม ภาณเต วันทามิ ภาณเต, เจตียัง สัพพัง สัพพัตถะ ฐาเน

สุปะติฏฐิตัง, สารีกะธาตุ มะหาโพธิง พุทธรูปัง สักการัง ตัตถะ, อะหัง

วันทามิ ธาตุโย, อะหัง วันทามิ ธาตุโย, อิจเจตัง รัตตะนัตตะยัง อะหัง
 วันทามิ, สัพพะทา พุทธบูชา มหาเตชะวันโต, รัम्मะบูชา
 มะหัพัญญู, สังฆะบูชา มหาโภคาวะโห. พุทฺธัง ชีวิตัง
 ยาวะนิพพานัง สรรระณัง คัจฉามิ, รัम्मัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง
 สรรระณัง คัจฉามิ, สังฆัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สรรระณัง คัจฉามิ.

คาถาขอฝน

สวดตามกำลังวัน

สุภูโต จะ มหาเถโร	มะหากาโย มะโหทะโร
นีละวันโณ มหาเตโช	ปะวัสสันตุ วะลาหะกา
อะภิตถะณะยัง ปะชุนนะ	นิริง กากัสสะ นาสะยะ
กากัง โสกายะ รันเธหิ	มัจเฆ โสกา ปะโมจะยะ ฯ

คาถาขอฝน

(อีกแบบหนึ่ง)

สุภูโต จะ มหาเถโร	มะหากาโย มะโหทะโร
นีละวันโณ มหาเตโช	ปะวัสสันตุ วะลาหะกา

จันนา เม กุฎฐิกา สุขา นิวาตา

วัสสะ เทวะ ยะถาสุขัง

จิตตัง เม สุสะมาหิตัง วิมุตตัง

อาตาปี วิหะรามิ วัสสะ เทวาติ ฯ

ปัจจเวกขณะปาฐะ

ตั้งขณะณิกะปัจจะเวกขณะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง ตั้งขณะณิกะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส ฯ

(รับ) ประภัสสัขา โยนิโส จีวะรัง ประภีเสวามิ, ยาวะเทวะ สัตถัสสะ
ประภีฆาตายะ, อุณหัสสะ ประภีฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง-
สะปะสัมผัสสานัง ประภีฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปิณะปะภีจจาหะ-
นัตถังฯ

ประภัสสัขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ประภีเสวามิ, เนวะ ทัวยะ
นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิญญูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ
กายัสสะ ลูติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา
พรัหัมมะจะรียานุกะหะหะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ประภีหังขามิ
นะวัญจะ เวทะนัง นะ
อุปปาเทสสามิ, ยาตธา จะ เม ภาวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ภาสุวิหาโร
จาติ ฯ

ประภัสสัสงขา โยนิโส เสนาสะนัง ประภัสเสวามิ, ยาวะเทวะ
 สีสัตสสะประภัสสมาทายะ, อุณ्हัสสะ ประภัสสมาทายะ,
 ทังสะมะกะสะวาทาตะปะสิริง-สะปะสัสมัผัสส้านัง ประภัสสมาทายะ,
 ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ประภัสสลลานารามัตถัง ฯ

ประภัสสัสงขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเกสัชชะปะริกขารัง
 ประภัสเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปันนหานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนหานัง
 ประภัสสมาทายะ, อัปปายัชชะมะปะระมะตายาติ ฯ

ธาดุปะภัสสิญฺญะปัจจะเวกชะณะปะลฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง ธาดุปะภัสสิญฺญะปัจจะเวกชะณะปะลฐัง ภาณามะ เส ฯ
 (รับ) ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาดุมัตตะเมเวตัง ยะทิทัง จีวะระรัง,
 ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาดุมัตตะโก นิสสัตโต นิชชีโว
 สุญฺญโณ. สััพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะระรานิ อะชิจฺจุจจะนียานิ, อิมัง
 ปุติกายัง ปัตถัวา อะติวิยะ ชิจฺจุจจะนียานิ ชายันติ ฯ

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาดุมัตตะเมเวตัง ยะทิทัง
 ปิณฑะ-ปะาโต. ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคัลโล ธาดุมัตตะโก นิสสัตโต
 นิชชีโว สุญฺญโณ. สััพโพ ปะนายัง ปิณฑะปะาโต อะชิจฺจุจจะนีโย, อิมัง
 ปุติกายัง ปัตถัวา อะติวิยะ ชิจฺจุจจะนีโย ชายะติ ฯ

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง ยะทิหัง
 เสนาสะนัง. ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสัสัตโต
 นิชชีโว สุกฺกโย. สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสนะนานิ
 อะชิจฺฉะนียานิ, อิมัง ปุติกายัง ปัตถ์วา อะติวิยะ ชิจฺฉะนียานิ ชายันติ
 ฯ

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง
 ยะทิหังคิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร, ตะหุปะภุญชะโก จะ
 ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสัสัตโต นิชชีโว สุกฺกโย. สัพพะ ปะนายัง
 คิลานะปัจจะ-ยะเภสัชชะปะริกขาโร อะชิจฺฉะนีโย, อิมัง ปุติกายัง
 ปัตถ์วา อะติวิยะ ชิจฺฉะนีโย ชายะติ ฯ

อะตีตะปัจจะเวกชะณะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกชะณะปาฐัง ภาณามะ เส ฯ

(รับ) อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกชิตถ์วา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง, ตัง
 ยาวะ-เทวะ สีสัสสะ ปะภุจฺจาทายะ, อุณ्हัสสะ ปะภุจฺจาทายะ,
 ทังสะมะกะสะ-วาตาทะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะภุจฺจาทายะ,
 ยาวะเทวะ หิริโกปิ-นะปะภุจฺจาทะนัตถังฯ

อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกชิตถ์วา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต,โส

มระระณะ ธัมโมมฺหิ มระระณัง อะนะตีโต (ตา),

เรามีความตายเป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนา เปหิ นานาภาโว วินาภาโว,

เราจักละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่าจะต้องพลัดพรากจากของรัก
ของเจริญใจทั้งสิ้นไป

กัมมัสสะโกมฺหิ กัมมะทายาโท (ทา) กัมมะโยนิ

กัมมะพันธุ กัมมะประฺภูิสระโรณ (ธนา),

เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดนเกิด
มีกรรมเป็นผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย

ยังกัมมัง กะริสสามิ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาโท (ทา)

ภาวิสสามิ,

เราจักทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป เราจักเป็นทายาท
คือว่าจะต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

เอวัง อัมเหหิ, อะภินฺหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง.

เราทั้งหลาย, ควรพิจารณาอย่างนี้ ทุกวัน ทุกวันเถิด.

ทะเลาะธัมมะสุตตะปาฐะ

ทศะ อิเม ภิกขะเว ธัมมา, ปัพพะชิตนะ อะภินัน्हัง

ปัจจะเวกขิตัพพา.

ธรรมของผู้บวชในพระศาสนา ควรพิจารณาทุกวัน ๆ ๑๐ อย่างนี้ คือ)

๑. เวว์ถณณิยัมหิ อัจฉปะคะโต.

บัดนี้ เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว, กิริยาอาการใด ๆ, อันบรรพชิตควรประพฤติ, เราต้องทำกิริยาอาการนั้น ๆ

๒. ประระปะฏิพัทธา เม ชีวีกา.

ความเลื่องชื่อของเราเนื่องด้วยผู้อื่น, เราควรทำตัวให้เขาเลี้ยงง่าย

๓. อัญญุ เม อากัปปิ กะระณิโย.

อาการกายวาจาอย่างอื่น, ที่เรารู้จักต้องทำให้ดีกว่านี้, ยังมีอยู่อีก มิใช่เพียงเท่านี้

๔. กัจจิ นุ โข เม อตตทา สีละโต นะ อุปะวะหะติ.

ตัวของเราเอง, เติเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

๕. กัจจิ นุ โข มัง อะนุวิจจะ วิญญู สะพรัหฺมะจารี สีละโต นะ

อุปะวะหันติ.

ผู้รู้ใคร่ครวญแล้ว, เติเตียนเราโดยศีลได้หรือไม่

๖. สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว.

เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ, คือว่าจักต้องพลัดพรากจากของรัก
ของเจริญใจทั้งสิ้นไป

๗. กัมมัสสะโกมฺหิ กัมมะทายาทอ กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมะประภู สระระโณ,

เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน, มีกรรมเป็นผู้ให้ผล, มีกรรมเป็นแดนเกิด,
มีกรรมเป็นผู้ติดตาม, มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทอ ภะวิสสามิ.

เราจักทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป, เราจักทายาท,
คือว่าจักต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป.

๘. กะถัมภุตัสสะ เม รัตตินทิวา วีติปะหันทิ.

วันคืนล่วงไป ล่วงไป, บัดนี้เราทำอะไรอยู่

๙. กัจฉิ นุ โขหัง สญฺญาคาเร อะภิระมามิ

เรายินดีในเสนาสนะอันสงัดหรือไม่

๑๐. อตฺถิ นุ โข เม อุตตะริมะนุสสะธัมมา, อะละมะริยะญาณะ

ทัสสะนะวิเสโส อะริคะโต,

คุณวิเศษของเรามีอยู่หรือไม่,

โสฬห ปัจฉิเม กาละ สะพรัหฺมะจารีหิ ปุณฺณโฐ, นะ มังกุ ภาวิสสามิ.
 ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขิน, ในเวลาเพื่อนบรรพชิตถามภายหลัง
 อิเม โข ทะสะ ธัมมา. ธรรม ๑๐ ประการเหล่านี้
 ปัพพะชิตะนะ, อันบรรพชิต
 อะภินฺหัง ปัจจะเวกขิตฺตัพพัง. ควรพิจารณาเนื่อง ๆ เทอญ
 ๆ

ธรรมสังเวช

กายะคะตาสะติภาวนาปาฐะ

(หน้า) หันทะ มะยัง กายะคะตาสะติภาวะนาปาฐัง ภาณามะ เสฯ
 (รับ) อะยัง โข เม กาโย กายของเราแน่แล
 อุทฺธัง ปาทะตะลา เบื้องบนแต่พื้นทำขึ้นมา
 อะโธ เกสะมัตถะกา เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
 ตะจะปะริยันโต มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
 ปุโร นานํปปะการัสสะ อะสุจิโน เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมี
 ประการต่าง ๆ
 อตฺถิ อิมัสฺมิง กายะ มีอยู่ในกายนี้
 เกสา คือ ผมทั้งหลาย โลมา คือ ขนทั้งหลาย

นขา	คือ เล็บทั้งหลาย	ทันตา	คือ ฟันทั้งหลาย	
ตะใจ	คือ หนัง	มังสัถ์	คือ เนื้อ	
นหารู	คือ เอ็นทั้งหลาย	อัญฐิ	คือ กระดูกทั้งหลาย	
อัญฐิมิถุขัง	เยื่อในกระดูก	วักกัถ์	ม้าม	
หะทะยัถ์	หัวใจ	ยะกะนัง	ตับ	
กิโละมะกัถ์	พังผืด	ปีหะกัถ์	ไต	
ปัพผาสัถ์	ปอด	อันตัง	ไส้ใหญ่	
อันตะคุดัง	ไส้ย่อย	อุทะริยัถ์	อาหารใหม่	
กะรีสัง	อาหารเก่า	มัตตะเก	มัตตะลุดัง	เยื่อในสมองศีรษะ
ปีตตัง	น้ำดี	เสมสัง	น้ำเสลด	
ปุกุโพ	น้ำเหลือง	โลหิตัง	น้ำเลือด	
เสโท	น้ำเหลือง	เมโท	น้ำมันขี้	
อัสสุ	น้ำตา	วะสา	น้ำมันเหลว	
เขโพ	น้ำลาย	สิงฆานิกา	น้ำมูก	
ละสิกา	น้ำไขข้อ	มุตตัง	น้ำมูตร	

เอวะมะยัถ์ เม กาโย

อุทรัง ปาหะตะลา

อะโร เกสะมัตตะกา

กายของเราเป็นอย่างนี้

เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา

เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป

ตะจะประริยันโต

บุโร นานับประการัสสะ อะสุจิโน.

มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ

เต็มไปด้วยของไม่สะอาด

มีประการต่าง ๆ อย่างนี้แล.

ติลักษณาทีคาถา

สัพเพ สังฆารา อะนิจจาติ	ยะหา ปัญญาเย ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทธียา.
สัพเพ สังฆารา ทุกชาติ	ยะหา ปัญญาเย ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทธียา.
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ	ยะหา ปัญญาเย ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทธียา.
อัปปะกา เต มนะุสเสสุ	เย ชะนา ปาระคามิโน,
อะถายัง อิตะธา ปะชา	ตีระเมวานุธาวะติ.
เย จะ โข สัมมะทักขาเต	ธัมเม ธัมมานุวัตติโน,
เต ชะนา ปาระเมสสันติ	มัจจุเอยยัง สุหุตตะรัง.
กัณ्हัง ธัมมัง วิปะหาเย	สุกกัง ภาเวถะ ปันทีโต,
โอกา อะโนกะมาคัมมะ	วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง.
ตัตถาริระติมิจเฉยยะ	หิต์วา กามะ อะกิญจะโน,

ประโยทพะเปยยะ อัดตานัง
 เยสัง สัมโพธิยังเคสุ
 อาทานะประภูนิสส์คเค
 ชีณาสะวา ชุติมันโต

จิตตะเกิ้ลเสหิ ปันทิตโต.
 สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง,
 อะนุปาทายะ เย ระตา,
 เต โลเก ประรินิพพุตาทิ ฯ

ภาวะสุตตะคาถา

ภารา หะเว ปัญจักขันธา, ปัญจขันธ์ทั้งหลาย เป็นภาวะจริง ๆ
 ภาวะหาโร จะ ปุคคะโล, แต่บุคคลก็ยังยึดถือภาวะไว้
 ภาวะหานัง ทุกขัง โลเก. แท้จริงการยึดถือภาวะในโลก
 เป็นความทุกข์

ภาวะ นิกเขปะนัง สุขัง, การปล่อยวางภาวะเสียได้เป็นความสุข
 นิกขิปิต์วา คะรุง ภารัง, ครั้นปล่อยวางภาวะอย่างหนักได้แล้ว
 อัญญัง ภารัง อะนาทียะ ไม่ยึดถือซึ่งภาวะอย่างอื่นไว้
 สะมุลัง ตันหัง อัพภุพฺโห, เป็นผู้รื้อถอนต้นหาอันเป็นมูลราก
 นิจจาโต ประรินิพพุตติ. ได้แล้ว เป็นผู้หมดอยาก,
 ดับเพลิงกิเลสและเพลิงทุกข์ ได้แล.

ธัมมทเทศะ ๔

(นำ) หันทะ มะย้ง ปะกัณณะกะคาถาโย ภาณามะ เส.

(รับ) อุปะเนียะติ โลกโก	โลกคือหมุ่สัตว์อันชราต้อนไปอยู่
อัทฐ โว	เป็นผู้ไม่ยั้งยืน
อะตาโณ โลกโก	โลกไม่มีผู้ต่อต้าน
อะนะภิสสะโร	ไม่มีผู้เป็นยิ่งใหญ่
อัสสะโก โลกโก	โลกไม่มีสิ่งเป็นของ ๆ ตน
สัพพัง ปะหายะ คะมะเนียยัง	จำต้องละทิ้งสิ่งทั้งสิ้น แล้วต้องไป
อุโณ โลกโก	โลกยังพรวงอยู่
อะติตโต	เป็นผู้ยังไม่อิม ไม่เปื้อน,
ตัตถา ทาโส.	จึงต้องเป็นทาสแห่งตัตถา.

มะระณะสะติกัมมัฏฐาน

อะรุวัง ชีวิตัง,	ชีวิตเป็นของไม่ยั้งยืน เป็นของไม่แน่
รุวัง มะระณัง,	ความตายเป็นของยั้งยืน ต้องตายแน่ ๆ
อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง,	อันเราจะพึงตายแน่แท้
มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิตัง,	เพราะชีวิตมีความตายเป็นที่สุครอบ
ชีวิตัง เม อะนียะตัง,	ชีวิตของเรา เป็นของไม่แน่

มหระณัง เม นิยะตัง,
 วะตะ อะยัง กาโย,
 อะจิริง,
 อะเปตะวิญญาโณ
 จุกุทโธ,
 อะธิเสสะติ,
 ประฐะวิง,
 กะลึงคะลัง อิวะ,
 นิรัตถัง,

ความตายเป็นของเราแน่
 ควรแล้วที่จะสังเวชี่ในร่างกายของเรา
 ไม่คงทน ไม่คงที่ ไม่เหมือนเดิม
 ปราศจากวิญญาณ
 อันเขาทิ้งไปเสียแล้ว
 จักนอนทับ ล้มลง
 ซึ่งแผ่นดิน
 ประดุจดั่งว่าที่อนไม้ที่อนพิน
 หาประโยชน์แก่ตนมิได้ แล.

บังสุกุลเป็น

อะจิริง วะตะยัง กาโย ประฐะวิง อะธิเสสะติ
 จุกุทโธ อะเปตะวิญญาโณ นิรัตถังวะ กะลึงคะรัง.

บังสุกุลตาย

อะนิจจา วะตะ ลังขารา อุปปาทะวะยะธัมมิโม
 อุปปัชชิต์วา นิรุชฌันติ เตสัง วุปะสะโม สุโข.

ลัทธิเพ ลัทธิตา มะรันตี จะ
ตะเถวาหัง มะริสสามิ

มะริงสุ จะ มะริสสะเร
นัทธิ เม เอตถะ ลังสะโย.

บทแผ่เมตตา

บทกรวดน้ำ

ขอเดชะตั้งจิตอุทิศผล
ถึงบิดามารดาครูอาจารย์
คนเคยรักเคยชังแต่ครั้งไหน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ
อีกปฐุ่ยาตายายทั้งหลายนั้น

บุญกุศลแผ่ไปให้ไพศาล
ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน
ขอให้ได้บุญกุศลผลของฉัน
ขอให้ท่านได้กุศลและผลบุญ

ขอให้ท่านได้กุศลผลอุดหนุนทหารตำรวจตรวจแดนไทยจงได้บุญ
ช่วยป้องกันศัตรูภัยได้บุญนี้

สำหรับท่านหมั่นปฏิบัติวิปัสสนา

ขอให้ฟ้าได้พบสุขทุกวิถี

ประสบพบนิพพานของญาณมุนี

ในชาตินี้มีมรรคผลทุกคนเทอญฯ

บุญกุศลที่ได้ทำในครั้งนี้

จงสำเร็จเป็นปัจจัยไว้ราศี

ให้ฉันนี้พ้นกิเลสเขตกัณฑ์ดาร

หากมีสำเร็จพระอรหันต์

ตัวของฉันอย่าได้พบความขัดสน พร้อมทวยเทพและสวรรค์จันดล
 ให้เลิศล้ำทรัพย์ยศปรากฏมี ความไม่มีอย่างบังเกิดกับตัวฉัน
 ทุกสิ่งสรรค์พร้อมมูลบุญราศี คนใจบาปหยาบช้าไร้ปราณี
 จงหลีกหนีให้พ้นคนใจมาร ยามสิ้นบุญข้าน้อยถ้าคล้อยคลาด
 หากประมาทขาดสติมิประสาณ ขอเทวาอารักษ์ชັกบันดาล
 โปรดประทานสติมั่นแก่ฉันเทอญ ฯ

อุทิสสนาธิภูฐานคาถา (กรวดน้ำอิมินา)

(หน้า) หันทะ มะยัง อุทิสสนาธิภูฐานะคาถาโย ภาณามะ เส ฯ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยผลบุญนี้ ขออุทิศให้
อุปัชฌายา คุณุตตารา	พระอุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ
อาจารย์ ประการาจะ	แลอาจารย์ทั้งหลายผู้เกื้อหนุน
มาตาปิตา จะ ญาตะกา (ปียา มะมัง)	ทั้งพ่อแม่และปวงญาติ
	(ปัจจุบันและอดีตชาติ)
สุริโย จันทิมา ราชา	สุริย์จันทร์แลราชา
คุณะวันตา ณะราปี จะ	ผู้ทรงคุณหรือผู้สูงชาติ
พริหมะมารา จะ อินทา จะ	พรหมมาร และอินทราช
(จะตุ) โลกะปาลา จะ เทวตา	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล

ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ
 มัชฌัตตา เวกาปิ จะ
 สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ

ปญฺญานิ ปะกะตานิ เม,
 สุขัง จะ ติวริธัง เทนตุ
 ชิปปัง ปาเปเถ वो มะตัง,
 อิมินา ปุญฺญะกัมเมนะ
 อิมินา อุกทิสเณ จะ
 ชิปปาหัง สุละเภ เจวะ
 ตัณหุปาทานะเจทะนัง
 เย สันตाने हिना ष्ममा
 ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
 นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ
 ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว
 อชฺจุตตัง สะติปัญญา
 สัลเลโข วิริยัมहिना

พญายมราช มนุษย์มิตร
 ผู้เป็นกลาง ผู้จงพลาญ
 ขอให้เป็นผู้สุขสานต์
 ทุกทั่วหน้า อย่าทุกข์ท
 บัญหึ่งพองที่ข้าทำ จงอำนวยศุภผล
 ให้สุขสามอย่างสิ้น
 ให้บรรลุปันทุกข์พลัน
 ด้วยบุญนี้ที่เราทำ
 แลอุทิศให้ปวงสัตว์
 ทั้งเราพลันได้ซึ่งการตัด
 ตัวตัณหา แลอุปาทาน
 สิ่งชั่วในดวงใจ จงพินาศไปหมด
 กว่าเราจะถึงพระนิพพาน
 มลายสิ้นจากสันดาน
 ในทุกๆ ภาพใดๆ ที่เราเกิด
 มีจิตซื่อตรง ทั้งปัญญาอันประเสริฐ
 พร้อมทั้งความเพียรเลิศ
 เป็นเครื่องชูดกิเลสให้หาย

มารดา ละภันตุ โนกาสัง
 กาทุณฺจะ วิริเยสุ เม
 พุทธาทิปะวะโร นาโถ
 รัมโม นาโถ ะรุตตะโม
 นาโถ บัจเจกะพุทฺโธ จะ
 สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง,
 เต โสิตตะมานุภาเวนะ
 มาโรกาสัง ละภันตุ มา
 ทะสะปฺญญาณฺภาเวนะ
 มาโรกาสัง ละภันตุ มา

โอกาสอย่าพึงมีแก่หม่อมารทั้งหลาย
 เป็นช่องประทุษร้ายคลายความเพียรได้
 พระพุทธเจ้าผู้เป็น บวรนารถ
 พระธรรมเป็นที่ พึ่งอุดม
 พระบัจเจกะพุทฺธะ สม -
 -ทบพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งไม่มีประมาณ
 ด้วยเดชะอานุภาพนั้น
 ขอหม่อมาร อย่าได้ช่อง
 ด้วยเดชบุญทั้งสิบป้อม
 อย่าเปิดโอกาสแก่มาร เทอญฯ

สัพพะปัตติทานะคาถา (คาถากรวดน้ำ)

พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๔

(นำ) หันทะ มะยัง สัพพะปัตติทานะคาถาโย ภาณามะ เส

ฯปฺญญัสสิทานิ กะตัสสะ

ขอสัตว์ทั้งหลายไม่มีที่สุดไม่มีประมาณ **ยานัญญานิ กะตานิ เม,**
 จงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำ

เตลัฏฐจะ ภาคิโน โหนตุ ในบัดนี้, แลแห่งบุญทั้งหลายอื่นที่
 สัตตานันตาปปะมาณะกา, ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว,
 เย ปิยา คุณะวันตา จะ คือชนเหล่าใดเป็นที่รัก ผู้มีคุณ,
 มัย्हัง มาตาปิตา ทะโย, มีมารดาและบิดาของข้าพเจ้าเป็นต้น
 ทิฏฐา เม จาปะยะทิฏฐา วา, ที่ข้าพเจ้าได้เห็นหรือแม่ไม่เห็น,
 อัญญะ มัชฌัตตะเวรีโน, แลสัตว์ทั้งหลายอื่นที่เป็นกลาง
 สัตตา ติฏฐันติ โลกัสสมิง, แลมีเวรกันตั้งอยู่ในโลก,
 เต ภูมมา จะตุโยนิกา, เกิดในภุมิ 3 เกิดในกำเนิด 4,
 ปัญเจกะ จะตุโวการา, มีชั้น 5 แลชั้น 1 แลชั้น 4,
 ลังสะรันตา ภาวาระเว ท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยแลภพใหญ่,
 ญาตัง เย ปัตติทานัมเม, สัตว์เหล่าใดทราบบการให้ส่วนบุญ
 ของข้าพเจ้าแล้ว
 อนุโมทนต์ุ เต สะยัง, ขอสัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด
 เย จิมัง นัปะปะชานันติ, ก็สัตว์เหล่าใดยอมไม่ทราบบการให้
 ส่วนบุญของข้าพเจ้านี้
 เทวา เตลั้ง นิเวทะยุง, ขอเทพทั้งหลายพึงแจ้งแก่สัตว์เหล่านั้น,
 มะยา ทินนานะ ปุญญาณัง เพราะเหตุคืออนุโมทนาบุญ
 อะอนุโมทะนะเหตุนา, ทั้งหลายที่ข้าพเจ้าให้แล้ว,

ลัทธิเพ ลัทธิตา สะทา โหนตุ ขอสัตว์ทั้งปวงจงอย่ามีเวร
 อะเวรา สุขะชีวิโน อยู่เป็นสุขเสมอเถิด,
 เขมัมปะทัณฺฐจะ ปัพโปนตุ แลจงถึงทางอันเกษมเถิด,
 เตสสาสา ลีชณะตัง สุภา. ขอความหวังอันดีของสัตว์เหล่านั้น
 จงสำเร็จเทอญ.

เทวะตาทิปัตติทานะคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง เทวะตาทิปัตติทานะคาถาโย ภาณามะ เส ฯ

ยา เทวะตา ลันติ วิหาระวาสินี,
 เทพยาดาเหล่าใด มีปกติอยู่ในวิหารสถิตอยู่
 ญเป ฆะเร โโพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,
 ที่เรือนพระสญฺญ, ที่เรือนพระโพธิ ในที่นั้นๆ
 ตา ธัมมะทาเนนะ ภาวันตุ ปุชิตา,
 เทพดาเหล่านั้น, เป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชาแล้วด้วยธรรมทาน
 โสติดิง ภาโรนเตระ วิหาระมณฺฑลเ.
 จงกระทำความสวัสดิ์ในวิหารมณฑลนี้

เถรา จะ มัณฑา นวะระกา จะ ภิกษะโว,

พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นพระเถระ ที่เป็นปานกลาง ที่ยังใหม่ ก็ดี

สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,

อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย ผู้เป็นทานบดี พร้อมด้วย อารามิกชนก็ดี

กามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะธา,

ชนทั้งหลาย, ที่เป็นชาวบ้าน ที่เป็นชาวเมือง ที่เป็นชาวนิคม

ที่เป็นอิสระก็ดี

สัปปาณะภูตา สุขิตา ภาวันตุ เต.

ลัตว์ที่มีชีวิตทั้งหลายเหล่านั้น จงเป็นผู้ถึงซึ่งความสุข

ชะลาพูชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา,

แม่ลัตว์เหล่าใด ที่เป็นชะลาพูชะกำเนิด ที่เป็นอัณฑะชะกำเนิด

สังเสหะชาตา อะถะโวปาปะติกา,

ที่เป็นสังเสหชะกำเนิด ที่เป็นอุปปาติกะกำเนิด ก็ดี

นียยานิกัง รัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต,

ลัตว์เหล่านั้น, ได้อาศัยพระธรรมเป็นนียยานิกธรรมแล้ว

สัพเพปิ ทุกข์สสะ กะโรนตุ สังชะยัง.

แม่ทั้งหมด จงทำสิ้นไปแห่งทุกข์

ฐาตุ จิรัง สะตัง รัมโม รัมมัทธระรา จะ ปุคคะลา,
 ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลาย จงดำรงอยู่นาน และบุคคลทั้งหลาย
 ที่ทรงธรรมจงดำรงอยู่นาน

สังโฆ โหตุ สะมัคโควะ อตถายะ จะ หิตายะ จะ,
 ขอพระสงฆ์จงเป็นผู้พร้อมเพรียงกันเทียว เพื่อประโยชน์ และเกื้อกูล

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ รัมมะจะริโน,
 ขอพระลัทธธรรม จงรักษาเราทั้งหลาย ผู้ประพฤดิธรรม แม้ทั้งปวง
 วุฑฒิง สัมปาปุณเณยามะ, รัมเม อะริยัปปะเวหิ เต.
 ขอเราทั้งหลาย จงถึงความเจริญในธรรม ที่พระอริยเจ้า แสดงแล้วเกิด.

ติโลกะวิชะยะราชาชะปัตติทานะคาถา

ยังกัญจิ กุสะลัง กัมมัง	กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ
กาเยนะ วาจา มะนะสา	ติหะเส สุกะตัง กะตัง
เย สัตตา สันญญิโน อิตถิ	เย จะ สัตตา อะสันญญิโน
กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง	สัพเพ ภาคี ภาวันตุ เต
เย ตัง กะตัง สุวิทัง	ทินนัง ปุญญะพะลัง มะยา
เย จะ ตตถะ นะ ชานันติ	เทวา คันตวา นิเวทะยัง

สัฟเพ โลกัหมิเ ย สัตตา

ชีวันตาทหาระเหตุกา

มะนุญญัง โภชะนัง สัฟเพ

ละภันตุ มะมะ เจตะสาติ ฯ

เมตตายังกัญจิ

บทแผ่เมตตาของหลวงปู่ชอบ ฐานสโม

ยังกัญจิ กุสะลั ง กัหมัง สัฟเพหิ กะเตหิ กะตัง ปุญญัง โน,
อะนุโมทนต์ุ สุนันตุ โภนโต เย เทวา อัสมิง ฐาเน อะธิคะตาทีฆายุกา
สัทธา โหนตุ สุขิตา โหนตุ ทุกขา ปะมุญจันตุ, มาตาปิตา สุขิตา โหนตุ
ทุกขา ปะมุญจันตุ,

สัฟเพญาติกา สุขิตา โหนตุ ทุกขา ปะมุญจันตุ,

สัฟเพปิสา สัฟเพยักขา สัฟเพเปตา สุขิตา โหนตุ ทุกขา ปะมุญจันตุ,

สัฟเพ อาจะริยุปัชฌายะ สุขิตา โหนตุ ทุกขา ปะมัญจันตุ,

สัฟเพ นั กัชัตตา สุขิตา โหนตุ ทุกขา ปะมุญจันตุ,

สัฟเพ เทวา สุขิตา โหนตุ ทุกขา ปะมุญจันตุ,

สัฟเพสามะติณัง สะมิชฉันตุ โว.

จะตุรปปะมัญญาปาฐะ

บทเจริญพรหมวิหาร ๔ ทิศ ไม่มีที่สุดไม่มีประมาณ

อัติ โข เตนะ ะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา
 สัมมาสัมพุทฺธนะ, จะตัสโส อัมปะมัญญาโย สัมมะทักขาตา.

อิระ ภิกขุ เมตตาสะหะคะเตนะ เจตะสา เอกัง ทิสัง
 ะริตฺวา วิหะระติ, ตะธา ทุตฺยััง ตะธา ตะติยััง ตะธา จะตฺตถัง, อิติ
 อุทฺธะมะโร ติริยััง สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวันตัง โลกัง,
 เมตตาสะหะคะ-เตนะ เจตะสา วิปุเลนะ มะหัคคะเตนะ
 อัมปะมาเณนะ อะเวเรนะ อัมปิยาปัชฌะเณนะ ะริตฺวา วิหะระติ.

กะรุณาสะหะคะเตนะ เจตะสา เอกัง ทิสัง ะริตฺวา
 วิหะระติ, ตะธา ทุตฺยััง ตะธา ตะติยััง ตะธา จะตฺตถัง, อิติ
 อุทฺธะมะโร ติริยััง สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวันตัง โลกัง,
 กะรุณาสะหะคะเตนะ เจตะสา วิปุเลนะ มะหัคคะเตนะ
 อัมปะมาเณนะ อะเวเรนะ อัมปิยาปัชฌะเณนะ ะริตฺวา วิหะระติ.

มุทิตาสะหะคะเตนะ เจตะสา เอกัง ทิสัง ะริตฺวา วิหะระติ,
 ตะธา ทุตฺยััง ตะธา ตะติยััง ตะธา จะตฺตถัง, อิติ อุทฺธะมะโร
 ติริยััง สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวันตัง โลกัง,
 มุทิตาสะหะคะเตนะ เจตะสา วิปุเลนะ มะหัคคะเตนะ
 อัมปะมาเณนะ อะเวเรนะ
 อัมปิยาปัชฌะเณนะ ะริตฺวา วิหะระติ.

อุปกฆาสะหะคะเตนะ เจตะสา เอกัง ทิสัง พระริตฺวา
 วิหะระติ, ตะธา ทุดิยัง ตะธา ตะติยัง ตะธา จะตฺตถัง, อิติ
 อุทระมะโร ติริยัง สัพพะธิ สัพพัตตะตายะ สัพพาวันตัง โลกัง,
 อุปกฆาสะหะคะเตนะ เจตะสา วิปุเลนะ มะหัคคะเตนะ
 อัมปะมาเณนะ อะเวเรนะ อัมพฺยาปชฺฌเณนะ พระริตฺวา วิหะระติ.

อิมมา โข เตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อระหะตา
 สัมมาสัมพุทฺธเณนะ, จะตฺสโส อัมปะมัญญาโย สัมมะทักขาตาติ.

บทขอโทษขอขมา

เย เกจิ ชุททะกา ปาณา	สัตว์เล็ก ทั้งหลายใด
มะหันตปิ มะยา หะตา	ทั้งสัตว์ใหญ่ เราเคยทำหัน
เย จาเนเก ปะมาเทนะ	มีใช้น้อย ด้วยความประมาทไม่รู้
กายะ วาจา มะเน หิ วา	ด้วยกาย ด้วยวาจา และทางใจ
ปญฺญัง เม อะนุโมทนต์ุ	ขออนุโมทนาด้วยบุญกุศล
คุณ्हันตฺ ณะละ มุตตะมัง	ถือเอาบุญผล อันอุกฤษฏ์
เวรา โน เจ ประมุญฺจันตฺ	ถ้ามีเวรต่อกัน จงเปลื้องปลิด
สัพพะ โทสัง ชะมันตฺ เม	ขออดโทษซ้ำๆ อย่าผูกไว้ เทอญฯ

พิธีห่มะวิหาระพระระณะปาฐะ

ธรรมเครื่องอยู่ของพรหม

อะหัง สุขีโต โหมิ นิตทุกโข โหมิ
 อะเวโร โหมิ อัปฺยาปฺชโม โหมิ
 อะนีโฆ โหมิ สุขี อุตฺตานัง ปะริหะรามิ
 สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ
 สัพเพ สัตตา อัปฺยาปฺชมา โหนตุ, สัพเพ สัตตา อะนีฆา โหนตุ
 สัพเพ สัตตา สุขี อุตฺตานัง ปะริหะรันตุ,
 สัพเพ สัตตา สัพพะทุกขา ปะมูญฺจันตุ,
 สัพเพ สัตตา กัถระสัมปัตติโต มา วิคฺจันตุ.
 สัพเพ สัตตา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
 กัมมะปะฏิสัระรณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ, กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา,
 ตัสสะ ทายาทา ะวิสสันติ.

บทแผ่เมตตาพิเศษ

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน,
 ขอให้สัตว์ทั้งหลาย อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
 จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่เป็นสุขทุกเมื่อเกิด
 กะตัง ปุญฺญัง ะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ะวันตุเต.

ขอให้สัตว์ทั้งหลาย จงได้เสวยผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญ
ด้วยกาย วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

อาณิสงส์การเจริญเมตตา

เมตตาเย ภิกขเว เจโตวิมุตติยา ตุก่อนภิกษุทั้งหลาย
เมตตาเจโตวิมุตติ

อาเสวิตายะ ภาวิตายะ	อันบุคคลบำเพ็ญแล้ว ภาวนาแล้ว
พะหุลีกะตายะ,	เจริญให้ชำนาญมากแล้ว,
ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ	ทำให้เป็นเครื่องดำเนินของใจ
อนัญจิตายะ,	ยึดเหนี่ยวทางใจ
ประจิจิตายะ สุตระมารัทธายะ,	เมื่ออบรม สร้างสม ปรารภด้วยดีแล้ว,
เอกาทะสานิสังสา ปาฎิกังขา,	11
อาณิสงส์ผู้ทำพึงอย่างหวังได้แน่นอน	
กะตะมะ เอกาทะสะ,	11 ประการนั้น เป็นไฉนบ้าง
สุขัง สุปะติ,	หลับก็เป็นสุข
สุขัง ประภัพุชณะติ,	ตื่นก็เป็นสุข,
นะ ปาปะกัง สุปีนัง ปัสสะติ,	นอนฝันก็ไม่ร้าย,
มะนุสสานัง ปิโย โหติ,	เป็นที่รักของเพื่อนมนุษย์

อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ,
 ทเวตา รักขันติ,
 นาสสะอัคคี วา วิสัง วา
 สุตถัง วา กามะติ,
 ตูระภูง์ จิตตัง สะมาธิยะติ,
 มุขะวัณโณ วิปปะสีหะติ,
 อะสัมมุพฺโห กาลัง กะโรติ,
 อุตตะริง อับปะฏิวิชฌันโต
 พรัหมมะโล กุปะโต โหติ,
 เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุติยา
 เมตตตาเจโตวิมุติ
 อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
 พะหุลีกะตายะ,
 ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ
 อัญญุจฺจิตายะ,
 ประริจิตายะ สุสะมารัถายะ,
 อิเม เอกาทะสานิสังสา
 ปาฏิกังขาติ,

เป็นที่รักของเหล่าอะมุนุสย์,
 ทเวตาก็ปกป้องรักษา,
 ไฟ ยาพิษ คั้ตราวุธไม่กร้ากราย,
 จิตตั้งมั่น เป็นสมาธิได้เร็ว
 หน้าตาก็ผุดผ่องใส
 เวลาตายก็สติไม่หลง
 ถ้าไม่สามารถบรรลุธรรมชั้นสูงภพนี้
 ก็ย่อมเข้าถึงพรหมโลกได้,
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
 อันบุคคลบำเพ็ญแล้ว ภาวนาแล้ว
 เจริญให้ชำนาญมากแล้ว, ทำให้เป็น
 ทำให้เป็นเครื่องดำเนินของใจ
 ยึดเหนี่ยวทางใจ
 เมื่ออบรม สร้างสม ประารถด้วยดีแล้ว,
 อานิสงส์ 11 ประการนี้ย่อมเกิดขึ้นได้
 อย่างไม่ต้องสงสัย,

อิหะมะโวจะ ภะคะวา, พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้อย่างนี้
 อັตตะมานา เต ภิกขุ ภะคะวะโต, ภิกขุเหล่านั้น ต่างมีใจยินดีชื่นชมใน
 ภาสิตัง อะภินันฺทุนติ. พระพุทธภาษิตของพระผู้มีพระภาค
 เจ้า ด้วยประการฉะนี้แล.

อนุโมทนาวิธี

อะนุโมทนาธัมมกะคาถา

(ผู้เป็นประธานเริ่มต้น)

ยะถา วาวิระหา ปุรา	ปะริปุเรนติ สาคะรัง
เอวะเมวะ อิโต ทินนัง	เปตานิ อูปะกัปปะติ
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง	ชิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ
สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา	จันโท ปันณะระโส ยะถา
	มะถิ ไชติระโส ยะถา ฯ

(รับพร้อมกัน)

สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ะวะตวันตะราย	สุขี ทีมายุโก ะวะ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ะวะตวันตะราย	สุขี ทีมายุโก ะวะ

สัพพีติโย วิวัชชันตฺ

มา เต ภาวัตวันตฺระรายโ

อะภาวาทะนะสีลิสสะ

จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ

สัพพะโรโค วินัสสะตฺ

สุขี ทีฆายุกโก ภาวะ ๑

นิจัจจ วุฒตฺตปาจาโย

อายุ วัณเณ สุขัง พะลัง ๑

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพ พะ พุท ธา นุ ภา เว น ะ สัพ พะ ธัม มา นุ ภา เว น ะ
 สัพ พะ สังฆา นุ ภา เว น ะ พุท ฐ ะ ระ ต ะ นั ง ธัม ม ะ ระ ต ะ นั ง สั งฆ ะ ระ ต ะ นั ง
 ติ ญ ญั ง ะ ระ ต ะ น ำ นั ง อ ำ นุ ภา เว น ะ
 จะ ตุ รา สี ติ ส ะ หั ส ะ ธัม มั ก ขั น ธา นุ ภา เว น ะ ปิ ฎ ฐ ะ กั ต ต ะ ย ำ นุ ภา เว น ะ
 ชิ น ะ ส ำ ว ะ ก ำ นุ ภา เว น ะ สัพ เพ เต โรคา สัพ เพ เต ภา ย ำ สัพ เพ เต
 อ น ั ต ะ ร ำ ย ำ สัพ เพ เต อ ุ ป ั ท ะ ว ำ สัพ เพ เต ท ุ น ิ มิ ต ต ำ สัพ เพ เต
 อ ะ ว ะ ม ั ง ค ะ ล ำ วิ น ั ส ส ั น ั ต ุ อ ำ ย ุ วั ท ฒ ะ โ ก ฐ ะ น ะ วั ท ฒ ะ โ ก สิ ริ วั ท ฒ ะ โ ก
 ย ะ ส ะ วั ท ฒ ะ โ ก พ ะ ล ะ วั ท ฒ ะ โ ก วั ธ ญ ะ วั ท ฒ ะ โ ก
 สุ ข ะ วั ท ฒ ะ โ ก โ ห ะ ต ุ ส ัพ พ ะ ท ำ ๑

ทุกขะโรคะภายา เวรา

อะเนกา อ้นตฺระรายปิ

ชะยะสิทธิ ฐะนัง ลาภัง

โสกา สัตตฺต จุปัททะวา

วินัสสันตฺต จะ เตชะสา

โสตถิ ภาคัณยัง สุขัง พะลัง

ลิริ อายุ จะ วัฒนโณ จะ
 สะตะวัสสา จะ อายุ จะ

โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา
 ชีวะลิตฺธิ ภาวันฺตุ เต ฯ

มงคลจักรวาฬน้อย (ย่อ)

ระตะนัตตะยานภาเวนะ
 ทุกขะโรคะภะยา เวรา
 อะเนกา อันตะรายาปิ
 ชะยะลิตฺธิ ณะนัง ลาภัง
 ลิริ อายุ จะ วัฒนโณ จะ
 สะตะวัสสา จะ อายุ จะ

ระตะนัตตะยะเตชะสา
 โสกา สัตตฺ จุฬาทะวา
 วินัสสันตฺ อะเสสะโต
 โสตถิ ภาคฺยัง สุขัง พะลัง
 โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา
 ชีวะลิตฺธิ ภาวันฺตุ เต ฯ

เกษนิยานุโมทนาคาถา

อัคคิหุตตัง มุขา ยัญญา
 ราชา มุขัง มะนุสสานัง
 นักขัตตาทานัง มุขัง จันโท
 ปุญญะมากังขะมานานัง
 ภาณิสสามะ มะยัง คาทา
 เอตา สุนันตฺ ลักกัจจัน

สาวิตติ จันทะโส มุขัง
 ณะทีนัง สาคะโร มุขัง
 อาทิจโจ ตะปะตัง มุขัง
 สังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง ฯ
กาละทานันฺนปะทีปิกา
 ทายะกา ปุญญะกามิโน ฯ

หมายเหตุ แบบนี้ นำ กาละทานะสุตตะคาถา ถ้านำ วิหาระทานะคาถา
เปลี่ยนที่ขีดเส้นใต้ เป็น วิหาระทานะทีปิกา

กาละทานะสุตตะคาถา

กาเล ทะหันทิ สะปัญญา	วะทัญญู วิตะมัจจะรา
กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ	อุชฺฐเตสุ ตาทิสฺสุ
วิปปะสันนมะมะนา ตัสสะ	วิปฺปลา โหติ ทักขิณา
เย ตัตตะ อะนุโมหันทิ	เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา
นะ เตะนะ ทักขิณา โอนา	เตปิ ปุญฺญัสสะ ภาคิโน
ตัสมา ทะเท อัมปะฏิวานะจิตโต	ยัตตะ ทินนัง มะหัพพะลัง
ปุญฺญานิ ประระโลกัสมิง	ปะติฏฺฐา โหนติ ปาณินันติ ฯ

ติโรกฺุททะกัณทะปัจฉิมภาค

อะทาสี เม อะกาสี เม	ญาติमितตา สะชา จะ เม
เปตานัง ทักขินัง ทัชชา	ปุพเพ กะตะมะนุสสะรัง
นะ หิ รุณณัง วา โสโก วา	ยา วัญญา ปะริทเวนะ
นะ ตัง เปตานะมัตถายะ	เอวัง ติฏฺฐันติ ญาตะโย
อะยัญจะ โข ทักขิณา ทินนา	สังฆัมหิ สุปะติฏฺฐิตา

ที่ฆะรัตตัง หิตายยัสสะ ฐานโส อูปะกัปปะติ
 โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นัทสลิโต
 เปตานะ ปุชา จะ กะตา อูฬาร่า
 พะลัญจะ ภิกขุณะมะนุสสะปะทินันัง
 ตุมเหติ ปุญญัง ปะสุตัง อะนัปปะกัณติ ฯ

อัคร์ปะสะทาหะสุตตะคาถา

อัคร์คะโต เว ปะสันน่านัง	อัคร์คัง ธัมมัง วิชานะตัง
อัคร์เค พุทเธ ปะสันน่านัง	ทักขิณะเย อะนุตตะเร
อัคร์เค ธัมเม ปะสันน่านัง	วิราคะปะสะเม สุขะ
อัคร์เค สังฆะ ปะสันน่านัง	ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร
อัคร์คัสสิมิง ทานัง ทะหะตัง	อัคร์คัง ปุญญัง ปะวัตตะติ
อัคร์คัง อายุ จะ วัณโณ จะ	ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง
อัคร์คัสสะ ทาตา เมธาวี	อัคร์คะธัมมะสะมาหิโต
เทวะภูโต มะนุสโส วา	อัคร์คัปปัตโต ปะโมหะตีติ ฯ

โกชะนะทานานุโมทนาคาถา

อายุโท พะละโท ธีโร
 สุขัสสะ ทาตา เมธาวี
 อายุง ทัตถวา พะลัง วัณณัง
 ทีมายุ ยะสะวา โหติ ยัตถะ

วัณณะโท ประภักขาณะโท
 สุขัง โส อะธัคคัจจะติ
 สุขัญจะ ประภักขาณะโท
 ยัตถุปะปัชชะตตีติ ฯ

อาฏานาฎิยะประริตตัง (ย่อ)

สัพพะโรคะวินิมุตโต
 สัพพะเวระมะติกกันโต
 สัพพีติโย วิวัชชันตุ
 มา เต ภาวัตวันตะราโย
 อะภิวาหะนะสีลิสสะ
 จัตตารอ ธัมมา วัฑฒันติ

สัพพะสันตปาปะวัชชิตโต
 นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะระ ฯ
 สัพพะโรโค วินัสสะตุ
 สุขี ทีมายุโก ภาวะระ
 นิจัจัง วุฑฒาปะจายโน
 อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

เทวะตาทิสสะทักขินานุโมทะนาคาธา

ยัสสัมิง ปะเทเส กัปปเปติ
 สีละวันเตตถะ โภเชตถวา

วาสัง ปันนทิตะชาติโย
 สัณฺญะเต พรัหมะจารีโน

ยา ตั้ดถะ เทวะตา อาสูง	ตาสั่ง ทักขิณะมาหิเส
ตา ปุชิตา ปุชะยัันติ	มานิตา มานะยัันติ นังตะโต
นัง อะนุกัมปันติ	มาตา ปุตตังวะ โอระสัง
เทวะตานุกัมปิโต ไปโส	สะทา ภัทธานิ ปัสสะติ ฯ

เทวะตาสัมมัตตะนะคาถา

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ

ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
 ลัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภาวันตุ
 อะโถปิ ลักกัจจะ สุนันตุ ภาสิตัง
 สุภาสิตัง กิณฺฐิจิปี โว ภาณมฺ
 ปุณฺณญฺ สะตุปปาหะกะรัง อะปาปัง
 รัมมุปะเทสัง อะนุการะกาณัง
 ตัสส์มา หิ ภูตานิ สะเมนตุ ลัพเพ
 เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชาเย
 ภูเตสุ พาวีหัง กะตะภัตติกาเย

ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
 ปัจโจปะการัง อะภิกังขะมานา
 เต โข มะนุสสา ตะนุกานุกาวา
 ภูตา วิเสเสนะ มะหิททิกา จะ
 อะทิสสะมานา มะนุเชหิ ญาตา
 ตัสมา ทิ เน รักขะถะ อัมปะมัตตา ฯ

อาทियะสุตตะคาถา

ภุตตา โภคา ภัจจา	วิตินณา อาปะทาสุ เม
อุทัคคา ทักขินา ทินนา	อะเถ ปัญจะ พะลี กะตา
อุปฏฐิตา สีละวันโต	สัณญะตา พรัหมะจาริโน
ยะทัตถัง โภคะมิจเฉยยะ	ปัททโท ฆะระมาวะสัง
โส เม อัตถะ อะนุปัตโต	กะตัง อะนะนุตาปิยัง
เอตัง อะนุสสะรัง มัจโจ	อะริยะธัมเม ฐิตะโร
อิธะวะ นัง ประสังสันติ	เปจจะ สัคเค ประโมทะตีติ ฯ

วิหาระทานะคาถา

สี่ตัง อุดน้หัง ประภูหันทิ	ตะโต วาพะมิกานิ จะ
สิริงสะเป จะ มะกะเส	ลิลิเร จาปี วุฏฐิโย
ตะโต วาตาตะโป โฆโร	สัณฺฐาโต ประภูหัญญะติ
เลนัตถัญจะ สุขัตถัญจะ	ฌายิตุง จะ วิปัสสิตุง
วิหาระทานัง สังฆัสสะ	อัคคัง พุทฺเธหิ วัณฺณิตัง
ตัสมา หิ ปันทิตโต โปโส	สัมปัสสัง อตฺตมะตตะโน
วิหาเร การะเย รัมเม	วาสะเยตถะ พะหุสสุเต
เตสัง อันนัญจะ ปานัญจะ	วัตถะเสนสะนาหิ จะ
ทะเทยยะ อชฺชุกุเตสุ	วิปปะสันเนนะ เจตตะสา
เต ตัสสะ รัมมัง เทเสนติ	สัพพะทุกขาปะนุหะนัง
ยัง โส รัมมะมิธัญญาเย	ปะรินิพพัตถะยาสะโวติ ฯ

สุ่มังคะละคาถา

โหดุ สัพพัง สุ่มังคะลัง,	ขอศุภามงคลทั้งสิ้นจงมี
รักขันตฺ สัพพะเทวดา,	ขอเทวดาทั้งปวงจงรักษา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	
ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธรเจ้าทั้งปวง	
โสตถิ โหนตฺ นිරันตะรัง.	ขอความสวัสดิ์ดีทั้งหลาย

โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง,
 รักขันตุ สัพพะเทวดา,
 สัพพะธัมมานุภาเวนะ,
 โสตถิ โหนตุ นิรัน ตะรัง.

โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง,
 รักขันตุ สัพพะเทวดา,
 สัพพะสังฆานุภาเวนะ,
 โสตถิ โหนตุ
 นิรัน ตะรัง

จงมีตลอดดิรัจฉาน์ เทอญ.
 ขอศุภมงคลทั้งสิ้นจงมี
 ขอเทวดาทั้งปวงจงรักษา
 ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง
 ขอความสวัสดิ์ดีทั้งหลาย
 จงมีตลอดดิรัจฉาน์ เทอญ.

ขอศุภมงคลทั้งสิ้นจงมี
 ขอเทวดาทั้งปวงจงรักษา
 ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง
 ขอความสวัสดิ์ดีทั้งหลาย
 จงมีตลอดดิรัจฉาน์ เทอญ.

ปัจฉิมะคาถา

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน
รักขันตุ สัพพะเทวะดา,	ขอเหล่าเทพดาทั้งปวง จงรักษาท่าน
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง
สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต.	ขอความสวัสดิ์ดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน

รักขันทุ ลัทธิเต๋า,	ขอเหล่าเทพดาทั้งปวง จงรักษาท่าน
ลัทธิขงจื้อ	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง
สวดมนต์ บูชา เท. ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย	จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ
ลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า	ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน
รักขันทุ ลัทธิเต๋า,	ขอเหล่าเทพดาทั้งปวง จงรักษาท่าน
ลัทธิขงจื้อ	ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง
สวดมนต์ บูชา เท. ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย	จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

ศาสนพิธี

การบรรพชาอุปสมบท

คำว่า บวช มาจากคำว่า ป+วช แปลว่าเว้นทั่ว คือเว้นจากกาม
 ในที่นี้ หมายถึงบวชเป็นสามเณร และบวชเป็นพระภิกษุเท่านั้นจุดมุ่งหมายในการบวช
 ก็คือ การปฏิบัติตนเพื่อหลุดพ้นออกจากความทุกข์
 และทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน คือความดับทุกข์ อย่างไม่รู้ก็ตาม
 การบวชได้แม้เพียงชั่วคราวก็นับว่าดี เพราะนอกจากเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาแล้ว
 อย่างน้อยก็ยังเป็นเหตุให้รู้จักฝึกหัดความอดทน และความเสียสละอย่างมาก อาจทำให้เข้าถึงพุทธธรรมได้โดยใกล้ชิด

การบวชเป็นสามเณร

สามเณร แปลว่า ผู้เป็นเชื้อสายแห่งสมณะ

เมื่อเป็นสามเณรแล้วต้องถือศีล ๑๐ คือ

๑. เว้นจากการฆ่าสัตว์ทั้งมนุษย์และเดรัจฉาน
๒. เว้นจากการลักทรัพย์
๓. เว้นจากเสพเมถุนธรรม
๔. เว้นจากการพูดเท็จ
๕. เว้นจากการดื่มสุราและเมรัย
๖. เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล
๗. เว้นจากการฟ้อนรำขับร้องและการบรรเลง

ตลอดถึงการดูการฟังสิ่งเหล่านั้น

๘. เว้นจากการตัดทรงดอกไม้การใช้ของหอมเครื่องประเทืองผิว
๙. เว้นจากการนอนที่สูงใหญ่และยัดหนุนสำลีอันมีลายวิจิตร
๑๐. เว้นจากการรับเงินทอง

นอกจากนี้ ยังต้องมี ปัจจเวกขณะ คือ การพิจารณา จีวร
 บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานเภสัช ตลอดถึงวัตรที่ควรศึกษา
 อันเกี่ยวด้วยมารยาท คือ เสขิยวัตร อีก ๗๕ ข้อ ด้วย

สถานที่ทำพิธี เป็นกุฎีของพระอุปัชฌาย์ผู้ให้บวชก็ได้
เป็นโรงอุโบสถก็ได้ มีพระอันดับตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไปก็ได้ ไม่มีก็ได้

ของใช้ในพิธีคือ

๑. ไตรแบ่ง (สบง ๑ ประคตเอง ๑ อังสะ ๑ จีวร ๑ ผ้ารัดอก ๑
ผ้ากราบ ๑)
๒. จีวร สบง อังสะ (อาคัยหรือสำรอง) ผ้าอาบ ๒ ผืน
๓. ย่าม ผ้าเช็ดหน้า นาฬิกา
๔. บาตร (มีเชิงรองและฝาพร้อม)
๕. รองเท้า ร่ม
๖. ที่นอน เสื่อ หมอน ผ้าห่ม มุ้ง
๗. จานข้าว ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดมือ ปิ่นโต กระจาด
๘. ชันน้ำ สบู่ กล่องสบู่ แปรง ยาสีฟัน ผ้าเช็ดตัว
๙. รูป เทียน ดอกไม้ สำหรับบูชาพระรัตนตรัย
๑๐. รูป เทียน ดอกไม้ (หรือจะใช้เทียนแพมีกรวยดอกไม้
ก็ได้) สำหรับถวายพระอุปัชฌาย์ผู้ให้บวช

และจะมีเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรมสำหรับถวายพระอุปัชฌาย์และพระใน
พิธีนั้นอีกองค์ละชุดก็ได้ แล้วแต่กำลังศรัทธา

ผู้บวชต้องปลงผม โกงคิ้ว โกงหนวด
 ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สะอาดหมดจด ส่วนพิธีการวันบวช
 มีกล่าวไว้ส่วนหนึ่งแล้ว และข้อสำคัญต้องว่าไตรสรณคมน์
 ใช้ชัดถ้อยชัดคำ
 เพราะความเป็นสามเณรจะสำเร็จได้ก็ด้วยไตรสรณคมน์เท่านั้น
 นอกจากนั้นก็มิ

หัวข้อที่ผู้จะบวชจะต้องจดจำคือ

๑. ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง
 พาไปหาเจ้าอาวาสและพระอุปัชฌาย์
 (ถ้าเจ้าอาวาสเป็นพระอุปัชฌาย์ด้วยก็ไม่ต้องไป ๒ แห่ง)
๒. ท่องคำขอบวช สรณคมน์ และศีล ๑๐ ให้ได้ด้วยตนเอง
๓. หมั่นฝึกซ้อมพิธี เช่นการกราบ เป็นต้น

การบวชเป็นพระภิกษุ

ภิกษุ แปลว่า ผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร เมื่อเป็นพระภิกษุแล้ว
 ต้องถือศีล ๒๒๗ และต้องรักษาข้อวัตรปฏิบัติอื่น ๆ อีกมาก

การบวชเป็นสามเณรเป็นเบื้องต้นของการบวชเป็นพระภิกษุ
 กล่าวคือจะบวชเป็นพระภิกษุได้ก็ต้องบวชเป็นสามเณรก่อน
 เพราะฉะนั้นกุลบุตร ผู้จะบวชเป็นพระภิกษุ
 จึงจำต้องบวชเป็นสามเณรก่อน ซึ่งมีวิธีการดังที่กล่าวมาแล้ว
 แม้ผู้เป็นสามเณร ก็จำต้องขอไตรสรณคมน์และศีลใหม่
 เพื่อให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จึงดำเนินการบวชเป็นพระภิกษุได้ต่อไป
 แต่ทางที่ดีที่สุดควรขอบรรพชาแต่เบื้องต้นไปใหม่
 เพราะเมื่อตอนขอบรรพชาเป็นสามเณรได้วันค่ำไว้ **ละเภยยัง**
อุปะสัมปะทัง ไว้

สถานที่ทำพิธี คือ โรงอุโบสถ ประชุมสงฆ์ ๒๘ รูป มีพระอุปัชฌาย์ ๑ พระกรรมวาจาจารย์ ๑ พระอนุสาวนาจารย์ ๑ (สองรูปหลังนี้เรียกว่าพระคู่สวด) อีก ๒๕ รูป เรียกว่าพระอันดับ (๑๐ รูปขึ้นไป ไม่ถึง ๒๕ รูปก็ใช้ได้)

อัฐบริวารและเครื่องใช้อื่น ๆ ที่จำเป็นและควรจัดหา

๑. ไตรครอง (สบง ๑ ประคตเอา ๑ อังสะ ๑ จีวร ๑ สังฆาฏิ ๑ ผ้ารัดอก ๑ ผ้ากราบ ๑)
๒. บาตร (มีเชิงรองและฝา) ถลกบาตร สายโยค ถุงตะเคียว
๓. มีดโกน พร้อมทั้งหินลับมีดโกน

๔. เข็มเย็บผ้า พร้อมทั้งกล่องเข็มและด้าย
๕. เครื่องกรองน้ำ (ธมกรก)
๖. เสื้อ หมอน ผ้าห่ม มุ้ง
๗. จีวร สบง อังสะ ผ้าอาบ ๒ ผืน (อาศัย)
๘. ตาลบัตร ยาม ผ้าเช็ดหน้า ร่ม รองเท้า
๙. โคมไฟฟ้า หรือตะเกียง ไฟฉาย นาฬิกาปลุก
๑๐. สำหรับ ปีนโต คาว หวาน จานข้าว ซ้อนล้อม ผ้าเช็ดมือ
๑๑. ที่ต้มน้ำ กาดต้มน้ำ กาชงน้ำร้อน ถ้วยน้ำร้อน เข็ยก้น้ำและ
แก้วน้ำเย็น กระจกน้ำแข็ง กระจกน้ำร้อน
๑๒. กระจกนบ้วน และกระจกถ่าย
๑๓. ชั้นอาบน้ำ สบู่และกล่องสบู่ แปรงและยาสีฟัน ผ้าขนหนู
กระดาษชำระ
๑๔. สันถัด (อาสนะ)
๑๕. หีบไม้หรือกระเปาะหนึ่งสำหรับเก็บไตรครอง
- ๑.-๕. เป็นสิ่งจำเป็นมาก เรียกว่า อัฐฐบริหาร แปลว่า บริหาร ๘
(มีผ้า ๕ อย่าง คือ สบง ๑ ประคตเอา ๑ จีวร ๑ สังฆากิ ๑
ผ้ากรองผ้า ๑ เหล็ก ๓ อย่าง คือ บาตร ๑ มีดโกน ๑ เข็มเย็บผ้า ๑)

ของนอกนั้นมีความจำเป็นลดน้อยลง
แล้วแต่กำลังของเจ้าภาพจะจัดหามาได้อีก

ไตร วางไว้บนพานแว่นฟ้า บาตร สวมอยู่ในธงูตะเคียว
ภายในบาตรใส่มีดโกนพร้อมด้วยหินลับมีดโกน
เข็มพร้อมทั้งกล่องเข็มและด้าย และเครื่องกรองน้ำ
นอกจากนั้นยังนิยมใส่พระเครื่องรางต่าง ๆ ลงในบาตร
เพื่อปลุกเสกให้ขลังขึ้นอีกด้วย

ถ้ามีกระบวนแห่งควรจัดกระบวน ดังนี้

๑. การแสดงต่าง ๆ เช่น หัวโต สิงโต ฯ (ถ้ามี)
๒. แตร หรือ เถิดเทิง (ถ้ามี)
๓. ของถวายพระอุปัชฌาย์ คู่สวด
๔. ไตรครอง ซึ่งมารดาของผู้บวชมักจะเป็นผู้อุ้ม (มีสัปทนกัน)
๕. ผู้บวชพนมมือถือดอกบัว ๓ ดอก รูป ๓ ดอก เทียน ๒ เล่ม (มีสัปทนกัน)
๖. บาตร และ ตาลปัตร ซึ่งบิดาของผู้บวชเป็นผู้สะพายและถือ
๗. ของถวายพระอันดับ
๘. บริหารและเครื่องใช้ใช้อื่นของผู้บวช

ถ้ามีไทรถวายพระอุปัชฌาย์และคู่สวด ก็ต้องมีสัมปทกันอีก ๓
 คันของถวายพระอุปัชฌาย์มีพิเศษอยู่อย่างหนึ่งคือกรวยขอนิสัย
 ซึ่งภายในกรวยมีหมากพลู หรือเมี่ยงและบุหรี
 นอกนั้นแล้วแต่จะเห็นสมควร
 ควรจัดของถวายสำหรับพระอุปัชฌาย์เป็นพิเศษ รองลงมาคือคู่สวด
 รองลงมาอีกคือพระอันดับเมื่อจัดขบวนเรียบร้อยแล้ว
 ก็เคลื่อนไปสู่หน้าพระอุโบสถ แล้วเวียนขวารอบนอกสีมา ๓ รอบ
 พร้อมกันเสียง โห่-ฮิ้ว เป็นระยะ ๆ ไป เวียนครบ ๓ รอบ
 ก็เข้าไปภายในพระอุโบสถทั้งหมด เว้นไว้แต่การแสดงต่าง ๆ เช่น แตร
 หรือเถิดเทิง

ส่วนผู้จะบวชก่อนจะเข้าโบสถ์ต้องวันทาเสมาหน้าพระอุโบสถเสียก่อน
 ว่า **วันทามิ อาราเม พัทธะเสมายัง โพธิรุกขัง เจตियัง สัพพะเม โทสัง
 ขะมะถะ เม ภันเต ฯ**

เสร็จแล้วไปรยทาน แล้วเข้าสู่พระอุโบสถได้
 โดยมารดาบิดาหรือญาติผู้ใหญ่หรือเจ้าภาพจูงประกอบด้วยญาติและมี
 ๓๐ คน เป็นผู้เกาะต่อ ๆ กัน ครั้นแล้ว
 ผู้บวชจึงไปวันทาพระประธานในพระอุโบสถด้านข้างพระหัตถ์ขวา

แล้วมารับไ้ตรครองจากมารดาบิดา หรือญาติผู้ใหญ่ หรือเจ้าภาพ
ต่อจากนั้นจึงเริ่มพิธีการบวชตามหลักพระธรรมวินัยต่อไป

เมื่อบวชเป็นสามเณรเสร็จแล้ว

บิดาต้องคอยประเคนบาตรแก่สามเณรนั้น

ขณะที่พระคู่สวดกำลังสวดมัญจาคิณุตถกกรรมวาจา ห้ามมิให้อุปสัมบัน
(ผู้ที่มีไช้พระภิกษุ) เข้าใกล้อาสน์สงฆ์ ๑ ศอก ทางที่ดีควรสงบอยู่กับที่
ภายหลังจากบวชเป็นพระภิกษุเสร็จแล้ว

เจ้าภาพและญาติมิตรจึงถวายอัญชลีบริหารและเครื่องใช้อื่น ๆ
ที่สมควรแก่สมณะ

แก่พระบวชใหม่ต่อไปเสร็จแล้วพระบวชใหม่กรวดน้ำ เป็นเสร็จพิธี

ข้อสำคัญที่ควรจดจำไว้ก็คือ

๑. มารดาบิดา หรือญาติผู้ใหญ่หรือเจ้าภาพ
พร้อมผู้จะบวชต้องไปติดต่อกับเจ้าอาวาสที่ตนจะบวชอยู่
และพระอุปัชฌาย์แต่เนิ่น ๆ

(ถ้าเจ้าอาวาสเป็นอุปัชฌาย์ด้วยก็ไม่ต้องไปติดต่อ ๒ แห่ง)

๒. ผู้จะบวช เรียกกันว่า อุปสัมปทาเปกข์ หรือ นาค
หรือนักบวช ต้องท่องคำบาลี ซึ่งเรียกกันว่า ขานนาค

ให้ได้คล้องแคล้วชดถ้อยชดคำ

๓. หมั่นฝึกซ้อมกับพระอุปชฌาย์หรืออาจารย์

ในเรื่องระเบียบต่างๆ อันเนื่องในการนี้ให้คล้อง

มิให้เคอะเขินในเวลาเข้าพิธี

หมายเหตุ ในการบวชนี้ บางคนนิยมมีพิธีทำขวัญนาคก่อนวันบวช ๑ วัน หรือทำในวันนั้น คือทำขวัญเข้าบวชบาย

การทำขวัญก็เพื่อให้เจ้านาครู้จักคุณมารดาบิดา

และมีใจศรัทธาซาบซึ้งในการบวชขึ้นอีก

ในการนี้จะต้องมีของอีกหลายอย่าง เช่น บายศรี แว่นเวียนเทียน ฆ้อง
ฆ้องเวียนตามแบบของหมอบทำขวัญ การทำขวัญก็ดี แม้การแสดงต่าง ๆ

ตลอดถึงแตกร เกิดเท็งก็ดีบางคนก็ไม่นิยม ชอบเจียบ ๆ

ตรงไปเดินเวียนโบสถ์เข้าโบสถ์เฉย ๆ ทั้งนี้แล้วแต่อัธยาศัย

ส่วนการแต่งตัวเจ้านาค มักใช้ชุดขาว นุ่งแบบผ้าถุงจีบอังสะขาว

บางที่ก็มีเสื้อขาวแขนยาว

แล้วสวมเสื้อครุยทับเมื่อบวชแล้วมักมีการฉลองพระใหม่

ถ้าบวชเข้าก็ฉลองเพล

ถ้าบวชบายก็ฉลองวันรุ่งขึ้นหรือจะเลื่อนไปฉลองในวันต่อ ๆ ไปก็ได้

ตามความสะดวกของเจ้าภาพ.

วิธีบรรพชาอุปสมบทแบบเอสาหัง

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งอุปสมบท

พึงรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้าไปในสังฆสนนิบาต

วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌายะ
แล้วกราบลงด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓

ครั้งแล้วนั่งคุกเข่าอุ้มผ้าไตรประนมมือเปล่งวาจา

ถึงสรณะและขอบรรพชาด้วยคำมคธ หยุดตามจุดจุลภาค (,) ว่า

**เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ณะคะวันตัง สระระณัง
คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ
ณะคะวะโต, ธัมมะวิณะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง**

หุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ณะคะวันตัง
สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต,
ตัสสะ ณะคะวะโต, ธัมมะวิณะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ณะคะวันตัง
สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ
ณะคะวะโต, ธัมมะวิณะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสยานิ วัดถานิ
 คะเหตฺวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสยามิ
 วัดถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสยานิ
 วัดถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

***ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า ละภายยัง อุปะสัมปะทัง

ออกเสีย

ในลำดับนั้น

พระอุปัชฌายะรับเอาผ้าไตรจากผู้มุ่งบรพชาวางไว้ตรงหน้าตัก

แล้วกล่าวสอนถึงพระรัตนตรัยเป็นต้น

และบอก

ที่จะบัญญัติกะกัมมัฏฐาน ให้ว่าตามไปที่ละบท โดยอนุโลมและปฏิโลม
 ดังนี้

เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะใจ (อนุโลม)

ตะใจ ทันตา นะชา โลมา เกสา (ปฏิโลม)

ครั้นสอนแล้วพระอุปัชฌายะซึ่งอังสะออกจากไตร สวมให้แล้ว

สั่งให้ออกไปครองไตรจีวรตามระเบียบ

ครั้นเสร็จแล้วเข้าไปหาพระอาจารย์

รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ ๓ หน นิ่งคุกเข่า
 ประนมมือเปล่งวาจาขอสวณะและศีลดังนี้

อะหัง ภัันเต, สวระณะสีลัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภัันเต, สวระณะสีลัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภัันเต, สวระณะสีลัง ยาจามิ

ลำดับนั้น

พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการทำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓

หน)

แต่นั้นท่านจะสั่งด้วยคำว่า เอวัง วะเทหิ หรือ ยะมะหัง วะทามิ ตั้ง
วะเทหิ ฟังรับว่า อามะ ภัันเต

ครั้นแล้วท่านทำให้เปล่งวาจาว่าสวณคมน์ตามไปที่ละพากย์ดังนี้

พุทฺธัง สวระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สวระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สวระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สวระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สวระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สวระณัง คัจฉามิ

ตะตียัมปิ พุทฺธัง สระระณัง คัจฉามิ

ตะตียัมปิ รัมมัง สระระณัง คัจฉามิ

ตะตียัมปิ สังฆัง สระระณัง คัจฉามิ

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่า ติสระระณะคะมะหนึ่ง นิฏฐิตัง ฟังรับว่า
อามะ กันเต ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่
 การบรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยสรวณคมน์เพียงเท่านี้
 จากนั้นพึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี

อะทินนาทานา เวระมะณี

อะพรหมจะริยา เวระมะณี

มุสาวาทา เวระมะณี

สุราเมระยะมัทชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี

วิกาละโภชะนา เวระมะณี

นัจจะคีตะวาทีตะวิสุกะทัสสะนา เวระมะณี

มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัตตะนะระวิญญะณะนัญญานา

เวระมะณี

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี

ชาตธรรมาประชชตตะปะฐิกะคะหะณนา เวะระมะถณี

อิมานี ทะสะ ลิกขาปะทานิ สะมาทียามิ ฯ (ว่า ๓ หน)

ในลำดับนั้น

สามเณรพึงรับบาตร

อุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะในสังฆสนันนิบาตวางไว้ข้างตัวด้านซ้าย

รับเครื่องสักการะถวายท่าน แล้วกราบ ๓ หน

นั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวคำขอนิสัย ว่าดังนี้

อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต, โหติ (ว่า ๓ หน)

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า โอปายิกัง, ปะฐิฐูรัง, ปาสาทิเกนะ
สัมปาเทหิ บทใดบทหนึ่งพึงรับว่า สาธุ ภันเต ทุกบทไป
แต่นั้นสามเณรพึงกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านว่าดังนี้

อัสชัตตะเคทานิ เถโร, มัย्हัง ภาโร, อะหัมปิ เถรสสะ ภาโร (๓
หน) เสร็จแล้วกราบลง ๓ หน

ลำดับนั้น พระอุปัชฌายะแนะนำสามเณรไปตามระเบียบแล้ว
พระอาจารย์ผู้เป็นกรรมวาจา เอาบาตรมีสายคล้องตัวผู้มุ่งอุปสมบท
บอกบาตรและจีวร ผู้มุ่งอุปสมบทพึงรับว่า อามะ ภันเต ๔ หน ดังนี้

คำบอกบาตรจีวร

คำรับ

๑. อะยันเต ปัตโต

อามะ ภัันเต

๒. อะยัง สังฆาฏิ

อามะ ภัันเต

๓. อะยัง อุตตะราสังโค

อามะ ภัันเต

๔. อะยัง อันตะระวาสะโก

อามะ ภัันเต

ต่อจากนั้นพระอาจารย์ท่านบอกให้ออกไปข้างนอกว่า

คัจฉะ

อะมุมาหิ

โสภาเส

ติฏฐาหิ

ฟังถอยออกลุกขึ้นเดินไปยืนอยู่ในที่ที่กำหนดไว้

พระอาจารย์ท่านแสดงสมมติตนเป็นผู้สอนซ่อม

แล้วออกไปสวดถามอันตรายิกกรรม ฟังรับว่า นัตถิ ภัันเต ๕ หน อามะ ภัันเต ๘ หน ดังนี้

ถาม

ตอบ

๑. กุฏฐัง

นัตถิ ภัันเต

๒. คัณโท

นัตถิ ภัันเต

๓. กิลาโส

นัตถิ ภัันเต

๔. โสโส

นัตถิ ภัันเต

๕. อะปะมาโร

นัตถิ ภัันเต

๑. มะนุสโสสี

อามะ ภัันเต

๒. ปุริโสลี	อามะ ภั้นเต
๓. ภูชิสโสลี	อามะ ภั้นเต
๔. อะนะโณลี	อามะ ภั้นเต
๕. นะลี ราชะภาโฏ	อามะ ภั้นเต
๖. อะนุญญาโตลี มาตาปิตุหิ	อามะ ภั้นเต
๗. ประิพฺพนณะวีสะติวัสโสลี	อามะ ภั้นเต
๘. ประิพฺพนณันเต ปัตตะจีวะรัง	อามะ ภั้นเต
๑. กินนาโมลี	อะหัง ภั้นเต.....นามะ
๒. โก นามะ เต อุปัชฌาโย	อุปัชฌาโย เม ภั้นเต อายัสมา.....นามะ

***ถ้าตอบพร้อมกันให้เปลี่ยน เม เป็น โน

ช่องที่...ไว้ พระอุปัชฌายะหรืออาจารย์ท่านจะตั้งชื่อของ
 อุปสัมปทา-เปกขะ กรอกลงช่องให้ไว้ก่อนวันบวช และช่องที่ ...
 ไว้ในช่องชื่อของพระอุปัชฌาย์ ก็เช่นเดียวกัน
 ให้กรอกตามชื่อของพระอุปัชฌายะ
 ซึ่งท่านจะบอกและกรอกให้ไว้ก่อนวันบวช
 ครั้นสวดสอนซ้อมแล้ว ท่านกลับเข้ามาสวดขอเรียกอุปสัมปทา-
 เปกขะ เข้ามา อุปสัมปทาเปกขะ ฟังเข้ามาในสังฆสันนิบาต

กราบลงตรงหน้าพระอุปัชฌายะ ๓ หน แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือ
เปล่งวาจาขออุปสมบท ว่าดังนี้

สังฆมกันต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง กันต,
สังโฆ อะนุกัมปัง อุปายทายะ

ทุติยัมปิ กันต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง
กันต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปทายะ

ตะติยัมปิ กันต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง
กันต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

***ถ้าพร้อมกันเปลี่ยน ยาจามิ เป็น ยาจามะ เปลี่ยน มัง เป็น
โน

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะกล่าวเผด็จสงฆ์แล้ว
และพระอาจารย์สวดสมมติตน ถามอันตรายิกกรรมอุปสัมปทาเปกขะ
พึงรับว่า นัตติ กันต๕ หน อามะ กันต ๘ หน
ตอบชื่อตนและอุปัชฌายะรวม ๒ หนโดยนัยหนหลัง
แต่นั้นนั่งฟังท่านสวดกรรมวาจาอุปสมบทไปจนจบ ครั้นจบแล้ว
ท่านเอาบาตรออกจากตัว แล้วพึงกราบ ๓ หน
ในการสวดกรรมวาจายังไม่จบ
ถ้ามีภิกษุแม่รูปหนึ่งคัดค้านขึ้นกรรมนั้นไม่สำเร็จ

ต่อเนื่องอยู่ด้วยกันทั้งหมดจนสุดถึง “โสภาสบายะ” ที่แปลว่า
 ท่านผู้หนึ่งพึงพูด ทำยอนุสาวนาที่ ๓
 การอุปสมบทนั้นนับว่าเป็นอันสำเร็จเรียบร้อย
 พึงนั่งพับเพียบประนมมือ พัง
 พระอุปัชฌายะบอกอนุศาสน์ไปจนจบแล้วรับว่า อามะ กันเต แล้ว
 กราบ ๓ หน ถวายไทยทาน กรวดน้ำ

จบวิธีอุปสมบทแบบเอสาหัง

คำสักการะบูชาวันมาฆะปุระณจะมี

อัชชายัง มาฆะปุระณจะมี สัมปัตตา, มาฆะนักษัตรเตนะ ปุระณะ
 จันโท ยุตโต, ยัตถะ ตะถาคะโต อระระหัง สัมมาสัมพุทโธ, จาตุรงค์เก
 สภาวะกะ-สันนิปาเต, โอวาหะปาติโมกขัง อุททิสสิ.

ตะทา ทิ อัทธะเตระสาณิ, สัพพะสังเยวะ ชีณาสะวานัง, สัพพะ
 เต เอหิกิขุกา, สัพเพปิ เต อะนามันติตาวะ, ภาคะวะโต สันติกัง
 อาคะตา,

เวฬุวะเน กะลันตะกะนิวาเป, มาฆะปุระณะมิยัง
 วัฑฒะมานะภัจฉายายะ, ตัสสิญจะ สันนิปาเต, ภาคะวา
 วิสุทฺตตะมุโปสะถัง อะกาสิ, โอวาหะปาฏิโมกขัง อุททิสสิ.

อะยัง อัมหากัง ภาคะวะโต, เอโกเยวะ สภาวะกะสันนิปาโต
 อะโหสิ จาตุรังคิโก, อัทธมะเตระธานี ภิกขุสะตานิ, สัพเพสังเยวะ
 ขีณาสะวานัง, มะยันทานิ, อิมัง มาฆะปฺนุณณะมี นักขัตตะสะมะยัง,
 ตักกาละสะทิสัง สัมปัตตา, จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง
 อะนุสสะระมานา, อิมัสมิง ตัสสะ ภาคะวะโต, สักขิภูเต เจติเย, (อิเมหิ
 ทัณณะทีปะฐุปะปฺพาทิสักกาเรหิ ตัง ภาคะวันตัง ตานิ จะ,
 อัทธมะเตระธานี ภิกขุสะตานิ อะภิปฺพุชชะยามะ).

สาธุ โน ภันเต ภาคะวา, สะสภาวะกะสังโฆ สุจิระปะรินิพพุโตปิ,
 คุณฺเหหิ ณะระมานเ, อิเม สักกาเร ทุคคะตะปฺนุณณะการะภูเต
 ปะฐุคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ในวงเล็บ () นั้น ถ้ามีการเวียนเทียนด้วยให้เปลี่ยนเป็น อิเม
 ทัณณะทีปะฐุปะปฺพาทิสักกาเร คณะตฺวา อตตะโน กายัง สักการุปะธานัง
 กะริตฺวา ตัสสะ ภาคะวะโต เตสฺสญฺจะ อัทธมะเตระธานัง ภิกขุสะตนะง
 ยะถาภุจเจ คุณฺเ อะนุสสะรันตา [อิมัง ฐุปะจเจวะปะฐุมาธาร์ญฺจะ]
 ติกขัตตุง ปะทักขินัง กะริสสามะ ยะถา คณะเตหิ สักกาเรหิ ปุชัง
 กุรุมานา.

ใน [] ถ้าเวียนเฉพาะ พระสถูปว่า อิมัง ฐ ปัง.
 เฉพาะอุโบสถหรือศาลาว่า อิมัง ปฏิมามะรัง. ถ้าทั้ง ๒ จึงว่า อิมัง
 ฐปัญจะวะ ปฏิมะรังจะ.

คำแปล

วันนี้มาประจวบวันมาฆปุรณมี เพ็ญเดือน ๓
 พระจันทร์เพ็ญประกอบด้วยฤทธิ์มาฆะ
 ตรงกับวันที่พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ขึ้น ในที่ประชุมสาวกสงฆ์พร้อมด้วยองค์
 ๔ ประการ ครั้นนั้นพระภิกษุ ๑,๒๕๐ องค์ ล้วนแต่พระชีนาสพ
 อุปสมบทด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทา ไม่มีผู้ใดเรียก
 มาประชุมยังสำนักพระผู้มีพระภาค ณ เวฬุวันาราม
 เวลาตะวันบ่ายในวันมาฆปุรณมี,
 แลสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงทำวิสุทธอุโบสถ
 ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ขึ้น ณ ที่ประชุมนั้น
 การประชุมสาวกสงฆ์พร้อมด้วยองค์ ๔
 ของพระผู้มีพระภาคเจ้าแห่งเราทั้งหลายนี้ ได้มีครั้งเดียวเท่านั้น
 พระภิกษุ ๑,๒๕๐ องค์ล้วนแต่พระชีนาสพ
 บัดนี้เราทั้งหลายมาประจวบมาฆปุรณมีนักขัตสมณีนี้

ซึ่งคล้ายกับวันจตุรศักราชนั้นนิบาตนั้นแล้ว มาระลึกถึงพระผู้มีพระภาคนั้น
 แม้ปริณิพพานนานมาแล้ว จะเคารพบูชาพระผู้มีพระภาคแลอภิษุ
 ๑,๒๕๐ องค์นั้น ด้วยสักการะทั้งหลายมีเทียนธูปแลดอกไม้ เป็นต้น
 เหล่านี้ในเจตีย์สถานนี้ ซึ่งเป็นพยานของพระผู้มีพระภาคเจ้า
 ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอเชิญพระผู้มีพระภาคพร้อมด้วยสาวกสงฆ์
 แม้ปริณิพพานนานมาแล้วด้วยดี ยังเหลืออยู่แต่พระคุณทั้งหลาย
 จงทรงรับสักการบรรณาการคนยากเหล่านี้ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน
 เทอญ.

คำสักการบูชาวันวิสาขะประณมมี

ยะมัมหะ โข มะยัง, ภาวะวันตัง สาระณัง คตะตา, โย โน
 ภาวะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภาวะวะโต ธัมมัง โรเจมะ.อะโหสิ โข
 โส ภาวะวา, มัชฌิเมสุ ชะนะปะเทสุ อริยะะเกสุ มะนุสเสสุ อุปปันโน,
 ชัตติโย ชาติยา, โคตะโม โคตเตนะ, สักยะปุตโต สักยะกุลา
 ปัพพะชิโต, สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก,
 สัสสะมะณะพรัหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสาเย, อะนุตตะรัง
 สัมมาสัมโพธิ อะภิสัมพุทโธ, นิสสังสะยัง โข โส ภาวะวา, อะระหัง

ลัมมาลัมพุทโธ, วิชาจะระณะลัมปันโน สุคะโต โลกะวิฑู, อะนุตตะโร
 ปุริสัทมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภาคะวา, ลัมวากขาโต
 โข ปะนะ, เตะนะ ภาคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก,
 โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, สุปะฏิปันโน โข ปะนัสสะ,
 ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อชุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน
 ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยุดาหิ อัญญะ
 ปุริสะปุคคะลา. เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย
 ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลิกะระณีโย, อะนุตตะรัง
 ปุณฺณักเขตตัง โลกัสสะ,

อะยัง โข ปะนะ (อุโป/ปะฏิมา), ตัง ภาคะวันตัง อุททิสสะ
 (กะโต ปะติฏฐาปิโต/กะตา ปะติฏฐาปิตา), ยาวะเทวะ ทัสสะเนนะ, ตัง
 ภาคะวันตัง อะนุสสะริตฺวา, ปะสาทะ สังเวคะปะฏิลาภายะ, มะยัง โข
 เอตะระหิ, อิมัง วิสาขะปุณณะมีกำลัง, ตัสสะ ภาคะวะโต
ชาติลัมโพธินิพพานะกาละลัมมะตัง (ถ้าวันอัญญะมี
 เปลี่นข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็น เอตะระหิ, อิมัง วิสาขะ-ปุณณะมีโต
ประรัง อัญญะมีกำลัง, ตัสสะ ภาคะวะโต สระริชฌาปะนะกาละ-
ลัมมะตัง) ปัตฺวา,

อิมัง ฐานัง สัมปัตตา, อิเม ทัณฑะทีปะธูปาหิ สักกาเร
 คะเหต์วา, อັตตะโน กายัง สักการุปะธานัง กะริตฺวา, ตัสสะ
 ะคะวะโต ยะธาภุจเจ कुณเ อะนุสสะรันตา, อิมัง (ธูบัง/ปะฐิมามรัง)
 ดิกขัตตุง ปะทักขินัง กะริสสามะ อิมัง ยะธา คะหิเตหิ สักกาเรหิ ปุชัง
 กุรุมานา.

สาธุ โน ภาันเต ะคะวา, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, ญาตัพเพหิ
 คุณเหหิ อะตีตารัมมะณะตาย ปัญญาเย มาโน, อิเม อัมเหหิ คะหิเต
 สักกเร, ปะฐึกคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคพระองค์ใดว่าเป็นที่พึง,
 พระผู้มีพระภาคพระองค์ใดเป็นศาสดาของเราทั้งหลาย
 แลเราทั้งหลายชอบซึ่งธรรมของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด,
 พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้นแล ได้อุบัติแล้วในหมู่มนุษย์
 ชาวอริยกะในมัชฌิมชนบท, พระองค์เป็นกษัตริย์โดยพระชาติ
 เป็นโคดมโดยพระโคตร,
 เป็นศากยบุตรเสด็จออกบรรพชาแล้วแต่ศากยสกุล
 เป็นผู้ตรัสรู้พร้อมเฉพาะแล้วซึ่งพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณในโลกทั้ง
 เทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ทั้งสมณ-

พราหมณ์เทวดาแลมมนุษย์ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเป็นพระอรหันต์
 เป็นผู้ตรัสรู้ชอบเอง เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ
 เป็นผู้เสด็จไปดีแล้ว เป็นผู้รู้แจ้งโลก เป็นสารถีแห่งบุรุษควรรฝึกได้
 ไม่มีผู้อื่นยิ่งไปกว่า เป็นคาสตาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
 เป็นผู้ตื่นแล้ว เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้มีโชค โดยไม่ต้องสงสัยแล

อนึ่ง พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตรัสดีแล้ว
 อันผู้บรรลุจะพึงเห็นเองไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู
 ควรน้อมเข้ามา อำนวยบุญชนพึงรู้เฉพาะตน
 และพระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้วแล
 เป็นผู้ปฏิบัติตรงแล้ว เป็นผู้ปฏิบัติเป็นธรรม, เป็นผู้ปฏิบัติสมควร,
 นี้คือคู่แห่งบุรุษสี่ บุรุษบุคคลแปด,
 นี้พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค, เป็นผู้ควรของคำนับ
 เป็นผู้ควรของต้อนรับ เป็นผู้ควรของทำบุญ
 เป็นผู้ควรทำอัญชลีเป็นนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า
 (พระสถูป/พระปฏิมา) นี้แล

นักปราชญ์ ได้อุทิศเฉพาะต่อพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
 สร้างไว้แล้วเพื่องเพื่อระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นด้วยพรรณนะแล้ว
 ได้ความเลื่อมใสแลสังเวช บัดนี้เราทั้งหลายมาถึง กาลวิสาขปุณณมี

เป็นที่รู้กันว่า _____ กาลเป็นที่ประสูติ _____ ตรัสรู้

แลเสด็จปรินิพพานแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า นั้น _____ (ถ้าวันอัฐมี

เปลี่ยนข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็น กาลที่ครบ ๘ เบื้องหน้าแต่วัน

วิสาขปุณณมี เป็นที่รู้กันว่า กาลเป็นที่ถวายพระเพลิงพระสรีระ

แห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า นั้น) จึงมาประชุมกันแล้ว ณ ที่นี้

ถือสักการะมีประทีปด้ามแลรูปเป็นต้นเหล่านี้

ทำกายของตนให้เป็นดังภาชนะรับเครื่องสักการะ

ระลึกถึงพระคุณตามเป็นจริงทั้งหลายของพระผู้มีพระภาคเจ้า นั้น

บูชาด้วยสักการะอันถือไว้แล้วอย่างไร

จักทำประทักษิณสิ้นวาระสามรอบ ซึ่ง พระ(สถูป/พระปฏิมากร) นี้

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ

ขอเชิญพระผู้มีพระภาคเจ้า แม่เสด็จปรินิพพานนานมาแล้ว

ยังปรากฏอยู่ด้วยพระคุณสมบัติอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

จะพึงรู้โดยความเป็นอติदारมณ

จงทรงรับซึ่งเครื่องสักการะอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้แล้วนี้

เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน

เทอญ.

คำสัการะบูชาวันอาสาฬหะประณามิ

ยะมัมหะ โข มะยัง ภาคะวันตัง สะระณัง คะตา, โย โน
 ภาคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภาคะวะโต รัมมัง โรเจมะ.อะโหสิ โข
 โส ภาคะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, สัตเตสฺส การุญญัง ปะฏิจจะ
 กะรุณาเยโก หิตะสี อะนุกัมปัง อุปาทายะ, อาสาฬหะปุณณะมิยัง
 พาราณะสียัง อิติปะตะเน มิคะทาเย, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขุณัง,
 อะนุตตะรัง รัมมะจักกัง ปะฐะมัง ปะวัตเตตฺวา, จัตตาริ อะริยะสัจจานิ
 ปะกาเสสิ ฯ

ตัสมิญจะ โข สะมะเย, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขุณัง ปะมุโข,
 อายัสมา อัญญาโกณฑัญโญ, ภาคะวะโต รัมมัง สุตฺวา, วิระชัง
 วีตะมะลัง รัมมะ-จักขุ ปะฏิละภิตฺวา, “ยังกิญจิ สะมุททะยะรัมมัง
 สัพพันตัง นิโรธะรัมมันติ”, ภาคะวันตัง อุปะสัมปะทัง ยาจิตฺวา,
 ภาคะวะโต เยวะ สันติกา,เอหิภิกขุ อุปะสัมปะทัง ปะฏิละภิตฺวา,
 ภาคะวะโต รัมมะวิณะเย อะริยะสาวะ-กะสังโฆ, โลเก ปะฐะมัง
 อุปันโน อะโหสิ.

ตัสมิญจาปิ โข สะมะเย, สังฆะระตะนัง โลเก ปะฐะมัง
 อุปันนัง อะโหสิ. พุทธะระตะนัง รัมมะระตะนัง สังฆะระตะนันติ,
 ติระตะนัง สัมปยุตฺตัง อะโหสิ.

มะยัง โข เอตะระหิ, อิมัง อาสาฬหะปุณณะมีกาลัง, ตัสสะ
 ภาคะวะโต ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะกาละสัมมะตัง,
 อะริยะสาวะกะสังฆะ-อุปปัตติกาละสัมมะตัญจะ,
 ระตะนัตตะยะสัมปุณณะกาละสัมมะตัญจะ ปัตถวา, อิมัง ฐานัง
 สัมปัตตา, อิเม สักกาเร คณะตฺวา, อัตตะโน กายัง สักการุปะธานัง
 กะริตฺวา, ตัสสะ ภาคะวะโต ยะถาภุจเจ कुणे अणुससरन्ता, อิมัง
 (อุปัชฌ์/พุทธะประมุขิมัง) ดิกขัตตุง ปะทักขิณัง กะริสสสามะ,
 ยะถาคะหิเตหิ สักกาเรหิ ปุชัง กุรุมานา.

สาธุ โน ภันเต ภาคะวา, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, ญาตัพเพหิ
 कुणेหิ อะตีตารัมมะณะตายะ ปัญญาเยมาโน, อิเม อัมहेหิ คณะเต
 สักกาเร ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

*** ถ้าประชุมที่พระสถูป ว่า อิมัง อุปัชฌ์, ถ้าที่พระปฏิมาว่า อิมัง
 พุทธะประมุขิมัง

คำแปล

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคพระองค์ใดแล้ว ว่าเป็นที่พึง
 พระผู้มีพระภาคพระองค์ใด เป็นพระศาสดาของเราทั้งหลาย อนึ่ง
 เราทั้งหลายพอใจซึ่งพระธรรมของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด
 พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นเป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ชอบเอง

ทรงอาศัยความการุณในสัตว์ทั้งหลาย

ทรงพระกรุณาแสวงหาประโยชน์เกื้อกูล ทรงอาศัยความเอ็นดู

ไต่ยังพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยมให้ขึ้นไป ทรงประกาศอริยสัจ ๔

เป็นครั้งแรกแก่พระภิกษุปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

ใกล้กรุงพาราณสีในวันอาสาฬหปุณณมี

อนึ่ง ในสมัยนั้นแล

ท่านพระอัญญาโกณฑัญญะผู้เป็นหัวหน้าของพระภิกษุปัญจวัคคีย์ฟังธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว

ได้ธรรมจักขุอันบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน ว่า

"สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวงนั้น

มีความดับเป็นธรรมดา"

จึงทูลขออุปสมบทกะพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นองค์แรกในโลก

อนึ่ง ในสมัยเมื่อนั้นแล

พระสังฆรัตนะได้บังเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกพระรัตนตรัย คือ

พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะ ได้สมบูรณ์แล้วในโลก

บัดนี้ เราทั้งหลายแล มาประจวบมงคลสมัยอาสาฬหปุณณมี

วันเพ็ญอาสาฬหมาสที่รู้พร้อมกันว่า

เป็นวันที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นทรงประกาศพระธรรมจักรเป็น

วันที่เกิดขึ้นแห่งพระอริยสงฆ์สาวก และเป็นวันที่พระรัตนตรัยสมบูรณ์ คือ ครบ ๓ รัตนะ จึงมาประชุมกันแล้ว ณ ที่นี้ถือสักการะเหล่านี้ ทำกายของตนให้เป็นดังภาชนะรับเครื่องสักการะ ระลึกถึงพระคุณตามเป็นจริงทั้งหลายของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น จักทำประทักษิณสิ้นวาระสามรอบซึ่ง (พระสัพพัญญู/พระพุทธรูปปฏิมา) นี้ บูชาอยู่ด้วยสักการะอันถือไว้แล้วอย่างไร

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอเชิญพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้เสด็จปรินิพพานนานมาแล้ว ยังปรากฏอยู่ด้วยพระคุณสมบัติอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะพึงรู้โดย ความเป็นอติตารมณฺ์ จงทรงรับเครื่องสักการะ อันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้แล้วนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

กฐินวิธี

เดือนหนึ่งทำยถาคูฝน ตั้งแต่แรมค่ำ ๑ เดือน ๑๑ ถึงวันเพ็ญเดือน ๑๒ เป็นคราวที่ภิกษุทั้งหลายหาผ้าทำจีวรเปลี่ยนของเดิม เป็นคราวที่ทายกถวายผ้าแก่สงฆ์เพื่อประโยชน์นี้

มีพระพุทธานุญาตเป็นพิเศษไว้

เพื่อสงฆ์ยกผ้าอันไม่พอแจกกันให้แก่ภิกษุรูปหนึ่งรับเอาไปทำจีวรผืนใด

ผืนหนึ่งในไตรจีวร ภิกษุนั้นทำตั้งแต่ ชัก กะ ตัด เย็บ ย้อม

เสร็จในวันนั้น ทำพินทุกับปะอธิฐานเป็นจีวรครองเป็นจีวรกฐิน

เรียกว่า กรานกฐิน แปลว่า ซึ่งไม่สะดึง อธิบายว่า

ครั้งก่อนพระไม่ชำนาญเย็บจีวร ต้องเอาเข้าซึ่งที่ไม่สะดึงเย็บ

เสร็จแล้วบอกแก่ภิกษุทั้งหลาย

ผู้ร่วมใจกันยกผ้าให้ในนามของสงฆ์เพื่ออนุโมทนา ทั้งภิกษุผู้กราน

ทั้งภิกษุผู้อนุโมทนา ย่อมได้อานิสงส์แห่งการกรานกฐิน

เลื่อนเขตอานิสงส์แห่งการจำพรรษาทั้ง ๕ ออกไปได้อีก ๔ เดือน

ตลอดฤดูเหมันต์

กฐินวิธีอย่างธรรมเนียมยุติกา

คำถวายผ้ากฐินทาน

(ว่า นะโม ๓ ทน)

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอิโณชะยามะ.

สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณห์หาตุ,

ประณิศาเหต้วาจะ, อิมินา หุสเสนะ กะฐินัง อัดถะระตุ, อัมหากัง
ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

คำแปล

“ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ขอน้อมถวายผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แก่สงฆ์. ขอสงฆ์จงรับผ้ากฐิน
กับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ก็แลครั้นรับแล้ว
จงกรานกฐินด้วยผ้านี้, เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
สิ้นกาลนานเทอญ.

(สงฆ์รับว่า “สาธุ” พร้อมกัน)

คำอุปโลกน์กฐิน

(องค์ที่ ๑ ว่า)

อิทานิ โขภันเต (อาวุโส), อิหัง สะปะริวารัง กะฐินะหุสสัง
สังฆัสสะ กะฐินัตถาราระหะกาเลเยวะ อุปันนัง, อีทิสะ จะ กาละ เอวัง
อุปันเนนะ หุสเสนะ กฐินัตถาโร วัสสัง วุตถานัง ภิกขุณัง ภาคะวะตา
อะนุญญาโต, เยนะ อากังขะมานัสสะ สังฆัสสะ ปัญจะ กัปปิสสันติ.
อะนามันตะจาโร, อะสะมาทา นะจาโร, คณะโกชะนัง,
ยาระหัตถะจีวะรัง, โย จะ ตัตถะ จะ ตัตถะ จีวะรุปาโท โส เนสัง

ภะวิสสะติ. จะตุสุปิ เหมันติเกสุ มาเสสุ จีวะระกาโล มะหันตีกะโต
ภะวิสสะติ. อิทานิ ปะนะ สังโฆ อากังขะติ นุ โข กะฐินัตถารัง, อุทาหุ
นากังขะติ ?

***ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า “**อากังขามะ** **ภันเต**”

ผู้แก้พระรชากว่าผู้สวดพึงว่าแต่บท “**อากังขามะ**” ถึงบท “**ภันเต**” พึงหนึ่ง
ถึงบทต่อไปพึงรู้โดยนัยนี้.

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญทั้งหลาย (ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย).
บัดนี้แล ผ้่า ก ฐิ น กั บ ทั ง บ ริ ว า ร ั น ั น ี
เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์ในกาลอันควรกรานกฐินนั้นแหละ
(ในกาลอันควรแก่ลาดไม้สะดึงทีเดียว), ก็พระผู้มีพระภาคเจ้า
ได้ทรงอนุญาตการกรานกฐินแก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้ได้อยู่จำพรรษาแล้ว
ด้วยผ้าที่เกิดขึ้นแล้วอย่างนี้ ในกาลเช่นนี้, อาศัยการกรานกฐินไรเล่า
เป็นเหตุอาณิสงส์ ๕ จักสำเร็จแก่สงฆ์ผู้ปรารธนาอยู่.
คือ เที้ยว ไป ด้วย ไม่ ตั อ ง บ อ ก ล า ๑
เที้ยวจาริกไปด้วยไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบสำหรับ ๑
ฉันขณะโกชนันได้ ๑ เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารธนา ๑
จีวรลามเกิดขึ้นในอาวาสนั้นจักเป็นของได้แก่พวกเธอ ๑ ทั้งจีวรกาล

เธอเหล่านั้นจักได้ทำให้เป็นกาลมาก ยืดออกไปในฤดูเหมันต์ ๔ เดือน.
ก็บัดนี้ สงฆ์ปรารภนาจะกรานกฐิน, หรือไม่ปรารภนา ?

ภิกษุทั้งหลาย ฟังรับว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ปรารภนาจะกรานกฐินนั้นอยู่.”

(องค์ที่ ๒ ว่า)

โส โข ปะนะ ภัณฑะ กะฐินัตถาโร, ภาคะวะตา ปุคคะลัสสะ
อัตถาระ วะเสเนวะ อะนุญญาโต, นาญญัตตะระ ปุคคะลัสสะ อัตถารา
อัตถะตัง โหติ กะฐินันติ ทิ วุตตัง ภาคะวะตา. นะ สังฆो वा คณะ वा
กะฐินัง อัตถะระติ. สังฆัสสะ จะ คณะัสสะ จะ สามัคคิยา
ปุคคะลัสสะวะ อัตถารา, สังฆัสสะปี คณะัสสะปี ตัสสะวะ ปุคคะลัสสะปี
อัตถะตัง โหติ กะฐินัง. อิทานิ กัสสิมัง กะฐินะหุสสัง กัสสามะ กะฐินัง
อัตถะริตุง, โย ชินณะจีวะโร वा หุพพะละจีวะโร वा, โย वा ปะนะ
อุสสะหิสสะติ อชเชวะ จีวะระกัมมัง นิฏฐาเปตฺวา, สัพพะ วิธานัง
อะปะริหาเปตฺวา กะฐินัง อัตถะริตุง, สะมัตถิ ภาวิสสะติ.

(สงฆ์ฟังนิ่งอยู่ก่อน)

คำแปล

หุดฺว่า โอวาทะโก อะนุสาสะโก. สะมัตถิ จะ ตัง ตัง วินะยะกัมมัง
 อะวิโกเปตฺว่า กะฉฺฉินัง อตฺถะริตฺตุง. มัญญามะหะเมวัง สัพพะโพยัง สังโฆ
 อิมัง สะปะริวารัง กะฉฺฉินะทุสสัง, อายัสสะมะโต (อะมะระเทวัสสะ)
 ทาทุกาโม. ตัสสะมิง กะฉฺฉินัง อตฺถะรันเต, สัพพะโพยัง สังโฆ สัมมะเทวะ
 อะนุโมทิสสะติ. อายัสสะมะโต (อะมะระเทวัสสะวะ) อิมัง สะปะริวารัง
 กะฉฺฉินะ ทุสสัง ทาทุง, รุจจะติ วา สัพพะสลิสมัสสะ สังฆัสสะ?

สงฆ์พึงรับว่า “รุจจะติ ภาณเต”

คำแปล

“บรรดาเราทั้งหลาย ท่านผู้มีอายุ (อมรเทโว),
 ท่านมีพรชายุกาลมากกว่าสงฆ์ทั้งปวง เป็นพหูสูต ทรงธรรม ทรงวินัย,
 แสดงให้เพื่อนพรหมจรรย์เห็นจริง ให้รับปฏิบัติ ให้आจหาญ ให้รื่นเริง
 (ในสัมมาปฏิบัติ). และเป็นอาจารย์ (หรือเป็นอุปัชฌายะ)
 เป็นผู้ให้โอวาทสั่งสอนแก่คฤหัสถ์ บรรพชิต เป็นอันมาก. อนึ่ง
 สามารถเพื่อกรานกฐิน ไม่ให้วินัยกรรมนั้น ๆ กำเริบ. ข้าพเจ้าสำคัญว่า
 สงฆ์ทั้งปวงนี้ปรารถนาจะให้ผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้, แก่ท่านผู้มีอายุ
 (อมรเทโว). เมื่อท่านนั้นกรานกฐินอยู่,
 สงฆ์ทั้งปวงนี้จักอนุโมทนาโดยชอบทั่วกัน.

การให้ผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แก่ท่าน (อมรเทโว),
 ย่อมชอบหรือไม่ชอบแก่สงฆ์ทั้งปวง ?

“ชอบแล้ว เจ้าข้า”

(องค์ที่ ๔ ว่า)

ยะทิ อายัสัมมะโต (อะมะระเทวัสสะ), อิมัง สะปะริวารัง
 กะฐินะทุสสัง ทาตัง, สัพพัสมิมัสสะ สังฆัสสะ รุจจะติ, สาธุ ภันเต
 สังโฆ, อิมัง กะฐินะทุสสะปะริวาระภูตัง ติจีวะรัง วัสสาวาสิกัฏฐิติกายะ
 อะคาเหตฺวา, อายัสัมมะโต (อะมะระเทวัสสะ) อิมินา อะปะโลกะเนนะ
 ทะหาตุ. กะฐินะทุสสัง ปะนะ อะปะโลกะเนนะ ทิยะมะมานังปี นะ
 รุหะติ. ตัสมา ตัง อิทานิ ญัตติหุติเยนะ กัมเมนะ อะกุปเปนะ
 ฐานาระเหนะ, อายัสัมมะโต (อะมะระเทวัสสะ), เทมาติ
 กัมมะสันนิฏฐานัง กะโรตุ.

สงฆ์พึงรับว่า “สาธุ ภันเต”

คำแปล

“ถ้าการให้ผ้ากฐินกับบริวารนี้แก่ท่าน (อมรเทโว),
 ควรชอบแก่สงฆ์ทั้งปวงนี้ไซ้,
 ขอสงฆ์จงให้ผ้าไตรซึ่งเป็นบริวารของผ้ากฐินไตรนี้แก่ท่าน (อมรเทโว)

ด้วยการอุปโลกน์นี้เถิด อย่าให้ต้องถือเอาตามลำดับจำนำพรรษาเลย,
ก็แลผ้ากฐิน แม้สังฆะจะให้ด้วยอุปโลกน์ก็ไม่ขึ้น.
(ต้องให้ด้วยบัญญัติพุทธยกรรมนั้นจึงขึ้น) เพราะฉะนั้นบัดนี้
ขอสงฆ์จงทำกรรมสันนิษฐานว่า เราทั้งหลายให้ผ้ากฐินนั้นแก่ท่าน
(อมรเทโว), ด้วยบัญญัติพุทธยกรรมอันไม่กำเริบ อันควรแก่ฐานะ ฅ
กาลบัดนี้แล.”

“ดีละ เจ้าข้า”

*** บทว่า “อะมะระเทโว” และ “อะมะระเทวัสสะ” ที่วงเล็บไว้
ให้เปลี่ยนตามชื่อฉายาของท่านผู้จะกรานกฐิน ทุกแห่งไป
แต่ถ้าท่านผู้จะกรานกฐินมีราชทินนาม เป็นพระราชาคณะ
หรือพระครูเป็นต้น ก็ให้ใช้ชื่อราชทินนามนั้น ๆ แทนชื่อฉายา

บทว่า “สัพพะมะหัลละโก” นี้

สำหรับท่านผู้กรานกฐินแก่พรรษาในสงฆ์
ถ้าในสงฆ์มีภิกษุผู้มีพรรษาแก่กว่าท่านให้ยกเสีย ไม่ต้องว่า

คำว่า “พะหุหนัง อาจะริโย (วา) อุปัชฌายโย (วา) หุตฺวา” ดังนี้
ถ้าท่านผู้กรานกฐินเป็นแต่อาจารย์ของภิกษุทั้งหลาย จงว่า “พะหุหนัง
อาจะริโย หุตฺวา” ถ้าเป็นแต่อุปัชฌายะ จงว่า “พะหุหนัง อุปัชฌายโย
หุตฺวา” ถ้าเป็นทั้ง ๒ อย่าง คงว่าตามแบบ

ญัตติทุติยกรรมวาจา

(นำด้วย นะโม ๕ ชั้น)

๑. นะโมตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ. (หยุด)

๒. ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ. (หยุด)

๓. นะโม ตัสสะ ภาคะโต. (หยุด)

๔. อระหะโต สัมมา (หยุด)

๕. สัมพุทธัสสะ. (หยุด)

สุณาตุ เม ภันเต สังฆโม. อิหัง สังฆัสสะ กะฐินะหุสสัง อุปันนัง,
ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังฆโม อิมัง กะฐินะหุสสัง, อายัสมะโต
(อะมะระเทวัสสะ), ทะเพยยะ กะฐินัง อัตถะริตุง, เอสา ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังฆโม. อิหัง สังฆัสสะ กะฐินะหุสสัง อุปันนัง,
สังฆโม อิมัง กะฐินะหุสสัง, อายัสมะโต (อะมะระเทวัสสะ), เทติ กะฐินัง
อัตถะริตุง. ยัสสา ยัสมะโต ขะมะติ, อิมัสสะ กะฐินะหุสสัง,
อายัสมะโต (อะมะระเทวัสสะ), ทานัง กะฐินัง อัตถะริตุง, โส
ตุณ्हัสสะ. ยัสสะ นะ ขะมะติ, โส ภาเสยยะ. ทินนัง อิหัง สังฆะนะ

กะฐินะทุสสัง, อายัสมะโต (ถาวรรัสสะ), กะฐินัง อัตถะริตุง. ขะมะติ
สังฆัสสะ, ตัสมา ตุณ्हี, เอวะเมตัง ธาระยามิ.

คำแปล

ความนอบน้อมแห่งข้าฯ จงมีแต่พระผู้มีพระภาค
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น.

“ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ของสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า.

ผ้ากฐินนี้เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว,
สงฆ์พึงให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน (อมรเทโว), เพื่อจะกรานกฐิน, นี้เป็นญัตติ
(คือคำเสนอ)

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า.

ผ้ากฐินเกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, สงฆ์ให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน (อมรเทโว),
เพื่อจะกรานกฐิน. การให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน (อมรเทโว), เพื่อจะกรานกฐิน
ชอบแก่ท่านผู้ใด, ท่านผู้นั้นเป็นผู้หนึ่ง. ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด,
ท่านผู้นั้นพึงพูด. ผ้ากฐินนี้ อันสงฆ์ให้แล้วแก่ท่าน (อมรเทโว),
เพื่อกรานกฐิน. ย่อมชอบแก่สงฆ์, เหตุฉะนั้น สงฆ์จึงนั่งอยู่,
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอาการอย่างนี้.

คำกรานกฐิน

สังฆาฏิ	อิมายะ สังฆาฏिया	กะฉฺฉินัง	อັตถะรามิ	(๓ หน)	
อุตตราสงค์	อิมินา	อุตตฺตราสังเคนะ	กะฉฺฉินัง	อັตถะรามิ	(๓ หน)
อันทรวาสก	อิมานา	อันทฺตระวะสะเกนะ	กะฉฺฉินัง	อตถะรามิ	(๓ หน)

คำเสนออนุโมทนาภจฺฉิน

อັตถะตัง อาวุโส สังฆัสสะ กะฉฺฉินัง, ฐัมมิโก กะฉฺฉินัตถาโร อะนุโมทะถะ.

***ถ้าอ่อนกว่าผู้อนุโมทนาแม่รูปหนึ่งว่า “ภันเต” แทน “อาวุโส”

ถ้าเท่ากับภิกษุรูปเดียวที่อ่อนกว่า ฟังว่า “อะนุโมทาหิ” แทน

“อะนุโมทะถะ”

คำอนุโมทนาภจฺฉิน

อັตถะตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฉฺฉินัง, ฐัมมิโก กะฉฺฉินัตถาโร อะนุโมทามะ

(๓ หน)

กุศลพิธี

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมิณา สักกาเรนะ พุทฺธัง ปุชฺเชมะ

อิมิณา สักกาเรนะ ฐัมมัง ปุชฺเชมะ

อิมิณา สักกาเรนะ สัจฺฉัง ปุชฺเชมะ

คำอาราธนาศีล

ประเภทของศีลที่จะพึงสมาทานได้มีดังนี้

๑. ศีล ๕
๒. ศีล ๕ เป็นนิจฺจศีล
๓. ศีล ๘
๔. อุโบสถศีล

ท่านผู้ใดประสงค์สมาทานศีลประเภทใด

ตามกำลังความสามารถของตน พึงกล่าวคำอาราธนาศีลประเภทนั้น ๆ
เริ่มต้นว่าเหมือนกัน ต่างกันแต่ตอนท้าย ดังนี้

มะยัง ภันเต ติสระเรณนะ สะหะ (เลือกว่าข้อใดข้อหนึ่ง)

๑. ปัญฺจะ สีลาณี ยาจามะ.

๒. ปัญฺจิงคะสะมันนาคะตัง นิจจะสีลัง ยาจามะ.

๓. อัญฐะ สีลานิ ยาจามะ.

๔. อัญฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ.

(๓ หน) ทุติยัมปิ..., ตะติยัมปิ...

คำอาราธนาธรรม

พริหมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ

กัตถัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ

สันตีระ สัตตาปประชะกชะชาติกา

เทเสตุ รัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชังฯ

คำอาราธนาพระปริตร

วิบัติปะฏิพาหะ

สัพพะสัมปัตติสัทธียา

สัพพะ ทุกชะ วินาสายะ

ปะริตตัง พุทธะ มังคะลัง

วิบัติปะฏิพาหะ

สัพพะสัมปัตติสัทธียา

สัพพะ ภะยะ วินาสายะ

ปะริตตัง พุทธะ มังคะลัง

วิบัติติประวิฬพาหยาะ

สัพพะสัมปัตตติสิทธิยา

สัพพะ โรคะ วินาสายะ

ประริตตัง พรุถะ มังคะลังฯ

สรณคมน์ และเบญจศีล (๕)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ หน)

สละระณะคะมะนะปาฐะ (พุทฺธัง สละระณัง ฯปฯ...)

(เมื่อพระสงฆ์ว่า ติสละระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง พังรับว่า อามะ ภัันเต)

สิกขาบท ๕:

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ
๓. กามะสุมิฉาจारा เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณีสิกขาปะหังสะมาทิยามิ

ท่ายศีล:

ก. ปกติ

อิมานิ ปัญจะ สักขาปะทานิ,

สีเลนะ สุคุดิง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา,

สีเลนนะ นิพพุตติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสระเย.

ข. นิจจศีล

อิมานิ ปัญจะ ลิกขาปะทานิ, นิจจะสีละวะเสนะ สาธุกัง รักขิตัพพานิ,
(รับว่า อามะ ภันเต)

สีเลนนะ สุกุตติง ยันติ, สีเลนนะ โภคะสัมปะทา,

สีเลนนะ นิพพุตติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสระเย.

อีกอย่างหนึ่ง นำให้สมาทานรวมว่า อิมานิ ปัญจะ ลิกขาปะทานิ
สะมาதியามิ. มีที่ใช้ในบางโอกาส เช่น ในเวลาแสดงตนเป็น พุทธมามกะ
แต่ไม่ต้องว่าคำลงท้ายศีล ดังกล่าวแล้ว

ศีล ๘ และอุโบสถศีล

นมัสการและสรณคมน์ เหมือนศีล ๕

สิกขาบท ๘:

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ
๓. อะพรัหฺมจะริยา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ
๕. สุราเมระยะมัชฺชปะมาทัญญุฏฐานา เวระมะณี ลิกขาปะทัง

สมาธิยามิ

๖. วิกาละโกชชะนา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สมาธิยามิ
 ๗. หนัจจะคี่ตะวาทีตะวิสุกะทัสสะนะ มาลาคัันธะวิเลปะนะธาระณะ-
 มัณทะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สมาธิยามิ
 ๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สมาธิยามิ

ทำยคี่ล ๘:

ก.ปกติ

อิมานิ อัญญะ ลักขาปะทานิ,
 สีเลนะ สุคุดิง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา,
 สีเลนะ นิพพุดิง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสระเย.

ข. อุโบสถคี่ล

เมื่อเวลาจบสิกขาบทแล้ว ฟังนำให้ว่าคำสมาทานดังนี้:

อิมัง อัญญังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญุตตัง อุโปสะถัง,
 อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภีรักขิตุง สมาธิยามิ.

ทำยคี่ล อุโบสถ:

อิมานิ อัญญะ ลิกขาปะทานิ, อัจเชกัง รัตตินทิวัง
 อุโปสะถะวะเสนะ สาธุกัง (อักษัณทัง กัตถวา อัปปะมาเทนะ)

รักขิตัพพานิ.

สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา,

สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสระเย.

***บางที่ งดกล่าว ข้อความในวงเล็บ

คำขอวชชี/พราหมณี/ชีปะขาว

เบื้องต้นมีชนธ ๘ นุ่งขาวห่มขาว นั่งท่าเทพพนม ประนมมือ
กราบลง ๓ หน ตั้งนะโม ๓ จบ เปล่งวาจาตั้งต่อไปนี้ ไหว้พระย่อ ๆ
อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาวะวา, พุทฺธัง ภาวะวันตัง อะภิวาเทมิ.

(กราบ)

สวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ. (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ. (กราบ)

คำขอวช: เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาวะวันตัง

สระระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต,

สังโฆ ธาเรตุ, อชชัตถเค ปาณูปะตัง สระระณัง คะตัง.

ทุติยัมปะหาหัง ภันเต, ... (ตามด้วยบรรทัดที่ขีดเส้นใต้ไว้)

ตะติยัมปะหาหัง ภันเต, ... (ตามด้วยบรรทัดที่ขีดเส้นใต้ไว้)

คำแสดงตนเป็นอุบาสก/อุบาสิกา

เอสาหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สาระณัง
คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, อุปาสะกัง (อุปสิกัง) สังโฆ ธาเรตุ.

คำลาสิกขา

สิกขัง ปัจจัจจามิ, ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขาบท
หุติยัมปิ สิกขัง ปัจจัจจามิ, แม่ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขาบท
ตะติยัมปิ สิกขัง ปัจจัจจามิ, แม่ครั้งที่สาม
ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขาบท ขอสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นคฤหัสถ์แล้ว

การประเคนของพระ

การประเคนของพระ คือ การถวายของให้พระได้รับถึงมือ
ของที่ประเคนนั้นต้องเป็นของที่ไม่ขัดกับพระวินัย

พอคนคนเดียวยกได้อย่างธรรมดา ๆ

ไม่ใช่ของหนักหรือใหญ่โตจนเกินไป ไม่มีวัตถุอนามาสอยู่ด้วย

พียงนำของที่จะประเคนเข้าไปให้ใกล้พระผู้รับประมาณ ๑ ศอก
จะนั่ง หรือยืนแล้วแต่สถานที่ที่พระนั่งอยู่นั้น

จะอำนวยจับของที่จะประเคนด้วยมือทั้งสอง ยกให้สูงขึ้นเล็กน้อย

แล้วน้อมถวายพระซึ่งท่านจะยื่นมือทั้งสองออกรับ

ถ้าผู้ประเคนเป็นหญิงพึงวางลงบนผ้าที่พระปู้รับอยู่ข้างหน้า

เสร็จแล้วพึงไหวหรือกราบหนึ่งแล้วแต่กรณี

ฝ่ายพระสงฆ์ เมื่อทอดผ้ารับประเคน

พึงคลี่ผ้าให้เรียบร้อยจับผ้าหางมือ เหมือนจับกุษาโยง ดังกล่าวแล้ว

คือหางมือใช้นิ้วทั้งสี่

เว้นหัวแม่มือสอดเข้าไปใต้ผ้าที่ทอดรับของพร้อมกันทั้งสองมือ

แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือจับบนผ้า อย่าคว่ำมือ หรือทำอาการเพียงใช้นิ้วตะ

๗ ที่ผ้าเป็นอันขาด

คำถวายทาน

คำถวายสังฆทาน (มตกภัตต์)

อิมานิ มะยัง ภันเต, (มะตะกะ)ภัตตานิ, สะปะริวารานิ,
ภิกขุสังฆ์สสะ, โเอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ. อิมานิ,
(มะตะกะ)ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณ्हัตถุ, อัมหากัง,
ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
(มตกภัตต์)ภัตตาทหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระสงฆ์

ขอพระสงฆ์จงรับ (มตกภัตต์)ภัตตาทหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสลากภัตต์

เอมานิ มะยัง ภันเต, สละกะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, อะสุกัฏ-
ฐาเน, ฐะปิตานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต,
ภิกขุสังโฆ. อิมานิ, สละกะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณ्हะตุ,
อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
สลากภัตตาทหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ซึ่งตั้งไว้ ณ ที่นี้
แต่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่งสลากภัตตาทหาร
กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายเสนาสนะ

เอมานิ มะยัง ภันเต, เสนาสนานิ, สะปะริวารานิ, อาคะตานุ-
 คะตัสสะ, จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอิโณชยามะ, สาธุ โน
 ภันเต, ภิกขุสังโฆ. อิมานิ, เสนาสนานิ, สะปะริวารานิ,
 ปะฐัคคัณหาทุ,

อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
 เสนาสนะกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔
 ที่มาแล้วและยังไม่มีมา ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่งเสนาสนะ
 กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้กกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายศาลาโรงธรรม

มะยัง ภันเต, อิมัง สาลัง รัมมะสะภาเย, อาคะตานุคคะตัสสะ,
 จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอิโณชยามะ, สาธุ โน ภันเต,
 ภิกขุสังโฆ. อิมานิ, สาลัง รัมมะสะภาเย, ปะฐัคคัณหาทุ, อัมหากัง,
 ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
 ขอน้อมถวายศาลาโรงธรรมนี้ เพื่อประชุมแสดงธรรม แต่พระสงฆ์

ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วและยังไม่มา ขอพระสงฆ์จงรับ
ซึ่งศาลาโรงธรรมนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้กกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายพระพุทธรูป

อิมัง มะยัง ภันเต พุทธะรูปัง ภิกขุสังฆ์สสะ โอิโณชะยามะ สาธุ
โน ภันเต ภิกขุสังโฆ. อิมัง พุทธะรูปัง ประภักคันหาตุ อัมหากัง
ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
พระพุทธรูปแต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งพระพุทธรูปนี้
เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้กกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายข้าวพระพุท

อิมัง สุปะพยัญชนะนะสัมปันนัง สาถีนัง โภชะนัง อุทะกัง ะรัง
พุทฺธัสสะ ปุเชมิ ฯ

ข้าพเจ้าขอบูชาด้วยโภชนะข้าวสาถี
พร้อมด้วยแกงกับและน้ำอันประเสริฐนี้แต่พระพุทเจ้า

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิฯ

ข้าฯขอคืนเศษอันเป็นมงคลนี้

ข้าฯขอภักดิ์ที่เหลือที่เป็นมงคลด้วยเถิดฯ

คำถวายดอกไม้ ฐูปเทียน

อิมานิ มะยัง ภันเต ที่ประภูปะปุพพะวะรานิ, ระตะนัต-
ตะยัสสะวะ อะภิปุเชมะ, อัมหากัง ระตะนัตตะยัสสะ ปุชา ที่ฆะรัตตัง,
หิตะสุขาวะหา โหตุ อาสะวักขะยัปปัตติยา ฯ

ข้าแต่พระคุณเจ้าผู้เจริญทั้งหลาย

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาฐูปเทียนและดอกไม้อันประเสริฐเหล่านี้

แก่พระรัตนตรัย ขอจงเป็นผลนำมาซึ่งประโยชน์สุข

แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน

เพื่อให้ถึงซึ่งนิพพานที่ซึ่งสิ้นอาสวะกิเลสเทอญฯ

คำถวายผ้าป่า (ผ้าบังสุกุล)

อิมานิ มะยัง ภันเต บังสุกุละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัส-
สะ โอิโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ. อิมานิ บังสุกุละจีวะรานิ

สะปะริวารานิ ประณิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆารัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้าบังสุกุล
จีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับผ้าบังสุกุล จีวร
กับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฎิกานิ สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัส-
สะ โอนุชชะยามะ, สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังฆโม, อิมานิ วัสสิกะสาฎิกานิ
สะปะริวารานิ ประณิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ขอน้อมถวายผ้าอาบน้ำฝนกับบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์
ข้าแต่ท่านผู้เจริญ
ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับผ้าอาบน้ำฝนกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์สุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะจีวะระทุสสัง สังฆัสสะ โอนเณ-
 ชะยามะ สาธุโน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะ ทุสสัง
 ประภคัคณหาตุ ประภคคะหะเตวา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง
 อัตถะระตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ
 ทุติยัมปิ...(อารทนาทีล๕)

ตะติยัมปิ...ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้ แต่พระสงฆ์
 ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 และเมื่อรับแล้ว ขอจงกรานใช้กฐินด้วยผ้านี้
 เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าไตร

อิมานิ มะยัง ภันเต, ติจีวะรานิ สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ
 โอนเณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ติจีวะรานิ สะปะริวา-
 รานิ, ประภคัคณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ
 ขอโน้มถวายผ้าไตรจีวรกับทั้งบริวารเหล่านี้
 ของพระภิกษุสงฆ์
 ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์สุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้าไตรอุทิศให้ผู้ล่วงลับ

อิmani มะยัง ภันเต ติจีระราณี อัยยัสสะ เทมะ สาธุ โน ภันเต
 อะยัง ติจีระระปฺชาวีปาโก อัมหากัง มาตาปิตุอาทีนัง ญาตีนัง กาละ-
 กะตานัง สังวัตตะตุ อัมหากัง มาตาปิตุอาทะโย ญาตะกา ทานะ ปัตติง
 ละภันตุ อัมหากัง เจตะสาฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ
 ขอถวายไตรจีวรนี้แก่พระผู้เป็นเจ้า
 อันว่าผลวิบากของการบูชาด้วยไตรจีวรนี้
 มีมารดาบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นต้น
 จงได้ส่วนแห่งทานนี้ตามความประสงค์ของพวกข้าพเจ้าทั้งหลายเทอญฯ

คำถวายของใส่บาตร

อิหัง ทาหัง สีละวันตานัง ภิกขุหัง นยาเทมิ สุหิหัง วะตะเม
ทาหัง อาสะวัชชะยาอะหัง นิพานะปัจจะฯ

ข้าพเจ้าขอน้อมถวายทานอันนี้ แต่พระสงฆ์ผู้มีศีลทั้งหลาย
ทานที่ข้าพเจ้าถวายดีแล้วนี้ จงเป็นปัจจัยให้ถึงพระนิพพานด้วยเทอญฯ
หรืออาจกล่าวเป็นภาษาไทยเวลาจบชั้นข้าวใส่บาตรดังนี้
“ข้าวของข้าพเจ้า ขาวดังดอกบัว ยกขึ้นเหนือหัว
ถวายแต่พระสงฆ์ จิตใจจำนง ตรงต่อพระนิพพานฯ”

คำถวายพระไตรปิฎก

อิมัง ภันเต เตปิฎกะกัง สะปะริวารัง ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชยามะ
สาธุโน ภันเต ภิกขุ สังโฆ, อิมัง เตปิฎกะกัง สะปะริวารัง ปะฐึกคัณหาตุ
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ
ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายพระไตรปิฎก
พร้อมทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์

ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับพระไตรปิฎก พร้อมทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้
เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำถวายหนังสือธรรมะ

อิมานิ มะยัง ภันเต ธรรมะโปตตะกานิ สะปะริวารานิ
ภิกขุสังฆัสสะ โอนเชยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังฆเ. อิมานิ
ธรรมะโปตตะกานิ สะปะริวารานิ ปฏิคคัณหตฺตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ นิพพานายะจะฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายหนังสือธรรมะกับทั้งของบริวารเหล่านี้
แด่พระภิกษุสงฆ์

ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับหนังสือธรรมะกับทั้งของบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อมรรคผล นิพพาน

แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย และขอให้ข้าพเจ้าทั้งหลาย

จงเป็นผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด เจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ

ปฏิภาณธรรมาสมบัติ ลีเนกาลนานเทอญฯ

คำถวายข้าวสาร

อิมานี มะยั้ง ภันเต ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ
 โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ. อิมานี ตัณฑุลานิ
 สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
 ขอน้อมถวายข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์
 ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ข้าวสารกับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์สุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายเภสัช(ยา)พระสงฆ์

อิมานี มะยั้ง ภันเต คิลานะเภสัชชานิ สะปะริวารานิ สังฆัสสะ
 โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ. อิมานี คิลานะเภสัชชานิ
 สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญจะ มาตาปีตุอาทีนัญจะ
 ญาตะกานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ
 ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายยานำบำบัดความป่วยไข้
 กับทั้งเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระสงฆ์
 ขอพระสงฆ์จงรับยานำบำบัดความป่วยไข้
 และเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย

เพื่อประโยชน์สุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ญาติทั้งหลาย
มีมารดาและบิดาเป็นต้นด้วย ลี้กาลนานเทอญฯ

คำอธิษฐานเวลาปิดของลูกนิมิต

ขอเดชะ บุญทาน การกุศล ปิดนิมิต อุโบสถ ทศพล
เริ่มลูกต้น กลางโบสถ์ โชติตระการ
เป็นนิมิต ลูกเอก เสกประสาท งามโอภาส มาศเฉลิม เสริมสัจฐาน
เป็นนิมิต เตือนตา สาธุการ ท่ามกลางงาน บุญพิธี ผูกสีมา
เกิดชาติหน้า อย่ารู้เข็ญ ได้เป็นใหญ่ รูปวิไล เป็นเสน่ห์ ดังเลขา
ปิดนิมิต ลูกทิศ บูรพา ให้ก้าวหน้า เกียรติยศ ปรากฏไกล
ปิดนิมิต ลูกทิศ อากเนย์ ขอให้เท วาประสิทธิ์ พิสมัย
ปิดนิมิต ทิศทักษ์ ษิณคักดิชัย ให้ส่มใจ สมบัติ วัฒนา
ปิดนิมิต ลูกทิศ หรดี ขอให้ชี วิตมั่น ชันษา
ปิดนิมิต ทิศประจิม อิมอุรา ปรารธนา ใดได้ ตั้งใจปอง
ปิดนิมิต ทิศพายัพ ดับทุกข์โศก นิราศโรค นิราศภัย ร้ายทั้งผอง
ปิดนิมิต ทิศอุดร กรประคอง ได้เงินทอง สมหมาย ทุกราชการ
ปิดนิมิต ทิศอีสาน ประการท่าย ให้สมหมาย ได้สุข ทุกสถาน
รวมแก้วลูก สุกใส ใจเบิกบาน กว่าจะถึง ซึ่งนิพพาน เมื่อนั้นเทอญฯ

คำขบทาน

อิหัง เม ทานัง อาสะวักชะยาวะหัง โหตุ

ขอทานนี้จงเป็นปัจจัยให้ข้าพเจ้าได้สิ้นอาสวะกิเลส

อิหัง เม ทานัง นิพพานัสสะ ปัจจะโย โหตุ

ขอทานนี้จงเป็นปัจจัยให้ข้าพเจ้าได้ถึงพระนิพพานในปัจจุบันชาติ
 นี้ ขอให้ได้มโนหุขสมบัติ ขอให้ได้สวรรค์สมบัติ ขอให้ได้นิพพานสมบัติ
 จะนี้กประสงค์สิ่งใด ขอจงสมความปรารถนา ทุกประการ
 อันว่าโรคภัยไข้เจ็บ ความยากจนค่นแค้น และคำว่า "ไม่มี"
 ขออย่าให้ข้าฯ ประสบพบเลย

คำกรวดน้ำทั่วไป

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตาโหตุ ญาตโย

ขอส่วนบุญนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า

ขอให้ญาติทั้งหลายจงมีความสุขกายสุขใจเถิด

คำขบเงินทำบุญ

ทรัพย์ของข้าพเจ้านี้ได้มาโดยบริสุทธิ์ ขอบูชาพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ด้วยจิตจำนง ตรงต่อพระนิพพาน
ขอให้ถึงเมืองแก้ว ขอให้แคล้วบ่วงมาร ขอให้พบพระศรีอารย์
ในอนาคตกาลเทอญฯ

คำถวายเครื่องสังเวยพระภูมิเจ้าที่

นะโม เม พระภูมิเทวานัง ฐปะทีปะ จะ ปุ่ปฝั่ง สักการะ
วันทานัง ฐปะพะยัญชนะสัมันนัง โภชนะนัง สาสินัง สะปะริวารัง
อุทะกังวะรัง อาคัจฉันตุ ประริกฺขณันตุ สัพพะทา หิตายะ สุขายะ
สันติเทวา มะหิทิกา เตปิ อัมเห อะนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุขะนะ
จะฯ

คำลาเครื่องสังเวยพระภูมิเจ้าที่

อายันตุ โภนโต อิระ ทานะสีละ เนกขัมมะปัญญา สะหะวิริยะ
ขันตี สัจจาริฎฐานะ เมตตูปกชายุทธายะโว ทิสสาวิณะติ อะเสสะโตฯ

คำบูชาพระภูมิด้วยดอกไม้ธูปเทียน/พวงมาลัย

ภุมมัสถิง ทิสภาเค สันติ ภุมมา มะหิทธิกา เตปิ อัมเห

อะนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุขะนะ จะฯ

คำภาวนาเวลารดน้ำศพ

กายะกัมมัง วะจีกัมมัง มะโนกัมมัง อะโหสิกัมมัง สัมพะปาปัง

วินัสสะตุฯ

กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓

ขอให้อโหสิกรรมแก่ข้าพเจ้าทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยเทอญฯ

คำภาวนาเวลาเผาศพ

อะยัมปิ โข เม กาโย เอวัง ภาวี เอวัง ธัมโม เอวัง อะนะตีโตฯ

กายของเราจะต้องเป็นอย่างนี้เหมือนกัน มีอย่างนี้เป็นธรรมดา

ไม่ล่วงพ้นความเป็นอย่างนี้ไปได้ฯ

(แบบที่ ๒) อะสุจิ อะสุภัง กัมมัญญานัง ภาวเตติฯ

(แบบที่ ๓) จุติ จุตัง อะระหัง จุติ

วินัยกรรม

หลักการอ่านภาษาบาลีเบื้องต้น

ภาษาบาลี นับว่ามีความสำคัญต่อภิกษุสามเณรอยู่มาก เพราะการทำวินัยกรรมต่างๆ มักจะต้องแสดงคำพูดเป็นภาษาบาลี บทสวดมนต์ทั้งหลาย ส่วนมากก็ตีพิมพ์เป็นภาษาบาลีแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ภิกษุปาฏิโมกข์ที่มาสู่อุทเทสก็งเดือนก็เป็นภาษาบาลีล้วนๆ ท่านที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาบาลี

ก็ต้องประสบความยุ่งยากในการอ่านอยู่มาก

อีกทั้งเป็นการยากที่จะออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรฐานกรณ์ได้

หลักในการอ่านภาษาบาลีนี้

มุ่งแสดงวิธีการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง

ท่านผู้สนใจโปรดพิจารณาทำความเข้าใจให้ถ่องแท้

จะสามารถอ่านภาษาบาลีได้อย่างไม่ลำบากนัก

๑. พยัญชนะภาษาบาลี

ภาษาบาลีมีพยัญชนะจัดเป็นวรรคได้ดังนี้

๑. วรรค ก ออกเสียงจากลำคอ ได้แก่

ก ข ค ฌ ง

๒. วรรณยุกต์ จ ออกเสียงจากเพดานปาก ได้แก่

จ ฉ ช ฌ ญ

๓. วรรณยุกต์ ฎ ออกเสียงจากนาสิก ได้แก่

ฎ ฐ ฑ ฒ ณ

๔. วรรณยุกต์ ต ออกเสียงจากฟัน ได้แก่

ต ถ ท ฑ น

๕. วรรณยุกต์ ป ออกเสียงจากริมฝีปาก ได้แก่

ป ผ พ ภ ม

๖. อ วรรณยุกต์ ได้แก่

ย ร ล ล ห ฬ °(อँग)

พยัญชนะของภาษาบาลี

ส่วนมากจะออกเสียงตรงตามเสียงพยัญชนะในภาษาไทย

จะมียกเว้นเพียง

๑๔

ตัวเท่านั้น

ที่ออกเสียงผิดไปจากเสียงพยัญชนะภาษาไทย

คือออกเสียงเป็นสำเนียงมคธ ได้แก่

๑. ค ออกเสียง ก กล้า ง = กง ตรงกับ g

๒. ช " จ " ย = จย " j

๓. ฌ " ฌ " ห = ฌห " gh

๔. ฌ	"	ฌ	"	ห = ฌห	"	jh
๕. ฌ	"	ฌ	"	ห = ฌห	"	dh
๖. ฌ	"	ฌ	"	ห = ฌห	"	dh
๗. ภ	"	ภ	"	ห = ภห	"	bh
๘. ท	"	ฏ	"		"	d□
๙. ท	"	ด	"		"	d
๑๐. พ	"	บ	"		"	b

พยัญชนะที่ออกเสียงเป็นพิเศษ ให้ใช้นาสิก หรือเพดานมี ๔ ตัว คือ

๑. ญ = ñ

๓. ฐ = th

๒. ฎ = t

๔. ณ = n

พยัญชนะนอกจากนี้ออกเสียงตรงตัวเหมือนภาษาไทย

๒. สระภาษาบาลี

ภาษาบาลี มีสระใช้ทั้งหมด ๗ รูป แต่มี ๘ เสียง

รูปสระ ได้แก่ อา อิ อี อุ เอ โอ

เสียงสระ ได้แก่ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ “อา” – “โอ” มีรูปสระคงตัวเหมือนภาษาไทย

อ่านได้ตามรูปสระ เช่น

คำว่า “ปาลี” อ่านว่า “ปา-ลี” เป็นต้น

แต่สำหรับ “อะ”

ภาษาบาลีไม่มีเครื่องหมายตัวสระเหมือนในภาษาไทย
ตัวไหนมีเสียงสระอะ จะเขียนตัวพยัญชนะไว้ลอย ๆ
เวลาอ่านให้อ่านออกเสียงสระอย่างภาษาไทย เช่น

คำว่า “รัตน” อ่านว่า “ระ-ตะ-นะ”

“สมถ” อ่านว่า “สะ-มะ-ถะ”

๓. เครื่องหมายที่ใช้ในภาษาบาลี

ภาษาบาลี มีเครื่องหมายที่ใช้เฉพาะต่างกับภาษาไทย มีดังนี้

๑. เครื่องหมาย “ . ” เป็นจุดอยู่ที่ใต้ตัวอักษร มีความหมายเป็น ๒
นัย คือ

๑.๑ มีสำเนียงเป็นไม้หันอากาศ “ ั ”

หากอักษรตัวใดมีเครื่องหมายจุดอยู่ข้างใต้

ให้อ่านออกเสียงอักษรตัวนั้นเป็นตัวสะกด

และมีสำเนียงเป็นไม้หันอากาศ เช่น

คำว่า “ธมฺโม” อ่านว่า “ท่า-โม” เป็นต้น

๑.๒ มีสำเนียงตามสระอื่นที่มาคู่

หากอักษรตัวหน้าที่มีเครื่องหมายจุดอยู่ข้างใต้มีสระอื่นคู่อยู่ด้วย

ย ให้อ่านออกเสียงอักษรที่มีจุดอยู่ข้างใต้เป็นตัวสะกด
และมีสำเนียงตามสระที่มากุมนั้น เช่น

คำว่า “ปุคฺคฺโล” อ่านว่า “ปุค-คะ-โล”

๒. เครื่องหมาย “ ° ” เป็นจุดโปร่งอยู่เหนือตัวอักษร
เรียกตามภาษาบาลีว่า ตัวนิคหิต เวลาอ่านให้อ่านออกเสียงเป็น
“สระอัง” เช่น

คำว่า “พุทฺธ” อ่านว่า “พุต-ทัง” เป็นต้น

แต่ถ้าเครื่องหมายนิคหิตอยู่กับอักษรที่มีสระอยู่ด้วย
เวลาอ่านให้ออกเสียงเป็น “ง” ตามสระนั้น เช่น

คำว่า “วิสุ” อ่านว่า “วิ-สุง” เป็นต้น

คำให้ศีล

เมื่อคฤหัสถ์อาราธนาศีลแล้ว พระพึงให้ศีลดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ หน)

สละระณคะมะนะปาฐะ (พุทฺธัง สละระณัง ๗๒๗...)

ติสละระณะคะมะมัง นิฏฐิตัง

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

กาเมสุมิจจาจารา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ

มุสาวาทา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ

สุราเมระยะมัจชปะปะมาทัญญานา เวระมะณี ลิกขาปะทัง

สะมาதியามิ(สรูป) อิมานิ ปัญจะ ลิกขาปะทานิ

สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา

สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสระเย.

ถ้าให้ศีล ๘ ว่าเหมือนกันเปลี่ยนแต่ข้อ กาเม เป็น

อะพรัหฺมะจะริยา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ เท่านั้น

แล้วต่อจากข้อ สุรา(๕) ไปดังนี้

๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ

๗. นัจจะคีตะวาทีตะวิสุกะทัสสะนา

มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะ-มัตตะนะวิญญะณัญญานา เวระมะณี

ลิกขาปะทัง สะมาதியามิ

๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี ลิกขาปะทัง

สะมาதியาม

(***สรูป เหมือนศีล ๕ เปลี่ยนแต่ ปัญจะ เป็น อัญฺฐะ เท่านั้น)

ถ้าให้อุโบสถศีล ให้นำว่าต่อจากข้อสุดท้าย ทีละตอน ดังนี้

อิมัง อัญญังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญุตตัง อุโปสะกัง,
 อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภีรักขิตุง สะมาทียามิ.
 (สรูป) อิมานิ อัญญะ ลิกขาปะทานิ อุโปสะถะสีละวะเสนะ สาธุกัง
 กัตถวา อัปปะมาเทนะ รักขิตัพพานิ.
 สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา
 สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสธะเย.

การพินทุกัปปะ

เป็นธรรมเนียมของภิกษุจะนุ่งห่มผ้าใหม่
 ต้องทำจุดหรือแววกลมที่เอกเทศแห่งผ้า ขนาดไม่เล็กกว่าหลังตัวเรือด
 ไม่ใหญ่กว่าแววตานกยูง เพื่อหมายให้จำได้หรือเพื่อทำให้เสียสี
 ไม่ทำอย่างนั้นก่อนนุ่งห่มมีสิกขาบทรับอาบัติปาจิตตีย์
 เมื่อจะทำพึงเปล่งวาจาหรือผูกใจในขณะที่ทำอยู่ว่า

“อิมัง พินทุกัปปัง กะโรมิ”

แปลว่า “เราทำหมายจุด”

คำอธิษฐาน

คำอธิษฐานบริหารสิ่งเดียว ในหัตถบาธ ว่าดังนี้

สังฆาฏิ (ผ้าทาบ)	“อิมัง สังฆาฏิง	อะธิฏฐามิ.”
อุตตราสงค์ (ผ้าห่ม/จีวร)	“อิมัง อุตตระราสังคัง	อะธิฏฐามิ.”
อันตราวาสก (ผ้าห่ม/สบง)	“อิมัง อันตระระวาสะกัง	อะธิฏฐามิ.”
บาตร	“อิมัง ปัตตัง	อะธิฏฐามิ.”
ผ้านิตินะ (ผ้าปูนั่ง)	“อิมัง นิตินะนัง	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าอาบน้ำฝน	“อิมัง วัสสิกะสาฎิกัง	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าเช็ดหน้า	“อิมัง มุขะปุณฺณะนะโจลัง	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าปูนอน	“อิมัง ปัจจัตถะระณัง	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าปิดผี	“อิมัง กัณทุปะฐิงฉาทิง	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าเป็นบริวาร	“อิมัง ประริกขาระโจลัง	อะธิฏฐามิ.”

คำอธิษฐานผ้าหลายผืนควบกัน ให้ว่าดังนี้

ผ้าปูนอน	“อิมานิปัจจัตถะระณานิ	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าเช็ดหน้า	“อิมานิ มุขะปุณฺณะนะโจลานิ	อะธิฏฐามิ.”
ผ้าเป็นบริวาร	“อิมานิ ประริกขาระโจลานิ	อะธิฏฐามิ.”

ถ้าของอยู่ห่างตัว

พึงใช้อธิษฐานนอกหัตตบาธ

ล้นวาจาตามแบบนั้น แต่เปลี่ยนบทว่า “อิมัง” เป็น “เอตัง” และ “อิมานิ” เป็น “เอตานิ”

เมื่อจะอธิษฐาน

ถ้าเป็นบริษัทรที่กำหนดให้มืแต่สิ่งเด็ยวของเด็ยมมอยู่ จะเปล็ยนใหม่
ต้องทำการเล็กของเด็มเส็ยก่อน ซึ่งการยกเล็กบรึษารเด็มนั้น เร็ยกว่า
ปัจจุทรรณ์ หรือ ถอนอธึษฐาน มืแบบวางไว้ แลศดงผ้าสังฆาฏึ
เป็นตัวย่างวว่า **“อิมัง สังฆาฏึญ ปัจจุทระรามึ.”**

การยกเล็กบรึษารอื่ น พึงเปล็ยนตามชื้อ
ถ้าเป็นบรึษารที่จ็จะใช้่งห่ม พึงย้อมให้เด็สึ และทำพินทุกับปะ
ตามแบบอังก์แล้วก่อนจ็องอธึษฐาน

การวิกัปปั

ผ่านอกจากของอธึษฐาน มืประมาณเพ็ยยาว ๘ นิ้ว กว้าง ๔
นิ้ว พอเป็นชัันใช้ประกอบเป็นจ็วรได้ เร็ยกว่า อติเรกจ็วร
ภึษุมืเป็นลึทึชของตนได้เพ็ย ๑๐ วัน มืเก็นกำหนดนั้นไป
มึลึกขาบหปรับอาบตีปาจึตตีัย ที่ให้สละของนั้นเส็ย
ภึษุปรรณางจะเอาไว้ชั้นอกจากการอธึษฐานพึงทำให้เป็นของ ๒
เจ้าของ ในระหว่างตนกับภึษุอื่ น เร็ยกว่า วิกัปปั
หากต้องการวิกัปปักับสามณรรท่านก็อนุญาด แต่โดยปกตึ
ทำกันมาในระหว่างภึษุด้วยกัน

คำวิกัปป์ต่อหน้า ในหัตถบาล ว่าดังนี้

จีวรผืนเดียว	“อิมัง	จีวะรัง	ตุย्हัง วิกัปเปมิ.”
บาตรใบเดียว	“อิมัง	ปัตตัง	ตุย्हัง วิกัปเปมิ.”
จีวรหลายผืน	“อิมานิ	จีวะรานิ	ตุย्हัง วิกัปเปมิ.”
บาตรหลายใบ	“อิเม	ปัตเต	ตุย्हัง วิกัปเปมิ.”

ถ้าของอยู่นอกหัตถบาล ให้ว่า “เอตัง” แทน “อิมัง” ว่า “เอตานิ”
แทน “อิมานิ” ว่า “เอเต” แทน “อิเม”

จีวรที่วิกัปป์ไว้จะบริโภคต้องขอให้ผู้รับถอนวิกัปป์ก่อน
ไม่ทำอย่างนั้นและบริโภคมีสิกขาบทปรับอาบัติปาจิตตีย์

คำถอนวิกัปป์ต่อ ในหัตถบาล ว่าดังนี้

ผู้ถอนแก่กว่า

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง มัย्हัง สันตะกัง ประริกฺขุชะ วา วิสัชเชหิ วา
ยะถาปัจจะยัง วา กะโรหิ.”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวะรานิ มัย्हัง สันตะกานิ ประริกฺขุชะ วา
วิสัชเชหิ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรหิ.”

ผู้ถอนอ่อนกว่า

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง มัย्हัง สันตะกัง ประริกฺขุชะถะ วา
วิสัชเชถะ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรถะ.”

จิวรหลายพื้น **“อิมานิ จีวะรานิ มัย्हัง สันตะกานิ ประริฎฐชะณะ
วา วิสัชชะณะ วา ยะธาปัจจะยัง วา กะโรณะ.”**

ถ้าถอนนอกหัตถบาล ฟังเปลี่ยน “เอตัง” แทน “อิมัง” ว่า
“เอตานิ” แทน **“อิมานิ”**

บาตรที่วิกัปป์ไว้แล้วไม่มีกำหนดให้ถอนก่อนจึงบริโภาค
ฟังใช้เป็นของวิกัปป์เกิด แต่เมื่อจะอธิษฐานฟังให้ถอนก่อน
คำถอนวิกัปป์บาตร ฟังเทียบเคียงกับคำถอนวิกัปป์จิวร แต่เปลี่ยน
“จีวะรัง” เป็น **“ปัตตัง”** และ **“จีวะรานิ”** เป็น **“ปัตตานิ”**

คำเสี่ยสละไตรจิวรล่วงราตรี

จิวรพื้นเดียว **“อิหัง เม ภันเต จีวะรัง รัตติวิปอะวุตถัง อัญญัตระ**

ภิกขุสัมมะติยา นิสัคคิยัง, อิมาหัง आयัสมะโต นิสัสซชามิ.”

จิวร ๒ พื้น ว่า **“หวิจีวะรัง”**

จิวร ๓ พื้น ว่า **“ติจีวะรัง”**

ถ้าผู้เสี่ยสละแก่กว่า ฟังว่า **“อาวุโส”** แทน **“ภันเต”**

คำคืน ให้ว่าดังนี้

จิวรพื้นเดียว **“อิมัง จีวะรัง आयัสมะโต ทम्मมิ.”**

จิวรหลายพื้น **“อิมานิ จีวะรานิ आयัสมะโต ทम्मมิ.”**

คำเสียดสละอดีตเรกจีวรล่วง ๑๐ วัน

ของอยู่ในหัตถบาฬ ว่าดังนี้

จีวรผืนเดียว “อิหัง เม ภันเต จีวะรัง ทะสาหาทิกกันตัง นิสัคคิยัง,
อิม่าหัง อายัสมะโต นิสัสซชามิ.”

จีวรหลายผืน “อิมานิ เม ภันเต จีวะรานิ ทะสาหาทิกกันตานิ
นิสัคคิยานิ, อิมานาหัง อายัสมะโต นิสัสซชามิ.”

ถ้าของอยู่นอกหัตถบาฬ ว่า “เอตัง” แทน “อิหัง” ว่า “เอตาหัง” แทน
“อิม่าหัง” ว่า “เอตานิ” แทน “อิมานิ” ว่า “เอตานาหัง” แทน “อิมานาหัง”
ถ้าผู้เสียดสละแก่พระภิกษุว่า ฟังว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”
คำคืน ให้ว่าดังนี้

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง อายัสมะโต ทัมมิ.”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวะรานิ อายัสมะโต ทัมมิ.”

คำเสียดสละอดีตเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน

ของอยู่ในหัตถบาฬ ว่าดังนี้

บาตรใบเดียว “อะยัง เม ภันเต บัตโต ทะสาหาทิกกันโต นิสัคคิโย,
อิม่าหัง อายัสมะโต นิสัสซชามิ.”

ถ้าผู้เสียดสละแก่พระภิกษุว่า ฟังว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”

คำคืน ใ้ว่าดังนี้

บาตรใบเดียว “อิมัง ปัตตัง आयัสมะโต ทम्मมิ.”

คำเสียสละทองเงินเป็นนิสสัยคดีย

ทองเงินอันภิกษุจับต้องถือเอาเป็นกรรมสิทธิ์ของตนนั้น
ท่านให้สละในสงฆ์ คำเสียสละ ว่าดังนี้

“อะหัง ภันเต รูปิยัง ปะฏิคคะเหสิง, อิหัง เม นิสสัยคดียัง,
อิม่าหัง สังฆัสสะ นิสสัยชามิ.”

ทองเงินที่สละแล้วนี้ ฟังบอกให้แก่อุบาสกผู้บังเอิญมาถึงเข้า
ถ้าเขาไม่เอาฟังขอให้เขาช่วยทิ้งเสีย
ถ้าเขาไม่รับสงฆ์ฟังสมมุติภิกษุเป็นผู้ทิ้ง ภิกษุนั้นฟังทิ้งอย่าหมายที่ตก
ถ้าทิ้งหมายที่ตกปรับอาบัติทุกกฏ.

การขอนิสัย

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ จัดเป็นนวกะผู้ใหม่
ต้องถือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นอุปัชฌายะ และอาศัยภิกษุรูปนั้นอยู่
รับโอวาทอนุศาสนของภิกษุนั้น

ในครั้งแรกที่ทรงอนุญาตอุปัชฌายะภิกษุผู้อุปสมบทอยู่แล้วแต่หย่อน ๕
พรรษา ก็จำถืออุปัชฌายะ

ส่วนผู้มาขออุปสมบทใหม่ทรงพระอนุญาตให้ถือ อุปัชฌายะ มาแต่แรก
ภิกษุผู้ไม่ได้อยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ

ต้องถือภิกษุอื่นเป็นอาจารย์ และอาศัยท่านแทนอุปัชฌายะ
วิธีถืออาจารย์ก็เหมือนกับวิธีถือ อุปัชฌายะ ต่างแต่คำขอว่า

“อาจารย์โย เม ภัณฑ โหติ, อายัสมะโต นิสสาเย วัจฉามิ.” (๓ ทน)

แปลว่า “ขอท่านจงเป็นอาจารย์ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจักอยู่อาศัยท่าน

เมื่ออาจารย์ผู้ที้นวะนั้นขออาศัยรับว่า **“โอปาโยกัง”, “ปฐวีรังกัง”,**

“ปาสะทีเกนะ สัมปาเทหิ.” แต่ละบทเว้นระยะให้ภิกษุผู้ขอ尼สัตย

ฟังกล่าวรับว่า **“สาธุ ภัณฑ”** ก็เป็นอันถืออาจารย์แล้ว

แต่นั้นผู้ขอ尼สัตยฟังกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านสืบไปว่า

“อชชะตคเคทานิ เถโร มัย्हัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร”

(๓ ทน)

แปลว่า “ตั้งแต่วันนี้ไป พระเถระย่อมเป็นภาระของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าย่อมเป็นภาระของพระเถระ”

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ เป็นนวกะอยู่ แม้เป็นผู้มีความรู้
ทรงธรรมทรงวินัย จะไม่ถือ尼สัตยอยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ

หรือของอาจารย์ไม่ชอบ ทรงห้ามไว้ ภิกษุเดินทาง ภิกษุผู้ใช้
ภิกษุผู้พยาบาลคนไข้ ภิกษุผู้เข้าป่า เพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราวในที่ใด
หาท่านผู้ให้นิสัยไม่ได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่

ภิกษุผู้มีพรรษาได้ ๕ แล้ว แต่ยังไม่ครบ ๑๐ ได้ชื่อว่า **มัชฌิมะ**
แปลว่า ผู้ปานกลาง มีองค์สมบัติพอรักษาตนผู้อยู่ตามลำพังได้
ทรงพระอนุญาตให้พ้นจากนิสัยอยู่ตามลำพังได้ เรียกว่า **นิสัยมุตตกะ**
ฝ่ายภิกษุผู้มีความรู้ไม่พอจะรักษาตน แม้พ้น ๕ พรรษาแล้ว
ก็ต้องถือนิสัย.

วิธีแสดงอาบัติ

ก. ผู้พรรษาอ่อนกว่าแสดงอาบัติ ว่า

ผู้กล่าว: “อะหัง ภันเต สัมพะหุลา (๑) อาบัติโย

อาบันโน ตา ปะฎิเทเสมิ.”

ผู้รับ: “บัสสะสิ อาวุโส”

ผู้กล่าว: “อามะ ภันเต บัสสามิ”

ผู้รับ: “อายะติง อาวุโส สังวะเรยยาสิ”

ผู้กล่าว: “สาธุ สุฏฺฐุ ภันเต สังวะริสสามิ” (๓ หน)

ข. ผู้พรรษาแก่กว่าแสดงอาบัติ ว่า

ผู้กล่าว: “อะหัง อาวุโส สัมพะหุลา(๑)..... อาปัตติโย

อาปนโน ตา ประฏิเทเสมิ.”

ผู้รับ: “ปัสสะถะ ภันเต”

ผู้กล่าว: “อามะ อาวุโส ปัสสามิ”

ผู้รับ: “อายะติง ภันเต สังวะเรยยาถะ”

ผู้กล่าว: “สาธุ สุกฺขุ อาวุโส สังวะริสสามิ” (๓ ทน)

(๑) ที่ลงจุดไว้สำหรับออกชื่ออาบัติ ดังต่อไปนี้ ตามลำดับ

นानาวัตถุกาโย ถุลลัจจะยาโย สำหรับ อาบัติ ถุลลัจจัย

นानาวัตถุกาโย ปาจิตติยาโย สำหรับ อาบัติ ปาจิตตีย์

นानาวัตถุกาโย ทุกกะฐาโย สำหรับ อาบัติ ทุกกฏ

หุพภาสิตาโย สำหรับ อาบัติ หุพภาสิต

หมายเหตุ: อาบัติวัตรเดียวกัน ภิกษุต้องเหมือนกัน เช่น

มือตีเรกจีวรล่วง ๑๐ วันด้วยกัน เรียกว่า สภาคาบัติ แปลว่า

อาบัติมีส่วนเสมอกัน ห้ามไม่ให้แสดง ห้ามไม่ให้รับต่อกัน

ถ้าขึ้นทำท่านปรับทุกกฏทั้งผู้แสดงและผู้รับ แต่ท่าน

ยอมรับว่าอาบัตินั้นเป็นอันแสดงแล้ว

อีกหนึ่ง การแสดงอาบัติ ท่านให้แสดงโดยควรแก้ชื่อ แก้วตฤ แก้วจำนวน แสดงผิดชื่อใช้ไม่ได้ แสดงผิดวัตถุ และผิดจำนวนข้างมาก แสดงเป็นน้อยใช้ไม่ได้ ข้างน้อยพลังเป็นมาก เช่น อาบัติตัวเดียวหรือ ๒ ตัว แสดงว่า “สัมพะหลา” หรือวัตถุเดียวแสดง “น่านาวัตถุกาโย” เช่นนี้ใช้ได้

อาการที่ภิกษุจะต้องอาบัติมี ๖ อย่าง คือ

๑. ต้องด้วยไม่ละอาย
๒. ต้องด้วยไม่รู้ว่สิ่งนี้เป็นอาบัติ
๓. ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำ
๔. ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร
๕. ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร
๖. ต้องด้วยลืมสติ

คำชักผ้าบังสุกุล (ผ้าป่า)

สำหรับพระว่า...

“อิมัง บังสุกุลจีวะรัง อัสสามิกัง มัย्हัง ปาปุณาติ.”

ผ้าบังสุกุลจีวร อันหาเจ้าของมิได้นี้ ย่อมถึงแก่เรา

คำอุปโลกน์สังฆทาน

ยัคฆเม ภันเต สังโฆ ชานาตุ, อะยัง ประคฺชมะ ภาโค เถรัสสะ
 ปาปฺภนาติ, อะวะเสสา ภาคา อัมหากัง ปาปฺภันตุ. ภิกขุ จะ สามะเณรา
 จะ คหัสสา จะ ยะธา สุขัง ปริภุญชันตุ. (๓ ทน) (รับว่า สาธุ)

คำขอขมาโทษ

แบบทั่วไปที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(ผู้ขอ) เถเร ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง
 ขะมะถะ เม ภันเต. (ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน ขะมะถะ เม เป็น ขะมะตุ
 โน)

(ผู้รับ) อะหัง ขะมามิ ตะยาปิ เม ขะमितัพพัง.

(ถ้าผู้ขอมีหลายรูปเปลี่ยน ตะยาปิ เป็น ตุมเหหิปี)

(ผู้ขอ) ขะมามิ ภันเต. (ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน มิ เป็น มะ)

คำให้พรเมื่อมีผู้ขอขมา

เอวัง โหตุ เอวัง โหตุ, โย จะ ปุพเพ ปะมัสสิตฺวา ปัจฉา โส
 นัปปะมัสสะติ, โสมัง โลกัณฺฑะ ปะภาเสติ อากา มุตโต ะ จันตีมา,
 ยัสสะปาปัง กะตัง กัมมัง กุสะเลนะ ปะหิยะติ, โสมัง โลกัณฺฑะ ปะภาเสติ

อาภา มุตโต วัระ จันทิมมา, อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจาโยโน,
จัตตารโธ ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

วิธีลาสิกขา (ภิกษุ)

เมื่อถึงกำหนด พระสงฆ์ผู้จะนั่งเป็นพยานเข้าประชุมพร้อมกัน
ภิกษุผู้ต้องการลาสิกขา แลแสดงอาบัติหมดจดดีแล้ว
พาดผ้าสังฆาฏิเข้าไปนั่งกระหย่งหันหน้าตรงต่อพระพุทธรูป
กราบลงด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ หน ประณมมือ เปล่งวาจา ว่า
“**นะโม**” ๓ หนแล้ว กล่าวอะตีตะปัจจะเวกขณังทั้ง ๔ ปัจจัย
พอให้สงฆ์ได้ยิน (ถ้าผู้สึกหลายรูปว่าพร้อมกันก็ได้)
เมื่อจบแล้วผินหน้าไปทางพระสงฆ์องค์พยาน กราบลง ๓ หน
เปล่งวาจาทั้งอรรถทั้งแปล
พร้อมด้วยเจตนาที่จะละเพศออกเป็นคฤหัสถ์ คราวละคนว่า “**สิกขัง
ปัจจักขามิ**” “**ข้าพเจ้าขอลาสิกขา**” “**คิหิตี มัง ธาเรละ**” “**ขอท่านทั้งหลาย
จงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์**”
ถ้าความรู้สึกใจดิ่งเที่ยงลงว่าเป็นคฤหัสถ์แน่แล้ว กล่าวให้ครบ ๓ จบ
แต่ถ้าใจยังไม่แน่วแน่พอจะว่าก็ครั้งก็ได้ ว่าไปจนตกลงใจ
เมื่อว่าไปจนปลงใจแน่แล้ว กราบสงฆ์ ๓ หน ออกไปปลัดผ้า

หมายเหตุ: ถ้าพระสงฆ์ผู้นั่งเป็นพยานมีรูปเดียว เปลี่ยนคำว่า **ธาทะ** เป็น **ธาทะ**.

ทำกัปปิยะ

มีพระพุทธาณูญาตีให้บริโภาคผลไม้มัดด้วยสมณกัปปะกรรม ที่ควรแก่สมณะ ๕ คือ

๑. ผลจดด้วยไฟ
๒. ผลจดด้วยคัสตรา
๓. ผลจดด้วยเล็บ
๔. ผลไม้ไม่มีพืช
๕. ผลมีพืชจะพึงปล้นเสียได้

พืช มีรากไม้เป็นต้นซึ่งเกิดอยู่ในที่ชื่อว่า **ภูตคาม** เป็นวัตถุแห่งปาจิตติย พืชนั้นเมื่อพรากให้พ้นจากที่แล้ว ชื่อว่า **พืชคาม** เป็นวัตถุแห่งทุกกฏ

พืชคามนั้น เมื่อจะบริโภาค พึงบังคับอนุปลัมบันว่า **“กัปปิยัง กะโรหิ”** “ท่านจงทำให้สมควร” ดังนี้เสียแล้วจึงบริโภาค เมื่อเป็นเช่นนี้ชื่อว่าให้พ้นจากพืชคาม ก็แลจะทำกัปปิยะนั้น พึงทำด้วยไฟ หรือเล็บ โดยการจดหรือแทงหรือตัดด้วยจอย เข้าในประเทศอันหนึ่งแห่งพืชนั้น ในทางปฏิบัติมักให้อนุปลัมบันใช้เล็บจิก หรือเด็ดให้ขาด พร้อมกับกล่าวว่า **“กัปปิยัง ภันเต”** “สมควรแล้ว เจ้าข้า”

ทำกับปิยะผลมะขวิด เป็นต้น พืชข้างในหลอดกลางจากคลอนอยู่
 พึ่งให้ต่อยออกทำกับปิยะ ถ้าติดกันอยู่^๗ไซ้ จะทำแม่ในกะลา^๘ก็ควร
 ก็แลผลอันใด เป็นของอ่อนไม่มีพืช
 และผลอันใดที่มีพืชปล้นออกเสียบริโภคได้
 กิจที่จะทำกับปิยะในผลไม้^๙นั้นไม่มี

กาลิก ๔

ของที่จะพึ่งกลืนกินให้ล่วงลำคองไป ท่านเรียกว่า กาลิก
 เพราะเป็นของมีกำหนดให้ใช้ชั่วคราว จำแนกเป็น ๔ อย่าง

๑. ยาวกาลิก เป็นของที่ใช้บริโภคเป็นอาหาร

ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงวัน มีโภชนะทั้ง ๕ คือ

ข้าวสุกที่หุงจากธัญญาชาติทั้งหลาย ๑ ขนมงุมมาส

เป็นของทำด้วยแป้งหรือถั่ว^๑ มีอันจะบูดหรือล่วงคินแล้ว ๑ สัตตุ คือ

ขนมแห้ง เป็นของไม่บูด ๑ ปลา ๑ เนื้อ ๑ นอกจากนี้ยังมี นมสด

นมส้ม ของขบเคี้ยว คือผลไม้และง่ำมีมัน เป็นต้น

ยาวกาลิกนี้ พ้นกำหนดเวลาแล้ว ภิกษุฉันให้ล่วงลำคอ

ต้องอาบัติปาจิตติย์ด้วยวิกาลโภชนสิกขาบท

รับประเคนแรมคืนแล้วฉันในกาลแห่งวันรุ่งขึ้นเป็นต้นไป

ต้องอาบัติปาจิตตีย์ด้วยสันนิธิการลิกขาบท

๒. ยามกาลิก เป็นของที่ให้บริโภาคได้วันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ได้แก่ ปานะ คือ น้ำสำหรับดื่ม ที่คั้นออกจากน้ำลูกไม้ ๘ ชนิด คือ น้ำมะม่วง ๑ น้ำชมพูหรือน้ำหว่า ๑ น้ำกล้วยมีเม็ด ๑ น้ำกล้วยไม่มีเม็ด ๑ น้ำมะขาง ๑ น้ำลูกจันทร์หรือองุ่น ๑ น้ำเงาะอุบล ๑ น้ำมะปรางหรือลิ้นจี่ ๑

วิธีทำปานะ ปอกหรือคว้านผลไม้เหล่านี้ที่สุก เอาผ้าห่อ บิดผ้าให้ตึงอัดเนื้อผลไม้ให้คายน้ำออกจากผ้า หรืออาจใช้ที่คั้นน้ำผลไม้แล้วเอาผ้ากรองน้ำผลไม้ ระวังอย่าให้มีเนื้อหรือกากผลไม้เจือปน เติมน้ำลงไปให้พอดี ประกอบของอื่นเป็นต้นว่า น้ำตาลและเกลือพอเข้ารส

ปานะนี้ ให้ใช้ของสด ห้ามมิให้ต้มด้วยไฟ

เป็นของที่อนุปลัมบันทำจึงควรในวิกาล

ถ้าภิกษุทำท่านว่ามีคติอย่างยาวกาลิก เพราะรับประเคนทั้งผล

ยามกาลิกนี้ล่วงกำหนดคืนหนึ่ง คือ อรุณใหม่ขึ้นแล้ว ท่านห้ามไม่ให้ฉัน ปรับเป็นอาบัติทุกกฏ

๓. สัตตทาหาลิก เป็นของที่ให้บริโภคได้ ๗ วัน ได้แก่ เกล็ด ๕
 อย่าง คือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย

สัตตทาหาลิกที่ภิกษุไม่ได้ทำเอง รับประเคนในเช้า
 ฉันแม้อาหารในวันนั้นก็ไม่ได้
 ตั้งแต่วิกาลแห่งวันนั้นไปฉันกับอาหารไม่ได้
 ฉันได้โดยฐานะเป็นภาสัตตตลอดกาล ล่วงคราวคือ ๗ วันแล้วไป
 เป็นนิสสัคคีย์ ภิกษุต้องอาบัติปาจิตตีย์ ด้วยลักขาบทที่ ๓
 แห่งปัตตวรรค ในนิสสัคคีย์กัณฑ์ ฉันเภสัชที่เป็นนิสสัคคีย์ต้องทุกกฏ

๔. ยาวชีวิก เป็นของที่ให้บริโภคได้เสมอไป ไม่มีจำกัดกาล
 ใช้ประกอบเป็นยา นอกจากกาลิก ๓ อย่างนั้น จัดเป็นยาวชีวิก ดังนี้
 รากไม้ ขมิ้น ขิง ว่านน้ำ ว่านเปราะ อดุพิต ข่า แผลก หัวหมู
 เป็นต้น

น้ำฝาด เช่น น้ำฝาดสะเดา น้ำฝาดมูกมัน
 น้ำฝาดกระดอมหรือมุลกา น้ำฝาดบอระเพ็ดหรือพญามือเหล็ก
 น้ำฝาดกระถินพิมาน

ใบไม้ เช่น ใบสะเดา ใบมูกมัน ใบกระดอมหรือมุลกา
 ใบกะเพราหรือแมงลัก ใบฝ้าย ใบชะพลู ใบบัวบก ใบส้มลม ใบส้มกบ

ผลไม้ เช่น ลูกพิลังกาสา ดิปลี พริก สมอไทย สมอพิเภก
มะขามป้อม ผลแห้งโกฐ

ยางไม้ เช่น ยางที่ไหลออกจากต้นหิงคุ์
หรือเคี้ยวออกจากก้านและใบแห้งต้นหิงคุ์

เกลือต่าง ๆ เช่น เกลือจากน้ำทะเล เกล็ดดำ เกลือสินเธาว์
หรือเกลือที่เขาเอาดินไปงมาเคี้ยวทำขึ้น

กาลิระคนกัน

๑. ยามกาลิก สัตตาหกาลิก ยาวซีวิก ๓^๕ นี้

สิ่งใดสิ่งหนึ่งรับประเคนไว้ในวันนั้นด้วยกันกับ **ยาวกาลิก**
ย่อมควรในกาล ไม่ควรในวิกาล

๒. สัตตาหกาลิก ยาวซีวิก ๒^๕ นี้

สิ่งใดสิ่งหนึ่งรับประเคนในวันนั้นด้วยกันกับ **ยามกาลิก**
ย่อมควรในยาม คือวันหนึ่งไปจนชั่วรุ่ง ล่วงยามไปคือถึงอรุณใหม่
ไม่ควร

๓. ยาวชีวิต รับประเคนกับ **สัตตทาหกาลิก** ควร ๗ วัน ล้วง ๗
วันไปไม่ควร

กาลิกใด ๆ มีรสไม่ระคนปนกัน กาลิกนั้น ๆ
แม้รับประเคนด้วยกันจะบริสุทธิ์อย่างไรใด ล้างหรือปอกเสียอย่างนั้นแล้ว
และบริโภคตามกาลแห่งกาลิกนั้น ๆ ก็ควร
ถ้าแลมีรสอันเจือระคนกันไซ้ร้ไม่ควร

ยาวกาลิก ยามกาลิก ๒ นี้ เก็บไว้ในอกกับปิยะกฐี
แม้เป็นของสงฆ์ชื่อว่า **อันโตวุฏฐะ** แปลว่า อยู่ในภายใน
หุงต้มให้สุกในอกกับปิยะกฐี ชื่อว่า **อันโตปັกกะ** แปลว่า สุกในภายใน
ภิกษุหุงต้มให้สุกเอง ชื่อว่า **สามะปັกกะ** แปลว่า ให้สุกเอง ทั้ง ๓
อย่างนี้ เป็นวัตถุแห่งทุกกฐี ห้ามไม่ให้ฉัน

ยาวกาลิกที่เก็บไว้ในอกกับปิยะกฐีไม่เป็นอันโตวุฏฐะ
หุงต้มในนั้นไม่เป็นอันโตปັกกะ แต่ทำเองในนั้นคงเป็นสามะปັกกะ
ท่านห้าม แต่จะอุณของที่คนอื่นทำสุกแล้ว ท่านอนุญาติ.

ภิกษุไม่ฉันเนื้อ ๑๐ อย่าง

๑. เนื้อมนุษย์ ๒. เนื้อช้าง ๓. เนื้อม้า ๔. เนื้อสุนัข ๕. เนื้องู
 ๖. เนื้อราชสีห์ ๗. เนื้อหมี ๘. เนื้อเสือโคร่ง ๙. เนื้อเสือดาว
 ๑๐. เนื้อเสือเหลือง

เนื้อมนุษย์ เป็นของห้ามโดยกวดขัน เป็นวัตถุแห่งถูกล้างจ้ย
 เลือดก็สังเคราะห์เข้าในเนื้อด้วยเหมือนกัน เนื้ออีก ๙ อย่างนั้น
 เป็นวัตถุแห่งทุกกฏ
 เนื้อนอกจากที่ระบุชื่อไว้นี้เป็นของไม่ห้ามโดยกำเนิด
 แต่ห้ามโดยความเป็นของดิบ ยังไม่ทำให้สุกด้วยไฟ
 และต้องเป็นเนื้ออันบริสุทธิ์โดยส่วน ๓ คือ ภูมิภาคไม่เห็น ไม่ได้ยิน
 ไม่ได้สัมผัส ว่าเขาฆ่าเฉพาะตนเช่นนี้ ฉะนั้นไม่มีโทษ.

สังฆกรรม

อุโบสถ

ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

๑.สังฆอุโบสถ คือ มีภิกษุประชุมกันตั้งแต่เช้าขึ้นไป
มีพระพุทธรูป-นุญัตให้สวดปาฏิโมกข์

ภิกษุผู้จะเข้าฟังปาฏิโมกข์ต้องชำระตนให้บริสุทธิ์จากอาบัติที่เป็น
ทสณาคามินี คือแก้ได้ด้วย การแสดง รู้ว่ามีอาบัติติดตัว เข้าฟังปาฏิโมกข์
ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

อาบัติที่เป็นนุญจฺฐานคามินี จะพ้นได้ด้วยอยู่กรรม คือ สังฆาทิเสส
ท่านให้บอกแก่ภิกษุแม่รูปหนึ่งว่า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาทิเสส
มีวัตถุอย่างนั้น ๆ แล้วฟังปาฏิโมกข์ได้

กำลังสวดปาฏิโมกข์ค้างอยู่ มีภิกษุพวกอื่นมาถึงเข้า
ถ้ามากกว่าภิกษุผู้ชุมนุมอยู่ ท่านให้สวดตั้งต้นใหม่
ถ้าเท่ากันหรือน้อยกว่า ให้เธอผู้มาใหม่ฟังส่วนยังเหลือต่อไป
ถ้าสวดจบแล้ว จึงมีภิกษุอื่นมา แม่มากกว่าไม่ต้องกลับสวดอีก
เธอผู้มาใหม่ฟังบอกปารีสฺฐิในสำนักภิกษุผู้สวดผู้ฟังปาฏิ-โมกข์แล้ว
คำแสดงบริสุทธิ์ต่อสงฆ์ ว่าดังนี้

"ปารีสฺฐโธ อะหัง ภันเต, ปารีสฺฐโธติ มัง สังโฆ ธาเรตุ"

ถ้าผู้แสดงมีพรรษาแก่กว่าภิกษุทั้งหมด ให้ว่า "อาวุโส" แทน "ภันเต"
คำขอโอกาสแสดงปาฏิโมกข์ ว่าดังนี้

๑."โอกาสัง เม ภัณฑเต เถโร เทตฺ, ปาฏิโมกขัง อุทเทสิตฺตุง."

๒."โอกาสัง เม ภัณฑเต เถโร เทตฺ, วินะยะกะถัง กะเถตฺตุง."

เมื่อมีเหตุฉุกเฉินที่เรียกว่าอันตรายเกิดขึ้น

ท่านให้สวดปาฏิโมกข์ย่อได้ เหตุฉุกเฉินนั้นท่านแสดงไว้๑๐อย่าง:-

๑.พระราชาสัตว์จมา ๒.โจรมาปล้น ๓.ไฟไหม้ ๔.น้ำหลากมา

๕.คนมามาก ๖.ผีเข้าภิกษุสัตว์ร้ายมีเลือดเป็นต้นเข้ามาในอาราม

๗.งูเลื้อยเข้ามาในที่ประชุม ๘.ภิกษุผู้อาพาธโรคร้ายในที่ชุมนุม

๑๐.มีอันตรายแก่พรหมณ์จรรย

วิธีสวดปาฏิโมกข์ย่อ

สวดนิทานอุทเทสิตฺตุงตั้งแต่ สุธนาตฺต เม ภัณฑเต สังฆเ ปจจนถิง

ผาสฺ โหติ แล้วสวด

อุททิฏฺฐัง โข อายัสมันโต นิทานัง.

ตัดถายัสมันเต ปุจฉามิ : กัจจิตถะ ประริสุทธา ?

หุติยัมปิ ปุจฉามิ : กัจจิตถะ ประริสุทธา ?

ตะติยัมปิ ปุจฉามิ : กัจจิตถะ ประริสุทธา ?

ประริสุทเธตถายัสมันโต : ตัสมา ตุณฺหิ, เอวะเมตัง ธาระยามิ.

จบนิทานอุทเทสดังนี้แล้ว อุทเทสนอกนั้นประกาศเอาด้วยสุตะ
ว่า

สุตา โข อายัสมันเตหิ จัตตาโร ปาราชิกา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ เตระสะ สังฆาทีเสสา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ เทว อะนियะตา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ ดิงสะ นิสลักคิยา ปาจิตติยา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ เทวนะวุติ ปาจิตติยา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ จัตตาโร ปาฏิเทสะนียา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ เสขิยา ธัมมา,
 สุตา โข อายัสมันเตหิ สัตตาธิกะระณะสะมะธา ธัมมา,

เอตตะกัง ตัสสะ ภาคะวะโต สุตตาคะตัง สุตตะปะริยาปันนัง
 อันวัทธะมาสัง อุทเทสัง อาคัจจะติ, ตัตถะ สัพเพหะวะ สะมัคเคหิ
 สัมโมทะมาเนหิ อะวิวะทะมาเนหิ ลิกขิตัพพัง.

อนึ่ง ❶ ❷ ไม่มีอันตรายถ้าสวดปาฏิโมกข์โดยย่อ
 ท่านปรับอาบัติทุกกฎ อุทเทสได้สวดค้างอยู่อันตรายมีมา
 แม้อุทเทสนั้นฟังประกาศด้วยสุตะ แต่ นิทานอุทเทสสวดยังไม่จบ
 อย่างฟังประกาศด้วยสุตะ ฟังสวดเสียให้จบอุทเทส

นอกนั้นพึงประกาศเอาด้วยสุตะ เมื่อไม่มีอันตราย
พึงสวดโดยพิสดารจนจบ

๒. คณะอุโบสถ คือ มีภิกษุหย่อน ๔ รูป
ท่านห้ามไม่ให้สวดปาฏิโมกข์
ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๓ รูป ท่านให้ทำปาริสุทธิอุโบสถ
ให้รูปหนึ่งสวดประกาศด้วยญัตติว่า

**“สุถันตุ เม ภันเต อายัสมันตา อชชุปะสะเถ ปันณะระโส,
ยะทายัสมันตานัง ปัตตะกัลลัง, มะยัง อัญญะมัญญัง
ปาริสุทธิอุโปสะถัง กะเรยามะ.”**

แปลว่า “ท่านทั้งหลายเจ้าข้า อุโบสถวันนี้ที่ ๑๕
ถ้าความพร้อมพรุ่งของท่านทั้งหลายถึงที่แล้ว
เราทั้งหลายพึงทำปาริสุทธิอุโบสถด้วยกัน.”

ถ้าท่านผู้สวดแก่กว่าเพื่อนพึงว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”
ถ้าเป็นวัน ๑๔ คำ พึงกล่าวว่า “จาดุททะโส” แทน “ปันณะระโส”
ในลำดับนั้นภิกษุผู้เถระ พึงบอกความบริสุทธิ์ของตนว่า

“ปะริสุทโธ อะหัง อาวุโส, ปะริสุทโธติ มัง ธาเรถะ” ๓ ทน
แปลว่า “ฉันบริสุทธิ์แล้วขอ ขอเธอทั้งหลายจำฉันว่าผู้บริสุทธิ์แล้ว”
ภิกษุนอกนี้ ก็พึงทำอย่างนั้นตามลำดับพรรษา พึงบอกว่า

“**ประสิษฐโร อะหัง ภัณฑ, ประสิษฐโรติ มัง ธาเรณะ**” แปลว่า
 “ผมบริสุทธ์แล้วขอรับ ขอท่านทั้งหลายจงจำผมว่าผู้บริสุทธ์แล้ว”

ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ

เป็นแต่บอกปาริสุทธิแก่กัน ผู้แก้บอกว่่า: “**ประสิษฐโร อะหัง อาวุโส,
 ประสิษฐโรติ มัง ธาเรหิ**”

ผู้อ่อนบอกว่่า: “**ประสิษฐโร อะหัง ภัณฑ, ประสิษฐโรติ มัง ธาเรณะ**”

รูปละ ๓ หน

๓.บุคคลอุโบสถ คือ ภิกษุอยู่รูปเดียว ถึงวันอุโบสถ
 ท่านให้รอภิกษุอื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้ว ให้อธิษฐานว่่า

“**อัชชะ เม อุโปสะโถ (ปัณฑะระโส)**” ๓ หน

แปลว่่า “วันนี้อุโบสถ (ที่ ๑๕) ของเรา” ถ้าเป็นวัน ๑๔ คำ ให้ว่่า “**จาทุก-
 ทะโส**” แทน “**ปัณฑะระโส**”

ภิกษุจะเลือกทำอุโบสถที่ง่ายด่ายกว่าที่ยากไม่ควร
 เพราะฉะนั้นจึงมีห้ามไว้ว่่า เมื่อถึงวันอุโบสถอย่าหลีกเลี่ยง
 คือถ้าในอวาสอาจสวดปาฏิโมกข์ได้ อย่าไปในที่จ่่าไม่ได้ฟังปาฏิโมกข์.

ในอวาสไม่มีภิกษุสวดปาฏิโมกข์ได้

ให้ภิกษุผู้เฒ่าส่งภิกษุหนุ่มไปเรียนมาจากที่อื่น

โดยพิสดารหรือโดยย่อสุดแล้วแต่จะจำได้

ถ้าจัดการเรียนปาฏิโมกข์มาจากที่อื่นไม่สำเร็จ
ห้ามไม่ให้อยู่จำพรรษาในอาวาสเช่นนั้น
แต่ถ้าอาจไปทำสังฆอุโบสถกับสงฆ์ในอาวาสอื่นได้
อยู่จำพรรษาในอาวาสเช่นนั้นก็ควร

พระสาวกผู้ใหญ่ในปางก่อนยอมเคารพในสังฆอุโบสถ
ดังเช่นพระมหากัสสป เดินทางมาเพื่อทำอุโบสถแต่ไกล
ต้องข้ามลำน้ำผ่านเปียก พระมหากปิณ ดำริว่า
เสร็จกิจพระศาสนาแล้วคิดจะเลิก ไม่ไปเข้าประชุมทำอุโบสถ
พระคาสดาตรัสเตือนเพื่อรักษาธรรมเนียม และให้กายสามัคคี
ท่านก็ยอมรับปฏิบัติตาม.

อักขระฐานกรณ์

“อุตตะริทวิรัตตะติรัตตัง” สวดว่า “อุ-ด-ตะ-ริ-ดะ-วิ-รัต-ตะ-ติ-รัต-ตัง”
(คำที่ขีดเส้นใต้ ให้ออกเสียงสระ “อะ” เพียงครึ่งเสียง คือ ออกเสียง
“ดะ” ให้เร็ว และเบาว่าปกติ ถึงคำต่อ ๆ ไปก็พึงรู้โดยนัยเดียวกัน)

“มุขทวารัง” สวดว่า “มุ-ขะ-ดะ-วา-รัง”

“เสนาพ็ญ्हัง” สวดว่า “เส-นาบ-ปะ-ญุ-หัง”

“นัหาเยยยัง” สวดว่า “นั-หา-เยย-ยะ”

“เหว”	สวดว่า	“ <u>ดะ-เว</u> ”
“กัมัยะตั้ง”	สวดว่า	“ <u>กำ-มะ-ยะ-ตั้ง</u> ”
“กัลยาณัง”	สวดว่า	“ <u>กัน-ละ-ยา-นัง</u> ”
“พริหมจาริง”	สวดว่า	“ <u>ปะ-ระ-หะ-มะ-จา-ริง</u> ”
“ตัลมา”	สวดว่า	“ <u>ตัด-สะ-มา</u> ”
“อายัลมา”	สวดว่า	“ <u>อา-ยัด-สะ-มา</u> ”
“ทิสวา”	สวดว่า	“ <u>ทิด-สะ-วา</u> ”
“เซตวา”	สวดว่า	“ <u>เซ็ด-ตะ-วา</u> ”
“ทัตวา”	สวดว่า	“ <u>ทัด-ตะ-วา</u> ”
“เปตวา”	สวดว่า	“ <u>เป็ด-ตะ-วา</u> ”
“เหตวา”	สวดว่า	“ <u>เห็ด-ตะ-วา</u> ”
“เอตตะกัง”	สวดว่า	“ <u>เอ็ด-ตะ-กัง</u> ”

คำที่สะกดด้วย “เ_ย” เช่น อุทิสเวยยะ, ปฏิสเวยยะ,
อาทิสเวยยะ, ปัพพาชเวยยะ ฯลฯ จะออกเสียงเป็น “เอ” สะกดด้วย “ย”
เป็นเสียงกล้ำกันระหว่าง “เอ” กับ “ไเอ”

คำว่า สุทธกะพาพะกาณัง, เอพะกะโลมาณัง, กะวะเพ, เขพัง ฯลฯ
จะออกเสียง “พ” เป็น “ล” แต่ให้มีเสียงก้องขึ้นจมูก หรือเพดานปาก

คำว่า กัมมุปะฏิจฉาทิง, ประริมัตตะลัง, ปิณฑะปาตัง,

ทัณฑ์ปะปา-ณิสสะ ฯลฯ จะออกเสียง “ท” เป็น “ด”

แต่ให้มีเสียงก้องขึ้นจมูก หรือเพดานปาก

คำที่สะกดด้วย “พ” แล้วตามด้วย “ห” เช่น มุพโหสิ.

ปาทุการุพหัสสะ, อุปาหะนารุพหัสสะ, อะมุพหวิณะโย ฯลฯ

เมื่อออกเสียง “ห” ให้มีเสียง “พ” ควบกล้ำอยู่ด้วย

คำที่ผสมด้วยตัว “ห” เช่น ตุณ्हี, อิมมหา, การยหา

ปคฺคณฺเหยยะ, อมหากมเปตัง, ปคฺคยฺห ฯลฯ เมื่อออกเสียง “ห”

ให้มีลมออกที่จมูกด้วย

สระที่มีเสียงสั้นก็ออกเสียงให้สั้นจริง

สระที่มีเสียงยาวก็ออกเสียงให้ยาวจริง

และควรให้เสมอกันไปตลอดทุกคำ ไม่ลากเสียงยาวจนเกินเลย

เช่น “สังฆาทิเสโส” คำว่า “สัง” , “ทิ” เป็นสระเสียงสั้น

ก็ออกเสียงพอกัน คำว่า “ฆา” , “เส” , “โส” เป็นสระเสียงยาว

ก็ออกเสียงยาวพอ ๆ กัน ทั้งไม่เล่นเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ

ควรให้นำเสียงราบเรียบเสมอกันไปตลอด

คำว่า “กเรยฺย” ก็อย่าสวดจนกลายเป็น “กาเรยฺย”

และให้ต่างจาก “การย”

คำว่า “วิปฺปวสาย” ให้ต่างจาก “วิปฺปวเสยฺย”

คำว่า “อายุสมนุโต” ให้ต่างจาก “อายุสมโต”
 คำว่า “ปนายสมนุโต” ให้ต่างจาก “ปนายสมโต”
 คำว่า “โหติ” ให้ต่างจาก “โหนติ”
 คำว่า “อณฺณตฺร” ให้ต่างจาก “อณฺณตฺร”
 คำว่า “อาคจฺจนฺติ” ให้ต่างจาก “อาคจฺจติ”

และคำต่อไปนี้ ต้องพยายามเน้นเสียงให้ชัดเจนมาก ๆ ด้วย
 ถ้าหวังจะสวดปาฏิโมกข์ให้ได้ดี

จีวรการ-จีวรกาล, ปริสุท-ปารีสุท, ปฏฺิ-ปาฏฺิ, นิสฺสชฺ-นิสชฺ, อตฺต-
 อตฺ-ตา, ยุว-ยุว, อิตฺถิ-อิตฺถิ, อสฺสามิกํ-สฺสามิกํ, สปริกฺ-อปริกฺ, โณ-
 โน, โฆ-โค, ราชฺา-ราชฺา, มโน-มานุ, ณฺ-นฺ, เฆ-เค ฯลฯ

การหยุดหายใจ ควรหยุดตามเครื่องหมายวรรคตอน เช่น . , “ ;
 : ? เป็นต้น และควรกำหนดจุดหยุดให้สัมพันธ์กับลมหายใจ
 ไม่ใช่หมดลมตรงไหนก็หยุดตรงนั้น ถ้ากำหนดจุดหยุดให้ดี
 จะช่วยในการสวดได้มากที่สุดทีเดียว

ถ้ายังท่องจำพระปาฏิโมกข์ไม่ได้
 ควรฝึกหัดอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง
 และชัดเจนตามอักขรฐานกรณ์ให้คล่องแคล่ว และชำนาญ
 จะช่วยให้ท่องจำได้ง่ายและเร็วขึ้น

ถ้าห้องจำพระปาฏิโมกข์ได้บ้างแล้ว

ต้องพยายามฝึกฝนทบทวนส่วนที่ได้แล้วนั้นเอาไว้ทุกวัน
และทุ่มเทความเพียรท่องจำส่วนที่ยังไม่ได้สมทบเข้าเรื่อย ๆ
แม้วันละเล็กน้อยก็จัดว่าดี ใครทำได้แบบนี้
เป็นมีหวังเรียนจบพระปาฏิโมกข์อย่างแน่นอน
ขอเพียงแต่อย่าเลิกละความเพียรไปเสียอย่างเดียวเท่านั้น

ภิกษุผู้สวดปาฏิโมกข์ได้นั้น ใ้ช้ว่าจะได้มาเพราะโชคช่วยก็หาไม่
ต่างต้องได้ทุ่มเทความพยายามจนสุดกำลังสติปัญญาของตัวเองทีเดียว
พันฝ่าอุปสรรค คือ ความขี้เกียจและความท้อแท้อ่อนแอของตัวเอง
กว่าจะคว้าเอาชัยชนะในบั้นปลายไว้ได้ก็แทบจะเอาชีวิตไม่รอด
ไหนเลยจะได้มาอย่างง่าย ๆ ผู้ที่ทำงานง่ายก็ยอมรับว่ามี
แต่นั้นเป็นบุญวาสนาของท่าน ไม่ใช่ของเรา
จะไปเอาอย่างท่านเห็นที่จะไม่ได้

เคยได้ยินพระบางรูปพูดว่า “ผมก็พยายามแล้ว ไม่ใช่ไม่พยายาม
แต่มันเบื่อกมันโง่ ท่องเท่าไรก็ไม่ยอมจำ ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร
สุดท้ายก็เลยขี้เกียจท่อง แล้วก็เลิกท่องไปตามสบาย”

ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ไม่มีวันที่จะได้

เพราะขนาดพยายามท่องอยู่ก็ยังไม่ได้ ครั้นเลิกท่องไปเสียแล้ว

จะทำให้ได้ขึ้นมาที่ไหน จะท้องได้หรือไม่ได้ ก็เพียรท้องไปเถิด
 อย่างน้อยก็เอาไว้เป็นนิสัยบัจจยติดตัวก็ยังมีดี ทั้งเป็นสีกานุสสติ
 เห็นมีแต่ทางได้กับได้ ไม่มีทางเสีย

ไหนจะเลิกละความเพียรยอมแพ้ก็เลยอย่างง่าย ๆ

ถ้าพระท้องปาฏิโมกข์ไม่ได้แล้ว จะให้ใครที่ไหนท้องได้เล่า?

อันพระปาฏิโมกข์นั้นเป็นของสูง กว่าที่ใคร ๆ

จะท้องได้ก็แสนยาก ครั้นได้แล้วก็ยังยากอีก

คือยากแก่การบริหารรักษา

แต่อาณิสสแห่งการสวดปาฏิโมกข์ก็ไม่ใช้ของเล็กน้อย

ได้ยืมว่าแม่บิดามารดาตกนรก

ก็จักอาจสามารถตั้งขึ้นจากหลุมนรกได้

แม่ภิกษุผู้สวดปาฏิโมกข์ได้นั้น จักเป็นผู้มีจิตตั้งมั่น

ทั้งอาจหาญในท่ามกลางภิกษุบริษัท

ผู้ที่ฝึกฝนปาฏิโมกข์จนถึงขั้นชำของสุดยอดนั้น

อาจสวดปาฏิโมกข์ได้ไม่ผิดแม้แต่สักตัวเดียวตั้งแต่ต้นจนจบเป็นปกติ
 ธรรมดา

ทั้งอาจทำปฏิภาคนิมิตในพระปาฏิโมกข์ให้เกิดขึ้นภายในใจของตัว

ว ด้วยกำหนดจิตทวนปาฏิโมกข์ในใจล้วน ๆ
 ไม่ให้ปากและลิ้นขยับเขยื้อนปรากฏเสียงสวดอยู่ในใจชัดเจน
 ประหนึ่งว่าได้ยินด้วยหู ดูราวกับว่าคล้ายเห็นด้วยตา
 กำหนดชัดอย่างนั้นไม่ขาดวรรคขาดตอน
 จิตตั้งมั่นแน่วแน่อยู่ในอารมณ์อันเดียว
 นี้เป็นผลแห่งสมาธิธรรมที่เกิดขึ้นจากเหตุ
 คือปรารภพระปาฏิโมกข์เป็นอารมณ์ของใจ

เคล็ดลับทวนปาฏิโมกข์ที่ได้ผล ให้ทวนปาฏิโมกข์ในใจล้วน ๆ
 อย่าให้ปากและลิ้นขยับเขยื้อน ฝึกหัดทุกวันให้ได้ ๑ รอบ แรก ๆ
 จะรู้สึกอึดอัดไปได้ช้า บางทีก็ไปไม่ได้เลย แต่อย่าท้อถอย
 ให้อดทนฝึกฝนไปอย่างนั้น จนคล่องแคล่วชำนาญ
 ถ้าชำนาญแล้วจึงจะรู้หรือกว่า อานิสงส์แห่งการสวดพระปาฏิโมกข์
 จากนั้นให้แบ่งพระปาฏิโมกข์ออกเป็น ๒ ภาค
 โดยภาคแรกเริ่มตั้งแต่ต้นจนจบ นิสสัคคียะ ปาจิตตีย์
 ภาคหลังเริ่มตั้งแต่ปาจิตตีย์ไปจน กระทบจบ
 แล้วทวนสลับภาคในแต่ละวัน เช่น วันคี่ ทวนภาค ๑ วันคู่ ทวนภาค ๒
 และในแต่ละภาคให้ทวนดังนี้ เปิดแบบอ่านในใจจนจบภาค
 แล้วปิดแบบทวนออกเสียงจนจบภาค ฝึกหัดอยู่อย่างนี้ให้ได้ทุกวัน

นานหลายปีติดต่อกัน ถ้าท่านไม่เลิกละความเพียรไปเสีย
บางที่ท่านอาจจะเป็นพระปาฏิโมกข์ที่เห็นการสวดปาฏิโมกข์ไม่ผิด
เป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ได้.

จำพรรษา

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ
เมื่อถึงฤดูฝนจะหยุดอยู่ที่เดียวไม่เที่ยวไปไหน ๓ เดือนต้นฤดู เรียกว่า
จำพรรษา
ถึงวันเข้าพรรษาพึงเข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาด้วยสงฆ์ในอุโบสถ
หรือในวิหาร

คำอธิษฐานพรรษา

ว่าทีละรูป “**อิมัสสมิง อวาเส, อิมัง เตมาสัง, วัสสัง อเปมิ.**”
ว่าพร้อมกัน “**อิมัสสมิง อวาเส, อิมัง เตมาสัง, วัสสัง อเปมะ.**”

แปลว่า “เรา (เราทั้งหลาย) เข้าถึงฤดูฝนในอาวาสนี้ ตลอดหมวด
๓ เดือน” เมื่ออธิษฐาน ฟังผู้ใจว่าจักอยู่ค้ำคั้นในเขตอาวาสตลอด ๓
เดือน

ถ้าภิกษุทำกุฎีอยู่จำพรรษาในป่าเฉพาะรูป

เช่นนี้ควรกำหนดเขตเฉพาะกฏีกับบริเวณ

แล้วกล่าวคำอธิษฐานพระราชว่า

“อิหมัสมิง วิหาเร, อิมัง เตมาสัง, วัสสัง อุเปมิ.”

ภิกษุจำพรรษา ต้องมีเสนาสนะที่มุงบัง มีบานประตูเปิดปิดได้ ห้ามไม่ให้อยู่จำพรรษาในกระท่อมผิ ไร่ร่ม (เช่น กลดพระธาตุรงค์ หรือ กฏีผ้า เช่น เต็นท์) ในตุ่ม ไนโพรงไม้ บนคาคบไม้

ถึงวันเข้าพรรษา ไม่เข้าพรรษา เทียวเร็วออกไปเสีย ไม่สมควร เข้าพรรษาแล้ว ต้องอยู่แรมคืนตลอด ๓ เดือน ถ้ามีธุระจำเป็นจริง ๆ ทรงอนุญาตให้ไปได้แต่ให้กลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่า ไปด้วยสัตตาทกณียะ หรือเรียกสั้นว่า สัตตาทะ เช่นนี้ พรรษาไม่ขาด ได้อานิสงส์แห่งการจำพรรษา

เมื่อจะไปด้วยสัตตาทกณียะ ให้ผู้ใจว่า จะกลับมาใน ๗ วัน ไม่ต้องทำพิธีก็ได้ ถ้าไปเสียด้วยไม่คิดกลับ หรือคิดจะกลับแต่เกิน ๗ วันไป ถือว่า พรรษาขาด ไม่เข้าพรรษาหรือขาดพรรษาโดยไม่มีเหตุจำเป็น เป็นละเมิดธรรมเนียม ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

คำสัตตาทะกะระณียะ

แบบที่ ๑ สัตตาทะกะระณียัง กิจจัง เม อตฺถิ, ตัสมา มะยา คันตัพพัง,
อิมัสมิง สัตตาทัพภันตะเร นีวัตติสสามิ.

แบบที่ ๒ สะเจ เม อันตะราโย นตฺถิ, สัตตาทัพภันตะเร ปุณะ
นีวัตติสสามิ.

คำแปล “กิจที่ต้องทำสัตตาทะของผมมีอยู่ เพราะฉะนั้น
ผมจำต้องไปและจักกลับมาภายใน ๗ วันนี้”

ฐานะเป็นเหตุไปด้วยสัตตาทะกะระณียะ คือ

๑. สหธรรมมิกหรือมารดาบิดาเจ็บไข้ รู้เข้าไปเพื่อรักษาพยาบาลก็ได้

๒. สหธรรมมิกกระสันจะสึก รู้เข้าไปเพื่อระงับก็ได้

๓. มีกิจสงฆ์เกิดขึ้น เป็นต้นว่าวิหารชำรุดลงในเวลานั้น
ไปเพื่อหาเครื่องทัพพะสัมภาระมาปฏิสังขรณ์ได้อยู่

๔. ทายกต้องการจะบำเพ็ญกุศล ส่งคนมานิมนต์

ไปเพื่อบำรุงศรัทธาของเขาได้อยู่ แม้ฐานะอื่นนอกจากนี้

ที่เป็นกิจลักษณะอนุโลมตามนี้ เกิดขึ้นไปก็ได้เหมือนกัน

ปวารณา

พระพุทธาณูญาตีให้ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาส

ทำปวารณาแทนอุโบสถ ปวารณาด้วยที่ ๓ สถาน คือ ด้วยได้เห็น

ด้วยได้ยื่น และด้วยรังเกียจ ปวารณามีความหมายว่า
ยอมให้ว่ากล่าวตักเตือนกันได้

ปวารณานั้นจักเป็นความอนุโลมแก่กันและกัน

และจักเป็นความยังกันและกันให้ออกจากอาบัติ

และจักเป็นความทำวิწყัยในเบื้องหน้าแก่กันและกันแห่งท่านทั้งหลาย
กรณีอธิษฐานเข้าพรรษา ก่อน ให้ทำปวารณาในวันเพ็ญเดือน ๑๑

ในกรณีอธิษฐานเข้าพรรษาหลัง ให้ทำปวารณาในวันเพ็ญเดือน ๑๒

ปวารณา ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓ ประการ คือ

๑. สังฆปวารณา คือ

ปวารณาเป็นการสงฆ์จำนวนภิกษุผู้ประชุมต้องมี ๕ รูป เป็นอย่างน้อย
มีจำนวนมากกว่าอุโบสถ ๑ รูป เข้าใจว่า เมื่อเป็นผู้ปวารณา ๑ รูป อีก
๔ รูป จะได้ครบองค์เป็นสงฆ์ ปวารณานั้น

คือบอกให้โอกาสแก่ภิกษุทั้งหลาย เพื่อปรารณาตักเตือนว่ากล่าวตนได้

ธรรมเนียมวางไว้ให้ปวารณารูปละ ๓ หน

โดยปกติถ้ามีเหตุขัดข้องจะทำอย่างนั้นไม่ตลอดด้วยประการใดประการ
หนึ่ง จะปวารณารูปละ ๒ หน หรือ ๑ หน

หรือพรรษาเท่ากันให้ว่าพร้อมกันก็ได้

จะปวารณาอย่างไรพึงประกาศแก่สงฆ์ให้รู้ด้วยญัตติก่อน

วิธีตั้งญัตตินั้น ฟังรู้แบบนี้

๑. ถ้าจะปวารณา ๓ วัน ฟังตั้งญัตติว่า

**“สุณาคู เม ภันเต สังฆโม, อชชะ ปะวาระณา ปันณะระระสี, ยะทิ
สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังฆโม เตวาจิกัง ปะวาเรยยะ.”**

๒. ถ้าจะปวารณา ๒ วัน ฟังตั้งญัตติเหมือนอย่างนั้น
แต่เปลี่ยนคำลงท้ายว่า **“สังฆโม เทววาจิกัง ปะวาเรยยะ”**

๓. ถ้าจะปวารณาหนึ่งวัน ฟังตั้งญัตติเหมือนอย่างนั้น
แต่เปลี่ยนคำลงท้ายว่า **“สังฆโม เอกะวาจิกัง ปะวาเรยยะ”**

๔. ถ้าจะจัดภิกษุมีพรรษาเท่ากันให้ปวารณาพร้อมกัน
ฟังตั้งญัตติลงท้ายว่า **“สังฆโม สะมานะวัสสิกัง ปะวาเรยยะ”** จะปวารณา
๓, ๒ หรือ ๑ วัน ได้ทั้งนั้น

๕. ถ้าจะไม่ระบุประการฟังตั้งญัตติครบทั่วไป ลงท้ายเพียงว่า
“สังฆโม ปะวาเรยยะ” จะปวารณาก็หนักก็ได้

แต่ท่านห้ามไม่ให้ผู้มีพรรษาเท่ากันปวารณาพร้อมกัน

อนึ่ง ถ้าผู้ตั้งญัตติมีพรรษามากกว่าเพื่อน ฟังว่า **“อาวุโส”** แทน
“ภันเต” และถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ ฟังว่า **“จาตุทหะสี”** แทน
“ปันณะ-ระระสี” ครั้นตั้งญัตติแล้ว ภิกษุผู้เถระฟังหนึ่งคุกเข่าประนมมือ

กล่าวปวารณาต่อสงฆ์ว่า

“สังฆัง อารุโสะ ปะวาเรมิ, ทิฏฐุณะ वा सुतेनหะ वा परिสังกายะ
 वा, วะหันทตุ มัง आयัสส์มันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ, ปัสสันโต
 ปะฎีกกะ-ริสสามิ” ทุติยัมปิ อารุโสะ สังฆะ ปะวาเรมิ... , ตะติยัมปิ
 อารุโสะ สังฆะ ปะวาเรมิ...

ภิกษุคนนี้ ฟังปวารณาตามลำดับพรรษาทีละรูป
 เว้นไว้แต่ตั้งญัตติให้ผู้มีพรรษาเท่ากันปวารณาพร้อมกัน
 โดยนัยนั้นเปลี่ยนใช้คำว่า “ภันเต” แทน “อารุโสะ” เท่านั้น

ถ้าในชุมชนนั้น มีภิกษุผู้ไม่อาจปวารณาได้เพราะพรรษาขาด
 หรือแม้อุปสมบทภายหลังแต่วันเข้าพรรษา
 และมีจำนวนไม่มากกว่าภิกษุผู้อาจปวารณา แม้มีจำนวนถึง ๔ รูป
 ท่านให้บอกปารีสุทธิ เมื่อภิกษุคนนี้ปวารณาเสร็จแล้ว
 ถ้ามีจำนวนมากกว่า ท่านให้สวดปาฏิโมกข์
 เมื่อจบแล้วจึงให้ภิกษุคนนี้ปวารณาในสำนักเธอทั้งหลาย
 ห้ามไม่ให้ตั้งญัตติทำการสงฆ์การคณะทั้ง ๒ อย่างในวันเดียวกัน

๒. คณะปวารณา คือ ปวารณาเป็นการคณะ

จำนวนภิกษุผู้ประสมมี ๔ รูป, ๓ รูป หรือ ๒ รูป อย่างไม่อย่างหนึ่ง

ถ้ามีภิกษุ ๔ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยญัตติว่า

“สุถันตฺ เม อายัสมันโต, อชฺชะ ปะวาระณา ปันณะระสี, ยะหา
ยัสมันตานัง ปัตตะกัลลัง, มะยัง อัญญะมัญญัง ปะวาเรยามะ.”

ถ้ามีภิกษุ ๓ รูป ว่า “อายัสมันตา” แทน “อายัสมันโต”
แล้วฟังกล่าวปวารณาตามลำดับ ดังนี้

“อะหัง อาวุโส อายัสมันเต ปะวาเรมิ, ทิฏฐะเน วา สุเตนะ วา
ปะริสังกายะ วา, ะหันตฺ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ,
ปัสสันโต ปะฏิกะริสสามิ.” ทุดิยัมปิ อาวุโส อายัสมันเต ปะวาเรมิ...,
ตะติยัมปิ อาวุโส อายัสมันเต ปะวาเรมิ....

รูปอ่อน ฟังว่า “กันเต” แทน “อาวุโส” เท่านั้น

ถ้ามีภิกษุ ๒ รูป ไม่ต้องตั้งบัญญัติ ปวารณากันเลยทีเดียว ดังนี้
“อะหัง อาวุโส อายัสมันตัง ปะวาเรมิ, ทิฏฐะเน วา สุเตนะ วา ปะริ-
สังกายะ วา, ะหันตฺ มัง อายัสมา อะนุกัมปัง อุปาทายะ, ปัสสันโต
ปะฏิกะริสสามิ.” ทุดิยัมปิ อาวุโส อายัสมันตัง ปะวาเรมิ..., ตะติยัมปิ
อาวุโส อายัสมันตัง ปะวาเรมิ....

๓. **บุคคลปวารณา** คือ อธิษฐานเป็นการบุคคล

ภิกษุผู้อยู่จำพรรษารูปเดียว ครั้นถึงวันปวารณา

ท่านให้ตระเตรียมที่ทาง และคอยภิกษุอื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้ว
ให้อธิษฐานว่า

“อัสชะ เม ปะวาระณา (ปัณณะระสี)”

แปลว่า “ปวารณาของเรารุ่งนี้ (ที่ ๑๕)”

สามเณรสิกขา

(เฉพาะบทซัด บทสวด และคำแปล)

บทซัดที่ ๑

สัมพุทโธ โลเก อุปปันโน	มะหาการุณิโก มุนิ
ธัมมะจักกัง ปะวัตเตตฺวา	โลเก อัมปะฏิวัตติยัง
โลกัสสะ สักคะหัง กาทุง	จะริตฺวา โลกะจาริกัง
ติวิธัง โลเก สัทธัมมัง	สัมมะเทวะะ ปะวัตติยัง
อะนุปฺพเพนะ สāvตฺติง	ปັตฺวา เซตตะวะเน ะสัง
สามะเณรานัง นิสสาเย	จิตตัง กะถานุสิกขิตุง
อะนุญญาสิ ทะสะ สิกขา	สามะเณเรหิ สิกขิตุง
สามะเณรานัง ทะสังคัง	สิกขาปะทัง ะณามะเส.

บทสวดที่ ๑

สิกขาบท ๑๐

อะนุญญาสิ โข ภาคะวา, สามะเณรานัง ทะสะ
 ลิกขาปะทานิ เตสุ จะ สามะเณเรหิ ลิกขิตุง, ปาณาติปาตา
 เวระมะณี, อะทินนาทานา เวระมะณี, อะพรัหฺมะจะริยา
 เวระมะณี, มุสาวาทา เวระมะณี สุรา
 เมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี,
 วิกาละโภชนะนาเวระมะณี, นัจจะคีตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา
 เวระมะณี,
 มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา
 เวระมะณี, อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี,
 ชาตะรุปะระชะตะปะฏิกคะหะณา เวระมะณีติ

บทขัณฑ์ ๒

เตนะ โข ปะนะ สะมะเยนะ	สั๊กยะปุตโต
ปะนันทะสะสามะเณโร กัณฐะโก นามะ	กัณฐะกิง
ภิกขุณิง ทูลิ	
อัญตฺวา ตะมัตถัง ภาคะวา	ภิกขุณฺญเฐวะ สันติกา
อะนุญญาสิ โข นาเสตุง	สามะเณรัง ทะสังคิกัง
สามะเณรานัง นาสะนะ	การะณังคัง ภาณามะ เส

บทสวดที่ ๒

(นาสะนังคะ ๑๐)

อะนุญญาสิ โข ภาคะวา, ทะสะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัง
 สามะเถรัง นาเสตุง, กะตะเมหิ ทะสะหิ, ปาณาติปาตี โหติ,
 อะทินนาทา ยี โหติ, อะพรัหฺมะจารี โหติ, มุสาวาที โหติ, มัชชะปายี
 โหติ,

พุทฺธัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, ธัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, สังฆัสสะ
 อะวัณณัง ภาสะติ, มิจฉาทิฏฐิโก โหติ, ภิกขุณี ทูสะโก โหติ,
 อะนุญญาสิ โข ภาคะวา, อิเมหิ ทะสะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัง
 สามะเถรัง นาเสตุนติ.

บทซัดที่ ๓

เตนะ โข ปะนะ สะมะเยนะ

สามะเถระา อะคาระวา

ภิกขุสฺ อัมปะติสสา เจ-

วะ อะสะภาคะวุตติกา

ญัตฺวา ตะมัตถัง ภาคะเว

ภิกขุญญะวะ สันติกา

อะนุญญาสิ ทัณทะกัมมัง

กาตุง ปัญจังคิกัสสะ จะ

สามะเถรานัง ทัณทะกัมมะ

การะณังคัง ภาณามะ เส.

บทสวดที่ ๓

(ทัณฑกรรม ๕)

อะนุญญาสิ โข ภาคะวา, ปัญจะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัสสะ
 สามะเณรัสสะ ทัณฑะกัมมัง กาทุง, กะตะเมหิ ปัญจะหิ, ภิกขุณัง
 อะลาภายะ ประสิทักกะติ, ภิกขุณัง อะนัตถายะ ประสิทักกะติ, ภิกขุณัง
 อะนาวาสะยะ ประสิทักกะติ, ภิกขุ อักโกสะติ ประริภาสะติ, ภิกขุ ภิกขุหิ
 เภเทติ, อะนุญญาสิ โข ภาคะวา, อิเมหิ ปัญจะหิ อังเคหิ สะมัน-
 นาคะตัสสะ สามะเณรัสสะ ทัณฑะกัมมัง กาทุนติ.

คำแปลสามเณรสิกขา

บทซัดที่ ๑

แปลโดยยกคัพพ์

สัมพุทโธ อันว่าพระสัมพุทธเจ้า มหาการุณิก
 ผู้ประกอบแล้วด้วยพระกรุณาใหญ่ มุนิ ผู้รู้ อุปบันโน เสด็จอุบัติแล้ว
 โลก ในโลกธัมมะจักกั ทรงแย้งจักรคือพระธรรม อปปะฏิวัตตียัง
 อันใคร ๆ มิให้เป็นไปทั่ว ประวัตเตตฺวา ทรงให้เป็นไปทั่วแล้ว โลก
 ในโลก จะริตฺวา เสด็จเที่ยวไปแล้ว โลกจะจาริกัง
 สูที่เป็นที่เสด็จเที่ยวไปในโลก กาทุง เพื่ออันกระทำ สังคะหัง

ซึ่งการสงเคราะห์ **โลกัสสะ** แก่สัตว์โลก **สัมมัมมัง** ยังพระสังฆกรรม
ติวัริง มีอย่างสาม **ประวัติยง** ให้เป็นไปทั่ว **โลก** ในโลก **สัมมา** **เอวะ**
 โดยชอบนั้นเทียว **ปัตตวา** เสด็จถึงแล้ว **สา-วัตถิ** ซึ่งเมืองสาวตถิ
อะนุप्พพะนะ โดยลำดับ **วะสัง** ทรงประทับอยู่ **เซตตะวะเน**
 ในพระวิหารชื่อว่าเซตวัน **นิสสายะ** ทรงอาศัยแล้ว **จิตตัง** ซึ่งความคิด
สามะณรานัง แห่งสามเณรทั้งหลาย **อะนุสิกขิตุง** เพื่ออันตามศึกษา
กะลา ซึ่งถ้อยคำทั้งหลาย **อะนุญญาสิ** ทรงอนุญาตแล้ว **สิกขา**
 ซึ่งสิกขาทั้งหลาย **หะสะ** ลีบข้อ **สามะณเรหิ** **สิกขิตุง**
 เพื่ออันยังสามเณรทั้งหลายให้ศึกษา **มะยัง** อันว่าเราทั้งหลาย **ภะณามะ**
เส ขอจงสวดชิว **สิกขาปะทัง** ซึ่งสิกขาบท **หะสังคัง** อันมีองค์สิบ
 สามะณรานัง ของสามเณรทั้งหลาย
 แปลโดยอรรถ

พระสัมพุทธเจ้า ผู้ประกอบด้วยพระมหากรุณา ผู้รู้
 เสด็จอุบัติในโลกแล้ว ทรงประกาศพระธรรมจักรที่ใคร ๆ ไม่ (สามารถ)
 ให้เป็นไปให้เป็นไปในโลกแล้ว เสด็จเที่ยวไปสู่โลกจาริก
 เพื่อกระทำการสงเคราะห์แก่สัตว์โลก ทรงประกาศพระสังฆกรรม ๓
 อย่าง ในโลก โดยชอบนั้นแล เสด็จถึงเมืองสาวตถิ โดยลำดับ
 เสด็จประทับอยู่ในพระเซตวัน ทรงอาศัยความคิดของพวกสามเณร

เพื่อศึกษาตามถ้อยคำทั้งหลาย จึงทรงอนุญาตศึกษา ๑๐ ข้อ
 เพื่อให้สามเณรทั้งหลายได้ศึกษาขอพวกเรา จงสวดสิกขาบทมี ๑๐ องค์
 สำหรับสามเณรทั้งหลายกันซี ฯ

บทสวดที่ ๑

แปลโดยยกคัพพ์

อะนุญญาสิ โข พระองค์เจ้าอนุญาตแล้วแล **ภะคะวา**

พระผู้มีพระภาคเจ้า **สามะเณรานัง** แก่สามเณรทั้งหลาย **ทะสะ**

สิกขาปะทานิ ซึ่งสิกขาบททั้งหลาย ๑๐ เตสุ จะ

ในสิกขาบททั้งหลายเหล่านั้นด้วย **สามะเณเรหิ** สิกขิตุง

เพื่อให้สามเณรทั้งหลายศึกษา **ปาณาติปาตา** **เวระมะณี**

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากอันทำสัตว์ปาณะให้ตกลงไป

อะทินนาทานา **เวระมะณี** เจตนาเครื่องเว้นเสียจากอันถือเอาซึ่งข้าวของ

อันเจ้าของเขาไม่ให้แล้ว **อะพรัหมัมจะริยา** **เวระมะณี**

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากกรรมชั่วเขาประพฤติดังพรหม **มุสาวาทา**

เวระมะณี เจตนาเครื่องเว้นเสียจากอันกล่าวปด

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา **เวระมะณี**

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

คืออันตี๋มกินซึ่งน้ำเมา คือสุราและเมรัย **วิกาลโภชนา เวระมะณี**
 เจตนาเครื่องเว้นเสียจากอันกินในวิกาล **นัจจะคีตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา**
เวระมะณี

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากอันฟ้อนและอันขับและอันยังดนตรีให้กล่าว
 และดูการเล่นเป็นเลี่ยนหนาม **มาลาคันธะวิเลปะนะธา-**
ระณมัตถะนะวิภูสะนัญญานา เวระมะณี

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากเหตุเป็นที่ตั้ง
 คืออันทรงไว้และประดับและตกแต่งด้วยระเบียบและของหอมและเครื่อง
 ปลูกไว้ **อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี**

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากที่เป็นที่นอนอันสูงและที่เป็นที่นอนอันใหญ่
ชาตะรุ-ปะระชะตะปะฎิคะหะณา เวระมะณี

เจตนาเครื่องเว้นเสียจากอันรับซึ่งทองและเงิน อิติ ว่ากระนี้แล

แปลโดยอรรถ

พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงอนุญาตสิกขาบท ๑๐
 แก่สามเณรทั้งหลาย และเพื่อให้สามเณรทั้งหลายศึกษาในสิกขาบท ๑๐
 เหล่านั้น คือเว้นจากฆ่าสัตว์มีชีวิต ๑ เว้นจากลักสิ่งของ

ที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ ๑ เว้นจากเมถุนธรรม ๑ เว้นจากกล่าวปด ๑
 เว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเพราะดื่มน้ำเมา คือสุราและเมรัย
 ๑ เว้นจากบริโภคาหารในวิกาล คือตั้งแต่เที่ยงแล้วไป ๑
 เว้นจากพื่อนรำซักร้อง ประโคมดนตรีและการดูซึ่งเป็นข้าศึกแห่งกุศล ๑
 เว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนัด
 คือทรงไว้และประดับตกแต่งกาย
 ด้วยดอกไม้และของหอมและเครื่องทา ๑
 เว้นจากที่นอนสูงและที่นอนใหญ่ ๑ เว้นจากรับทองและเงิน ๑.

บทซัดที่ ๒

แปลโดยยกคำศัพท์

ปะนะ ก็ **สะมะเยนะ** โดยสมัย **เตนะ** โข นั้นแล **สามะเถโร**
 อันว่าสามเณร **กัณฐะโก** **นามะ** ชื่อว่ากัณฐกะ **ลักัยะปุตโต**
ปะนันทะสะ แห่งพระเจ้าอุปัชฌาย์ผู้เป็นพระโอรสแห่งเจ้าศากยะ **ทุสิ**
 ประทุษร้ายแล้ว **ภิกขุณิ** ซึ่งนางภิกษุณี **กัณฐะกิง** ชื่อว่ากัณฐะกี
ภะคะวา อันว่าพระผู้มีพระภาค **ญัตถวา** ทรงทราบแล้ว **อตัถัง**
 ซึ่งเนื้อความ **ตัง** นั้น **สันติกา** จากสำนัก **ภิกขุณัง** **เอวะ**
 แห่งภิกษุทั้งหลายนั้นเทียว **อะนุญญา-สิ** โข ทรงอนุญาตแล้ว แล

ทหะสังคิกัง

สามะเถรัง

นาเสตุง

เพื่ออันยังสามเถรผู้ประกอบแล้วด้วยองค์สิบ ให้พินาศ มะยัง
อันว่าเราทั้งหลาย **ภะณามะ เส. จงสวดชิว สามะเถรานัง นาสะนะ**
การะณังคัง ซึ่งองค์แห่งเหตุแห่งการยังสามเถรทั้งหลายให้พินาศ ฯ

แปลโดยอรรถ

ก็

สมัยนั้นแล

สามเถรชื่อว่ากัณฐกะ

ของพระเจ้าอุปพันทะศากยบุตร ประทุษร้ายนางกัณฐะก็ภิกษุณีแล้ว
พระผู้มีพระภาคทรงทราบเนื้อความนั้นจากสำนักของพวกภิกษุทีเดียว
แล้วจึงทรงอนุญาต เพื่อให้ให้นาสนะสามเถรผู้ประกอบด้วยองค์ ๑๐
ประการ ขอพวกเรา

จงสวดองค์อันเป็นเหตุแห่งการนาสนะสามเถรทั้งหลายกัน ชิว ฯ

บทสวดที่ ๒

แปลโดยยกศัพท์

อะนุญญาสิ

โห

พระองค์เจ้าอนุญาตแล้ว

ภะคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า

ทหะสะหิ

อังคะหิ

สะมันนาคะตัง

สามะเถรัง

นาเสตุง เพื่ออันทำสามเถรผู้มีเนื้ออง ฯ พร้อมแล้วด้วยองค์ทั้งหลาย
๑๐ ให้จับหาย **กะตะ-เมหิ** **ทหะสะหิ** ด้วยองค์ทั้งหลาย ๑๐ อย่างไรนะ

ปาณาติปาตี ผู้ทำสังขัตว์เจ้าปาณะให้ตกล่วงไปละ **โหดิ** เธอเป็น
อะทินนาทายี ผู้ถือเอาซึ่งข้าวของ อันเจ้าของเขาไม่ให้แล้วละ **โหดิ**
 เธอเป็น **อะพรัหฺมะจารี** ผู้ใช้เขาประพฤติดังพรหมละ **โหดิ** เธอเป็น
มุสาวาที ผู้มีอันกล่าวปดละ **โหดิ** เธอเป็น **มัชชปะปายี**
 ผู้ดื่มกินซึ่งน้ำเมาละ **โหดิ** เธอเป็น **พุทฺธัสสะ** แห่งพระพุทฺธ **อะวัณณัง**
 อวรรณะแห่ง **ภาสะติ** เธอกกล่าว **ธัมมัสสะ** แห่งพระธรรม **อะวัณณัง**
 อวรรณะแห่ง **ภาสะติ** เธอกกล่าว **สังฆัสสะ** แห่งพระสงฆ์ **อะวัณณัง**
 อวรรณะแห่ง **ภาสะติ** เธอกกล่าว **มิจฉาทิฏฐิโก**
 ผู้ประกอบด้วยความเห็นผิดละ **โหดิ** เธอเป็น **ภิกขุณี** ทูสะโก
 ผู้ประทุษร้ายซึ่งนางภิกษุณีละ **โหดิ** เธอเป็น **อะนุญญาติ** โข
 พระองค์เจ้าอนุญาตแล้วแล **ภะคะวา** พระผู้มีพระภาคเจ้า **อิเมหิ**
ทะสะหิ **อังกะหิ** **สะมันนาคะตัง** **สามะเณรัง** **นาเสตุง**
 เพื่ออันทำสามเณรผู้มาเนื่อง ๆ พร้อมแล้ว ด้วยองค์ทั้งหลาย ๑๐
 เหล่านี้ให้ฉิบหาย **อิตติ** ว่ากระนั้นแล

แปลโดยอรรถ

พระผู้มีพระภาคเจ้า

ได้ทรงอนุญาตให้สามเณรผู้ประกอบด้วยองค์ ๑๐ ให้ฉิบหายเสีย องค์
 ๑๐ เป็นไหน คือ สามเณรเป็นผู้ฆ่าสังขัตว์มีชีวิต ๑

เป็นผู้ลี้ภัยของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ ๑ เป็นผู้เสัพเมถุน ๑
 เป็นผู้กล่าวปด ๑ เป็นผู้ตีมน้ำเมา ๑ ตีเตียนพระพุทเจ้า ๑
 ตีเตียนพระธรรม ๑ ตีเตียนพระสงฆ์ ๑ เป็นผู้มีความเห็นผิด ๑
 เป็นผู้ประทุษร้ายนางภิกษุณี ๑ พระผู้มีพระภาค
 ได้ทรงอนุญาตให้สามเณรผู้ประกอบด้วยองค์ ๑๐เหล่านี้ให้ฉิบหายเสีย.

บทขัตที่ ๓

แปลโดยยกศัพท์

ปะนะ ก็ สะมะเยนะ โดยสมัย เตะนะ โข นั้นแล สามะเณรา
 อันว่าสามเณรทั้งหลาย อะคะระวา เป็นผู้มีความเคารพหามิได้ด้วย
 อัปปะ- ติสสา จะ เป็นผู้มีความยำเกรงหามิได้ด้วย อะสะภาคะวุตติกา
 จะ เหวะเป็นผู้มีความประพฤติอันเป็นสภาคกันหามิได้ด้วย นั้นเทียว
 ภิกขุสุ ในภิกษุทั้งหลาย โหนติ ย่อมเป็น ภาคะวา
 อันว่าพระผู้มีพระภาค ญัตฺวา ทรงทราบแล้ว อัถถัง ซึ่งเนื้อความ ตั้ง
 นั้น สันติกา จากสำนัก ภิกขุณังเหวะ แห่งภิกษุทั้งหลายนั้นเทียว
 อะนุญญาสิ ทรงอนุญาตแล้ว กาทุงเพื่ออันกระทำ ทัณฑะกัมมัง
 ซึ่งทัณฑกรรม สามะเณรฺสสะ แก่สามเณร ปัญจังคิกัสสะ
 ผู้ประกอบแล้วด้วยองค์ห้า (แปลรวบ ภิกขุณัง เหวะ สันติกา ตั้ง อัถถัง

ญัตวา **จะ** ทรงทราบแล้ว

ซึ่งเนื้อความนั้นจากสำนักแห่งภิกษุทั้งหลายนั้นเทียว **ด้วย**

ปัญจจิกัสสะ **ทัณฑะกัมมัง** **กาตุง** **อะนุญญาตี** **จะ**

ทรงอนุญาตแล้วเพื่ออันกระทำซึ่งทัณฑกรรมแก่สามเณรผู้ประกอบแล้ว

ด้วยองค์ห้าด้วย) **มะยัง** อันว่าเราทั้งหลาย **ภะณามะ** **เส** จงสวดซี

สามะเณรานัง **ทัณฑะกัมมัง** **การะณังคัง**

ซึ่งองค์แห่งเหตุแห่งทัณฑกรรม แห่งสามเณรทั้งหลาย ฯ

แปลโดยอรรถ

ก็ สมัยนั้นแล พวกสามเณร เป็นผู้ไม่เคารพ ไม่ยำเกรง

และมีความประพฤติไม่ถูกต้องกันในภิกษุทั้งหลาย พระผู้มีพระภาค

ทรงทราบเนื้อความนั้น จากสำนักพวกภิกษุเหล่านั้นเอง

และจึงทรงอนุญาตเพื่อ (ให้)

กระทำทัณฑกรรมแก่สามเณรผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ ประการ

ขอพวกเราจงสวดองค์อันเป็นเหตุแห่งทัณฑกรรมสำหรับสามเณรทั้งหล

ายกัน ซี ฯ

บทสวดที่ ๓

แปลโดยยกคัมภีร์

อะนุญญาสิ โข พระองค์เจ้าอนุญาตแล้วแล **ภะคะวา**
 พระผู้มีพระภาคเจ้า **ปัญจะหิ อังเคหิ สมนันนาคะตัสสะ** ผู้มาเนื่อง ๆ
 พร้อมแล้วด้วยองค์ทั้งหลาย ๕ **สามะเณรัสสะ** แก่สามเณร
ทัณฑะกัมมัง ทัณฑกรรมแน่ **กาตุง** เพื่ออันทำ **กะตะเมหิ ปัญจะหิ**
 ด้วยองค์ทั้งหลาย ๕ **อย่างไรนะ ภิกขุณัง อะลาภายะ**
 เพื่ออันไม่ให้ได้แห่งภิกษุทั้งหลาย **ปริสัถกะติ** เธอตะเกียกตะกาย
ภิกขุณัง อะนัตถายะ เพื่ออันไม่เป็นประโยชน์แก่ ภิกษุทั้งหลาย
ปริสัถกะติ เธอตะเกียกตะกาย **ภิกขุณัง อะนาวาสายะ**
 เพื่ออันไม่ให้อยู่แห่งภิกษุทั้งหลาย **ปริสัถกะติ** เธอตะเกียกตะกาย
ภิกขุ ภิกษุทั้งหลายแน่ **อักโกสะติ** เธอดำ **ปริภาสะติ** เธอกล่าวชู้ **ภิกขุ**
 ทำภิกษุทั้งหลาย **ภิกขุหิ** จากภิกษุทั้งหลาย **ภะเทติ** เธอให้แตก
อะนุญญาสิ โข พระองค์เจ้าอนุญาตแล้วแล **ภะคะวา**
 พระผู้มีพระภาคเจ้า **อิเมหิ ปัญจะหิ อังเคหิ สมนันนาคะตัสสะ**
 ผู้มาเนื่อง ๆ พร้อมแล้วด้วยองค์ทั้งหลาย ๕ เหล่านี้ **สามะเณรัสสะ**
 แก่สามเณร **ทัณฑะกัมมัง** ทัณฑกรรม แน่ **กาตุง** เพื่ออันทำ **อิติ**
 ว่ากระนี้แล.

แปลโดยอรรณ

พระผู้มีพระภาคได้ทรงอนุญาต เพื่อจะทำทัณฑกรรม (ปรับโทษ) แก่สามเณร ผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ องค์ ๕ เป็นไหน คือ สามเณรพากเพียรจะให้ภิกษุทั้งหลายเสื่อมลาภไม่ให้ได้ลาภ ๑ พากเพียรเพื่อกรรมที่ประโยชน์แห่งภิกษุทั้งหลาย ๑ พากเพียรเพื่อจะอยู่ไม่ได้แห่งภิกษุทั้งหลาย ๑ ต่ำตดพ้อภิกษุทั้งหลาย ๑ ให้ภิกษุทั้งหลายแตกร้างจากภิกษุทั้งหลาย ๑

พระผู้มีพระภาคได้ทรงอนุญาต เพื่อจะทำทัณฑกรรมแก่สามเณรผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ เหล่านี้

ปกิณณกธรรม

เกียรติธรรมนำรู้จากพระไตรปิฎก

อะไรเป็นแก่นสารในพระพุทธศาสนา?

๑. ลาภสักการะชื่อเสียง เปรียบเหมือน กิ่งไม้ใบไม้
๒. ความสมบูรณ์ด้วยศีล เปรียบเหมือน สะเก็ดไม้
๓. ความสมบูรณ์ด้วยสมาธิ เปรียบเหมือน เปลือกไม้
๔. ญาณทัสสนะ หรือปัญญา เปรียบเหมือน กะพี้ไม้
๕. ความหลุดพ้นแห่งใจอันไม่กลับกำเริบ “อะกุปปา เจโตวิมุตติ” เปรียบเหมือน แก่นไม้

เกาะชายสังฆาฏิพระพุทธเจ้ายังไม่เชื่อว่าอยู่ไกล

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย!

ถ้าแม้ว่าภิกษุจับชายสังฆาฏิตามหลังอย่างเท้าตามทุกก้าว
แต่เขามีความละโมภ มีความติดใจแรงกล้าในกามทั้งหลาย
มีจิตพยาบาท มีความดำริแห่งใจอันเป็นโทษ ลืมสติไม่มีสัมปชัญญะ
มีจิตไม่ตั้งมั่น มีจิตหมุนไปผิด ไม่สำรวจ ตา หู จมูก ลิ้น กาย
ใจ ภิกษุนั้นก็ยังอยู่ไกลเราโดยแท้และเราก็อยู่ไกลภิกษุนั้น
ข้อนั้นเพราะเหตุไร? เพราะภิกษุนั้นไม่เห็นธรรม ผู้ไม่เห็นธรรม
ย่อมไม่เห็นเรา”

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! ถ้าแม้ว่าภิกษุนั้นอยู่ไกลตั้งร้อยโยชน์
แต่เขาไม่มีความละโมภ ไม่มีความติดใจแรงกล้าในกามทั้งหลาย
มีจิตไม่พยาบาท มีความดำริแห่งใจอันไม่เป็นโทษ มีสติตั้งมั่น
มีสัมปชัญญะ มีจิตตั้งมั่น มีจิตมีอารมณ์เป็นอันเดียว สำรวมอินทรีย์
ภิกษุนั้นย่อมเชื่อว่าอยู่ใกล้เราโดยแท้ และเราก็อยู่ใกล้ภิกษุนั้น
ข้อนั้นเพราะเหตุไร? เพราะภิกษุนั้นเห็นธรรม ผู้เห็นธรรมย่อมเห็นเรา”

ถ้าพูดปดทั้งๆ ที่รู้ จะไม่ทำความช่วยอย่างอื่นเป็นไปไม่ได้

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! เมื่อบุคคลยังไม่ละธรรมข้อหนึ่ง คือการ

พูดปดทั้งๆ ฐึ เราอย่ามไม่กล่าว
มีบาปกรรมอะไรบ้างที่ผู้ั้นจะทำได้”

ภพ (ความวณเวียนเป็นนั่นเป็นนี่) เปรียบเหมือนอุจจาระ

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! อุจจาระ, ปัสสาวะ, น้ำลาย, น้ำหนอง, เลือด, แม้มีประมาณน้อยก็มีกลิ่นเหม็นฉันใด เราอย่ามไม่สรรเสริญ
ภพ (ความวณเวียนเป็นนั่นเป็นนี่) แม้มีประมาณน้อยโดยที่สุด
แม่เพียงลัดนิ้วมือเดียว ฉันนั้น”

คนที่เกิดมามีชวานเกิดมาในปากด้วย

“คนที่เกิดมาแล้ว มีชวานเกิดมาในปากด้วย
คนพาลเมื่อกกล่าวคำชั่วชื่อว่าใช้ชวานนั้นพันตนเอง,
ผู้ใดสรรเสริญคนที่ควรติ ติคนที่ควรสรรเสริญผู้ั้น ชื่อว่า
ใช้ปากเลือกเก็บความชั่วไว้ จะไม่ได้ประสบความสำเร็จ
เพราะความชั่วนั้น.”

ผู้หลับน้อยตื่นมากในราตรี

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บุคคล ๕ ประเภทเหล่านี้
ยอมหลับน้อยตื่นมากในราตรี คือ :-

๑. สตรีผู้มีความประสงค์บุรุษ
๒. บุรุษผู้มีความประสงค์สตรี

๓. โจรผู้มีความประสงค์จะลักทรัพย์
๔. พระราชาผู้ประกอบในราชกรณียกิจ
๕. ภิกษุผู้มีความประสงค์จะปราศจากสังโยชน์ (กิเลส)”

ผู้ตกรก

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บุคคลผู้ประกอบด้วยธรรม ๕ อย่าง ย่อมตกรกเหมือนนกนำตัวไปวางไว้ ธรรม ๕ อย่างนั้น คือ :-

๑. เป็นผู้มักฆ่าสัตว์
๒. เป็นผู้มักลักทรัพย์
๓. เป็นผู้มักประพฤตินอกใจ
๔. เป็นผู้มักพูดปด
๕. เป็นผู้มักตั้งอยู่ในความประมาท ด้วยการดื่มน้ำเมา คือ

สุรา และเมรัย”

ผู้ขึ้นสวรรค์

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บุคคลผู้ประกอบด้วยธรรม ๕ อย่าง ย่อมขึ้นสวรรค์เหมือนนกนำตัวไปวางไว้ ธรรม ๕ อย่างนั้น คือ :-

๑. ผู้เว้นจากการฆ่าสัตว์
๒. ผู้เว้นจากการลักทรัพย์
๓. ผู้เว้นจากการประพฤตินอกใจ
๔. ผู้เว้นจากการพูดปด
๕. ผู้เว้นจากการตั้งอยู่ในความประมาทด้วยการดื่มน้ำเมา คือ

สุราและเมรัย”

การค้ำขาย ๕ อย่าง ที่อุบาสกไม่ควรทำ

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! การค้ำขาย ๕ อย่างเหล่านี้
อันอุบาสกไม่ควรทำ คือ :-

๑. ค้ำขายเครื่องประหาร
๒. ค้ำขายมนุษย์
๓. ค้ำขายน้ำเมา
๔. ค้ำขายยาพิษ
๕. ค้ำขายสัตว์เป็นสำหรับฆ่าเพื่อเป็นอาหาร

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า

“ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่สำเร็จด้วยใจ
ถ้าใจอันโศษประทุษร้ายแล้ว จะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม
ความทุกข์ย่อมติดตามไป เพราะเหตุนั้น
เหมือนล้อเกวียนตามรอยเท้าโคฉะนั้น”

“ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่สำเร็จด้วยใจ
ถ้าใจผ่องใสแล้ว จะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม ความสุขย่อมติดตามไป
เพราะเหตุนั้น เหมือนเงาตามตัวฉะนั้น”

พูดมากไม่ทำ กับ พูดน้อยแต่ทำ

“คนที่พูดถ้อยคำมีประโยชน์แม้มาก
แต่เป็นผู้ประมาทไม่ทำตามถ้อยคำนั้น
ผู้นั้นย่อมไม่ได้มีส่วนแห่งคุณธรรมที่ทำให้เป็นสมณะ

เหมือนคนเลี้ยงโค นับโคให้ผู้อื่น แต่ไม่มีส่วนแห่งน้ำนมโค ฉะนั้น
 คนที่พูดถ้อยคำมีประโยชน์ แม้น้อย แต่ประพฤติธรรม ละ รากะ
 โทสะ และโมหะ ได้รู้โดยชอบ มีจิตหลุดพ้นแล้วด้วยดี
 ไม่ถ่อมมั่นในโลกนี้ หรือโลกอื่น
 ย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งคุณธรรมที่ทำให้เป็นสมณะ”

ผู้มีปัญญาเหมือนม้ามีฝีเท้าเร็ว

“ผู้มีปัญญา เมื่อคนทั้งหลายประมาท เป็นผู้ไม่ประมาท
 เมื่อคนทั้งหลายหลับ (เพราะกิเลส) เป็นผู้ตื่นอยู่โดยมาก
 ย่อมขึ้นหน้าคนมีปัญญาทรามไป เหมือนม้ามีฝีเท้าเร็ว
 ขึ้นหน้าม้าที่ไม่มีกำลังไป ฉะนั้น”

จิตที่กวัดแกว่งดินรนนั่นตัดให้ตรงได้

“ผู้มีปัญญา ย่อมทำจิตให้กวัดแกว่งดินรนรักษายาก ห้ามยาก
 ให้ตรงได้ เหมือนช่างศร ดัดลูกศรฉะนั้น จิตนี้ที่ยกขึ้นจากห้วงน้ำ
 คือความอาลัยเพื่อจะละบ่วงมาร
 ย่อมดินรนเหมือนปลาที่ถูกโยนไปบนบก”

จะพ้นจากบ่วงมารได้อย่างไร

“ผู้ใดสำรวจมจิต ซึ่งเที่ยวไปได้ไกล เที่ยวไปดวงเดียว ไม่มีรูปร่าง
 มีแต่ถ้ำ (คือกาย) เป็นที่อาศัยเท่านั้นย่อมพ้นจากบ่วงแห่งมาร”

ไตรลักษณ์มีอยู่แล้วโดยปกติ

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! พระตถาคตเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นก็ตาม
 ชาติ, ความตั้งอยู่แห่งธรรม, ทำนองแห่งธรรม อันนั้นก็ตั้งอยู่แล้ว
 คือข้อที่ว่า 'สังขาร' (สิ่งที่ปัจจัยปรุงแต่ง) ทั้งปวงไม่เที่ยง;
 สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์ (ทนอยู่ไม่ได้); ธรรม
 (ทั้งสิ่งมีปัจจัยปรุงแต่งและไม่ปรุงแต่ง) ทั้งปวงไม่ใช่ตัวตน
 ตถาคตตรัสรู้เข้าใจชัดทำนองธรรมนั้น ครั้นตรัสรู้แล้ว เข้าใจชัดแล้ว
 ก็บอก, แสดง, บัญญัติ, ตั้งไว้, เปิดเผย, แจกแจง, ทำให้ง่าย
 ถึงข้อที่ว่าสังขารทั้งปวงไม่เที่ยง; สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์;
 ธรรมทั้งปวงไม่ใช่ตัวตน”

อุกฤษ์งามยามดี

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! สัตว์เหล่าใดประพาสสุจริตทางกาย วาจา
 ใจ ในเวลาเช้า เช้าวันนั้นย่อมเป็นเช้าที่ดีของสัตว์เหล่านั้น.
 สัตว์เหล่าใดประพาสสุจริตทางกาย วาจา ใจ ในเวลากลางวัน
 กลางวันนั้นย่อมเป็นกลางวันที่ดีของสัตว์เหล่านั้น.
 สัตว์เหล่าใดประพาสสุจริตทางกาย วาจา ใจ ในเวลาเย็น
 เย็นวันนั้นย่อมเป็นเย็นที่ดีของสัตว์เหล่านั้น.”

ผู้ที่มัจจุราชมองไม่เห็น

“บุคคลรู้กายดีว่า เป็นเสมือนต่อมหน้า (คือแตกทำลายง่าย)
 รู้กายนี้ว่ามีกรรมดาเหมือนหย็บแดด (คือมีลักษณะลงตา)
 ตัดพวงดอกไม้ของพญามาร (ความวนเวียนในภูมิทั้งสาม)
 ฟังบรรลุสภาพที่พญามัจจุราชมองไม่เห็น。”

อะไรยาวนานสำหรับใคร

“ราตรีของผู้ที่ตื่น ยาวนาน, โยชน์ของผู้เมื่อยล้า ยาว,
 สงสาร(การทอ้งเที่ยวเวียนว่ายตายเกิด) ของคนพาล
 ผู้ไม่รู้แจ้งพระลัทธิธรรม ยาว。”

ความเป็นสหายไม่มีในคนพาล

“ถ้าเที่ยวไป ไม่พบคนที่ดีกว่าตน หรือเสมอตง
 ก็ควรบำเพ็ญความเป็นผู้เที่ยวไปคนเดียวให้มัน
 เพราะความเป็นสหายไม่มีในคนพาล。”

ของเราแน่หรือ?

“คนเขลาอย่ามเดื่อตร้อนว่า บุตรของเรามีอยู่ ทรัพย์ของเรามีอยู่
 ก็ตนของตนยังไม่มี บุตรและทรัพย์จักมีแต่ที่ไหน?”

พาลและบัณฑิตที่รู้จักตัวเอง

“คนพาลรู้จักความเป็นพาลของตน ก็เป็นบัณฑิตได้บ้าง

เพราะเหตุนั้น, แต่คนพาลที่สำคัญตนาว่าเป็นบัณฑิต
เรากล่าวว่าเป็นพาลแท้.”

ทัฬพีไม่รู้รสแกง

“ถ้าคนพาล เข้าไปนั่งใกล้บัณฑิตตลอดชีวิต แต่ไม่รู้แจ้งซึ่งธรรม
คนพาลนั้น ก็เหมือนทัฬพีไม่รู้รสแกง ฉะนั้น.”

ลันไม่รู้รสแกง

“ถ้าวิญญูชนเข้าไปนั่งใกล้บัณฑิต แม้เพียงครู่เดียว
แต่รู้แจ้งซึ่งธรรม ได้โดยพลัน วิญญูชนนั้น
ก็เหมือนลันที่รู้รสแกงฉะนั้น.”

ไม่โศกในท่ามกลางความโศก

“ผู้ใดจะเป็นอยู่ก็ไม่เดือดร้อน จะตายก็ไม่โศกเศร้า
ผู้นั้นเป็นผู้เห็นบท (แห่งธรรม) ย่อมไม่เศร้าโศก
ในท่ามกลางแห่งความโศก.

ภิกษุผู้ถอนความทะยานอยากในความมีความเป็นได้ มีจิตสงบ
สิ้นการเวียนว่ายในชาติ (ความเกิด) ความเกิดอีกของเราย่อมไม่มี.”

อกเขา อกเรา

“บุคคล ตรวจจับด้วยจิต ทั่วทุกทิศแล้ว
ไม่พบใครซึ่งเป็นที่รักยิ่งกว่าตนเอง ในที่ไหนๆ

แม้คนทั้งหลายก็มีตนเองเป็นที่รักมากอย่างนี้ เพราะฉะนั้นผู้รักตน จึงไม่ควรเบียดเบียนผู้อื่น。”

อริยสัจ ๔

(เครื่องกลั่นกรองจิตให้บริสุทธิ์)

๑. ทุกข์ คือความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ

ได้ชื่อว่าทุกข์เพราะเป็นของทนได้ยาก อันใครๆ ไม่ปรารถนา

แต่กลับต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุฉะนั้น จึงควรกำหนดรู้ทุกข์

๒. สมุทัย คือเหตุให้ทุกข์เกิด ได้แก่ ตัณหา

คือความทะยานอยาก มีประเภทเป็น ๓ คือ

- กามะตัณหา คือ ความทะยานอยากในกาม คือ รูปสวຍ

เสียงเพราะ กลิ่นหอม รสอร่อย สัมผัสนิ่มนวล ที่น่ารักไคร่น่าพอใจ

- ภาวะตัณหา คือ ความอยากเป็นโน่นเป็นนี่ อยากที่เป็นฐานะ

คือพอเป็นไปได้ จิตที่ยึดติดในสิ่งนั้น อยากได้มาเป็นของตัว

แต่ยังไม่ถึงเวลาที่จะได้มา

- วิภาวะตัณหา คือ ความไม่อยากเป็นโน่นเป็นนี่

อยากที่เป็นฐานะ คือเป็นไปไม่ได้ จิตรังเกียจ ไม่ชอบใจสิ่งนั้น

อยากพลิกดันให้พ้นตัว

ตัณหา ๓ เป็นเหตุให้ทุกข์เกิด ควรทำลาย

๓. นิโรธ คือ ความดับทุกข์ ดับตัณหาได้สิ้นเชิง ควรทำให้แจ้ง

๔. มรรค คือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ปัญญาอันเห็นชอบ
ว่าสิ่งนี้ทุกข์ สิ่งนี้เหตุให้ทุกข์เกิด สิ่งนี้ความดับทุกข์
สิ่งนี้ทางให้ถึงความดับทุกข์ ได้ชื่อว่ามรรค เหตุนี้ ควรเจริญให้มาก

มรรคนั้นมีองค์ ๘ ประการ คือ

๑. สัมมาทิฐิ ปัญญาอันเห็นชอบ คือเห็นอริยสัจ ๔

๒. สัมมาสังกัปปो ดำริชอบ คือดำริจะออกจากกาม ๑
ดำรินอนไม่พยาบาท ๑ ดำรินอนไม่เบียดเบียน ๑

๓. สัมมาวาจา วาจาชอบคือ เว้นจากวจีทุจริต ๔ มีพูดเท็จ ๑
พูดส่อเสียด ๑ พูดคำหยาบ ๑ พูดเพ้อเจ้อ ๑

๔. สัมมากัมมันโต ทำการงานชอบ คือ เว้นจากกายทุจริต ๓
มีฆ่าสัตว์ ๑ ลักขื้อ ๑ ประพฤติผิดในกาม ๑

๕. สัมมาอาชีโว เลี้ยงชีวิตชอบ คือ
เว้นจากความเลี้ยงชีวิตในความที่ผิด

๖. สัมมาวายาโม เพียรชอบ คือ เพียรในที่ ๔ สถานที่อันได้แก่
สัมมัปปธาน ๔ คือ

๖.๑ สังวรปธาน เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้นในสันดาน

๖.๒ ปหานปธาน เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว

๖.๓ ภาวนापธาน เพียรให้กุศลเกิดขึ้นในสันดาน

๖.๔ อนุรักษนาปธาน

เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เสื่อม

๗. สัมมาสติ ระลึกชอบ คือ ระลึกในสติปัฏฐาน ๔ ได้แก่

๗.๑ กายานุปัสสนา

สติกำหนดพิจารณากายเป็นอารมณ์ว่า กายนี้สักว่ากาย ไม่ใช่สัตว์
บุคคล ตัวตน เรา เขา

๗.๒ เวทนานุปัสสนา สติกำหนดพิจารณาเวทนา คือสุข
ทุกข์ และไม่สุข ไม่ทุกข์ เป็นอารมณ์ว่า เวทนานี้ก็สักว่าเวทนา
ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา

๗.๓ จิตตานุปัสสนา สติกำหนดพิจารณาใจที่เศร้าหมอง
หรือผ่องแผ้ว เป็นอารมณ์ว่า ใจนี้ก็สักว่าใจ ไม่ใช่สัตว์บุคคล ตัวตน เรา
เขา

๗.๔ ธัมมานุปัสสนา

สติกำหนดพิจารณาธรรมที่เป็นกุศลหรืออกุศล

ที่บังเกิดกับใจเป็นอารมณ์ว่า ธรรมนี้ก็สักว่าธรรม ไม่ใช่สัตว์ บุคคล

ตัวตน เรา เขา

๘. สัมมาสมาธิ ตั้งใจไว้ชอบ คือ เจริญฌาณทั้ง ๔

ในองค์มรรคทั้ง ๘ นั้น เห็นชอบ ดำริชอบ สงเคราะห์เข้าไปใน
ปัญญาสิกขา วาจาชอบ การงานชอบ เลี้ยงชีพชอบ สงเคราะห์เข้าไปใน
ศีลสิกขา เพียรชอบ ระวังชอบ ตั้งใจไว้ชอบ สงเคราะห์เข้าไปใน
จิตตสิกขา

อิทธิบาท ๔ (คุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์)

๑. ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
๒. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น
๓. จิตตะ เอาใจปักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่วางธุระ
๔. วิมังสา หมั่นตริตรองพิจารณาเหตุผล ในสิ่งนั้น

อินทรีย์ ๕ (ความเป็นใหญ่ในหน้าที่)

๑. สัทธา ความเชื่อ
๒. วิริยะ ความเพียร
๓. สติ ความระลึกได้
๔. สมาธิ ความตั้งใจมั่น

๕. ปัญญา ความรอบรู้

พละ ๕ (เป็นกำลังเครื่องสนับสนุนในหน้าที่)

๑. สัทธา ความเชื่อ
๒. วิริยะ ความเพียร
๓. สติ ความระลึกได้
๔. สมาธิ ความตั้งใจมั่น
๕. ปัญญา ความรอบรู้

โพชฌงค์ ๗ (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้)

๑. สติ ความระลึกได้
๒. ธัมมวิจยะ ความสอดส่องธรรม
๓. วิริยะ ความเพียร
๔. ปีติ ความอิมใจ
๕. ปัสสัทธิ ความสงบใจและอารมณ์
๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น
๗. อุเบกขา ความวางเฉย

เรียกตามประเภทว่า สติสัมโพชฌงค์
ไปโดยลำดับจนถึงอุเบกขาสัมโพชฌงค์

อปปริหานิยธรรม ๗ อย่าง

ธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อม
เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว ชื่อว่า อปปริหานิยธรรม ๗ อย่างคือ

๑. หมั่นประชุมกันเนืองนิจ
๒. เมื่อประชุมก็พร้อมเพียงกันประชุม
เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพียงกันเลิก
และพร้อมเพียงกันช่วยทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำ
๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติขึ้น
ไม่ถอนสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้แล้ว
สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทตามที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้
๔. ภิกษุเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ เป็นประธานในสงฆ์
เคารพนับถือภิกษุเหล่านั้น เชื่อฟังถ้อยคำของท่าน
๕. ไม่ลู่อำนาจแก่ความอยากที่เกิดขึ้น
๖. ยินดีในเสนาสนะป่า
๗. ตั้งใจอยู่ว่า เพื่อนภิกษุสามเณร ซึ่งเป็นผู้มีศีล

ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาส ขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข

ธรรม ๗ อย่างนี้ ตั้งอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นไม่มีความเสื่อมเลย
มีแต่ความเจริญฝ่ายเดียว

โลกธรรม ๘

ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลกอยู่

และสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามธรรมนั้น เรียกว่า โลกธรรม มี ๘ อย่างคือ
มีลาภ ๑ เสื่อมลาภ ๑ มียศ ๑ เสื่อมยศ ๑ นินทา ๑ สรรเสริญ ๑ สุข ๑
ทุกข์ ๑

ในโลกธรรม ๘ ประการนี้ อย่างไม่เคยอย่างหนึ่งเกิดขึ้น
ควรพิจารณาว่า สิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ก็แต่ว่ามันไม่เที่ยง
มีความเปลี่ยนแปลงแปรปรวนอยู่เป็นนิจ เป็นทุกข์ ไม่อาจตั้งอยู่ได้นาน
ถูกบีบคั้นให้ต้องแตกทำลายอยู่ตลอดเวลา เป็นอนัตตา
ไม่ใช่ตัวตนที่ใครๆ จะยึดมั่นถือมั่นไว้ได้
สุดท้ายต้องเสื่อมสลายไปหมดทั้งสิ้น ไม่ทำใ้ใครๆ
ให้สมหวังได้อย่างแท้จริง เพราะโลกธรรมทั้งหลายนั้น
เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องดับทั้งนั้น ควรรู้ตามเป็นจริงอย่างนี้

อย่างให้มันครอบงำจิตใจได้ คืออย่ายินดีในส่วนที่ปรารถนา
อย่างยินร้ายในส่วนที่ไม่ปรารถนา

ลักษณะตัดสินธรรมวินัย ๘ ประการ

ธรรมเหล่านี้เป็นไปเพื่อความกำหนดย่อใจ ๑

เป็นไปเพื่อความประกอบทุกข์ ๑

เป็นไปเพื่อความสะสมกองกิเลส ๑

เป็นไปเพื่อความอยากใหญ่ ๑

เป็นไปเพื่อความไม่สันโดษยินดีด้วยของมีอยู่คือมีนี้แล้วอยากได้นั้น ๑

เป็นไปเพื่อความคลุกคลีด้วยหมู่คณะ ๑

เป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน ๑

เป็นไปเพื่อความเลี้ยงยาก ๑

ธรรมเหล่านี้พึงรู้ว่า ไม่ใช่ธรรมไม่ใช่วินัย

ไม่ใช่คำสั่งสอนของพระศาสดา

ธรรมเหล่านี้เป็นไปเพื่อความคลายกำหนัด ๑

เป็นไปเพื่อความปราศจากทุกข์ ๑

เป็นไปเพื่อความไม่สะสมกองกิเลส ๑

เป็นไปเพื่อความอยากอันน้อย ๑

เป็นไปเพื่อความสันโดษยินดีด้วยของมีอยู่ ๑

เป็นไปเพื่อความสงัดจากหมู่ ๑

เป็นไปเพื่อความเพียร ๑

เป็นไปเพื่อเลี้ยงง่าย ๑

ธรรมเหล่านี้พึงรู้ว่าเป็นธรรม เป็นวินัย เป็นคำสั่งสอนของพระศาสดา

ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนืองๆ ๑๐ อย่าง

บรรพชิตควรพิจารณาว่า

๑. บัดนี้เราเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว กิริยาอาการใดๆ

ของสมณะ เราต้องทำอาการกิริยานั้นๆ

๒. ความเลี้ยงชีพของเราเนื่องด้วยผู้อื่น

เราควรทำตัวให้เขาเลี้ยงง่าย

๓. อาการกายวาจาอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำให้ดีขึ้นไปกว่านี้
ยังมีอยู่อีกไม่ใช่เพียงเท่านี้

๔. ตัวของเราเองตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่?

๕. ผู้รู้ใคร่ควรแล้วตีเตียนเราโดยศีลได้หรือไม่?

๖. เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งนั้น
๗. เรามีกรรมเป็นของตัว เราทำดีจักได้ดี ทำชั่วจักได้ชั่ว
๘. วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่
๙. เรายินดีในที่สังัดหรือไม่
๑๐. คุณวิเศษของเรามีอยู่หรือไม่ ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขิน
ในเวลาเพื่อนบรรพชิตถามในกาลภายหลัง

กถาวัตถุ คือ ถ้อยคำที่ควรพูด ๑๐ อย่าง

๑. อัปปัจฉกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้มีความปรารถนาน้อย
๒. สันตุฏฐิกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้สันโดษยินดีด้วยปัจจัยตามมีตามได้
๓. ปวิเวกกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้สังัดกาย สังัดใจ
๔. อสังสัคคกถา ถ้อยคำที่ชักนำไม่ให้ละคนด้วยหมู่คณะ
๕. วิริยารัมภกถา ถ้อยคำที่ชักนำไปปรารถนาคความเพียร
๖. สीलกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้ตั้งอยู่ในศีล
๗. สมาริกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้ทำใจให้สงบ
๘. ปัญญาภกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้เกิดปัญญา
๙. วิมุตตติกถา ถ้อยคำที่ชักนำให้ทำใจให้พ้นจากกิเลส

๑๐. วิมุตติญาณทัสสนกถา ถ้อยคำที่ชักนำไปให้เกิดความรู้
 ความเห็น ในความที่ใจพ้นจากกิเลส

ทิวฏฐัมมิกัตถประโยชน์ คือประโยชน์ในปัจจุบัน ๔ อย่าง

๑. อุฏฐานสัมปทา

ถึงพร้อมด้วยความหมั่นในการประกอบกิจเครื่องเลี้ยงชีวิตก็ดี
 ในการศึกษาเล่าเรียนก็ดี ในการทำธุระหน้าที่ของตนก็ดี

๒. อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา คือ

รักษาทรัพย์ที่แสวงหามาได้ ด้วยความหมั่น ไม่ให้เป็นอันตรายก็ดี
 รักษาการงานของตนไม่ให้เสื่อมเสียไปก็ดี

๓. กัลยาณมิตตา ความมีเพื่อนเป็นคนดี ไม่คบคนชั่ว

๔. สมชีวิตา ความเลี้ยงชีวิตสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หาได้

ไม่ให้ฝืดเคืองนัก ไม่ให้ฟุ่มเฟือยนัก

สัมปรายิกัตถประโยชน์ คือ ประโยชน์ภายภาคหน้า ๔ อย่าง

๑. สัทธาสัมปทา ถึงพร้อมด้วยศรัทธา คือ เชื่อสิ่งสมควรเชื่อ

เช่น เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น

๒. สีสัมปทา ถึงพร้อมด้วยศีล คือ รักษากาย วาจา
เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ

๓. จาคสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการบริจาคทาน
เป็นการเฉลี่ยสุขให้แก่ผู้อื่น

๔. ปัญญาสัมปทา ถึงพร้อมด้วยปัญญา รู้จักบาปบุญคุณโทษ
ประโยชน์ ไม่ใช่ประโยชน์ เป็นต้น

แนวทางปฏิบัติเพื่อสันติสุข

โดย พระนพวิสิทศาลคุณ (หลวงพ่อมหาทองอินทร์ กุสลจิตโต)

วัดสันติธรรม เชียงใหม่

ความสุข คือความสบาย มี ๒ อย่าง คือ

๑. ความสุขทางกาย

หมายถึงความสบายอันเกิดจากความเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง
ปราศจากโรคอาพาธ

๒. ความสบายทางใจ ได้แก่

ความสบายอันเกิดจากใจที่ได้รับอารมณ์อันเป็นที่น่าพอใจ มีรูปเป็นต้น
อารมณ์ที่น่าพอใจ มี ๒ อย่าง คือ

๑. อารมณ์อันเกิดจากกามคุณ ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณฺ์ อันเป็นที่น่ารักใคร่ น่าพอใจ

๒. อารมณฺ์อันเกิดจากความสงบทางใจ ดังพุทธภาษิตว่า นัตถิ สันติ
ประรัง สุขังสุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี ดังนี้

ความสุขอันเกิดจากความสงบนี้ พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า สันติสุข
สันติสุขได้แก่ความสบายกาย ความสบายใจ อันเกิดจากความสงบ,
ความสุขอันเกิดจากความสงบนั้นเป็นความสุขที่ยิ่งกว่าความสุขทั้งหลาย
เพราะเป็นความสุขไม่เจือปนด้วยอามิส

ส่วนความสุขที่เกิดจากกามคุณ ๕ พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า สหคตทุกข์
คือได้รับทั้งสุข ได้รับทั้งทุกข์ เจือปนกันไป เพราะเหตุนั้น

พระพุทธเจ้าจึงทรงสอนให้สร้างสันติสุขให้เกิดมีขึ้นในใจ

สันติสุขจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย คีล สมาธิ ปัญญา

คีล จะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องอาศัยการรักษาความประพฤติทางกาย

ทางวาจา มิให้ประพฤติล่วงข้อห้ามที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ สมาธิ

จะเกิดขึ้นได้ ก็เพราะอาศัยการตั้งใจ การรักษาใจ

การฝึกใจหรือฝึกสมาธิ ให้เกิดมีขึ้นในใจ

โดยไม่ปล่อยใจให้วิ่งไปตามอารมณฺ์ ที่มากระทบโดยปราศจากสติ

หรือปราศจากความรู้สึกตัว เมื่อผู้ปฏิบัติเพียรพยายามตั้งใจ รักษาใจ

ฝึกใจ โดยไม่ปล่อยใจให้วิ่งไปตามอารมณฺ์ที่มากระทบ

รู้อารมณ์ที่ปรากฏนั้นด้วยสติความรู้ตัวแล้ว, สมาธิ

ความสงบใจย่อมเกิดขึ้น

ปัญญาความรู้อารมณ์ภายในตามความเป็นจริงย่อมเกิดขึ้น

สันติสุข ความสบายกาย, เบากาย, ความสบายใจ,
เบาใจ, ความอิมกาย, อิมใจ ที่ท่านเรียกว่า ปิติสุข

ย่อมเกิดมีขึ้นสมด้วยพระพุทธพจน์

ที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนพระภิกษุทั้งหลายไว้ว่า สมาธิง ภิกขเว ภาเวถ

สมาหิโต ยถากุตัง ปชานาติ แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย! เธอทั้งหลาย

จงทำสมาธิให้เกิด ด้วยว่าชนผู้มีใจตั้งมั่นแล้ว ย่อมรู้ตามความเป็นจริง

ดังนี้ สมาธิ ความตั้งใจมั่น หรือใจมั่นในอารมณ์อันเดียว มี ๓ อย่าง

คือ

๑. ขณิกสมาธิ ใจสงบตั้งมั่น มีอารมณ์อันเดียวมีความสุขกาย

ความสุขใจ ช่วงขณะหนึ่งแล้วถอนขึ้นมารู้อารมณ์ต่าง ๆ ตามเดิม

๒. อุปจารสมาธิ คือใจสงบตั้งมั่นลง มีอารมณ์เป็นหนึ่ง

มีความสุขสบายกาย ความสบายใจ ความอิมกาย ความอิมใจ

ที่ท่านเรียกว่า ปิติสุข เกิดขึ้นในใจ มีปัญญาความรู้อารมณ์ต่าง ๆ

ที่เกิดขึ้นภายใน ภายนอก ผู้ปฏิบัติบางคนมีนิมิต คือ ภาพต่าง ๆ

ปรากฏขึ้นในใจ เหมือนเห็นภาพต่าง ๆ ในโทรทัศน์ขณะนั้น

๓. อัปนาสมาธิ คือใจสงบตั้งมั่นลงแน่นหนา มั่นคง
 มีอารมณ์เป็นหนึ่ง, ใจที่มีความรู้สึกเฉยอยู่เป็นปกติ ๖ ไม่มีความคิด
 ๖ ไม่มีปัญญาความรู้ ๖ ไม่มีนิमितขณะนั้น ๖ ไม่มีความรู้สึกกาย
 ๖ ไม่รู้ลมหายใจเข้าออก รู้แต่ใจ กับมีความรู้สึกเฉยอยู่ ผู้ปฏิบัติบางคน
 ใจสงบรู้เฉยอยู่อย่างนั้นนาน บางคนก็ไม่นาน
 เมื่อใจสงบรู้เฉยอยู่อย่างนั้นแล้ว จากนั้นก็จะถอนออกมา
 รู้ลมหายใจเข้าออก รู้สึกทางร่างกาย รู้อารมณ์ต่าง ๆ ตามเดิม
 ถ้าผู้ปฏิบัติกำหนดให้ใจสงบลง ก็จะสงบลงอีก
 ใจก็จะถอนขึ้นมารู้อารมณ์อีกอย่างเดิม
 ถ้าตั้งใจมั่นลงไม่มีความรู้สึกทางกาย ทั้งทางใจแล้วท่านเรียกว่า
 โมหสมาธิ เป็นใจสงบด้วยความหลงลืมตัว ส่วนใจที่สงบลงแล้ว รู้กาย
 รู้ใจ ท่านเรียกว่า ขณิกสมาธิ ใจที่สงบลงแล้ว รู้ใจ รู้อารมณ์เฉยอยู่
 เรียกว่า อุปจารสมาธิ ใจสงบลงแล้ว รู้ใจ รู้อารมณ์เฉยอยู่
 แต่ไม่มีความรู้สึกกายขณะสงบนั้น เรียกว่า อัปนาสมาธิ จึงเรียกว่า
 สัมมาสมาธิ ในองค์มรรค มี องค์ ๘ สัมมาสมาธิ
 เท่านั้นจึงจะเป็นทางให้เกิด วิปัสสนา
 วิปัสสนาเกิดแล้วเป็นเหตุเกิดวิปัสสนาญาณ
 วิปัสสนาญาณเป็นเหตุให้มรรคผล มีโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล

เป็นต้น เกิดขึ้นกับใจ การปฏิบัติทำให้สติ, สมาธิ, ปัญญา,
 เกิดขึ้นในใจเรียกว่า ภาวนา แปลว่า การทำให้มี ให้เป็น ให้เจริญ
 การปฏิบัติเพื่อจะให้สติ สมาธิ ปัญญาเกิดขึ้น
 ต้องเอาใจตั้งรักษาไว้ที่กรรมฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง

กรรมฐาน คือ ที่ตั้งของใจ หรือสำนักงานของใจ ท่านจัดไว้ถึง
 ๔๐ อย่าง แต่ในที่นี้เราใช้ พุทธานุสสติ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ
 อานาปานสติ กายคตาสติ เป็นหลักในการตั้งสติในภาคปฏิบัติ

การนั่งภาวนา หรือการนั่งสมาธิ

ตามปกติ การนั่งสมาธิ ให้นั่งขัดสมาธิ เอาขาขวาทับขาซ้าย,
 เอามือขวาทับมือซ้าย, เอาทับกันไว้ที่ตัก, ตั้งกายให้ตรง แล้วหลับตา,
 ที่ให้นั่งอย่างนี้ มีความประสงค์มิให้กายไหว่ง่าย เพราะถ้ากายไหว
 ดิ้นกระดุกกระดิกอยู่ใจจะไม่สงบ, ถ้าใจสงบอยู่ กายไหว
 ใจก็จะถอนจากความสงบ

ผู้ไม่สามารถนั่งขัดสมาธิได้ จะนั่งอย่างอื่นก็ย่อมได้
 แต่ต้องรักษาใจให้อยู่ในอารมณ์ธรรมฐานให้มั่นคง
 อย่าให้ใจไหวไปตามอาการของร่างกาย เมื่อนั่งเรียบร้อยแล้ว
 ให้นำใจเข้ามารู้สึกร่างกาย ทำความรู้สึกตัวขึ้นมาว่า ขณะนี้เรานั่งอยู่

พร้อมทั้งเอาความรู้สึกควมกับตัวเองไว้ทั้งหมด จากนั้น
 ใ้หนักบรกรรมขึ้นมาในใจว่า พุทฺโธ, ธัมโม, สังโฆ,
 หนักบรกรรมกลับไปกลับมาหลาย ๆ ครั้ง

จากนั้น ใ้หนักอธิษฐานขึ้นมาในใจว่า

“ข้าพเจ้าขอปฏิบัติบูชาคุณพระพุทฺธเจ้า คุณพระธรรม
 และคุณของพระอริยสงฆ์ ขอให้ใจของข้าพเจ้าสงบระงับ
 ตั้งมั่นเป็นสมาธิ มีความรอบรู้ในกองสังขารด้วยปัญญาเถิด”

จากนั้น ประคองใจใ้มีความรู้สึก รู้ยู่ที่ทรวงอก
 แล้วหนักบรกรรมในใจว่า “พุทฺโธ ๆ” รักษาการหนักพุทฺโธ ๆ
 ใ้ยู่ที่ทรวงอกนั้น จากนั้นใ้แผ่เมตตา เพื่อตนและผู้อื่น

แผ่เมตตาเพื่อตนว่า เราจงเป็นผู้มีสุข, เราจงเป็นผู้ไม่มีทุกข์,
 เราจงเป็นผู้ไม่มีเวร, เราจงเป็นผู้ไม่ถูกเบียดเบียน,
 เราจงเป็นผู้ไม่มีทุกข์ใจ, เราจงเป็นผู้มีสุขรักษาตนเถิด,

แผ่เมตตาเพื่อผู้อื่นว่า สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงจงเป็นผู้มีสุข,
 จงเป็นผู้ไม่มีเวร, จงเป็นผู้ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย,
 จงเป็นผู้ไม่มีทุกข์ใจ, จงเป็นผู้มีสุขรักษาตน, จงพ้นจากทุกข์ทั้งปวง,
 จงอย่าไปปราศจากสมบัติอันตนได้แล้ว,

จากนั้นใ้แผ่เมตตาไปเพื่อ บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติ

มิตรสหาย สามีภรรยา ทั้งที่มีชีวิตอยู่ และที่ชีวิตหาไม่ได้

จากนั้น ให้แผ่เมตตาไปแก่ พวกภุต วิญญาณ พวกภุมิเทพ
 รุกขเทพ อากาศเทพ ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ สำหรับผู้ปฏิบัติใหม่
 ส่วนผู้เคยปฏิบัติได้รับความสงบมาแล้วนั้น

ให้นำกุชาพระพุทธรเจ้า พระธรรม พระสงฆ์แล้วแผ่เมตตา
 จากนั้นตั้งใจไว้ในกรรมฐาน ดังจะกล่าวต่อไป

เมื่อได้อธิษฐานนุชาพระพุทธรเจ้า พระธรรม พระสงฆ์
 แผ่เมตตาเสร็จแล้ว ต่อจากนั้นให้ตั้งใจไว้ในกรรมฐาน

ในที่นี้จะใช้ ลมหายใจเข้า-ออก กับ พุทฺโธ
 เป็นหลักเอาใจมาตั้งไว้ที่ลมหายใจ หายใจเข้านี้กว่า “พุท”
 หายใจออกนี้กว่า “โธ” ทำอยู่อย่างนั้น

ต้องเพียรพยายามรักษาใจให้อยู่กับ “พุทฺโธ” นั้นเป็นเครื่องอยู่ของใจ
 อย่าให้ใจแวบออกไปจากลมหายใจ

เมื่อกำหนดลมหายใจเข้าออกพร้อมกับนึก “พุทฺโธ” นานพอสมควรแล้ว
 ให้หยุดนึก “พุทฺโธ” เสีย

จากนั้น ให้เอาใจมาตั้งรู้อยู่ที่ทรวงอก, รักษาใจให้นิ่ง ๆ อยู่,
 พร้อมทั้งสังเกตให้รู้ลมหายใจเข้าออกที่กระทบอยู่ที่ทรวงอกนั้น
 จนกว่าลมหายใจจะปรากฏให้ใจรู้ได้ เมื่อลมหายใจเข้าออกปรากฏแล้ว

ให้เอาใจตั้งไว้ตรงจุดที่ลมหายใจกระทบรักษาใจไว้ตรงจุดลมกระทบนั้น
พร้อมทั้งรู้ลมหายใจเข้าออกแต่ไม่ให้ออกตามลมเข้าออก

ให้รู้หนึ่งอยู่ที่จุดที่ลมกระทบ พร้อมทั้งรู้ลมด้วย ให้รู้อยู่อย่างนั้น
อย่าให้ออกไป, ถ้าแวงออกไป ให้เอาใจเข้ามาตั้งไว้ที่จุดตั้งใหม่,
ให้ใช้สติระครองรักษาไว้ที่จุดตั้ง, ใช้สมาธิรักษาให้มั่นไว้ที่จุดตั้งนั้น,
ใช้ปัญญาให้รู้อารมณ์ทุกชนิดที่ปรากฏขึ้นที่ตรงจุดตั้งนั้น,
มิให้ออกไปตามอารมณ์ หรืออาการที่ปรากฏขึ้นนั้น

กล่าวตามหลักสติปัฏฐานก็คือ อาตาปี ความเพียรเผากิเลส
การยกใจตั้งไว้ที่จุดตั้งไม่ให้เกิดไป เป็นการเผากิเลส, กิเลส
คืออารมณ์เป็นเหตุให้ยินดี อารมณ์เป็นเหตุให้ยินร้าย ให้ใจพุ่งชาน,
สัมปชาโน ให้ใจรู้พร้อม ทั้งลมหายใจเข้าออก และอารมณ์ที่เกิดขึ้น
สติมา มีสติรักษาใจและอารมณ์ รวมไว้ที่จุดตั้ง

เมื่อรักษาใจให้รู้อยู่ที่จุดที่ลมหายใจกระทบ
พร้อมทั้งรู้ลมหายใจเข้า-ออก นานพอสมควรแล้วให้หยุด,
จากนั้นให้รักษาใจ ให้รู้อยู่นิ่ง ๆ รู้อยู่ตรงจุดที่ลมกระทบนั่นเอง
หรือรักษาความรู้สึก ให้รู้อยู่ที่จุด ที่ลมกระทบนั้น
โดยไม่เอาใจใส่ที่ลมกระทบ และลมหายใจ รักษาให้รู้หนึ่ง ๆ
อยู่อย่างเดียวเท่านั้น, เมื่อรักษาใจให้รู้อยู่นิ่งอยู่อย่างนี้

นานพอสมควรแล้ว เอาใจกลับมารู้ลมหายใจเข้า-ออก
 และจุดที่ลมกระทบอีก ให้ทำสลับกันไป
 คือเอาใจมารู้ลมหายใจและจุดที่ลมกระทบ แล้วกลับมารู้หนึ่งอยู่
 เอาใจรักษาใจ เอาตัวรู้รักษาตัวรู้ โดยไม่สนใจอย่างอื่นนอกจากหนึ่งรู้อยู่
 เมื่อผู้ปฏิบัติ เพียรพยายามรักษาใจ ให้รู้ลมหายใจเข้าออก
 รักษาใจไว้ตรงจุดตั้งนั้นแล้ว ลมหายใจจะละเอียดอ่อนลงโดยลำดับ,
 สุข คือความสบายกาย สบายใจ ความเบากาย เบาใจ ย่อมเกิดขึ้น, ปิติ
 ความอิมกาย ความอิมใจ ย่อมเกิดขึ้น เมื่อปิติสุขเกิดขึ้นแล้ว
 ได้ชื่อว่าใจเข้าสู่ฌิกสมาธิ อุปลารสมาธิ โดยลำดับ,
 เมื่อปิตีความอิมกายอิมใจ สุข ความสบายกาย สบายใจ ปรากฏขึ้นแล้ว
 ให้กำหนดพิจารณาว่า ปิติสุข
 เป็นสภาพไม่เที่ยงเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไปไม่แน่นอน
 เป็นสภาพเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ แล้วปล่อยวางปิติสุขนั้นไว้ตามสภาพ,
 อย่าเอาใจใส่ เอาใจใส่แต่การกำหนดรู้ใจและลมหายใจเข้า-ออก ต่อไป
 เมื่อผู้ปฏิบัติ กำหนดรู้ใจ รู้ลมหายใจ อยู่อย่างนั้น
 ลมหายใจจะละเอียดลงโดยลำดับจนดับไป ใจจะรวมลงเข้าสู่จุดตั้ง
 หนึ่งรู้อยู่เฉย ๆ
 ขณะนั้นไม่มีความรู้สึกทางกาย ไม่รู้ลมหายใจเข้า-ออก

มีความรู้สึกรู้้อยู่ทางใจทางเดียว, มีอารมณ์รู้เฉยอยู่เป็นหลัก,
 ผู้ปฏิบัติบางคนจะมีความรู้สึกอยู่อย่างนั้นนาน,
 บางคนไม่นานใจมีอารมณ์อย่างนี้ เรียกว่า ใจเข้าสู่อัปนาสมาธิ
 จากนั้นใจจะถอนออกมารู้ลมหายใจเข้า-ออก
 และมีความรู้สึกทางกายรู้อารมณ์ต่าง ๆ ตามเดิม

เมื่อใจถอนออกมารู้ลมหายใจ รู้กาย รู้อารมณ์ต่าง ๆ แล้ว
 ให้เอาใจกำหนด รู้ลมหายใจ รู้อารมณ์ที่ปรากฏอยู่ขณะนั้น
 โดยเอาใจที่ตั้งไว้ที่ลมหายใจ

รวมไว้ที่จุดลมกระทบอารมณ์ใดปรากฏขึ้น ให้กำหนดรู้
 แล้วพิจารณาลงสู่ ไตรลักษณ์ คือความไม่เที่ยง เพราะเกิดดับ
 ความเป็นทุกข์ ความเป็นอนัตตา เพราะเป็นไปเอง
 ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใคร ๆ

ขณะที่กำหนดรู้อารมณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งพิจารณาลงสู่ไตรลักษณ์
 อย่างที่ลมหายใจ ต้องเอาใจผูกไว้ที่ลมหายใจ
 พร้อมกับการพิจารณาด้วย, ถ้าทิ้งลม ทิ้งที่ตั้ง สมาธิจะถอน
 ใจจะฟุ้งซ่าน, การพิจารณานั้น ให้พิจารณาอารมณ์ที่ปรากฏอยู่ขณะนั้น
 พิจารณาใจ พิจารณาลมหายใจ กำหนดพิจารณาร่างกาย
 พิจารณาให้รู้ตามความเป็นจริงแห่งสิ่งเหล่านั้น, แล้วรวมลงสู่ไตรลักษณ์

พิจารณานานพอสมควรแล้วหยุด จากนั้นกำหนดใจนิ่ง รู้อยู่เฉย ๆ
 เพื่อให้ใจพัก พักจนใจมีกำลังแล้ว กลับไปพิจารณาอีก ทำอยู่อย่างนั้น
 จนกว่าใจจะรู้ตามความเป็นจริง แล้วปล่อยวาง,
 ถ้าใจจะฟุ้งซ่านให้กำหนดรู้ที่ใจอีกนาน ๆ

ให้เพียรพยายาม กำหนดพิจารณาอยู่อย่างนั้น
 จนกว่าวิปัสสนาญาณจะเกิดขึ้น “วิปัสสนาญาณ” หมายความว่า ความรู้
 ความเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง จะเกิดขึ้นมาเอง
 โดยไม่ต้องปรุงแต่งนึกคิด เป็นไปเองโดยอัตโนมัติ

ขณะที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้น ใจจะเป็นสมาธิหรือไม่ก็ตาม,
 เมื่อจะหยุดให้ถอนใจออก ด้วยการกำหนดลมหายใจเข้า-ออก
 โดยการนึก “พุท” หายใจเข้า, “โธ” หายใจออก,
 จากนั้นให้นึกอธิษฐานว่า เราจะอยู่ที่ไหน ไปที่ไหน ยืน เดิน นั่ง นอน
 กิน ดื่ม ทำ พุด คิดอย่างไร จะรักษาใจให้รู้อยู่กับอาการนั้น ๆ เสมอ
 จะกำหนดลมหายใจ เข้า-ออก พร้อมกับพุทโธบ่อย ๆ จากนั้นจึงหยุด
 แล้วรักษาใจต่อไปอย่าปล่อยใจ

การปฏิบัติภาวนา

ตามที่ได้อธิบายมาทั้งหมดแล้วนั้นว่าไปตามขั้นตอนแห่งการปฏิบัติ
 โดยมีได้กล่าวถึงอุปสรรคในการปฏิบัติเลย ทั้งนี้ข้าพเจ้ากลัวว่า

ผู้ปฏิบัติจะสับสนในการปฏิบัติ

จึงได้กล่าวไปตามแนวทางแห่งการปฏิบัติตามลำดับจนถึงแดนแห่งวิปัสสนา

อุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในทางปฏิบัตินั้นคือ นិรวรณ ๕ และนิमितต่าง ๆ นิรวรณ ๕ คือ ความพอใจรักใคร่ในอารมณ์ที่ชอบใจ

มีรูปอารมณ์เป็นต้นเรียกว่า กามฉันทะ ๑

ความคิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น เรียกว่า พยาบาท ๑

ความที่จิตหดหู่เคลิบเคลิ้ม ง่วงเหงาหาวนอน เรียกว่า ถีนมิตตะ ๑

ใจฟุ้งซ่านรำคาญ เรียกว่า อุทธัจจกุกกุกจะ ๑

ความลังเลสงสัยในข้อปฏิบัติไม่ตกลงได้เรียกว่า วิจิกิจฉา ๑ นิรวรณ ๕

เหล่านี้ เมื่อเกิดขึ้นย่อมกั้นจิต มิให้เข้าสู่สมาธิ ผู้ปฏิบัติควรระวัง

ถ้าเกิดขึ้นต้องรีบแก้ไข

วิธีแก้ ขำพเจ้าไม่แนะนำให้ตามหลักปริยัติแต่จะแนะนำวิธีแก้

ตามแนวทางแห่งการปฏิบัติ กล่าวคือ

เมื่อนิรวรณอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ให้รีบตั้งใจไว้ในกรรมฐานนั้น ๆ

ถ้าใช้กรรมฐานด้วยการกำหนดลมหายใจ เข้า-ออก พร้อมกับพุทโธ

ก็ให้รีบตั้งใจกำหนดลมหายใจเข้า-ออกนึก “พุท” หายใจเข้า, นึก “โธ”

หายใจออก, อยู่อย่างนั้นจนนิรวรณนั้นสงบระงับ

จากนั้นจึงกำหนดใจไปตามขั้นตอนของการปฏิบัติต่อไป

นิमित หมายถึง ภาพ และ อากาโรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ขณะที่ปีติสุขเกิดขึ้นในใจ ขณะใจกำลังสงบ มี ๖ อย่างคือ รูปนิमित ๑
เสียงนิमित ๑ กลิ่นนิमित ๑ รสนิमित ๑ โผฏฐัพพนิमित ๑ ธรรมนิमित
๑

๑. รูปนิमितนั้น ใจจะปรากฏเห็นภาพต่าง ๆ ทั้งภายใน
ทั้งภายนอก เห็นภาพนั้นเหมือนเห็นภาพในจอโทรทัศน์
บางภาพปรากฏแว็บขึ้นมาแล้วดับไป บางภาพปรากฏให้ใจเห็นอยู่นาน

๒. เสียงนิमितนั้น ใจปรากฏได้ยินเสียงต่าง ๆ ทั้ง ๆ
ที่นั้นไม่มีเสียงเหล่านั้น

๓. กลิ่นนิमितนั้น ปรากฏได้กลิ่นต่าง ๆ มีกลิ่นหอม
กลิ่นเหม็น เป็นต้น ทั้ง ๆ ที่นั้นไม่มีสิ่งที่มีกลิ่นหอมและกลิ่นเหม็น

๔. รสนิมนิตนั้น หมายถึงมีความอึกกาย อึกใจ
ไม่รู้สึกริวอาหาร

๕. โผฏฐัพพนิมนิตนั้น มีความรู้สึกร้อน รู้สึกหนาว
รู้สึกกายสั่นไหว รู้สึกกายสูงขึ้น ต่ำลง รู้สึกกายเล็กกลง ๆ
หรือรู้สึกร่างกายใหญ่โต

๖. ธรรมนิมิตนั้น รู้สึกมีธรรมเกิดขึ้นในใจ มีอาการถามตอบ,
ถามตอบ, ด้วยธรรมอยู่ในใจ

ถ้านิมิตเหล่านี้เกิดขึ้น

ผู้ปฏิบัติปล่อยใจให้เป็นไปตามอาการเหล่านั้น

นานเข้าใจย่อมถอนจากสมาธิ, ใจย่อมฟุ้งซ่านไปตามอาการเหล่านั้น
ย่อมถึงวิปัสสนาได้

ฉะนั้น

ผู้ปฏิบัติอย่าปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านไปตามอาการของนิมิตนั้น,

ให้รีบตั้งใจไว้ในกรรมฐาน, โดยรวมใจไว้ที่จุดลมหายใจกระทบ,

พร้อมทั้งกำหนดรู้อาการเหล่านั้นว่า นั่นคือนิมิต มีใช่ของจริง

เป็นสภาพและอาการอันเกิดจากความสงบ

แล้วกำหนดอาการเหล่านั้นลงสู่ไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ความไม่เที่ยง,

ทุกขัง ความเป็นทุกข์, อนัตตา ไม่เป็นไปตามอำนาจของใคร,

จากนั้นให้กำหนดแยกออกว่า สิ่งที่ปรากฏให้ใจเห็นนั่นคือ

อารมณ์ ได้แก่ ภาพนิมิตและอาการต่าง ๆ ผู้ที่รู้เห็นคือ ใจ,

ใจไม่มีตัวตน แต่มีผู้รู้, ชาติรู้, ซึ่งกำลังรู้อยู่ขณะนี้ รวมความว่า

ให้เอาใจกำหนดรู้อารมณ์ คือสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ขณะนั้น

ให้รู้ตามความเป็นจริง กำหนดพิจารณาลงสู่ไตรลักษณ์

แล้วปล่อยวางไว้ตามสภาพคือไม่ให้ใจไปตามอารมณ์เหล่านั้น
แต่ให้รู้อยู่ที่ใจ โดยระครองให้รู้อยู่ที่ตั้งที่ลมหายใจกระทบ

วิธีเดินจงกรม

หากมีสถานที่พอจะเดินจงกรมได้

ก็ควรฝึกหัดเดินจงกรมการเดินจงกรมนั้น ให้เดินกลับไป กลับมา,
ก่อนเดินให้นึกอธิษฐาน บูชาคุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรม
และคุณของพระอริยสงฆ์, แผ่เมตตาเพื่อตนและผู้อื่น เสร็จแล้ว,
ให้เอาใจมากำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก โดยนึก “พุท” หายใจเข้า, นึก
“โธ” หายใจออก เหมือนการนั่ง, จากนั้นให้เดินกลับไปกลับมา,
เมื่อกำหนดลมหายใจเข้า “พุท” “โธ” ออก นานพอสมควร
หยุดนึกพุทโธเสีย, จากนั้นเอาใจมาจดจ่อรู้ลมหายใจเข้า-
ออกที่ปลายจมูก, รักษาลมหายใจเข้า-ออกอยู่ที่ปลายจมูกนั้น
อย่าให้เผลอ, เดินกลับไปกลับมาอยู่อย่างนั้นจนรู้สึกเหนื่อย จึงหยุด,
ก่อนหยุดให้สูดลมหายใจเข้าออก “พุท” เข้า, “โธ” ออก หลาย ๆ ครั้ง,
จากนั้นให้รักษาใจ ให้รับรู้อารมณ์ทุกชนิดที่มากระทบทางตา หู จมูก
ลิ้น กาย ใจ ด้วยสติสัมปชัญญะ คือ ความรู้ตัว

การตั้งใจขณะเดินจงกรม อีกแบบหนึ่ง คือให้นึก “พุทโธ ๆ”

พร้อมทั้งทำความรู้สึกกาย เดินกลับไปกลับมาจนรู้สึกเหนื่อยจึงหยุด

วิธีปฏิบัติภาวนาดังกล่าวมาแล้ว

เมื่อจะถือเอาเนื้อความโดยย่อแล้วก็พอจะถือเอาวิธีปฏิบัติโดยย่อ
ได้ดังนี้คือ

๑. นึกอธิษฐานบูชาคุณพระพุทธรเจ้า คุณพระธรรม
และคุณของพระอริยสงฆ์
๒. แผ่เมตตาจิต เพื่อตน และผู้อื่น
๓. ตั้งใจไว้ที่ลมหายใจเข้า-ออก โดยนึก “พุท” หายใจเข้า, นึก
“โธ” หายใจออก,
๔. หยุดนึก พุทหายใจเข้า, โธหายใจออก, เอาใจมารู้ที่ทรวงอก
สังเกตดูลมหายใจเข้า-ออกตรงจุดที่ลมกระทบ
๕. เมื่อลมหายใจเข้า-ออก ปรากฏแล้ว
ให้เอาใจจดจ่อไว้ตรงจุดที่ลมกระทบพร้อมทั้งรู้ลมด้วย
๖. ให้กำหนดแยกว่า ผู้ที่รู้ลมหายใจเข้า-ออก
และจุดที่ลมกระทบนั้น คือใจ ใจคือความรู้สึกที่มีอยู่ขณะนี้
๗. เมื่อเอาใจให้รู้อยู่ที่ลมหายใจกระทบพร้อมทั้งรู้ลมหายใจเข้า-
ออก นานพอสมควรแล้วหยุด จากนั้นให้ใจรู้อยู่เฉพะใจ
คือรู้อยู่กับรู้

โดยไม่เอาใจใส่ลมหายใจและที่ลมกระทบนานพอสมควรแล้ว
เอาใจกลับมารู้ลมหายใจที่มากกระทบอีก

๘. ขณะที่เอาใจรู้อยู่ที่ลมหายใจเข้า-ออก และที่ลมกระทบนั้น
สิ่งใดเกิดขึ้นให้พิจารณาลงสู่ไตรลักษณ์ แล้วปล่อยวาง,
กลับมารักษาใจให้รู้อยู่ที่จุดลมกระทบ
โดยไม่เอาใจใส่จุดที่ตั้งและลมเลย แต่ให้รู้อยู่กับใจ คือ รู้อยู่กับรู้

๙. เมื่อรู้นิ่งอยู่เฉพาะใจ จนใจกำลังแล้ว
ให้เอาใจกลับมากำหนดรู้ลมและจุดที่ลมกระทบ
พร้อมทั้งกำหนดพิจารณาลมและกำหนดรู้รูปร่างกาย
พิจารณารูปร่างกายรวมลงสู่ไตรลักษณ์แล้วปล่อยวาง
กลับมารู้อยู่เฉพาะใจอย่างเดียว

๑๐. เมื่อจะหยุด ให้สูดลมหายใจเข้า-ออก “พุท” หายใจเข้า,
“โธ” หายใจออก, หลาย ๆ ครั้ง จึงหยุด
จากนั้นให้รักษาใจให้รู้ตัวอยู่ทุกอิริยาบถ

อานิสงส์การเจริญสมาธิ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสแสดงอานิสงส์การเจริญสมาธิ
ไว้ในสมาธิสูตรว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย! เธอทั้งหลายจงเจริญสมาธิ
ภิกษุผู้มีจิตตั้งมั่นแล้ว ย่อมรู้ตามความเป็นจริง

ก็ภิกษุย่อมรู้ตามความเป็นจริงอย่างไร

ย่อมรู้ชัดซึ่งความเกิดและความดับแห่งรูป

ความเกิดความดับแห่งความเวทนา ความเกิดความดับแห่งสัญญา

ความเกิดความดับแห่งสังขาร ความเกิดความดับแห่งวิญญาณ

ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ธรรมอันจะนำความสุขมาให้ยิ่งไปกว่าสมาธิย่อมไม่มี

ผู้มีจิตตั้งมั่นย่อมไม่เบียดเบียนทั้งตนและผู้อื่น

เมื่อจิตเป็นสมาธิ บริสุทธิ์ ผ่องแผ้ว ไม่มีกิเลส

ปราศจากอุปกิเลสอ่อน ควกร่างการทำงาน ตั้งมั่นไม่หวั่นไหวอย่างนี้

ย่อมโน้มจิตไปเพื่ออัสวักขยญาณ ย่อมรู้ชัดตามความเป็นจริงว่า

นี่ทุกข์ นี่เหตุให้เกิดทุกข์ นี่ความดับทุกข์ นี่ทางให้ถึงความดับทุกข์

เมื่อเธอรู้อย่างนี้ จิตย่อมหลุดพ้น แม้จากกามาสวะ แม้จากอวิชชาสวะ

เมื่อจิตหลุดพ้นแล้ว ก็มีญาณหยั่งรู้ว่าพ้นแล้ว รู้ชัดว่าชาติสิ้นแล้ว

พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำเสร็จแล้ว

กิจอื่นเพื่อความเป็นอย่างนี้มิได้มี ฯ

อานิสงส์ของการสวดมนต์

คนไทยเรามีความคุ้นเคยกับการสวดมนต์มาตั้งแต่เกิดแต่ส่วนนี้
 อย่มากที่จะรู้ซึ่งถึงความหมายที่สวดไป หรือบางคนก็สวดหรือว่าตาม ๆ
 กันมาแต่ที่ยังทำอยู่เพราะอาศัยความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา
 แต่ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่ที่น่าถือ พระพุทธศาสนา
 มีความสนใจในหลักธรรม ตลอดถึงกิจกรรมที่ทำลงไป เช่น
 การไหว้พระสวดมนต์
 เมื่อกระทำไปแล้วก็อยากจะทราบถึงความหมายของคำ
 ที่ตนเองได้สวดไป เพื่อจะได้เกิดความเข้าใจในหลักการ
 หรือพิธีกรรมที่ตนกระทำว่า หมายถึงอะไร
 เมื่อทราบความหมายแล้วก็ทำให้เกิดศรัทธาอันสัมบูรณ์ด้วยปัญญา
 หรือเข้าใจลึกซึ้งในพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ
 อันจะเป็นแนวทางในการที่จะทำไปสู่หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป
 ดังนั้น ในการสวดมนต์ไหว้พระ ท่านได้กล่าวถึงอานิสงส์
 เอาไว้หลายอย่างด้วยกัน

๑. ไล่ความขี้เกียจ คือ ในขณะที่สวดมนต์ไหว้พระ อารมณ์เมื่อ

เครื่องดื่ม ง่วงเหงา หาวนอน เกียจคร้านจะหมดไป

จะเกิดความชุ่มชื้นกระฉับกระเฉงขึ้น เพราะสวดไปแล้วรู้ความหมาย

๒. จิตเป็นสมาธิ ในขณะที่สวดมนต์ไหว้พระอยู่นั้น

ผู้สวดจะต้องสำรวมใจให้แน่วแน่นมั่นคง มิฉะนั้นอาจสวดผิดพลาดได้

เมื่อจิตเป็นสมาธิ ความสงบเยือกเย็นจะเกิดขึ้นตามมา

๓. ตัดความเห็นแก่ตัว เพราะในขณะที่สวดมนต์อยู่นั้น

อารมณ์ของเราจะไปจับอยู่ที่บทสวดมนต์ จิตจึงสงบเป็นสมาธิ

ไม่ได้คิดถึงตัวเอง ความโลภ โกรธ หลง

ไม่เข้ามารบกวนจิตใจในขณะนั้น

๔. ได้ปัญญา คือ

การสวดมนต์ด้วยการรู้ความหมายในคำสวด

จิตได้ใคร่ครวญพิจารณาเห็นตามข้อธรรมเกิดปัญญา เข้าในแจ่มแจ้ง

เป็นกุญแจที่จะนำไปสู่การมีสัมมาทิฐิ

และปฏิบัติภาวนาต่อไปได้อย่างถูกต้อง

คาถาจากสมุดบันทึก ของ พระนพิตีพิศาลคุณ

(หลวงพ่อมหาทองอินทร์ กุศลจิตฺโต)

วัดสันติธรรม เชียงใหม่

พระคาถายอดธรรม

ผู้ใดตั้งใจให้มัน หมั่นภาวนา จะรู้แจ้งหมด ไม่ว่าจะมองไปทางใด จะเห็นหมด
สามารถเห็นอย่างแจ่มแจ้ง

นะโม พุทธายะ	นะจงให้จงหมาน
พุทบาทาจงให้	ยะเปิดไว้ให้เห็น
ธำรักษาไว้ไม่ให้เสีย	พุทธะปฏิเสวะโส ประฏิเสวามิฯ

คาถาค้าขายรำรวย

ปิโย ปิยัง เมตตัง กรุณัง มุทิตัง อุเบกขัง พุทธะเมตตัง จิตตัง
มะมะ รัมมะเมตตัง จิตตัง มะมะ สังฆะเมตตัง จิตตัง มะมะ
นะเมตตัง จิตตัง มะมะ มะเมตตัง จิตตัง มะมะ
ภะเมตตัง จิตตัง มะมะ ฐะเมตตัง จิตตัง มะมะ
อุมะมะ พุทธานุภาเวนะ ยะชะละวะสะหะมะฯ

* พระธรรมเมตตตาลูกนี้ให้เจริญทุกๆ วัน จะมีลาภรวยมาก
แต่ให้ความสัจจะ ความจริง อย่างโกหกเขา และให้มีศีลธรรมด้วยดี
พระเมตตตาลูกนี้ดีมาก

คำภาวนาหายบ้า

ให้ใช้ภาวนาแก้เป็นบ้า

นะ อุ อุ โมทะลุ ถึงปัญญาพุทธชั้กมาถ้าคิดได้จะส่องเห็น
หะทะยะมะมะฯ

คาถากันควายตายหา

ให้ใช้เขียนใส่แก่นมะกอกหลอน

พุทฺธัง สัตตะรัตตะนัง อัมหากัง สาระณัง คัจฉามิ สุตฺตํ ละคร
ธาทา โสโส นะโมพุทฺธายะฯ

คาถาพระพุทฺธเจ้าปราบมาร

อายันตฺตํ โภจนโต อีระ ทานะสีละเนกขัมมะปัญญา
สะหะวีริยะ ชันติ สัจจะ อธิฏฺฐานะ สาเมตฺตูปะกขา ยุทฺธายะโว
คัณหะละ อาวุธานิ รัตตะนะตะยะ สุขะตัสสะฯ

คาถามหาลาภ

อมสึวลี จะ มะหามา้ง อิทานะ เทวา จะ
 พราหมะณามะนุสสะปริสสะราชาติดิ มหาลาภัง ภาวิสะติ เอหิ
 ลาภัง เอหิ เมตตัง สุวัณณาราชิ เอกมุตตัง ปิย้ง อาคัจฉะยยะ
 อาคัจฉะหิ มะมะฯ

คาถาภาวนาเพ่งรักษาโรคคนป่วย

นะสุญโรคของ..... ทั้งมูลสุญไปด้วยนะ

โมสุญโรคของ..... ทั้งมูลสุญไปด้วยโม

พุทสุญโรคของ..... ทั้งมูลสุญไปด้วยพุท

ธาสุญโรคของ..... ทั้งมูลสุญไปด้วยธา

ยะสุญโรคของ..... ทั้งมูลสุญไปด้วยยะ

นะสุญ โมสุญ พุทสุญ ธาสุญ ยะสุญ มะสุญ อะสุญ อุสุญ

เทพสุญ อนัตตาสุญ นิพพานสุญ

โรคของ..... ทั้งมูลสุญไปด้วย นะโม พุทธายะฯ

*ให้ไล่ชื่อของผู้ป่วย

คาถาเป่าโรคหืด

ไอยะ ไอ่อยุ่ ไอยะสี ไอยะโส ไอยะวะ ไอยะวะ ไอยะมิฯ

*หมาก ๗ คำ เป่าทีละคำ ให้เป่าหัวลงไป

หมากคำสุดท้ายให้คลายที่บนใต้ เวลา เป่าห้ามพูดกับคน ยกครู ๑
สตาลค์ ชั้น ๕

คาถาไล่ผี

นะโมสัจจา นะมาสัจเจ นะเมภุเต นะมาภุตา นะเมศาลา

ยักขาประรายันตฺฯ

*เสกทำน้ำมันตักก็ได้ เสกเป่าก็ได้ หรือกำหนดเอาไว้ฝึกแล้ว

คาถาเป่าโรคหืด

จัตเจวัง พะโมคคะลาหุ จะนะรังอัคคี ภาวังเตโชธาตฺฯ

คาถาเสกน้ำมันต่อประดุก

ตฺติตัง ตฺติตัมพะยัมตัมปิ มะชั๊กหนังหญฺบ นะชฺบหนังติด

ฉะฉำปฏิสังสามิฯฯ นะชั๊กหนังหญฺน นะชฺนกระดุกติด

ฉะฉำปฏิสังสามิฯฯ

เ็นใหญ่แก้ร้อย เ็นน้อยแก้พัน จงคลาบเข้ามาหากัน

ฉะฉำปฏิสังสามิๆๆ

*ใช้เสกน้ำมันงาหรือน้ำมันมะพร้าว ทาต่อประดุก

คาถามัดข้อมือเด็กและเสกทรายหว่าน

อะนิจจาพะลัง ปิยัง โหติ

เทวะตาปัตตเตยยัง นะมามิหัง

ภูละเลภูละเลนนะ

เตเชนะไชยยะมังคะลังฯ

นะโม สุกกะสิกะปะทัง พุทฺธัง

ยักขานะสา อุยะตะนะสา

อุอิอุ สวาหะยะ

อุสวาสุฯ

*ใช้เสกด้ายมัดข้อมือเด็กที่ชอบร้องไห้เวลากลางคืน

ป้องกันผีปอบก็ได้ เสกทรายหว่านที่ดินที่จะปลูกบ้านใหม่

หรือที่ดินที่มีอาถรรพได้ ดินักแล

คาถาเป่าส้อนตะวัน (ปวดตา)

อมผีตอกหลิม อมผีจิมตา

เมื่อมีงมา มานำน้ำฝนซีแซ

เมื่อมีงมา มาแ่งตาวัน

มาพบท้าวทางขวาง

มาพบนางทางหลุ่ม

ให้สูนป็นปากป็น

สูออกให้สูปากหอก

สูหนี เจ็บในให้หายออก

เจ็บนอกให้เสีย

อมสหะ สวะหายฯ

*ให้เป่าทางหลุ่มขึ้นบน

คาถามหาจิ้งจั่ง

นะหิจั้งจั่ง นะบั้งตั่ง นะบั้งจิตตั่ง นะโมหิจั้งจั่ง โมบั้งตั่ง
 โมบั้งจิตตั่ง โมพุทหิจั้งจั่ง พุทบั้งตั่ง พุทบั้งจิตตั่ง พุทธาหิจั้งจั่ง
 ธาบั้งตั่ง ธาบั้งจิตตั่ง ธายะหิจั้งจั่ง ยะบั้งตั่ง ยะบั้งจิตตั่ง

*พระคาถานี้ภาวนาไว้เป็นมมหาจิ้งจั่ง

อย่างประเสริฐคู่ศัตรูมีอาจจะทำร้ายเราได้เลย อ้าปากมื่ออก

พระคาถापพิเศษ

สั้มพุทเธหงษา

สั้มพุทเธ อัญญะวีส์ญจะ	พุทโธ เม อัมหากัง ปาการัง
ทะวาทะสัญจะสะหัสสะเก	ธัมโม เม อัมหากัง ปาการัง
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ	สังโฆ เม อัมหากัง ปาการัง
นะ मामิ สิระสา อะหัง	สััพเพ พุทธา ชะนา จิตตัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ	สััพเพ ธัมมา ชะนา จิตตัง

อาหะเรนนะ นะมามีหัง	สัพเพ สังฆา ชะนา จิตตัง
นะมะการานุกาเวนะ	มะอะอุ
หันทะวา สัพเพ อุปัตทเว	อุอะมะ
อะเนกาอันตะรายาปี	นะโมพุทฺธายะ
วินัสสันตุ อะเสสะโต	ยะธาพุทฺโหมนะฯ

*ใช้ได้สารพัด ตามแต่ปรารถนาเถิด

ผู้ได้พบพระคาถานี้เสมือนได้พบพระพุทธเจ้า เป็นของวิเศษยิ่งนัก

การอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ

วิธีอัญเชิญโดยทั่วไปมีดังนี้

1. จัดที่บูชาให้สะอาด
2. ตั้งพานมะลิบูชา (ถ้ามี)
3. นำน้ำสะอาดใส่ขันสัมฤทธิ์ตั้งไว้หน้าที่บูชา (ตามวิธีโบราณ)
4. ชำระล้างร่างกายให้สะอาด
5. ทำจิตใจให้ปลอดโปร่ง มีสมาธิ

6. สมานาคีล
7. ระลึกถึงพระพุทธรุณ (ตั้งนะโม 3 จบ สวดสรรเสริญพระพุทธรุณ
อิติปิโสฯ)
8. สวดคาถาอัญเชิญพระธาตุ ดังนี้

คาถาอัญเชิญพระธาตุ

อชชะตักเค ปาณุปตัง พุทฺธัง ธัมมัง สังฆัง สรรณังคะโต
 อัสสามิมะหันทา ภินนะมุกคา จะ มัชฌิมา ภินนะตถตุลา ชุทฺทุกะ
 สาสะปะมัตตา เอวัง ธาตุโย สัพพัญญูฐานะ อาคัจฉันตุ สีเสเม ปะตันเต
 " หรือ อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธะนาเมอิ อิเมนา พุทฺธังโสอิ
 อิโสตัง พุทธะปีติอิ

คำกล่าวบูชาพระบรมสารีริกธาตุ

อะหัง วันทาภิ ทูระโต อะหัง วันทาภิ ธาตุโยอะหัง วันทาภิ
 สัพพะโส

คำบูชาพระธาตุในจักรวาลทั้งหลาย

จัดตาฬิสะ สะมาทนต์ตา เกสา โลมา นะชา ปิจะ
 เทวา หารนต์ติ เอเตกััง จักกะวาฬิสะ กััง ปรธัมปะรา
 ปุชิตา นะระเทเวหิ อะหัง วันทามิ ธาตุ โย ๗

คาถาข่ายเพชรพระพุทธรเจ้า

ชาโล มหาชาโล ชาลััง มหาชาลััง ชาลิตเต มหาชาลิตเต ชาลิตัง
 มหาชาลิตัง มุตเต มุตเต สัมปัตเต มุตตัง มุตตัง สัมปัตตัง สุตัง
 คะมิตติ สุตัง คะมิตติ มัคคะยัตติ ทิฏฐิลา ทัณณะลา มัณณะลา โรคิลา
 กะระลา ทุพะพะลา ริตติ ริตติ กิตติ กิตติ มิตติ มิตติ จิตติ ติตติ มุตติ
 มุตติ จุตติ จุตติ ธาระณี ธาระณินิ อิทัง ธาระณะ ประริตตัง ๗
 *เป็นคาถาที่สมเด็จสัมมาสัมพุทธเจ้าพระราชทานให้แก่พระอานนทมหา
 เถระ เมื่อได้ห้องคาถานี้จะพ้นจากความทุกข์ยาก
 หมู่เทพยดามาประชุมกันรักษาป้องกันสรรพภัยอันตราย
 พระคาถานี้ใช้ในคัมภีร์พิชัยสงครามด้วย

คาถาบูชาพระสี่ลี้

สี่ละลี้ จะ มะหาเถโร เทวะตานะระปุชิตโต
 โสระโหปัจจะยาติมหิ อะหังวันทามิ สัพพะทา

สีวลี จะ มหาเถโร

ยักขาเทวาทิปุชิโต

โสระโหปัจจะยาติมहि

อะหังวันทามิ สัพพะทา

สีวลี จะ เถรัสสะ कुณัง

เอตัง สวัสติ ลากัง ภาวันตุ เมฯ

คาถาบูชาพระสีวลีประจำวัน

วันอาทิตย์ จิมพะลี จะ มหานามัง

สัพพะลากัง ภาวิสสะติ

(ท่อง 6 จบ) เถรัสสาณภาเวนะ

สะทา โหนติ ปิยัง มะมะ.

วันจันทร์ ยัง ยัง ปุริโสวา อิตถีวา

ทุเรหิวา สะมีเปหิวา

(ท่อง 15 จบ) เถรัสสาณภาเวนะ

สะทา โหนติ ปิยัง มะ มะ.

วันอังคาร จิมพะลี จะ มหาเถโร

โสระโห ปัจจะยาติมहि

(ท่อง 8 จบ) เชยยะลาโ โมหาลาโ

สัพพะลาภา ภาวันตุ สัพพะทา.

วันพุธ

ทิตติตถะภาเวราชา ปิยาจะ คระระตุ เม

(ท่อง 17 จบ) เย สารัตติ นีรันตะรัง สัพพะสุชาวะหา.

วันพฤหัสบดี จิมพะลี จะ มหาเถโร ยักขาเทวาทิปุชิโต

(ท่อง 19 จบ) โสระโห ปัจจะยาติมहि อะหัง วันทามิ สัพพะทา.

วันศุกร์ จิมพะลี จะ มหาเถโร

เทวะदानะนะ ระปุชิโต

(ท่อง 21 จบ) โสระโห ปัจจะยาติมहि

มหาลากัง กะโรนตุ เม

ลาภณะ อุตตะโม โหติ สัพพะลาภะ ภาวันตุ สัพพะทา.

วันเสาร์ จิมพะลี จะ มหานามัง อินทาพรหมา จะบุชิตัง

(ห้อง 10 จป) สัพพะลาภัง ประสิทธิ เม เถรัสสาณภาเวนะ

สะทา สุขี ปิยัง มะมะ .

*ให้เลือกสวดบูชาตามวันเกิดของตน หรือสวดภาวนาทุกวัน
ตามพระคาถาในวันนั้นๆ เช่น วันจันทร์ก็สวดบทประจำวันจันทร์
วันอังคารก็สวดบทประจำวันอังคาร

คำบูชาพระสังกัจจายน์

กัจจานะจะมหาเถโร พุทฺโธ พุทธานัง พุทธะตัง พุทธัญจะ
พุทฺธะสุภา ลิตัง พุทธะตังสะมะนุปปัตโต พุทฺธะโชตัง นะมามิหัง
ปิโยเทวะ มะนุสสานัง ปิโยพรหม นะมุตตะโม ปิโยนาคะ สุปันนาณัง
ปิยินทะริยัง นะมามิหัง สัพพะพะชะนา พะหุชะนา ปุริโสชะนา อิติชะนา
ราชาภาคินิ จิตตัง อาคัจฉาหิ ปิยังมะมะ ฯ

การบูชาพระสังกัจจายน์นิยมใช้ดอกบัวหรือดอกไม้สีขาวที่มีกลิ่น
หอม เช่น ดอกมะลิ ดอกพุด ดอกจําปี ฯลฯ นิยมใช้ ๓ ดอก หรือ ๗
ดอก , และน้ำเย็นสะอาด ๑ แก้ว

ในวันพระหรือวันเกิดของผู้เป็นเจ้าของพระควรวាយภัตตาหารในภาค
ลึกๆ หรือ ถวายผลไม้ในวันนั้นๆ ถ้าเป็นร้านค้าจะถวายทุกวันจะดีมาก

คาถาบูชาพระอุปัคฺต

อุปัคฺตโต จะ มหานาโม มาเรนระปุชิตโต ชินะตัง กัตวา จะ
สัพพะอันตะรายโย สัพพะอุปัทหะโว สัพพะอะวะมังคะโล วินัสสันตุ
อะเสสะโต อุปัคฺตโต มะหิทธิโก จะ อุปะคฺตตะมหาเถระคฺคณัง เอตัง
สวัสติลาภัง สุขังชะยัง ภาวันตุ เม อะหัง วันทามิ สัพพะทา

*สวด 3, 5, 7, 9 คาบ หรือครบตามอายุของผู้สวด

สวดเวลาจะนอนหรือตื่นเช้าหรือเวลาเดินทางดึกแก่

คำบูชาขอลาภพระอุปัคฺต

มหาอุปัคฺตโต จะ มหาลาโภ พุทฺโธลาภัง สัพพะชะนา
พะหุชะนา ราชาบุรีโส อิติโยมานัง นะโมโจรา เมตตาคิตตัง

เอหิจิตติจิตตัง ปิยังมะมะ สะเทวะกัง สะพรหมมะกัง มะนุสสานัง
 สัพพะลาภัง ภาวันตุ เม ฯ

เอหิจิตติ จิตตังพันธะนัง อูปะคุดะ จะมหาเถโร
 พุทธะสาวะกะ อาณาเวณะ มาระวิชะยะนิระกะยะ เตชะปญญะตา
 จะ เทวะตานัมปิ มะนุสสานันปิ เอหิจิตตัง ปิยัง มะมะ อิมังกาย
 พันธะนัง อธิษฐามิ ปะอัยยัสสุตัง อูปัสสะอิ ฯ

คาถาพระมหาอุปคุตตพุกมาร

มหาอุปคุตโต มหาอุปคุตตัง กายะพันธะนัง อมยิสะ
 พุทฺธังทะเถโร ธัมมังทะเถโร สังฆังทะเถโร ปะอัยยะสุตัง อูปัสสะอิ
 อิมังกายะพันธะนัง อะทิตามิ ฯ

การตั้งบูชา นิยมการตั้งบูชาบนฐานรองรับ อยู่กลางภาชนะใส่น้ำ
 เป็นการจำลองคล้ายกับท่านเจ้าพระราชาอยู่ในมหาสมุทร
 แล้วใช้ดอกมะลิลอยในน้ำบูชา และต้องตั้งต่ำกว่าพระพุทธร
 เนื่องจากเป็นพระอรหันต์ สาวกของพระพุทธเจ้า

คาถาพระไตรสรณคมณ์

ภาวนาป้องกันผี แคล้วคลาดปลอดภัย เป็นคาถาของหลวงปู่ขาว อนาลโย

อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธะนาเมอิ อิเมนา พุทธะตังโสอิ
 อิโสตัง พุทธะปิติตะโจ พระพุทธเจ้าของจงมาเป็นหนึ่ง
 มังสังพระธรรมะเจ้าของจงมาเป็นเนื้อ
 อัญญิพระสังฆเจ้าของจงมาเป็นกระดูก ตรีเพ็ชรคงคง อิส์วาห อิส์วาสุ
 อิส์วาอิ พุทธะ ปิติอิ นะมะอะอุมิ นะมะพะระ นะโมพุทธาเยะ พุทโธกัน
 รัมโมบัง สังโฆปิตฯพุทธังอีดอัด รัมมังอีดอัด สังฆังอีดอัด
 มัดกีดอีดอัด มัดกันตันปิตฯ

อิติปิโส ภาคะวา พระพุทธเจ้าสั่งมา ภาคะวายนติ
 โมคคัลลายนติ ฯ

คาถาตัมปาฏิโมกข์

อายะตัญญุ จะ วิตถะตัญญุ จะ อัมปิตัญญุ จะ สุตัญญุ จะ
 สุปะวายิตัญญุ จะ สุวิเลกขิตัญญุ จะ สุวิตัจฉิตัญญุ จะ กะโรถะ อัมเปวะนา
 มะมะ ฯ